

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

Revizijsko poročilo

Učinkovitost poslovanja družbe Slovenske železnice na področju medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

Revizijsko poročilo

Učinkovitost poslovanja družbe

Slovenske železnice na področju medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice

Številka: 3262-1/2015/63

Ljubljana, 5. junija 2018

Povzetek

Računsko sodišče je revidiralo učinkovitost poslovanja družbe *Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana* (v nadaljevanju: družba Slovenske železnice) na področju medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice.

Računsko sodišče meni, da poslovanje družbe Slovenske železnice na področju medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice v letih 2013 in 2014 *ni bilo učinkovito*.

Družba Slovenske železnice kot obvladujoča družba ni v celoti zagotovila pogojev za obvladovanje poslovanja vseh odvisnih družb v skupini Slovenske železnice, saj je sklenila pogodbe o obvladovanju le s sedmimi od devetih odvisnih družb v skupini Slovenske železnice, čeprav je bila takšna koncernska ureditev družb v skupini Slovenske železnice določena v Aktu o ustanovitvi družbe Slovenske železnice. Družba Slovenske železnice pogodb o obvladovanju ni sklenila z odvisnima družbama v skupini Slovenske železnice, ki sta organizirani kot delniški družbi (Železniško gradbeno podjetje in družbo Železniška tiskarna).

Družba Slovenske železnice ni učinkovito načrtovala medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice. Načrtovanega medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice finančno in vsebinsko ni opredelila na način, ki bi omogočal sprotni nadzor nad medsebojnim poslovanjem družb v skupini. Družba Slovenske železnice ni načrtovala ciljev poslovanja v obliki temeljnih kazalnikov poslovanja in z nadzorom odvisnih družb v skupini Slovenske železnice tudi ni zagotovila načrtovanja ciljev poslovanja v teh družbah. Rebalans poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 in poslovni načrt skupine Slovenske železnice za leto 2014 sta dobila soglasje nadzornega sveta družbe Slovenske železnice šele v juniju tekočega leta, saj je šele takrat poslovodstvo družbe Slovenske železnice obravnavalo in sprejelo končni verziji načrtov poslovanja skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

Družba Slovenske železnice pri svojem poslovanju ni zagotavljala ekonomičnosti in konkurenčnosti, hkrati pa ni z nadzornimi aktivnostmi zagotovila ekonomičnega in konkurenčno naravnane poslovanja družb v skupini Slovenske železnice, ki izvajajo obvezne gospodarske javne službe. Družba Slovenske železnice, ki ji pripisujemo pojavno obliko javnih oblasti, pri sklepanju poslov z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice ni upoštevala določb evropske Direktive 2004/17/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. 3. 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil naročnikov na vodnem, energetske in transportnem sektorju ter sektorju poštnih storitev, s čimer bi zagotovila bolj ekonomično in konkurenčno ravnanje. Prav tako ni izvajala nadzornih aktivnosti glede upoštevanja določb navedene direktive pri poslih, ki sta jih z ostalimi družbami v skupini Slovenske železnice sklepali odvisni družbi Potniški promet in Infrastruktura, ki neposredno izvajata dejavnosti obvezne gospodarske javne službe in jima prav tako pripisujemo pojavno obliko javnih oblasti. Družbe Slovenske železnice, Potniški promet in Infrastruktura so posle znotraj skupine Slovenske železnice sklepale brez izvedbe postopkov javnega

naročanja, pri čemer so se neutemeljeno sklicevale na izjeme od uporabe pravil postopkov javnega naročanja, v skupni vrednosti poslov 36.793.769 evrov. Družba Slovenske železnice z nadzornimi aktivnostmi ni preprečila navideznih oddaj "notranjih naročil" med odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice, v skupni vrednosti poslov 5.015.743 evrov.

Izvedba določenih medsebojnih poslov družb v skupini Slovenske železnice ni bila dogovorjena v pisni obliki ali pa je bila pisna oblika zagotovljena po tem, ko je obligacijsko razmerje že nastalo. Pri sklepanju medsebojnih poslov z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice družba Slovenske železnice v pogodbe ni vključila protikorupcijske klavzule. Ker ni izvajala nadzornih aktivnosti, se je to dogajalo tudi pri poslih, ki so jih med seboj sklepale odvisne družbe.

Družba Slovenske železnice ni vzpostavila ustreznega sistema notranjih kontrol na področju izvajanja medsebojnih poslov z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice, kar se je odražalo v pomanjkljivostih pri delovanju notranjih kontrol, v nepravilnostih in v nesmotrnostih pri poslovanju družbe Slovenske železnice. Prav tako ni razpolagala z dokumentacijo, ki bi dokazovala dejansko izvedbo podpornih storitev odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice. Upravljala je s počitniškimi enotami v skupini Slovenske železnice, čeprav ta dejavnost po naravi in obsegu ne predstavlja dejavnosti, ki bi bila kakorkoli povezana z opravljanjem temeljnih dejavnosti in z nadzorom ni preprečila, da se ne bi s tovrstno dejavnostjo ukvarjale tudi druge družbe v skupini Slovenske železnice. Počitniške enote ni oddajala po tržnih pogojih. Družba Slovenske železnice je poravnavala različne obveznosti, čeprav ni razpolagala z dokumentacijo o dejanski izvedbi storitev. Na podlagi pravilnika o prevozu železniških delavcev so bile do različnih ugodnosti pri nakupu železniških vozovnic upravičene različne skupine (zaposleni in nekdanji zaposleni v družbah v skupini Slovenske železnice ter njihovi družinski člani, člani kulturnih društev, ki delujejo v okviru skupine Slovenske železnice, določeni javni uslužbenci, zunanji izvajalci pogodbenih del), ki so lahko koristile dodatne ugodnosti pri nakupu železniških vozovnic, čeprav za to ni obstajala podlaga v zakonu ali na njegovi podlagi sprejetem predpisu.

Družba Slovenske železnice ni sprejela usmeritev za oblikovanje transfernih cen v skupini Slovenske železnice. Za poslovni leti 2013 in 2014 ni določila metod za določanje primerljivih tržnih cen za skupino Slovenske železnice in ni razpolagala z dokumentacijo, iz katere bi bil razviden sistem določanja transfernih cen ter njihova skladnost s primerljivimi tržnimi cenami.

Družba Slovenske železnice ni preprečila prenašanja sredstev od družb v skupini Slovenske železnice, ki opravljajo dejavnost obveznih gospodarskih javnih služb, na tržni del dejavnosti teh družb in na druge družbe v skupini Slovenske železnice. V letnih poročilih skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 je družba Slovenske železnice za družbi Potniški promet in Infrastruktura prikazala računovodske izkaze poslovnega izida po dejavnostih, vendar ni predstavila sodil, v skladu s katerimi naj bi bili na posamezne dejavnosti teh družb razporejeni prihodki in odhodki. Družba Slovenske železnice je z Vlado Republike Slovenije 31. 12. 2012 sklenila pogodbo o plačilu terjatve iz naslova 5.a člena Zakona o dopolnitvi Zakona o družbi Slovenske železnice, s katero sta Republika Slovenija in družba Slovenske železnice uredili medsebojne pravice in obveznosti v zvezi s plačilom terjatve v znesku 134.261.600 evrov. Družba Slovenske železnice je z družbama Potniški promet in Tovorni promet sklenila pogodbi o ureditvi medsebojnega razmerja iz naslova terjatve, pripoznane na podlagi Zakona o dopolnitvi Zakona o družbi Slovenske železnice, in s tema pogodbama prenesla navedeno terjatev na družbo Potniški promet v znesku 15.000.000 evrov in na družbo Tovorni promet v znesku 114.261.600 evrov, že ob sestavi delitvene bilance oziroma otvoritvenih bilanc družbe Slovenske železnice in takrat na novo nastalih

družb Tovorni promet in Potniški promet. Družba Slovenske železnice se je z družbama Potniški promet in Tovorni promet pogodbeno dogovorila tudi glede obrestovanja navedene terjatve, čeprav Zakon o dopolnitvi Zakona o družbi Slovenske železnice ne določa obrestovanja te terjatve.

Družba Slovenske železnice ni zagotovila nadzora na področju nadomestil za opravljanje nalog obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov, ki jih opravlja družba Potniški promet, in vzdrževanja javne železniške infrastrukture in vzdrževalnih del v javno korist, za katere je odgovorna družba Infrastruktura. Tako so bila iz državnega proračuna v letu 2013 izplačana nadomestila v znesku 141.894 evrov in v letu 2014 v znesku 2.511.639 evrov, do katerih družba Potniški promet ni bila upravičena. Družba Infrastruktura je za gradbene projekte vzdrževanja javne železniške infrastrukture, katerih izvajanje je prenesla na družbo Železniško gradbeno podjetje, ki pa jih je v celoti prenesla na podizvajalce (zunanje izvajalce), tej družbi plačala vsaj 667.827 evrov več, kot je bilo plačano zunanjim izvajalcem.

Na podlagi pogodb o medsebojnem financiranju za leti 2013 in 2014, ki jih je sklenila družba Slovenske železnice z odvisnimi družbami, so se javno finančna sredstva iz državnega proračuna, ki jih je prejela odvisna družba za izvajanje obveznih gospodarskih javnih služb vzdrževanja javne železniške infrastrukture in vodenja železniškega prometa in drugih nalog upravljavca javne železniške infrastrukture, v obliki danih posojil družbi Slovenske železnice prenašala na druga področja dejavnosti odvisnih družb.

Družba Slovenske železnice ni zagotovila, da bi odvisne družbe razpolagale samo z naložbami, ki so povezane z izvajanjem dejavnosti, za katere je bila ustanovljena skupina Slovenske železnice. Družba Slovenske železnice je sklenila pogodbi o sponzoriranju društev, v katerih ni določila časovne omejitve trajanja pogodb o sponzoriranju niti ni omejila vrednosti sponzoriranja po teh pogodbah. Prav tako ni objavila informacij o sponzorskih sredstvih, ki jih vsakoletno prejemata društvi. Družbe v skupini Slovenske železnice so poleg rednih pogojev za delovanje sindikatov, zagotavljale tudi neposredno financiranje sindikatov in sindikalnih dejavnosti v skupnem znesku 87.902 evrov, čeprav za financiranje sindikalnih dejavnosti v takšnem obsegu ni obstajala podlaga v zakonu ali sklenjenih kolektivnih pogodbah. Družba Slovenske železnice ni preprečila, da direktorji oziroma posamezni člani posloводства družb v skupini Slovenske železnice ne bi bili hkrati tudi člani poslovodstev oziroma nosilci dejavnosti zasebnih podjetij, ki so bila registrirana za opravljanje konkurenčne dejavnosti družbam v skupini Slovenske železnice, v katerih so bili direktorji oziroma člani posloводства.

Za družbe v skupini Slovenske železnice evidentiranje poslovnih dogodkov v poslovnih knjigah v letih 2013 in 2014 ni bilo urejeno z notranjim aktom, zato posledično računovodske usmeritve za izkazovanje računovodskih postavk v računovodskih izkazih niso bile zapisane. Način evidentiranja poslovnih dogodkov v zvezi z medsebojnimi transakcijami v poslovnih knjigah družb v skupini Slovenske železnice ni bil transparenten.

Družba Slovenske železnice ni učinkovito spremljala izvajanja medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice. Družba Slovenske železnice ni vzpostavila evidence o danih navodilih odvisnim družbam v letih 2013 in 2014, ni normativno uredila vsebine in načina poročanja v zvezi z izpolnjevanjem navodil, danih odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice, poleg tega nadzorni svet družbe Slovenske železnice ni bil obveščen o danih navodilih obvladujoče družbe Slovenske železnice odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice. Družba Slovenske železnice tudi ni vzpostavila in izvajala notranjih kontrol v zvezi s poročanjem odvisnih družb v skupini Slovenske železnice o poslovanju in razmerjih v skupini Slovenske železnice. Odvisne družbe v skupini Slovenske železnice obvladujoči družbi

Slovenske železnice mesečno niso poročale o poslovanju, posledično pa obvladujoča družba Slovenske železnice ni obravnavala poročil o poslovanju odvisnih družb v skupini Slovenske železnice. Odvisne družbe tudi letno niso poročale o razmerjih v skupini Slovenske železnice.

Poslovodstvo družbe Slovenske železnice ni zagotovilo, da bi notranja revizija, ki je bila organizirana v družbi Slovenske železnice, izvajala revizije nad poslovanjem skupine Slovenske železnice na področjih, ki so najbolj tvegana. Notranja revizija je le deloma spremljala, kako so vzpostavljene, se izvajajo in vzdržujejo notranje kontrole v povezavi s posli med družbami v skupini Slovenske železnice. Družba Slovenske železnice ni zagotovila celovite izvedbe ocene tveganja za nepravilnosti in nesmotnosti pri poslovanju družb v skupini Slovenske železnice kot podlago za načrtovanje notranje revizije, zato ni prepoznala področij, kjer obstajajo največja tveganja in na teh področjih ni načrtovala revizij.

Računsko sodišče je družbi Slovenske železnice naložilo izvedbo *popravljalnih ukrepov* in podalo *priporočila* za učinkovitejše poslovanje družbe Slovenske železnice na področju medsebojnega poslovanja skupine Slovenske železnice.

KAZALO

1. UVOD	11
1.1 OPREDELITEV REVIZIJE	11
1.2 REVIZIJSKI PRISTOP	13
1.3 PREDSTAVITEV REVIDIRANCA.....	14
1.4 PREDSTAVITEV ODVISNIH DRUŽB V SKUPINI SLOVENSKE ŽELEZNICE.....	18
1.5 POSLOVANJE SKUPINE SLOVENSKE ŽELEZNICE	23
1.5.1 Analiza poslovanja skupine Slovenske železnice	23
1.5.1.1 Analiza prihodkov skupine Slovenske železnice.....	24
1.5.1.2 Analiza odhodkov skupine Slovenske železnice.....	26
1.5.2 Analiza premoženjsko-finančnega stanja skupine Slovenske železnice	28
1.5.2.1 Analiza sredstev skupine Slovenske železnice.....	30
1.5.2.2 Analiza obveznosti do virov sredstev skupine Slovenske železnice.....	31
1.5.3 Analiza finančnega položaja skupine Slovenske železnice.....	34
1.5.3.1 Denarni tokovi skupine Slovenske železnice	34
1.5.3.2 Skupina Slovenske železnice kot neto dolžnik.....	35
1.5.3.3 Financiranje kratkoročnih sredstev s kratkoročnimi obveznostmi in dolgoročnih sredstev z dolgoročnimi viri.....	35
1.6 PREDSTAVITEV PODROČJA REVIZIJE.....	36
1.6.1 Obseg medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice	36
1.6.2 Vrste medsebojnih poslov družb v skupini Slovenske železnice.....	38
2. UGOTOVITVE	41
2.1 ZAGOTAVLJANJE POGOJEV ZA OBVLADOVANJE POSLOVANJA ODVISNIH DRUŽB V SKUPINI SLOVENSKE ŽELEZNICE	41
2.1.1 Zagotavljanje pogojev za obvladovanje poslovanja odvisnih družb, ki jih neposredno obvladuje obvladujoča družba Slovenske železnice	41
2.1.2 Zagotavljanje pogojev za obvladovanje poslovanja odvisnih družb, ki jih posredno obvladuje obvladujoča družba Slovenske železnice	43
2.1.3 Povzetek ugotovitev.....	43
2.2 NAČRTOVANJE MEDSEBOJNEGA POSLOVANJA DRUŽB V SKUPINI SLOVENSKE ŽELEZNICE..	43
2.2.1 Poslovni načrti skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014	44

2.2.1.1	Finančne projekcije medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice	44
2.2.1.2	Vsebinske obrazložitve načrtovanih zneskov medsebojnih transakcij v skupini Slovenske železnice	46
2.2.1.3	Skupna izhodišča in smernice za pripravo poslovnih načrtov skupine Slovenske železnice..	47
2.2.1.4	Primerjava poslovnih načrtov odvisnih družb in družbe Slovenske železnice s poslovnima načrtoma skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014	48
2.2.2	Določitev poslovnih ciljev družb v skupini Slovenske železnice	50
2.2.3	Odobritev poslovnih načrtov skupine Slovenske železnice.....	51
2.2.3.1	Odobritev poslovnega načrta in rebalansa poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013.....	51
2.2.3.2	Odobritev poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2014	52
2.2.4	Povzetek ugotovitev	53
2.3	OBVLADOVANJE MEDSEBOJNEGA POSLOVANJA DRUŽB V SKUPINI SLOVENSKE ŽELEZNICE	54
2.3.1	Zagotavljanje ekonomičnosti in konkurenčnosti pri sklepanju medsebojnih poslov družb v skupini Slovenske železnice.....	56
2.3.1.1	Splošna izjema od javnega naročanja za notranja (in-house) naročila.....	60
2.3.1.2	Posebna izjema od javnega naročanja za naročila, oddana povezanim podjetjem (koncernska naročila)	64
2.3.1.3	Povzetek ugotovitev	72
2.3.2	Pogodbe, dogovori oziroma sporazumi o medsebojnem poslovanju družb v skupini Slovenske železnice	72
2.3.2.1	Medsebojni posli družb v skupini Slovenske železnice, ki se niso izvajali na podlagi pogodb, dogovorov oziroma sporazumov o poslovnem sodelovanju v pisni obliki	73
2.3.2.2	Povzetek ugotovitev	74
2.3.2.3	Medsebojni posli družb v skupini Slovenske železnice, ki so se izvajali na podlagi pogodb, dogovorov oziroma sporazumov o poslovnem sodelovanju	75
2.3.2.4	Povzetek ugotovitev	76
2.3.3	Notranje kontrole pri poslovanju družbe Slovenske železnice z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice.....	76
2.3.3.1	Podporne storitve družbe Slovenske železnice	77
2.3.3.2	Upravljanje z nepremičninami	79
2.3.3.3	Upravljanje s počitniškimi enotami.....	81
2.3.3.4	Vzdrževanje službenih vozil.....	82
2.3.3.5	Čiščenje prostorov	83
2.3.3.6	Varovanje	84
2.3.3.7	Dobava pisarniškega materiala.....	87
2.3.3.8	Prenos interne pošte.....	87
2.3.3.9	Zaračunavanje železniških vozovnic.....	88
2.3.3.10	Vzdrževanje informacijske tehnologije.....	90
2.3.3.11	Strokovno svetovalne storitve	90
2.3.3.12	Povzetek ugotovitev	93
2.3.4	Oblikovanje transfernih cen v skupini Slovenske železnice	96

2.3.4.1	Usmeritve za oblikovanje transfernih cen	96
2.3.4.2	Oblikovanje transfernih cen na tržnih osnovah	97
2.3.4.3	Povzetek ugotovitev	97
2.3.5	Financiranje družb v skupini Slovenske železnice.....	98
2.3.5.1	Računovodski izkazi za tovarni promet, potniški promet in upravljanje infrastrukture.....	99
2.3.5.2	Metodologija za dodeljevanje stroškov med različne dejavnosti	102
2.3.5.3	Financiranje družb v skupini Slovenske železnice na podlagi Zakona o dopolnitvi Zakona o družbi Slovenske železnice.....	105
2.3.5.4	Nadomestila za opravljanje nalog OGJS iz državnega proračuna	112
2.3.5.5	Pregled denarnih tokov družb v skupini Slovenske železnice.....	117
2.3.5.6	Rezultati poslovanja družb v skupini Slovenske železnice.....	122
2.3.5.7	Povzetek ugotovitev	134
2.3.6	Evidentiranje in razkrivanje dogodkov o medsebojnih transakcijah družb v skupini Slovenske železnice	137
2.3.6.1	Evidentiranje poslovnih dogodkov, povezanih z medsebojnimi transakcijami družb v skupini Slovenske železnice v poslovnih knjigah	138
2.3.6.2	Evidentiranje poslovnih dogodkov, povezanih z medsebojnimi transakcijami družb v skupini Slovenske železnice v letnih poročilih.....	138
2.3.6.3	Povzetek ugotovitev	144
2.4	SPREMLJANJE IZVAJANJA MEDSEBOJNEGA POSLOVANJA DRUŽB V SKUPINI SLOVENSKE ŽELEZNICE	144
2.4.1	Navodila obvladujoče družbe Slovenske železnice odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice	144
2.4.2	Poročanje odvisnih družb v skupini Slovenske železnice obvladujoči družbi Slovenske železnice	147
2.4.2.1	Redno in izredno poročanje odvisnih družb v skupini Slovenske železnice.....	148
2.4.2.2	Poročanje odvisnih družb v skupini Slovenske železnice o razmerjih z obvladujočo družbo Slovenske železnice	148
2.4.3	Povzetek ugotovitev.....	150
2.5	NADZIRANJE MEDSEBOJNEGA POSLOVANJA DRUŽB V SKUPINI SLOVENSKE ŽELEZNICE ...	150
2.5.1	Notranja revizija.....	151
2.5.1.1	Načrtovanje dela notranje revizije.....	152
2.5.1.2	Ocenitev tveganj v okviru medsebojnega poslovanja odvisnih družb v skupini Slovenske železnice	154
2.5.1.3	Poročanje o delu notranje revizije poslovodstvu in nadzornemu svetu	158
2.5.2	Poročanje nadzornemu svetu	159
2.5.3	Povzetek ugotovitev.....	161
3.	MNENJE	163
4.	ZAHTEVA ZA PREDLOŽITEV ODZIVNEGA POROČILA	173
5.	PRIPOROČILA	175
6.	PRILOGE	177

1. UVOD

Revizijo učinkovitosti poslovanja družbe Slovenske železnice, d. o. o. (v nadaljevanju: družba Slovenske železnice) na področju medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2014 smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču¹ (v nadaljevanju: ZRacS-1) in Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije² ter Zakona o Slovenskem državnem holdingu³ (v nadaljevanju: ZSDH-1). Sklep o izvedbi revizije⁴ je bil izdan 26. 3. 2015.

Naša pristojnost je, da na podlagi izvedene revizije izrečemo mnenje o učinkovitosti poslovanja družbe Slovenske železnice na področju medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2014. Revizijo smo načrtovali in izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁵. Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja.

1.1 Opredelitev revizije

Od uveljavitve ZSDH-1 26. 4. 2014 je računsko sodišče na podlagi 71. člena tega zakona pristojno za opravljanje revizij pravilnosti in smotrnosti poslovanja v gospodarskih družbah, v katerih ima Slovenski državni holding, d. d., Ljubljana (v nadaljevanju: družba SDH) neposredno ali posredno prevladujoč delež glasovalnih pravic. Skladno z drugim odstavkom tega člena je pristojno za opravljanje revizij pravilnosti in smotrnosti poslovanja tudi v obdobju 10 let pred uveljavitvijo tega zakona.

Predmet revizije je bila učinkovitost poslovanja družbe Slovenske železnice v delu, ki se nanaša na medsebojno poslovanje družb v skupini Slovenske železnice⁶.

Revizija je zajemala obdobje od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2014.

Cilj revizije je bil izrek mnenja o učinkovitosti poslovanja družbe Slovenske železnice v delu, ki se nanaša na medsebojno poslovanje družb v skupini Slovenske železnice v letih 2013 in 2014. Revidiranec je bila obvladujoča družba Slovenske železnice.

¹ Uradni list RS, št. 11/01, 109/12.

² Uradni list RS, št. 91/01.

³ Uradni list RS, št. 25/14.

⁴ Številka 3262-1/2015/4.

⁵ Uradni list RS, št. 43/13.

⁶ Skupino Slovenske železnice predstavljajo obvladujoča družba Slovenske železnice in devet odvisnih družb. Predstavitev vseh družb v skupini Slovenske železnice je navedena v točkah 1.3 in 1.4 tega poročila.

Da bi lahko izrekli mnenje o učinkovitosti poslovanja družbe Slovenske železnice na področju medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice, smo si zastavili glavno revizijsko vprašanje, *ali je bilo poslovanje družbe Slovenske železnice na področju medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice učinkovito.*

Odgovor na zastavljeno glavno revizijsko vprašanje smo pridobili s pomočjo odgovorov na naslednja podvprašanja:

- *ali so bili zagotovljeni pogoji za obvladovanje poslovanja odvisnih družb v skupini Slovenske železnice;*
- *ali je bilo načrtovanje medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice učinkovito;*
- *ali je bilo obvladovanje medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice učinkovito;*
- *ali je bilo spremljanje izvajanja medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice učinkovito;*
- *ali je bilo nadziranje medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice učinkovito.*

V reviziji smo mnenje o učinkovitosti poslovanja družbe Slovenske železnice na področju medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice oblikovali na podlagi vnaprej določenih kriterijev. Poslovanje družbe Slovenske železnice na področju medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice smo ocenili kot učinkovito, če:

- *na področju zagotavljanja pogojev za obvladovanje poslovanja odvisnih družb v skupini Slovenske železnice*
 - je družba Slovenske železnice z vsemi odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice sklenila pogodbe o obvladovanju, ki obvladujoči družbi Slovenske železnice omogočajo izvajanje neposrednega nadzora nad odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice;
- *na področju načrtovanja medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice*
 - je bilo načrtovano medsebojno poslovanje finančno in vsebinsko opredeljeno v poslovnih načrtih skupine Slovenske železnice ter povezano s posameznimi poslovnimi načrti odvisnih družb v skupini Slovenske železnice in poslovnimi načrti družbe Slovenske železnice;
 - so bili za družbe v skupini Slovenske železnice določeni cilji poslovanja;
 - je bilo načrtovano medsebojno poslovanje v poslovnih načrtih skupine Slovenske železnice pravočasno odobreno s strani nadzornega sveta;
- *na področju obvladovanja medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice*
 - je bilo pri sklepanju medsebojnih poslov, ki so se nanašali na izdatke družb v skupini Slovenske železnice, zagotovljeno ekonomično in konkurenčno naravnano poslovanje;
 - so se medsebojni posli družb v skupini Slovenske železnice izvajali na podlagi pogodb, dogovorov oziroma sporazumov o poslovnem sodelovanju v pisni obliki, ki so vsebovali vse sestavine, potrebne za določitev poslovnega razmerja pogodbenikov;
 - je bil vzpostavljen ustrezen sistem notranjih kontrol pri izvajanju medsebojnih poslov družbe Slovenske železnice z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice;
 - so bile sprejete usmeritve za oblikovanje transfernih cen in so se medsebojni posli družb v skupini Slovenske železnice obračunavali po običajnih tržnih pogojih;
 - se finančna sredstva iz državnega proračuna niso prenašala od družb v skupini Slovenske železnice, ki opravljajo dejavnosti obveznih gospodarskih javnih služb (v nadaljevanju: OGJS), na tržni del dejavnosti teh družb in na druge družbe v skupini Slovenske železnice, saj je bilo zagotovljeno:
 - da se ločeno izkazujeta poslovni izid ter stanje sredstev in obveznosti za tovarni promet, potniški promet in infrastrukturo,
 - da se uporablja metodologija za dodeljevanje stroškov med različne dejavnosti,

- da se družbe v skupini Slovenske železnice iz državnega proračuna financirajo zgolj za uresničevanje javnega interesa na področju železniškega prometa,
- da se na podlagi zahtevkov izplačujejo iz državnega proračuna nadomestila za opravljanje nalog OGJS v vrednosti, ki odraža dejanske stroške, in zato ne prihaja do morebitnih nedovoljenih državnih pomoči,
- da denarni tokovi družb v skupini Slovenske železnice ne predstavljajo neupravičenega prenosa sredstev iz družb, ki opravljajo dejavnosti OGJS, v družbe, ki delujejo na trgu,
- da odvisne družbe v skupini Slovenske železnice, ki opravljajo dejavnosti OGJS, presežke prihodkov nad odhodki porabijo izključno za izvajanje dejavnosti v javnem interesu,
- da odvisne družbe v skupini Slovenske železnice, ki opravljajo tržne dejavnosti, same pokrivajo svoje izgube iz naslova opravljanja tržnih dejavnosti,
- da so naložbe družb v skupini Slovenske železnice povezane z dejavnostmi železniškega prometa ter
- da kakršnakoli izplačila, ki vplivajo na rezultate poslovanja, ne predstavljajo poslovno nepotrebnih stroškov in s tem nesmotne porabe javnih sredstev;
- so bili poslovni dogodki v zvezi z medsebojnimi transakcijami družb v skupini Slovenske železnice transparentni in razkriti v letnih poročilih na način, da so uporabnikom pri njihovem odločanju dali ustrezne informacije o finančnem položaju skupine Slovenske železnice;
- *na področju spremljanja izvajanja medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice*
 - so se vzpostavile in izvajale kontrole nad izpolnjevanjem izdanih navodil za vodenje poslov odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice;
 - so se vzpostavile in izvajale kontrole nad poročanjem odvisnih družb v skupini Slovenske železnice;
- *na področju nadziranja medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice*
 - se je notranja revizija nad poslovanjem odvisnih družb v skupini Slovenske železnice izvajala na področjih, kjer so bila identificirana največja tveganja.

Poslovanje družbe Slovenske železnice na področju medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice smo ocenili kot neučinkovito, če je bilo navedeno poslovanje v pretežnem delu v neskladju s kriteriji za presojo učinkovitosti.

1.2 Revizijski pristop

Na posamezna vprašanja revizije smo odgovorili z uporabo kvalitativnih in kvantitativnih metod in tehnik revidiranja, pri čemer smo uporabili predvsem:

- proučevanje pravnih in drugih podlag, ki se nanašajo na predmet revidiranja,
- pregled in oceno pridobljenih pisnih podatkov in informacij revidiranja,
- oceno pridobljenih podatkov in informacij revidiranja na podlagi opravljenih razgovorov s predstavniki družb v skupini Slovenske železnice,
- analiziranje in proučevanje pridobljenih podatkov in informacij, ki se nanašajo na medsebojno poslovanje družb v skupini Slovenske železnice, drugih deležnikov, ki niso revidiranci,
- nestatistično vzorčenje glede na vrsto in vrednost medsebojnih poslov družb v skupini Slovenske železnice.

1.3 Predstavitev revidiranja

Zakon o družbi Slovenske železnice⁷ (v nadaljevanju: ZDSŽ) določa status družbe Slovenske železnice, naloge, ki jih opravlja, in pogoje za ustanavljanje družb, na katere prenese izvajanje svojih dejavnosti. V skladu z 2. členom ZDSŽ je ustanovitelj in edini družbenik družbe Slovenske železnice Republika Slovenija, ki svojega poslovnega deleža ne more deliti ali prenesti na drugo osebo. Družba Slovenske železnice kot obvladujoča družba za izvajanje svojih dejavnosti ustanovi odvisne družbe, v katerih je večinski lastnik. Poleg odvisnih družb lahko s soglasjem ustanovitelja ustanovi druge pravne osebe, v katerih izvaja ustanoviteljske pravice.

Družba Slovenske železnice je bila vpisana v sodni register pri Okrožnem sodišču v Ljubljani 28. 2. 1990, pod vložno št. 1/05370/00. Osnovni kapital družbe je v obdobju, na katero se nanaša revizija, znašal 95.070.230 evrov.

Pristojnost organov družbe Slovenske železnice opredeljujeta Zakon o gospodarskih družbah⁸ (v nadaljevanju: ZGD-1) in na njegovi podlagi sprejet Akt o ustanovitvi družbe Slovenske železnice, d. o. o. (v nadaljevanju: Akt o ustanovitvi družbe Slovenske železnice). V obdobju, na katero se nanaša revizija, je za družbo Slovenske železnice veljal Akt o ustanovitvi družbe Slovenske železnice z dne 28. 7. 2011, ki je začel veljati 1. 9. 2011. Sistem upravljanja se izvaja prek organov vodenja in nadzora. Organe družbe Slovenske železnice predstavljajo ustanovitelj, nadzorni svet in poslovodstvo.

Funkcijo ustanovitelja družbe Slovenske železnice je do 26. 4. 2014 opravljala uprava Slovenske odškodninske družbe, d. d. (v nadaljevanju: SOD). Z uveljavitvijo ZSDH-1 je pristojnosti SOD prevzela družba SDH. Funkcijo ustanovitelj izvršuje:

- s samostojnim odločanjem o pomembnejših vprašanjih, ki se nanašajo na akt o ustanovitvi, strateški poslovni načrt koncerna slovenskih železniških družb, letno poročilo, dobiček in izgubo, podelitev razrešnice nadzornemu svetu in poslovodstvu, osnovni kapital, funkcije članov nadzornega sveta in njihovo plačilo ter imenovanje revizorja, in
- z dajanjem oziroma odrekanjem soglasja k dokumentom o pomembnejših investicijah obvladujoče in odvisnih družb, katerih ocenjena vrednost presega 10 milijonov evrov, organizacijski strukturi koncerna, pogodbam o obvladovanju, ustanovitvi novih družb v okviru koncerna, imenovanju in odpoklicu generalnega direktorja in določitvi izhodišč za spremembo kolektivne pogodbe.

Na podlagi 13. člena Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice ima družba Slovenske železnice nadzorni svet, ki ga sestavlja šest članov. Štirje člani, ki jih imenuje ustanovitelj, zastopajo interese ustanovitelja, dva člana, ki sta imenovana na podlagi Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju⁹ (v nadaljevanju: ZSDU), pa zastopata interese zaposlenih. Mandat članov nadzornega sveta je štiri leta. Pravne podlage za delovanje nadzornega sveta so ZGD-1, Akt o ustanovitvi družbe Slovenske železnice in poslovnik o delu nadzornega sveta. V skladu z določbami akta o ustanovitvi¹⁰ je nadzorni svet pri svojem

⁷ Uradni list RS, št. 106/10, 43/11.

⁸ Uradni list RS, št. 65/09-UPB3, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13, 82/13.

⁹ Uradni list RS, št. 42/07-UPB1.

¹⁰ Sedmi odstavek 15. člena akta o ustanovitvi. Ta poleg tega določa, da lahko kršitev ali neupoštevanje določb kodeksa, smernic ali priporočil predstavlja razlog za odpoklic nadzornega sveta.

delu dolžan upoštevati tudi Kodeks upravljanja kapitalskih naložb Republike Slovenije¹¹ (v nadaljevanju: kodeks upravljanja kapitalskih naložb RS), ki ga je konec decembra 2014 nadomestil Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države¹², Smernice poročanja družb s kapitalskimi naložbami države¹³ in Priporočila upravljavca posrednih in neposrednih kapitalskih naložb Republike Slovenije¹⁴ (v nadaljevanju: priporočila upravljavca kapitalskih naložb RS), ki so jih nadomestila Priporočila in pričakovanja Slovenskega državnega holdinga¹⁵. Gre za Priporočila upravljavca posrednih in neposrednih kapitalskih naložb Republike Slovenije¹⁶ (v nadaljevanju: priporočila upravljavca kapitalskih naložb RS), ki so jih nadomestila Priporočila in pričakovanja Slovenskega državnega holdinga¹⁷.

Sestavo nadzornega sveta v obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije prikazujemo v tabeli 1.

Tabela 1: Sestava nadzornega sveta družbe Slovenske železnice v obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije

Ime in priimek	Mandat		Funkcija
	od	do	
Boris Zupančič	7. 9. 2012	10. 9. 2015	predsednik
Silvo Berdajs	10. 9. 2011	10. 9. 2015	namestnik predsednika
	11. 9. 2015	-	član
Lojze Zajc	10. 9. 2011	10. 9. 2015	član
Viktor Markežič	10. 9. 2011	10. 9. 2015	član
dr. Mitja Grbec	10. 9. 2011	10. 9. 2015	član
Nikola Knežević	10. 9. 2011	27. 5. 2014	član
Jože Pavšek	10. 6. 2014	-	član
Peter Grašek	11. 9. 2015	20. 9. 2015	član
	21. 9. 2015	7. 10. 2015	predsednik
Bojan Brank	11. 9. 2015	20. 9. 2015	član
	21. 9. 2015	31. 3. 2016	namestnik predsednika
	1. 4. 2016	-	predsednik

¹¹ Z dne 15. 5. 2013

¹² Z dne 19. 12. 2014.

¹³ Sprejela jih je Agencija za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije 18. 1. 2011.

¹⁴ April 2013.

¹⁵ December 2014.

¹⁶ April 2013.

¹⁷ December 2014.

Ime in priimek	Mandat		Funkcija
	od	do	
Aleksander Nagode	11. 9. 2015	31. 3. 2016	član
	1. 4. 2016	-	namestnik predsednika
Jože Oberstar	22. 3. 2016	-	član
Mitja Križaj	11. 9. 2015	-	član

Vir: zgodovinski izpis iz poslovnega registra za obdobje od 1. 2. 2008 dalje.

Pristojnosti in naloge nadzornega sveta družbe Slovenske železnice so v skladu s 15. členom Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice naslednje:

- nadzoruje vodenje poslov družbe Slovenske železnice,
- nadzoruje delovanje koncerna slovenskih železniških družb in podaja mnenje k poročilu posloводства o pomembnejših poslovnih dogodkih koncerna slovenskih železniških družb in razmerjih odvisnih družb z obvladujočo družbo, ki ga posloводство družbe Slovenske železnice pripravi kvartalno,
- imenuje in odpokliče posloводство družbe Slovenske železnice, pri čemer za generalnega direktorja potrebuje soglasje ustanovitelja,
- imenuje in odpokliče delavskega direktorja na predlog sveta delavcev,
- odloča o sklenitvi pogodb o zaposlitvi s poslovodno osebo,
- predlaga ustanovitelju sprejem sklepov iz njegove pristojnosti,
- na predlog posloводства daje mnenje k predlogom sklepov, ki jih ta predlaga ustanovitelju,
- sprejema poslovnik o svojem delu,
- nadzira primernost in učinkovitost postopkov notranjih kontrol in notranje revizije,
- preverja letna in druga finančna poročila, o tem pripravi obrazloženo poročilo in potrdi letno poročilo,
- opravlja druge naloge v skladu s predpisi in aktom o ustanovitvi ter sklepi ustanovitelja,
- daje mnenje k aktom, ki določajo organizacijsko strukturo koncerna slovenskih železniških družb, in
- daje soglasje k letnemu načrtu družbe Slovenske železnice, k strateškemu poslovnemu načrtu koncerna slovenskih železniških družb, ki ga pripravi posloводство, k nakupu in prodaji kapitalskih naložb v vrednosti nad 100.000 evrov, k nakupu in prodaji nepremičnin v vrednosti nad 250.000 evrov, k investicijam in dezinvesticijam, ki niso vsebovane v letnem načrtu družbe Slovenske železnice ali strateškem poslovnem načrtu koncerna slovenskih železniških družb in ki posamično presegajo vrednost 250.000 evrov, skupno pa 500.000 evrov,
- daje soglasje k sklepu posloводства o načinu in postopku dajanja obveznih navodil odvisnim družbam in k sklepu posloводства, s katerim se določi višina omejitev, na katere je vezano posloводство odvisnih družb za vodenje poslov odvisnih družb glede na določila pogodb o obvladovanju.

Na podlagi Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice posloводство družbe Slovenske železnice sestavljajo trije člani, in sicer generalni direktor in dva člana posloводства. Kadar so izpolnjeni pogoji po ZSDU, je poleg teh treh članov posloводства imenovan tudi delavski direktor, ki ima pristojnosti zastopanja in predstavljanja interesov delavcev glede kadrovskih in socialnih vprašanj. Nadzorni svet imenuje generalnega direktorja, ki zastopa družbo samostojno in neomejeno. Na predlog generalnega direktorja nadzorni svet imenuje še dva člana posloводства, ki družbo zastopata skupaj z generalnim direktorjem. Delavskega direktorja nadzorni svet imenuje na predlog sveta delavcev. Mandat poslovodij je štiri leta. V obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije, so bili za učinkovitost

poslovanja družbe Slovenske železnice odgovorni njeni zakoniti zastopniki, in sicer generalni direktor, člani posloводства in delavski direktor, v skladu s svojimi pristojnostmi, kot prikazujemo v tabeli 2.

Tabela 2: Sestava posloводства družbe Slovenske železnice v obdobju, na katero se nanaša revizija in med izvajanjem revizije

Ime in priimek	Mandat		Funkcija
	od	do	
Dušan Mes	22. 3. 2012	-	generalni direktor
Jelka Šinkovec Funduk	29. 3. 2012	30. 4. 2015	članica posloводства
Milan Perović	29. 3. 2012	31. 1. 2013	član posloводства
Milan Jelenc	14. 2. 2013	14. 2. 2017	član posloводства
Tomaž Kraškovic	1. 4. 2016	-	član posloводства
Albert Pavlič	14. 2. 2013	5. 3. 2018	delavski direktor
Nina Avbelj Lekić	21. 3. 2013		delavska direktorica

Vir: zgodovinski izpis iz poslovnega registra za obdobje od 1. 2. 2008 dalje.

Pristojnosti poslovodij družbe Slovenske železnice, razen delavskega direktorja, so v skladu z 21. členom Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice naslednje:

- Posloводство na lastno odgovornost vodi posle družbe in jo zastopa. Pri vodenju poslov družbe sprejema posloводство vse tiste odločitve, ki niso v pristojnosti nadzornega sveta ali ustanovitelja, v skladu s predpisi in aktom o ustanovitvi. Pri sprejemanju najpomembnejših odločitev za družbo Slovenske železnice in koncern slovenskih železniških družb posloводство deluje kot kolegijski organ.
- Z navadno večino posloводство med drugim sprejema sklepe o načinu in postopku dajanja obveznih navodil odvisnim družbam, sklepe, vezane na izvajanje pogodbe o obvladovanju, in sklepe o imenovanju in razrešitvi posloводства odvisnih družb.
- Posamezni poslovodja družbe Slovenske železnice, ki je pristojen za določeno področje, zastopa obvladujočo družbo na skupščini odvisne družbe, ki opravlja dejavnost z njegovega področja, skupaj z generalnim direktorjem ali pa zastopa družbo Slovenske železnice kot ustanovitelja enoosebne odvisne družbe v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe.
- Posloводство družbe Slovenske železnice mora zagotoviti, da obvladujoča in odvisne družbe poslujejo v skladu s pravili o upravljanju s tveganji, pri čemer mora določiti natančno opredeljena, pregledna in dosledna notranja razmerja glede odgovornosti, ki zagotavljajo jasno razmejitev pristojnosti in nalog v družbi Slovenske železnice in njenih odvisnih družbah, ki preprečujejo nastanek nasprotja interesov.
- Posloводство mora odobriti in redno preverjati strategije in politike obvladujoče in odvisnih družb za ugotavljanje, merjenje, obvladovanje in spremljanje tveganj, ki bi jim bile lahko izpostavljene obvladujoča in odvisne družbe.

1.4 Predstavitev odvisnih družb v skupini Slovenske železnice

Skupino Slovenske železnice so v letih 2013 in 2014 poleg obvladujoče družbe Slovenske železnice sestavljale tudi od nje odvisne družbe¹⁸. Odvisne družbe Infrastruktura, Potniški promet, Tovorni promet, Vleka in tehnika, Železniško invalidsko podjetje, Prometni institut in Fersped so bile organizirane kot enoosebne družbe z omejeno odgovornostjo, katerih edini družbenik je družba Slovenske železnice. Odvisni družbi Železniško gradbeno podjetje in Železniška tiskarna sta bili organizirani kot delniški družbi, v katerih ima družba Slovenske železnice večinski delež, in sicer 79,82 odstotka v družbi Železniško gradbeno podjetje in 64,28 odstotka v družbi Železniška tiskarna.

V tabeli 3 prikazujemo podatke o odvisnih družbah v skupini Slovenske železnice v letih 2013 in 2014.

Tabela 3: Odvisne družbe v skupini Slovenske železnice v letih 2013 in 2014

Firma	Skrajšana firma	Datum vpisa v sodni register	Vložna št.	Osnovni kapital v evrih
Slovenske železnice – Infrastruktura, družba za upravljanje in vzdrževanje železniške infrastrukture ter vodenje železniškega prometa, d. o. o.	SŽ – Infrastruktura, d. o. o. (v nadaljevanju: Infrastruktura)	1. 9. 2011	2011/32082	15.828.186
Slovenske železnice – Potniški promet, družba za opravljanje prevoza potnikov v notranjem in mednarodnem železniškem prometu, d. o. o.	SŽ – Potniški promet, d. o. o. (v nadaljevanju: Potniški promet)	1. 9. 2011	2011/32089	21.479.970
Slovenske železnice – Tovorni promet, družba za opravljanje prevoza blaga v notranjem in mednarodnem železniškem prometu, d. o. o.	SŽ – Tovorni promet, d. o. o. (v nadaljevanju: Tovorni promet)	1. 9. 2011	2011/32087	36.860.942
SŽ – Vleka in tehnika, d. o. o.	SŽ – VIT, d. o. o. (v nadaljevanju: Vleka in tehnika)	31. 1. 1995	1/25961/00	26.068.145
SŽ – ŽIP, storitve, d. o. o.	SŽ – ŽIP, d. o. o. (v nadaljevanju: Železniško invalidsko podjetje)	6. 1. 1994 ¹⁾	1/25017/00	6.072.597

¹⁸ Na podlagi prvega odstavka 529. člena ZGD-1 je odvisna družba pravno samostojna družba, ki jo neposredno ali posredno obvladuje druga družba (obvladujoča družba).

Firma	Skrajšana firma	Datum vpisa v sodni register	Vložna št.	Osnovni kapital v evrih
Prometni institut Ljubljana d. o. o. za področje raziskovalne in informativne dejavnosti ter izdelavo predinvesticijskih in investicijskih programov, Ljubljana	Prometni institut Ljubljana d. o. o. (v nadaljevanju: Prometni institut)	8. 4. 1992	1/16451/00	162.328
SŽ – Železniška tiskarna Ljubljana d. d.	SŽ – Železniška tiskarna Ljubljana d. d. (v nadaljevanju: Železniška tiskarna)	21. 3. 1974	1/00046/00	265.160
SŽ – Železniško gradbeno podjetje Ljubljana d. d.	SŽ – ŽGP Ljubljana, d. d. (v nadaljevanju: Železniško gradbeno podjetje)	13. 6. 1990	1/00113/00	3.152.412
Fersped d. d., mednarodna špedicija	Fersped d. d. (v nadaljevanju: Fersped d. d.)	29. 9. 1975	1/01250/00	1.617.434 4.517.434 ²⁾
Fersped, mednarodna špedicija, d. o. o.	Fersped, d. o. o. (v nadaljevanju: Fersped d. o. o.)	25. 7. 2014		1.617.434 ³⁾ 5.342.856 ⁴⁾ 3.138.557 ⁵⁾

Opombe:¹⁾ Od 8. 7. 2008 ima družba Železniško invalidsko podjetje status invalidskega podjetja.

²⁾ Na dan 13. 6. 2013.

³⁾ Na dan 5. 7. 2013.

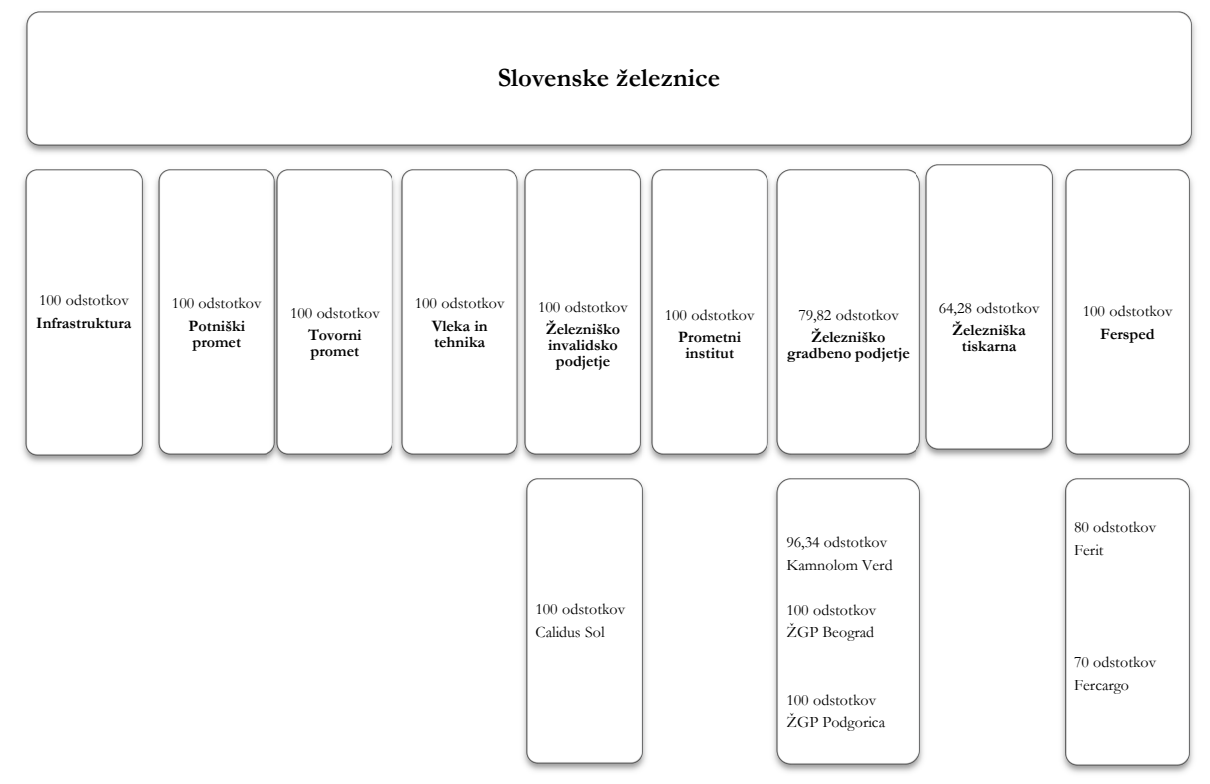
⁴⁾ Na dan 27. 12. 2013.

⁵⁾ Na dan 28. 1. 2014.

Viri: izpisi iz poslovnega registra.

Poleg odvisnih družb so skupino Slovenske železnice sestavljale tudi družbe, ki so jih ustanovile te odvisne družbe v skupini Slovenske železnice, in sicer družba Calidus Sol, d. o. o. (v nadaljevanju: Calidus Sol), Kamnolom Verd, d. o. o. (v nadaljevanju: Kamnolom Verd), SŽ ŽGP d. o. o. Beograd (v nadaljevanju: ŽGP Beograd), SŽ-Železniško gradjevinsko preduzeče Podgorica d. o. o. (v nadaljevanju: ŽGP Podgorica), FerIt S. r. l. (v nadaljevanju: Ferit) in Fercargo d. o. o. Sarajevo (v nadaljevanju: Fercargo), kot je prikazano v organizacijski strukturi skupine Slovenske železnice na sliki 1.

Slika 1: Shema organiziranosti skupine Slovenske železnice

Vira: letni poročili družbe in skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

Družba Slovenske železnice na podlagi tretjega odstavka 2. člena ZDSŽ pri svojem poslovanju in upravljanju odvisnih družb skrbi za uresničevanje javnega interesa na področju železniškega prometa, pri čemer je odgovorna tudi za zagotavljanje varnega odvijanja železniškega prometa. V ta namen je kot obvladujoča družba na podlagi prvega odstavka 3. člena ZDSŽ ustanovila odvisne družbe za izvajanje naslednjih dejavnosti:

- za opravljanje vzdrževanja železniške infrastrukture, vodenje železniškega prometa in izvajanje drugih nalog upravljavca javne železniške infrastrukture¹⁹ (v nadaljevanju: JŽI) je bila ustanovljena družba Infrastruktura;
- za opravljanje prevoza potnikov v notranjem, čezmejnem regijskem in mednarodnem železniškem prometu je bila ustanovljena družba Potniški promet;
- za prevoz blaga v notranjem in mednarodnem železniškem prometu pa je bila ustanovljena družba Tovorni promet.

¹⁹ Družba Infrastruktura na podlagi drugega odstavka 4. člena ZDSŽ opravlja naslednje naloge upravljavca JŽI: gospodarjenje z javno železniško infrastrukturo, izdaja soglasij za posege v progovni in varovalni progovni pas v skladu z zakonom, ki ureja varnost železniškega prometa, upravljanje z železniškimi postajnimi poslopji, druge naloge upravljavca javne železniške infrastrukture, določene z zakonom, ki ureja železniški promet, in zakonom, ki ureja varnost železniškega prometa.

Kot OGJS se v skladu s 4. členom ZDSŽ in 6. ter 11. členom Zakona o železniškem prometu²⁰ (v nadaljevanju: ZZelP) izvajajo organizirani prevoz potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu, vzdrževanje JŽI in vodenje železniškega prometa na njej.

Da bi dejavnost vzdrževanja JŽI, vodenja železniškega prometa in zagotavljanja tovarnega ter potniškega železniškega prometa potekala nemoteno in kakovostno, so bile ustanovljene tudi druge gospodarske družbe, katerih dejavnost je potrebna za nemoteno in kakovostno opravljanje dejavnosti gospodarskih družb iz prvega odstavka 3. člena ZDSŽ, in sicer predvsem za izvajanje naslednjih dejavnosti:

- za vleko vlakov in tehnično vagonsko dejavnost družba Vleka in tehnika;
- za izvajanje storitev logističnih centrov, gradbeno dejavnost, skladiščenje, telekomunikacije, raziskovanje in eksperimentalni razvoj na področju tehnologije, projektiranje in tehnično svetovanje, tehnično preizkušanje in analiziranje, izvajanje informacijskih, finančnih, računovodskih in drugih podobnih storitev, proizvodnjo železniških in drugih tirnih vozil, vzdrževanje in popravila tirnih in motornih vozil, splošna gradbena dela in gradbena dela specialnih strok, razvoj, svetovanje in opremljanje z računalniško programsko opremo ter druge dejavnosti družbe Železniško invalidsko podjetje, Prometni institut, Železniško gradbeno podjetje, Železniška tiskarna in Fersped.

Pristojnost organov upravljanja odvisnih družb, ki so organizirane kot družbe z omejeno odgovornostjo (Infrastruktura, Potniški promet, Tovorni promet, Vleka in tehnika, Železniško invalidsko podjetje, Fersped²¹ in Prometni institut), opredeljujejo ZGD-1 in na njegovi podlagi sprejeti akti o ustanovitvi posameznih odvisnih družb z omejeno odgovornostjo ter pogodbe o obvladovanju in enotnem vodstvu skupine Slovenske železnice. Pristojnost organov upravljanja družb Železniško gradbeno podjetje, Fersped²² in Železniška tiskarna pa poleg ZGD-1 opredeljujejo na njegovi podlagi sprejeti statuti.

Odvisne družbe z omejeno odgovornostjo v skupini Slovenske železnice upravlja njihova ustanoviteljica, družba Slovenske železnice, neposredno in prek posloводства posamezne odvisne družbe. Navedene odvisne družbe nimajo lastnega nadzornega organa. Ustanoviteljica ima vlogo in vse pristojnosti skupščine skladno z Aktom o ustanovitvi družbe Slovenske železnice in veljavno zakonodajo. Samostojno odloča o spremembah in dopolnitvah akta o ustanovitvi, uporabi bilančnega dobička in pokrivanju izgube, podelitvi razrešnice poslovodstvu oziroma posameznim članom posloводства, spremembah osnovnega kapitala, imenovanju in razrešitvi članov posloводства, imenovanju revizorja in drugih zadevah v skladu s predpisi in aktom o ustanovitvi.

V skladu z veljavnimi akti o ustanovitvi posle v odvisnih družbah z omejeno odgovornostjo vodi poslovodja – direktor. Imenuje in odpokliče ga ustanovitelj, družba Slovenske železnice, in sicer za štiri leta. Pristojnosti poslovodje so v sprejemanju vseh tistih odločitev, ki niso v pristojnosti ustanovitelja in v samostojnem ter neomejenem zastopanju in predstavljanju odvisne družbe. Pri tem mora poslovodja ravnati v skladu s pogodbo o obvladovanju, aktom o ustanovitvi in predpisi, hkrati pa je zaradi pogodbenega koncerna vezan na navodila in soglasja obvladujoče družbe. Če so izpolnjeni pogoji po ZSDU, je imenovan še delavski direktor, ki ga imenuje delavski svet in je pristojen za kadrovska in socialna vprašanja.

²⁰ Uradni list RS, št. 11/11-UPB6, 63/13.

²¹ Od 15. 7. 2014 dalje.

²² Do 15. 7. 2014.

Na podlagi statotov delniških družb so imele odvisne delniške družbe v skupini Slovenske železnice (Železniško gradbeno podjetje²³, Železniška tiskarna²⁴ in Fersped²⁵) dvotirni sistem upravljanja, zato so bili poleg skupščine njihovi organi upravljanja nadzorni svet in uprava. S sprejemom novega statuta 29. 8. 2014 ima družba Železniško gradbeno podjetje enotirni sistem upravljanja, in sicer s skupščino delničarjev družbe in upravnim odborom.

Pristojnosti organov upravljanja v družbi Železniško gradbeno podjetje sta opredeljevala statuta, sprejeta 30. 8. 2010 in 29. 8. 2014. Pristojnosti organov upravljanja družbe Železniška tiskarna je opredeljeval statut, sprejet 30. 8. 2010. Pristojnost organov upravljanja delniške družbe Fersped pa sta do 15. 7. 2014 opredeljevala statuta, sprejeta 25. 9. 2006 in 20. 6. 2013. Na podlagi statotov delniških družb Železniško gradbeno podjetje, Železniška tiskarna in Fersped so imele družbe dvotirni sistem upravljanja, zato so bili poleg skupščine njihovi organi upravljanja nadzorni svet in uprava.

Skupščina je organ družbe, na kateri delničarji uresničujejo svoje pravice v zadevah družbe. Skupščina s tričetrtinsko večino odloča o spremembah statuta, zmanjšanju in povečanju osnovnega kapitala, statusnih spremembah, izključitvi prednostne pravice delničarjev in predčasnem odpoklicu članov nadzornega sveta. Z večino glasov pa odloča predvsem o sprejetju letnega poročila, uporabi bilančnega dobička in imenovanju ter odpoklicu članov nadzornega sveta.

Nadzorna sveta delniških družb Železniško gradbeno podjetje in Fersped sta imela po šest članov, od katerih so bili štirje imenovani kot predstavniki delničarjev, dva pa sta bila imenovana kot predstavnika delavcev po določilih ZSDU. Nadzorni svet družbe Železniška tiskarna je imel tri člane, od katerih sta bila dva predstavnika delničarjev, eden pa je bil predstavnik delavcev po določilih ZSDU. Mandat članov nadzornega sveta je štiri leta. Pristojnosti nadzornega sveta so predvsem nadzor vodenja poslov družbe, pregledovanje poslovnih knjig in premoženja družbe, imenovanje in odpoklic uprave, preverjanje sestave in potrjevanja letnega poročila uprave ter dajanje soglasja k poslovnemu načrtu družbe.

Delniške družbe Železniško gradbeno podjetje, Železniška tiskarna in Fersped je vodil direktor, ki je zastopal in predstavljal družbo neomejeno in samostojno ter na lastno odgovornost. Direktorja imenuje in razrešuje nadzorni svet. Mandat direktorja v Železniškem gradbenem podjetju traja štiri leta, medtem ko njegov mandat v družbah Železniška tiskarna in Fersped traja pet let. Pristojnosti direktorja so predvsem priprava ukrepov iz pristojnosti skupščine, izvrševanje sklepov skupščine, obveščanje nadzornega sveta o vprašanih poslovanja družbe in poročanju nadzornemu svetu o načrtovani poslovni politiki ter finančnem stanju družbe.

Družba Fersped se je 15. 7. 2014 iz delniške družbe preoblikovala v družbo z omejeno odgovornostjo. Pristojnost organov upravljanja družbe Fersped kot družbe z omejeno odgovornostjo opredeljujejo ZGD-1 in na njegovi podlagi sprejet Akt o ustanovitvi družbe Fersped²⁶ ter pogodba o obvladovanju in enotnem vodstvu skupine Slovenske železnice z dne 1. 10. 2014.

²³ Statut z dne 30. 8. 2010.

²⁴ Statut z dne 30. 8. 2010.

²⁵ Statuta z dne 25. 9. 2006 in 20. 6. 2013.

²⁶ Datum sprejema 15. 7. 2014, datum veljave 25. 7. 2014.

Na podlagi 28. člena statuta družbe Železniško gradbeno podjetje z dne 29. 8. 2014 ima družba Železniško gradbeno podjetje enotirni sistem upravljanja, in sicer s skupščino delničarjev družbe in upravnim odborom. Skupščina je organ družbe, na kateri delničarji uresničujejo svoje pravice v zadevah družbe. Skupščina s tričetrtinsko večino odloča o spremembah statuta, zmanjšanju in povečanju osnovnega kapitala, statusnih spremembah, izključitvi prednostne pravice delničarjev in predčasnem odpoklicu članov nadzornega sveta. Z večino oddanih glasov pa odloča predvsem o sprejetju letnega poročila, uporabi bilančnega dobička in imenovanju ter odpoklicu članov upravnega odbora.

Na podlagi 29. člena statuta družbe Železniško gradbeno podjetje z dne 29. 8. 2014 ima upravni odbor pet članov, od katerih štiri imenuje skupščina, enega pa svet delavcev in je predstavnik zaposlenih. Pristojnosti upravnega odbora so predvsem, da vodi družbo in nadzoruje posle, imenuje izvršne direktorje, predsednika in namestnika predsednika upravnega odbora ter prokurista, obravnava poslovni načrt družbe in preveri letno poročilo družbe. Upravni odbor izmed svojih članov imenuje enega glavnega izvršnega direktorja in še največ dva izvršna direktorja. Mandat izvršnih direktorjev je štiri leta. Pristojnosti izvršnega direktorja so predvsem, da posamično zastopa družbo znotraj dodeljenega poslovnega področja, vodi tekoče posle družbe, sestavi predlog letnega poročila in poslovnega načrta družbe, vodi poslovne knjige in prijavlja vpise v register. Ostali člani upravnega odbora so neizvršni člani, od katerih je eden predsednik oziroma namestnik predsednika upravnega odbora. Upravni odbor lahko imenuje tudi enega ali več prokuristov, ki predstavljajo in zastopajo družbo skupaj z izvršnim direktorjem.

Obvladujoča družba Slovenske železnice in od nje odvisne družbe so samostojne pravne osebe, ki samostojno nastopajo na trgu, sprejemajo lastne poslovne odločitve in za svoje obveznosti odgovarjajo z vsem svojim premoženjem. Hkrati pa obvladujoča družba Slovenske železnice in odvisne družbe, ki jih obvladujoča družba neposredno obvladuje, poslujejo po pravilih pogodbenega koncerna, pri čemer so pogoji in način vodenja poslov v pogodbenem koncernu ter druge medsebojne pravice in obveznosti med obvladujočo in posamezno odvisno družbo urejeni s pogodbami o obvladovanju, kar izhaja iz prvega odstavka 2. člena Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice. S pogodbami o obvladovanju odvisne družbe v skupini Slovenske železnice podredijo vodenje in upravljanje odvisnih družb družbi Slovenske železnice kot obvladujoči družbi. S temi pogodbami družba Slovenske železnice kot obvladujoča družba v pogodbenem koncernu pridobi pravico do dajanja navodil odvisnim družbam za vodenje poslov ter izvajanje neposrednega nadzora nad odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice.

1.5 Poslovanje skupine Slovenske železnice

1.5.1 Analiza poslovanja skupine Slovenske železnice

Analiza poslovanja skupine Slovenske železnice v letih 2013 in 2014 je izdelana na podlagi izkaza poslovnega izida skupine Slovenske železnice. Skupina Slovenske železnice je leta 2014 realizirala čisti dobiček v znesku 14.550 tisoč evrov, kar je po primerljivih podatkih za leto 2013, ko je realizirala 18.714 tisoč evrov čistega dobička, za 4.164 tisoč evrov manj. Čisti poslovni izid obračunskega obdobja 2014 je oblikoval pozitiven poslovni izid iz poslovanja v znesku 24.165 tisoč evrov, negativna razlika med finančnimi prihodki in odhodki v znesku 7.747 tisoč evrov, negativna razlika med drugimi prihodki in odhodki v znesku 981 tisoč evrov in davek iz dobička v znesku 876 tisoč evrov ter odloženi davki v znesku 11 tisoč evrov. Medtem ko je čisti poslovni izid obračunskega obdobja 2013 oblikoval pozitiven poslovni izid iz poslovanja v znesku 20.022 tisoč evrov, negativna razlika med finančnimi prihodki in odhodki v znesku 65 tisoč evrov, negativna razlika med drugimi prihodki in odhodki v znesku

608 tisoč evrov in davek iz dobička v znesku 639 tisoč evrov ter odloženi davki v negativnem znesku 4 tisoč evrov. V tabeli 4 prikazujemo pregled poslovanja skupine Slovenske železnice v letih 2013 in 2014.

Tabela 4: Poslovanje skupine Slovenske železnice

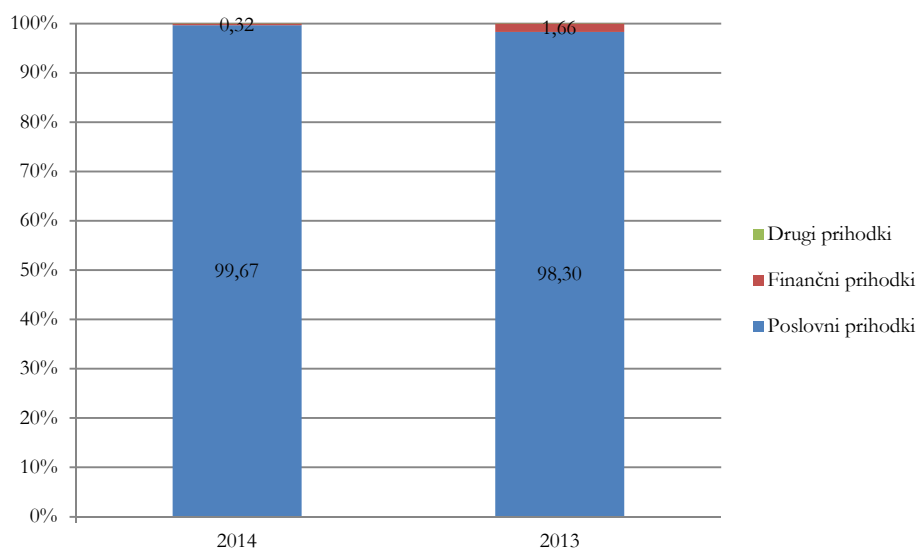
Opis	2014 v tisoč evrih	2013 v tisoč evrih	Indeks 2014/2013
Poslovni prihodki	557.189	504.040	111
Poslovni odhodki	533.024	484.018	110
Poslovni izid iz poslovanja	24.165	20.022	121
Finančni prihodki	1.793	8.511	21
Finančni odhodki	9.540	8.576	111
Rezultat finančnih gibanj	(7.747)	(65)	11918
Drugi prihodki	79	185	43
Drugi odhodki	1.060	793	134
Rezultat drugih gibanj	(981)	(608)	161
Davek iz dobička	876	639	137
Odloženi davki	11	(4)	/
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	14.550	18.714	78
Čisti poslovni izid večinskih lastnikov	13.877	17.933	78
Čisti poslovni izid manjšinskih lastnikov	673	781	86

Vira: letni poročili skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

1.5.1.1 Analiza prihodkov skupine Slovenske železnice

Na sliki 2 prikazujemo strukturo prihodkov v poslovnem izidu skupine Slovenske železnice v obračunskem obdobju leta 2013 in 2014.

Slika 2: Struktura prihodkov v poslovnem izidu skupine Slovenske železnice

Vira: letni poročili skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

V letu 2014 so *poslovni prihodki* znašali 557.189 tisoč evrov, medtem ko so v letu 2013 znašali 504.040 tisoč evrov. V primerjavi z letom 2013 so se v letu 2014 poslovni prihodki povečali za 10,5 odstotka oziroma 53.149 tisoč evrov.

V največjem delu, kar 83,1 odstotka, so poslovne prihodke predstavljali *čisti prihodki od prodaje*, ki so v letu 2014 znašali 462.834 tisoč evrov, medtem ko so bili leta 2013 manjši in so znašali 430.403 tisoč evrov. Čiste prihodke od prodaje so z 42,5-odstotnim deležem (v znesku 196.708 tisoč evrov) v letu 2014 sestavljali transportni prihodki, ki sta je na domačem in tujem trgu dosegla potniški in tovorni promet. Glede na leto 2013 so se transportni prihodki potniškega in tovornega prometa povečali za 8,6 odstotka. Poleg teh prihodkov so čiste prihodke od prodaje večji del sestavljali prihodki družbe Infrastruktura, ki so v letu 2014 znašali 143.575 tisoč evrov in so se v znesku 104.952 tisoč evrov nanašali na prihodke po pogodbah z Vlado Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada), ki jo je zastopalo Ministrstvo za infrastrukturo, za opravljanje OGJS vzdrževanja infrastrukture in vodenja prometa. Na večjo realizacijo poslovnih prihodkov glede na leto 2013 so vplivali večji čisti prihodki od prodaje v družbi Infrastruktura zaradi vpliva sanacije infrastrukture in zahtevkov prevoznikov za nadomestilo povečanih stroškov in izpada prihodkov po žledu.

Drugi poslovni prihodki so bili v letu 2014 realizirani v znesku 70.982 tisoč evrov. Doseženi so bili z nadomestili za opravljanje OGJS prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem prometu po pogodbi z vlado, ki jo je zastopalo Ministrstvo za infrastrukturo, v znesku 41.380 tisoč evrov. V znesku 5.437 tisoč evrov so bili realizirani prihodki družbe Železniško invalidsko podjetje iz naslova subvencioniranja plač invalidov in amortizacije osnovnih sredstev glede na zakon, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov. Povečanje drugih poslovnih prihodkov v letu 2014 glede na leto 2013 se je nanašalo predvsem na večje prihodke v družbi Slovenske železnice iz naslova prevrednotovalnih poslovnih prihodkov. Družba Slovenske železnice je v letu 2014 izkazovala prevrednotovalne poslovne prihodke v znesku 11.674 tisoč evrov, ki so predstavljali poslovne prihodke iz naslova prodaje štirih obrokov terjatve družbe Slovenske železnice do države bankam ter preračuna stanja

diskonta ob prodaji in preostalih petih obrokov terjatve družbe Slovenske železnice do države bankam ter preračuna stanja diskonta ob prodaji na dan 31. 12. 2014 v znesku 8.605 tisoč evrov.

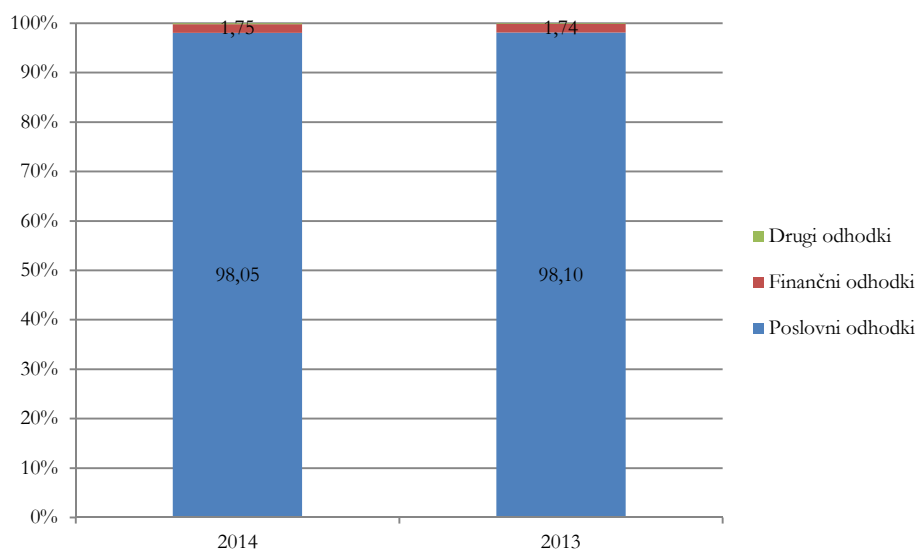
Finančni prihodki skupine Slovenske železnice so bili v letu 2014 za skoraj petkrat manjši glede na leto 2013, ko so znašali 8.511 tisoč evrov, medtem ko so leta 2014 znašali 1.793 tisoč evrov. Večji del predstavljajo prihodki iz naslova tečajnih razlik, prihodki od prevrednotenja finančnih terjatev in obveznosti, prihodki od obresti za depozite ter zamudnih obresti, prihodki od prejetih deležev v dobičku pridruženih družb. Poleg teh kategorij finančnih prihodkov skupine Slovenske železnice so bili med finančnimi prihodki v letu 2013 izkazani še prihodki iz naslova predčasne prekinitev izvedenih finančnih instrumentov, v letu 2014 pa prihodki iz naslova uskladitve dolgoročnih finančnih naložb s stanjem kapitala pridruženih podjetij po kapitalski metodi vrednotenja.

Skupina Slovenske železnice je v letu 2014 realizirala 79 tisoč evrov *drugih prihodkov*, v letu 2013 pa 185 tisoč evrov, ki v največjem deležu predstavljajo odškodnine in nadomestila za škode ter poškodbe od drugih.

1.5.1.2 Analiza odhodkov skupine Slovenske železnice

Na sliki 3 prikazujemo strukturo odhodkov v poslovnem izidu skupine Slovenske železnice v obračunskem obdobju leta 2013 in 2014.

Slika 3: Struktura odhodkov v poslovnem izidu skupine Slovenske železnice

Vira: letni poročili skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

Poslovni odhodki skupine Slovenske železnice so leta 2014 znašali 533.024 tisoč evrov, leta 2013 pa 484.018 tisoč evrov. Rast poslovnih odhodkov je bila počasnejša od rasti poslovnih prihodkov za 0,4 odstotne točke, ob izločitvi vračunanih stroškov odpravnin za delavce, ki so bili vključeni v program reševanja presežnih delavcev leta 2014 v znesku 15.862 tisoč evrov, pa je bila rast počasnejša za 3,7 odstotne točke.

Največji delež poslovnih odhodkov skupine Slovenske železnice so predstavljali *stroški dela*, in sicer 45,8 odstotka v letu 2014 in 44,8 odstotka v letu 2013. V letu 2014 so stroški dela znašali 243.961 tisoč evrov in so se v primerjavi z letom 2013 povečali za 12,6 odstotka oziroma za 27.327 tisoč evrov. Družbe v skupini Slovenske železnice so leta 2014 na podlagi Dogovora o ukrepih na področju plač in drugih prejemkov ter kadrovskih in drugih ukrepov v koncernu Slovenskih železniških družb vračunale stroške odpravnin v skupnem znesku 15.862 tisoč evrov za zaposlene, vključene v program reševanja presežnih delavcev. Število zaposlenih se je leta 2014 zmanjšalo za 30 delavcev (stanje na dan 31. 12. 2014 je bilo 8.069 zaposlenih), leta 2013 pa za 180 delavcev (stanje na dan 31. 12. 2013 je bilo 8.099 zaposlenih). Leta 2013 je bilo v skupini Slovenske železnice 8.221 povprečno število zaposlenih in je bilo v primerjavi z istim obdobjem leta 2012 manjše za 427 zaposlenih. Povprečno število zaposlenih v letu 2014 je bilo 8.088 zaposlenih in je v primerjavi z letom 2013 manjše za 133 zaposlenih.

Stroški blaga, materiala in energije so bili realizirani v znesku 80.134 tisoč evrov v letu 2014, v letu 2013 pa so bili realizirani v znesku 76.871 tisoč evrov. V poslovnih odhodkih imajo 15-odstotni delež. Stroški materiala in nadomestnih delov so znašali 38.987 tisoč evrov v letu 2014 in 37.680 tisoč evrov v letu 2013, večji del se nanaša na vzdrževanje voznih sredstev in železniške infrastrukture. Stroški energije so v letu 2014 znašali 36.766 tisoč evrov in so bili v primerjavi z letom 2013 večji za 4,1 odstotka. Za vleko tovornih in potniških vlakov je bilo v letu 2014 porabljeno 77,5 odstotka stroškov energije, medtem ko je bilo v letu 2013 porabljeno 73,8 odstotka. Zaradi poškodovane infrastrukture na prizadetih območjih po žledu so v letu 2014 vlaki v tovornem prometu vozili več z dizelsko vleko, potniški vlaki pa so bili nadomeščeni z nadomestnimi avtobusnimi prevozi.

Stroški storitev so bili v letu 2014 realizirani v znesku 166.163 tisoč evrov, v letu 2013 pa v znesku 150.351 tisoč evrov. Glede na leto 2013 so bili stroški storitev v letu 2014 večji za 10,5 odstotka, predvsem zaradi večjih stroškov storitev tujih železniških uprav, ki sledijo povečanju prihodkov na tujem trgu, večji so bili stroški, povezani z daljšim zadrževanjem tujih vagonov na območju družbe Slovenske železnice zaradi žleda, in drugi stroški storitev, povezani z organizacijo prometa po vremenski ujmi – žledu.

Stroški odpisov so leta 2014 predstavljali 6,9 odstotka poslovnih odhodkov, in sicer so leta 2014 znašali 36.836 tisoč evrov, leta 2013 pa so predstavljali 8,1 odstotka poslovnih odhodkov in so znašali 39.215 tisoč evrov. V največjem delu se nanašajo na amortizacijo neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, in sicer v znesku 34.945 tisoč evrov v letu 2014 in 37.107 tisoč evrov v letu 2013. Največji delež amortizacije se nanaša na družbo Tovorni promet (42,6 odstotka v letu 2014 in 43,2 odstotka v letu 2013) in na družbo Potniški promet (32,3 odstotka v letu 2014 in 31,4 odstotka v letu 2013). Poleg amortizacije stroške odpisov predstavljajo še prevrednotovalni poslovni odhodki pri osnovnih in obratnih sredstvih (v letu 2014 v znesku 1.891 tisoč evrov in v letu 2013 v znesku 2.108 tisoč evrov), ki se nanašajo predvsem na prevrednotenje vrednosti terjatev.

Finančni odhodki so v letu 2014 znašali 9.540 tisoč evrov, v letu 2013 pa 8.576 tisoč evrov. Nanašajo se predvsem na odhodke obvladujoče družbe Slovenske železnice, in sicer v znesku 8.265 tisoč evrov v letu 2014 in 7.601 tisoč evrov v letu 2013 ter predstavljajo obresti od prejetih posojil in obračunane negativne tečajne razlike. Z visokimi stroški financiranja so povezane tudi obveznosti odplačila posojil na podlagi začasnega reprograma, ki so bile ponovno odložene na dan 30. 4. 2015 in dodatno na dan 30. 6. 2015.

Drugi odbodki so v letu 2014 znašali 1.060 tisoč evrov, v letu 2013 pa 793 tisoč evrov in se nanašajo predvsem na denarne kazni in odškodnine za škodo, storjeno pravnim in fizičnim osebam, ter odškodnine delavcem.

1.5.2 Analiza premoženjsko-finančnega stanja skupine Slovenske železnice

Analiza premoženjskega stanja skupine Slovenske železnice na dan 31. 12. 2013 in 31. 12. 2014 je izdelana na podlagi bilance stanja skupine Slovenske železnice. Sredstva skupine Slovenske železnice, ki so enaka obveznostim do virov sredstev, so na dan 31. 12. 2013 znašala 636.533 tisoč evrov, na dan 31. 12. 2014 pa 607.898 tisoč evrov.

V tabeli 5 prikazujemo pregled premoženjsko-finančnega stanja skupine Slovenske železnice na zadnji dan leta 2013 in leta 2014.

Tabela 5: Premoženjsko finančno stanje skupine Slovenske železnice

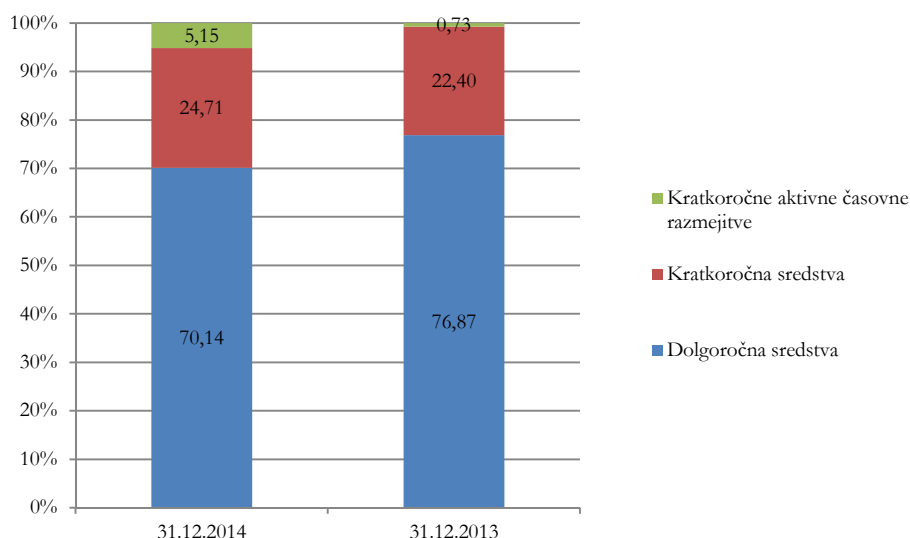
Opis	31. 12. 2014 v tisoč evrih	31. 12. 2013 v tisoč evrih	Indeks 2014/2013
Dolgoročna sredstva	426.375	489.295	87
Neopredmetena dolgoročna sredstva	4.183	5.248	80
Opredmetena dolgoročna sredstva	300.974	349.583	86
Naložbene nepremičnine	39.670	1.271	3121
Dolgoročne finančne naložbe	18.120	19.122	95
Dolgoročne poslovne terjatve	63.357	113.990	56
Odložene terjatve za davek	71	81	88
Kratkoročna sredstva	150.183	142.585	105
Zaloge	22.171	23.712	94
Kratkoročne finančne naložbe	82	67	122
Kratkoročne poslovne terjatve	93.735	114.369	82
Denarna sredstva	34.195	4.296	796
Druge kratkoročna sredstva	0	141	0
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	31.340	4.653	674
SREDSTVA	607.898	636.533	96
Kapital	164.971	153.266	108
Rezervacije	36.275	36.422	100
Dolgoročne obveznosti	119.115	201.371	59
Dolgoročne finančne obveznosti	117.156	199.966	59
Dolgoročne poslovne obveznosti	1.959	1.405	139
Odložene obveznosti za davek	0	0	/
Kratkoročne obveznosti	257.756	235.644	109
Kratkoročne finančne obveznosti	176.495	168.415	105
Kratkoročne poslovne obveznosti	81.261	67.229	121
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	29.781	9.830	303
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	607.898	636.533	96

Vira: letni poročili skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

1.5.2.1 Analiza sredstev skupine Slovenske železnice

Na sliki 4 prikazujemo strukturo sredstev skupine Slovenske železnice na dan 31. 12. 2013 in 31. 12. 2014.

Slika 4: Struktura sredstev skupine Slovenske železnice

Vira: letni poročili skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

1.5.2.1.1 Dolgoročna sredstva

Dolgoročna sredstva imajo v sestavi sredstev največji delež. Konec leta 2014 so bila za 62.920 tisoč evrov manjša glede na stanje konec leta 2013.

Neopredmetena dolgoročna sredstva so bila konec leta 2014 manjša za 1.065 tisoč evrov glede na stanje konec leta 2013, predvsem na račun dolgoročnih aktivnih časovnih razmejitev družbe Vleka in tehnika iz naslova razmejenih stroškov revizij za lokomotive serije 541.

Opredmetena osnovna sredstva so konec leta 2014 predstavljala največji del dolgoročnih sredstev in so se glede na konec leta 2013 zmanjšala za 48.609 tisoč evrov. Na spremembo teh so vplivali prenosi na naložbene nepremičnine, investicije ter druga povečanja, obračunana amortizacija in izločitve sredstev.

Dolgoročne finančne naložbe so bile glede na stanje konec leta 2013 manjše za 1.002 tisoč evrov, predvsem zaradi zmanjšanja drugih dolgoročnih finančnih naložb skupine Železniško gradbeno podjetje v znesku 1.283 tisoč evrov za zavarovanje garancij za objekte.

Dolgoročne poslovne terjatve so bile glede na leto 2013 manjše za 50.633 tisoč evrov, predvsem zaradi prodaje štirih obrokov terjatve do Republike Slovenije bankam in preračuna stanja diskonta ob prodaji in preračuna diskonta konec leta za ostalih pet obrokov iz naslova prodaje terjatve do Republike Slovenije bankam ter prenosa četrtega obroka terjatve za izplačilo razlike nadomestila za OGJS med kratkoročne terjatve.

1.5.2.1.2 Kratkoročna sredstva

Kratkoročna sredstva so bila konec leta 2014 za 7.598 tisoč evrov večja glede na stanje konec leta 2013.

Med kratkoročnimi sredstvi so se *zaloge* konec leta 2014 glede na konec leta 2013 zmanjšale za 1.541 tisoč evrov. Več kot polovico zalog v letu 2014 predstavljajo zaloge nadomestnih delov, 20 odstotkov pa je zalog materiala. Zaloge nedokončane proizvodnje v znesku 2.488 tisoč evrov skoraj v celoti izkazuje družba Vleka in tehnika, zaloge proizvodov in trgovskega blaga v znesku 1.845 tisoč evrov pa večji del izkazuje skupina Železniško gradbeno podjetje.

Kratkoročne finančne naložbe so se konec leta 2014 glede na stanje konec leta 2013 povečale za 15.000 evrov.

Kratkoročne poslovne terjatve so se zmanjšale za 20.634 tisoč evrov glede na stanje konec leta 2014. Med kratkoročnimi poslovnimi terjatvami največji znesek v letu 2014 predstavljajo terjatve do kupcev v državi in tujini, in sicer so bile v znesku 65.701 tisoč evrov izkazane na dan 31. 12. 2014 in v znesku 61.004 tisoč evrov na dan 31. 12. 2013. Ostale kratkoročne poslovne terjatve so konec leta 2014 znašale 28.034 tisoč evrov, medtem ko so konec leta 2013 znašale 53.365 tisoč evrov, največ do države za opravljanje OGJS vzdrževanja JŽI, vodenja prometa in prevoza potnikov.

Denarna sredstva so se konec leta 2014 glede na konec leta 2013 povečala za 29.899 tisoč evrov in predstavljajo v večini dobroimetja pri bankah.

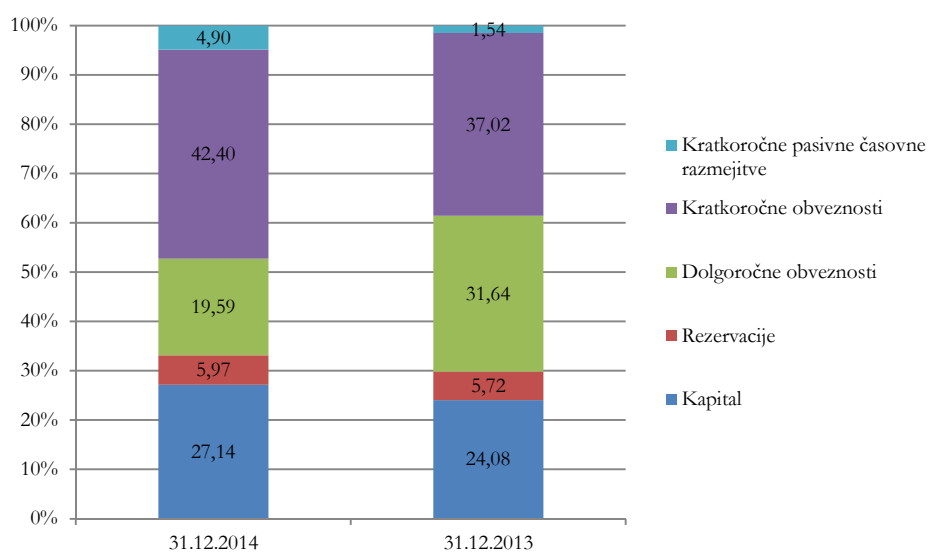
1.5.2.1.3 Kratkoročne aktivne časovne razmejitve

Kratkoročne aktivne časovne razmejitve so konec leta 2014 znašale 31.340 tisoč evrov in so se glede na konec leta 2013, ko so znašale 4.653 tisoč evrov, povečale za 26.687 tisoč evrov. Največji del aktivnih časovnih razmejitev konec leta 2014 predstavljajo vkalkulirani prihodki po sklepu vlade na podlagi metodologije za pokritje dodatnih stroškov in izpadlih prihodkov zaradi žleda, prehodno nezaračunani prihodki mednarodnega tovornega in potniškega prometa, najemnine za potniške in tovarne vagone, obmejne storitve in drugi manjši prehodno nezaračunani prihodki po projektih.

1.5.2.2 Analiza obveznosti do virov sredstev skupine Slovenske železnice

Na sliki 5 prikazujemo strukturo obveznosti do virov sredstev skupine Slovenske železnice na dan 31. 12. 2013 in 31. 12. 2014.

Slika 5: Struktura obveznosti do virov sredstev skupine Slovenske železnice

Vira: letni poročili skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

1.5.2.2.1 Kapital

Kapital so po stanju na dan 31. 12. 2013 in 31. 12. 2014 sestavljali osnovni kapital, kapitalske rezerve, presežek iz prevrednotenja, preneseni čisti poslovni izid, čisti poslovni izid poslovnega leta, uskupinjevalni popravek kapitala in kapital manjšinskih lastnikov.

V tabeli 6 je predstavljeno stanje kapitala na dan 31. 12. 2013 in 31. 12. 2014 glede na stanje kapitala na dan 1. 1. 2013 in 1. 1. 2014.

Tabela 6: Gibanje kapitala

	v tisoč evrih		
Opis	1. 1. 2013	31. 12. 2013	31. 12. 2014
Osnovni kapital	95.070	95.070	95.070
Kapitalske rezerve	45.002	45.002	45.002
Presežek iz prevrednotenja	18.361	17.841	15.291
Preneseni čisti poslovni izid	(22.660)	(25.998)	(8.336)
Čisti poslovni izid poslovnega leta	2.674	17.933	13.877
Uskupinjevalni popravek kapitala	(8)	(7)	(4)
Kapital manjšinskih lastnikov	3.833	3.425	4.071
Kapital	142.272	153.266	164.971

Vira: letni poročili skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

Kapital skupine Slovenske železnice je konec leta 2014 znašal 164.971 tisoč evrov. Kapital se je konec leta 2014 povečal za pozitiven rezultat poslovanja obračunskega obdobja leta 2014 in zmanjšal zaradi aktuarske izgube pri prevrednotenju rezervacij za odpravnine ob upokojitvi, kljub temu zmanjšanju pa je bil konec leta 2014 glede na konec leta 2013 večji za 11.705 tisoč evrov. Kapital skupine Slovenske železnice je konec leta 2013 znašal 153.266 tisoč evrov. Konec leta 2013 se je glede na začetek leta 2013 povečal za pozitiven rezultat poslovanja obračunskega obdobja leta 2013 in zmanjšal iz naslova prekinitve poslov z izvedenimi finančnimi instrumenti, kljub temu zmanjšanju pa je bil konec leta 2013 glede na stanje na začetku leta 2013 večji za 10.994 tisoč evrov.

1.5.2.2.2 Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve so konec leta 2014 znašale 36.275 tisoč evrov, konec leta 2013 pa 36.422 tisoč evrov.

V največjem delu so bile *rezervacije* namenjene za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade in so konec leta 2014 znašale 26.485 tisoč evrov, konec leta 2013 pa 26.219 tisoč evrov. V družbi Slovenske železnice so bile izkazane rezervacije iz naslova vzpostavitve knjigovodske evidence objektov Železniškega atletskega stadiona Ljubljana Šiška v znesku 3.538 tisoč evrov konec leta 2014 in v znesku 3.631 tisoč evrov konec leta 2013. Družba Tovorni promet je v okviru rezervacij izkazovala sredstva, prejeta iz Evropske unije, iz naslova delnega sofinanciranja uvedbe evropskega sistema železniške signalizacije na koridorju D, in sicer v enakem znesku 2.213 tisoč evrov konec leta 2014 in konec leta 2013.

Dolgoročne pasivne časovne razmejitve so se v največjem delu nanašale na družbo Železniško invalidsko podjetje in so bile oblikovane iz odstopljenih prispevkov Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v vrednosti 3.663 tisoč evrov konec leta 2014 in v vrednosti 3.843 tisoč evrov konec leta 2013.

1.5.2.2.3 Dolgoročne obveznosti

Dolgoročne obveznosti so konec leta 2014 znašale 119.115 tisoč evrov, konec leta 2013 pa 201.371 tisoč evrov.

Večino dolgoročnih obveznosti konec leta 2014 so predstavljale *dolgoročne finančne obveznosti*, ki so konec leta 2014 znašale 117.156 tisoč evrov, konec leta 2013 pa 199.966 tisoč evrov. Obvladujoča družba Slovenske železnice je konec leta 2014 izkazovala dolgoročne finančne obveznosti v vrednosti 116.350 tisoč evrov, ki so skoraj v celoti predstavljale dolgoročna posojila in so se zmanjšale glede na stanje konec leta 2013 zaradi prenosa glavnice med kratkoročne obveznosti, ki so zapadle v plačilo do konca leta 2015, in tečajnih razlik.

Dolgoročne poslovne obveznosti, ki so konec leta 2014 znašale 1.959 tisoč evrov, konec leta 2013 pa 1.405 tisoč evrov, so predstavljale predvsem obveznosti do domačih dobaviteljev skupine Železniško gradbeno podjetje.

1.5.2.2.4 Kratkoročne obveznosti

Kratkoročne finančne obveznosti skupine Slovenske železnice so konec leta 2014 znašale 176.495 tisoč evrov, konec leta 2013 pa 168.415 tisoč evrov. Obvladujoča družba Slovenske železnice je konec leta 2014 izkazovala 167.755 tisoč evrov kratkoročnih finančnih obveznosti iz naslova kratkoročnega dela

dolgoročnih kreditov, ki je zapadel v plačilo do konca leta 2015, in kratkoročnih kreditov za tekoče poslovanje. Konec leta 2013 pa je obvladujoča družba Slovenske železnice izkazovala 159.458 tisoč evrov kratkoročnih finančnih obveznosti iz istega naslova.

Kratkoročne poslovne obveznosti so konec leta 2014 znašale 81.261 tisoč evrov, konec leta 2013 pa 67.229 tisoč evrov. Skoraj polovica kratkoročnih poslovnih obveznosti je bila vezana na poslovanje družbe Infrastruktura in Železniško gradbeno podjetje. Med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi skupine Slovenske železnice so bile konec leta 2014 in konec leta 2013 v največjem delu izkazane obveznosti do dobaviteljev (47.668 tisoč evrov na dan 31. 12. 2014, 36.770 tisoč evrov na dan 31. 12. 2013), obveznosti do zaposlenih (14.127 tisoč evrov na dan 31. 12. 2014, 13.591 tisoč evrov na dan 31. 12. 2013), obveznosti do državnih institucij (9.557 tisoč evrov na dan 31. 12. 2014, 7.570 tisoč evrov na dan 31. 12. 2013) in druge kratkoročne obveznosti (8.118 tisoč evrov na dan 31. 12. 2014, 8.117 tisoč evrov na dan 31. 12. 2013).

1.5.2.2.5 Kratkoročne pasivne časovne razmejitev

Kratkoročne pasivne časovne razmejitve so sestavljali kratkoročno odloženi prihodki in vnaprej vračunani stroški. Razmejeni prihodki so se nanašali na odložene prihodke, ugotovljene pri gradbenih storitvah oziroma projektih. Vnaprej vračunani stroški pa so se nanašali na vračunane stroške odpravnin po programu reševanja presežnih delavcev, vračunane obmejne storitve, vračunane najemnine za tovarne in potniške vagoni ter druge, v manjših vrednostih vkalkulirane stroške.

1.5.3 Analiza finančnega položaja skupine Slovenske železnice

Analiza finančnega položaja skupine Slovenske železnice je bila izdelana na podlagi podatkov bilance stanja na dan 31. 12. 2013 in 31. 12. 2014 ter izkaza poslovnega izida za leti 2013 in 2014. Eden od glavnih ciljev v skupini Slovenske železnice ostaja realizacija ukrepov finančnega prestrukturiranja, reorganizacija poslovanja in vzpostavitev sistemskih podlag, da se v okviru sklenjenih večletnih (vsaj petletnih) pogodb zagotovijo finančni viri za storitve OGJS.

1.5.3.1 Denarni tokovi skupine Slovenske železnice

V tabeli 7 prikazujemo denarne tokove skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

Tabela 7: Denarni tokovi skupine Slovenske železnice

v tisoč evrih			
Opis	2014	2013	Razlika
Denarni tok pri poslovanju	134.188	51.573	82.615
Denarni tok pri naložbenju	(18.716)	(7.352)	(11.364)
Denarni tok pri financiranju	(85.573)	(41.654)	(43.919)
Denarni tok obdobja	29.899	2.567	27.332

Vira: letni poročili skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

Skupina Slovenske železnice je leta 2014 ustvarila pozitiven denarni tok obdobja v znesku 29.899 tisoč evrov, medtem ko je v letu 2013 ustvarila pozitiven denarni tok obdobja v znesku 2.567 tisoč evrov. Na pozitiven denarni tok obdobja 2013 in obdobja 2014 je vplival predvsem pozitiven denarni tok pri poslovanju, medtem ko je bil denarni tok pri naložbenju in financiranju v obeh obravnavanih letih negativen.

1.5.3.2 Skupina Slovenske železnice kot neto dolžnik

V tabeli 8 prikazujemo skupino Slovenske železnice kot neto dolžnika v letih 2013 in 2014.

Tabela 8: Skupina Slovenske železnice kot neto dolžnik

v tisoč evrih			
Opis	31. 12. 2014	31. 12. 2013	Razlika
Kratkoročne terjatve	159.352	123.385	35.967
Kratkoročne obveznosti	287.537	245.474	42.063
Neto kratkoročni dolg	128.185	122.089	6.096
Dolgoročne terjatve	81.548	133.193	(51.645)
Dolgoročne obveznosti	155.390	237.793	(82.403)
Neto dolgoročni dolg	73.842	104.600	(30.758)
Neto dolg	202.027	226.689	(24.662)

Vira: letni poročili skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

Leta 2014 so se glede na leto 2013 zmanjšale obveznosti skupine Slovenske železnice za 40.340 tisoč evrov in terjatve za 15.678 tisoč evrov, kar se odraža na manjšem neto dolgu skupine Slovenske železnice na dan 31. 12. 2014 za 24.662 tisoč evrov glede na stanje na dan 31. 12. 2013. Skupina Slovenske železnice je bila neto dolžnik na dolgoročnem (neto dolgoročni dolg je na dan 31. 12. 2014 znašal 73.842 tisoč evrov, na dan 31. 12. 2013 pa 104.600 tisoč evrov) in kratkoročnem (neto kratkoročni dolg je na dan 31. 12. 2014 znašal 128.185 tisoč evrov, na dan 31. 12. 2013 pa 122.089 tisoč evrov) področju. Stopnja zadolženosti, izražena z razmerjem med neto dolgom in materialnimi sredstvi (na dan 31. 12. 2014 so ta znašala 366.998 tisoč evrov, na dan 31. 12. 2013 pa so znašala 379.955 tisoč evrov), je konec leta 2014 znašala 55 odstotkov in je bila manjša kot konec leta 2013, ko je znašala 59,7 odstotka.

1.5.3.3 Financiranje kratkoročnih sredstev s kratkoročnimi obveznostmi in dolgoročnih sredstev z dolgoročnimi viri

V tabeli 9 prikazujemo financiranje kratkoročnih sredstev s kratkoročnimi obveznostmi in dolgoročnih sredstev z dolgoročnimi viri na dan 31. 12. 2013 in 31. 12. 2014.

Tabela 9: Financiranje kratkoročnih sredstev s kratkoročnimi obveznostmi in dolgoročnih sredstev z dolgoročnimi viri

v tisoč evrih			
Opis	31. 12. 2014	31. 12. 2013	Razlika
Kratkoročna sredstva	181.523	147.238	34.285
Kratkoročne obveznosti	287.537	245.474	42.063
Razlika kratkoročnih sredstev in obveznosti	(106.014)	(98.236)	(7.778)
Dolgoročna sredstva	426.375	489.295	(62.920)
Dolgoročni viri	320.361	391.059	(70.698)
Razlika dolgoročnih sredstev in virov	106.014	98.236	7.778

Vira: letni poročili skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

Konec leta 2014 je bilo z dolgoročnimi viri financirano 75,1 odstotka dolgoročnih sredstev, konec leta 2013 pa 79,9 odstotka. O financiranju skupine Slovenske železnice pove tudi delež kratkoročnih sredstev glede na kratkoročne obveznosti, ki je konec decembra 2014 znašal 63,1 odstotka, konec decembra 2013 pa 60 odstotkov. Konec decembra 2014 je primanjkljaj dolgoročnih virov skupine Slovenske železnice znašal 106.014 tisoč evrov, konec decembra 2013 pa 98.236 tisoč evrov. Na povečanje primanjkljaja dolgoročnih virov v znesku 7.778 tisoč evrov v letu 2014 je vplivalo zmanjšanje vrednosti osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin za 11.275 tisoč evrov, zmanjšanje neto dolgoročnih obveznosti za 30.758 tisoč evrov in povečanje kapitala za 11.705 tisoč evrov.

1.6 Predstavitev področja revizije

1.6.1 Obseg medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice

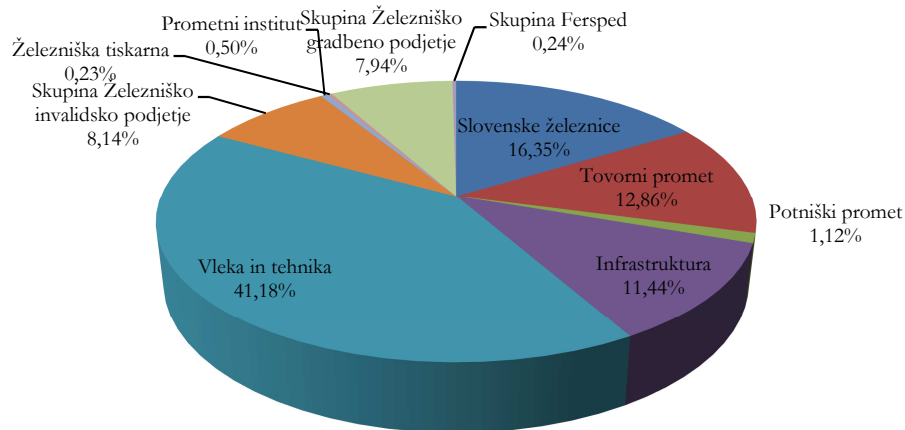
Medsebojno poslovanje družb v skupini Slovenske železnice je v letih 2013 in 2014 zajemalo vse družbe v skupini Slovenske železnice. Družbe v skupini Slovenske železnice so z medsebojnim poslovanjem v letu 2013 ustvarile 168.690.645 evrov prihodkov in 178.879.149 evrov prihodkov v letu 2014 ter 166.364.591 evrov odhodkov v letu 2013 in 176.484.501 evrov odhodkov v letu 2014²⁷.

V prilogi 6.1 in 6.2 tega poročila so prikazani prihodki in odhodki iz razmerij do družb v skupini Slovenske železnice, ki so bili izločeni iz konsolidiranih izkazov poslovnega izida v letih 2013 in 2014. Podrobneje je v prilogi 6.1 in 6.2 tega poročila prikazan tudi obseg oziroma prihodki in odhodki iz naslova medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice v letih 2013 in 2014 po posameznih družbah v skupini Slovenske železnice.

²⁷ Podatki izhajajo iz letnih poročil skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 (priloga h konsolidiranim izkazom poslovnega izida: "Pregled transakcij prihodkov in odhodkov družb v skupini Slovenske železnice-izločene medsebojne transakcije pri podjetju").

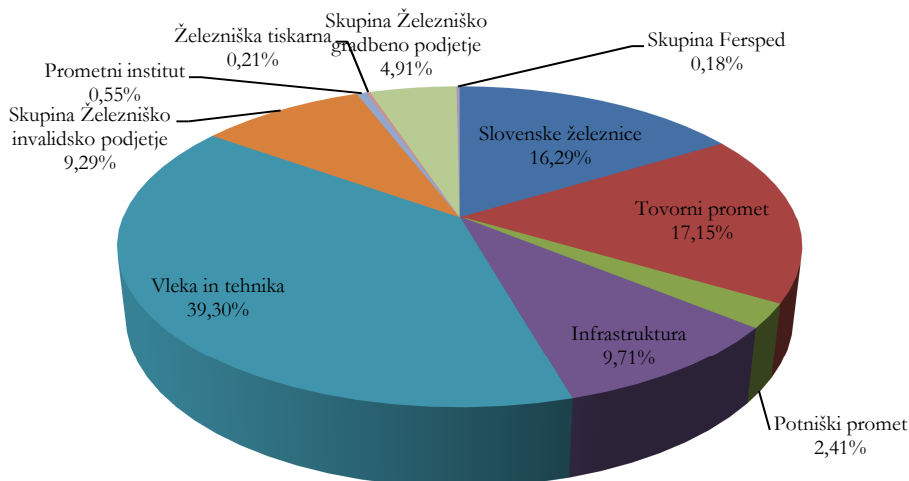
V nadaljevanju (povezava s sliko 6, 7, 8 in 9) prikazujemo pregled strukture prihodkov in odhodkov iz naslova medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice v letih 2013 in 2014.

Slika 6: Struktura prihodkov družb iz medsebojnega poslovanja v skupini Slovenske železnice v letu 2013

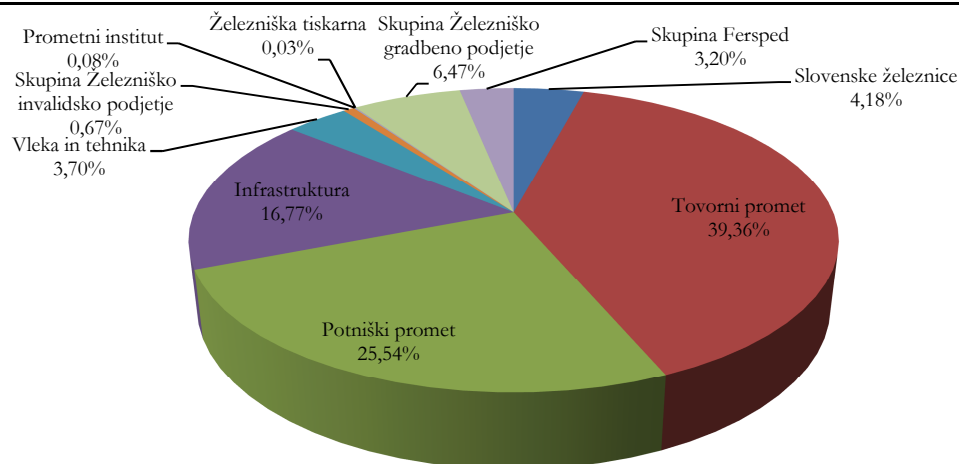
Vir: Letno poročilo skupine Slovenske železnice za leto 2013.

Slika 7: Struktura prihodkov družb iz medsebojnega poslovanja v skupini Slovenske železnice v letu 2014

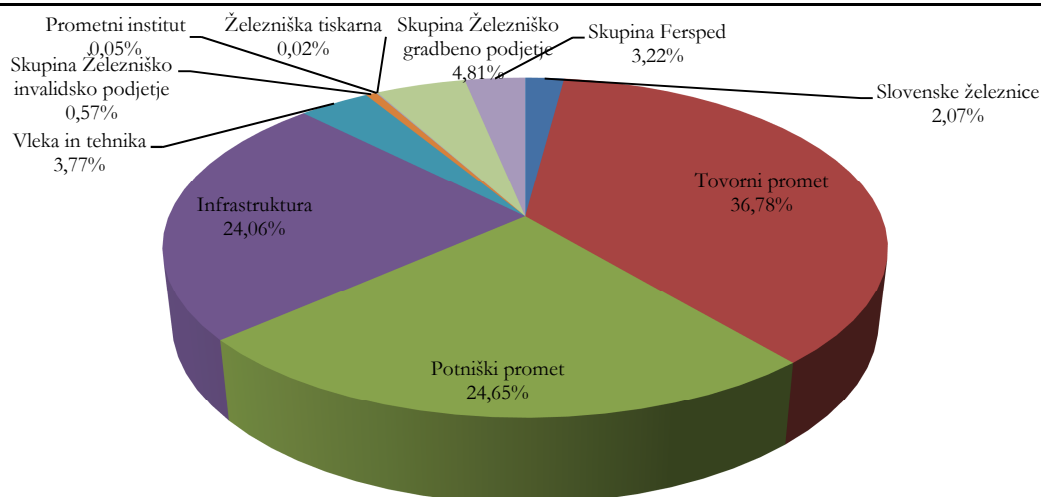
Vir: Letno poročilo skupine Slovenske železnice za leto 2014.

Slika 8: Struktura odhodkov družb iz medsebojnega poslovanja v skupini Slovenske železnice v letu 2013

Vir: Letno poročilo skupine Slovenske železnice za leto 2013.

Slika 9: Struktura odhodkov družb iz medsebojnega poslovanja v skupini Slovenske železnice v letu 2014

Vir: Letno poročilo skupine Slovenske železnice za leto 2014.

1.6.2 Vrste medsebojnih poslov družb v skupini Slovenske železnice

Na podlagi analitičnega pregleda obsega medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice smo določili vrste medsebojnih poslov družb v skupini Slovenske železnice. V tabeli 10 prikazujemo pregled vrst medsebojnih poslov družb v skupini Slovenske železnice glede na to, katera družba v skupini Slovenske železnice je bila naročnik in katera izvajalec posla v okviru medsebojnega poslovanja skupine Slovenske železnice.

Tabela 10: Pregled vrst medsebojnih poslov družb v skupini Slovenske železnice v letih 2013 in 2014

ZŠ	Vrste transakcij	Obrazložitev transakcij	Družbe-naročniki	Družbe-izvajalci
1	Podporne storitve družbe Slovenske železnice	Finance, računovodstvo, kontroling, nabava, investicije, pravne zadeve, kadri, informatika, notranji nadzor, izobraževanje, predpisi, kakovost, okolje	Odvisne družbe iz skupine Slovenske železnice	Slovenske železnice
2	Upravljanje z nepremičninami	Upravljanje objektov, prostorov, trženje nepremičnin, parcelacija zemljišč, ZK urejanje nepremičnin, oddajanje nepremičnin in premičnin v najem	Odvisne družbe iz skupine Slovenske železnice	Slovenske železnice
3	Dajanje nepremičnin v najem	Dajanje različnih vrst nepremičnega premoženja v najem	Družbe iz skupine Slovenske železnice	Infrastruktura
4	Upravljanje s počitniškimi enotami	Najem in upravljanje počitniških zmogljivosti, ki se oddajajo za počitniško bivanje zaposlenih in zunanjih uporabnikov	Družbe iz skupine Slovenske železnice	Železniško invalidsko podjetje
5	Prevozniška dejavnost-vleka	Vleka vlakov, spenjanje in odpenjanje lokomotiv in opreme dizel vlečnih vozil z gorivom.	Potniški promet Tovorni promet	Vleka in tehnika
6	Prevozniška dejavnost-vzdrževanje voznih sredstev	Vse oblike vzdrževanja lokomotiv, vlakov, potniških in tovornih vagonov ter vozil za posebne železniške namene	Potniški promet Tovorni promet	Vleka in tehnika
7	Prevozniška dejavnost-tehnično vagonška dejavnost	Opravljanje tehničnih pregledov, zavornih preskusov, popravil vagonov in naklada brez izločitve vagonov, intervencije izven pregledovalnih mest, zavorni preskus	Potniški promet Tovorni promet	Vleka in tehnika
8	Storitve železniško invalidskega podjetja	Čiščenje voznih sredstev, čiščenje notranjih in zunanjih prostorov, vzdrževanje službenih vozil in objektov, varovanje, avtobusni prevozi ter urejanje okolice železniških postaj in drugo	Družbe iz skupine Slovenske železnice.	Železniško invalidsko podjetje

ZŠ	Vrste transakcij	Obrazložitev transakcij	Družbe-naročniki	Družbe-izvajalci
9	Zaračunavanje železniških vozovnic	Zaračunavanje železniških vozovnic kot povračilo za prevoz na delo in drugih železniških prevozov potnikov	Družbe iz skupine Slovenske železnice.	Potniški promet
10	Vodenje železniškega prometa	Vodenje prometa in storitve povezane z vodenjem prometa	Potniški promet Tovorni promet	Infrastruktura
11	Prezaračunavanje stroškov električne energije	Stroški električne energije	Družbe iz skupine Slovenske železnice	Infrastruktura
12	Vzdrževanje informacijske tehnologije	Vzdrževanje LAN priključkov in namizne računalniške opreme	Družbe iz skupine Slovenske železnice	Infrastruktura
13	Vzdrževanje JŽI kot OGJS in vzdrževanje JŽI v javno korist	Storitve vzdrževanja JŽI	Infrastruktura	Železniško gradbeno podjetje
14	Vzdrževanje infrastrukture	Vzdrževanje električnih napeljav in instalacij, vzdrževanje objektov in naprav	Družbe iz skupine Slovenske železnice	Infrastruktura
15	Strokovno svetovalne storitve	Izdelava strokovnih študij, naloge strokovnega svetovanja, zastopanje pred mednarodnimi združenji na področju železniškega prometa ipd.	Družbe iz skupine Slovenske železnice.	Prometni institut
16	Dajanje lokomotiv, vagonov in ostalega premičnega premoženja v najem	Dajanje premičnega premoženja v najem	Potniški promet Tovorni promet Vleka in tehnika	Tovorni promet Potniški promet Infrastruktura
17	Tiskarske storitve	Tiskanje internih glasil, železniških vozovnic in izkaznic, železniških prometnih obrazcev, voznih redov in ostalih edicij voznega reda, pravilnikov, priročnikov, letnih poročil in drugih tiskovin	družbe iz skupine Slovenske železnice	Železniška tiskarna
18	Zaračunavanje železniških prevoznih stroškov	Prezaračunavanje železniških prevoznih stroškov	Družbe iz skupine Slovenske železnice	Tovorni promet Fersped

Viri: analitične evidence medsebojnih poslov družb v skupini Slovenske železnice in poslovne pogodbe, dogovori oziroma sporazumi med družbami v skupini Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

2. UGOTOVITVE

2.1 Zagotavljanje pogojev za obvladovanje poslovanja odvisnih družb v skupini Slovenske železnice

Koncern in koncernske družbe so opredeljene v 530. členu ZGD-1. Koncern sestavljajo ena obvladujoča in ena ali več odvisnih družb, povezanih pod enotnim vodstvom obvladujoče družbe (dejanski koncern), ali pravno samostojne družbe, povezane z enotnim vodstvom, ne da bi bile pri tem družbe medsebojno odvisne (koncern z razmerjem enakopravnosti), ali družbe, ki so povezane s pogodbo o obvladovanju (pogodbeni koncern). Pogodbeni koncern torej sestavljajo družbe, ki so povezane s pogodbo o obvladovanju, s katero družba podredi vodenje družbe drugi družbi, kot izhaja iz prvega odstavka 533. člena ZGD-1.

Iz prvega odstavka 2. člena Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice²⁸ izhaja, da družba Slovenske železnice, ki deluje kot obvladujoča družba, in njene odvisne družbe, poslujejo po pravilih pogodbenega koncerna. Odvisne družbe v skupini Slovenske železnice predstavljajo samostojne pravne osebe, ki v okviru enotnega koncernskega vodstva samostojno nastopajo na trgu in sprejemajo poslovne odločitve.

Glede na določbe Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice bi moralo poslovanje odvisnih družb v skupini Slovenske železnice potekati v skladu s pravili pogodbenega koncerna, zato smo proučili:

- ali je družba Slovenske železnice z vsemi odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice sklenila pogodbe o obvladovanju, ki obvladujoči družbi Slovenske železnice omogočajo izvajanje neposrednega nadzora nad odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice.

2.1.1 Zagotavljanje pogojev za obvladovanje poslovanja odvisnih družb, ki jih neposredno obvladuje obvladujoča družba Slovenske železnice

Obvladujoča družba Slovenske železnice je s sedmimi odvisnimi družbami, ki jih neposredno obvladuje, sklenila pogodbe o obvladovanju. V njih so določeni pogoji in način vodenja poslov v pogodbenem koncernu ter druge medsebojne pravice in obveznosti družbe Slovenske železnice kot obvladujoče družbe in odvisnih družb. S pogodbo o obvladovanju odvisna družba podredi vodenje in upravljanje družbi Slovenske železnice kot obvladujoči družbi. Namen sklenitve pogodb o obvladovanju je zagotoviti učinkovito poslovno odločanje za doseganje čim boljših poslovnih rezultatov vseh družb v skupini Slovenske železnice in vsake družbe posebej ter na podlagi tega povezati kapitalsko povezane družbe v pogodbeni koncern.

²⁸ Akt o ustanovitvi družbe Slovenske železnice v prvem odstavku 2. člena določa, da družba Slovenske železnice kot obvladujoča družba in njene odvisne družbe poslujejo po pravilih pogodbenega koncerna.

Družba Slovenske železnice je kot obvladujoča družba sklenila pogodbe o obvladovanju s sedmimi odvisnimi družbami, ki so organizirane kot družbe z omejeno odgovornostjo in so v 100 odstotnem lastništvu obvladujoče družbe Slovenske železnice (Tovorni promet, Infrastruktura, Potniški promet, Vleka in tehnika, Prometni institut, Železniško invalidsko podjetje, Fersped)²⁹, medtem ko pogodb o obvladovanju ni sklenila z dvema družbama, ki sta organizirani kot delniški družbi in sta v njeni večinski lasti, to sta Železniško gradbeno podjetje in Železniška tiskarna. Z navedenima dvema družbama je družba Slovenske železnice kot obvladujoča družba delovala v dejanskem koncernu kot ga opredeljuje prva alineja prvega odstavka 530. člena ZGD-1. Iz ustanovitvenih aktov odvisnih družb, ki so organizirane kot družbe z omejeno odgovornostjo in s katerimi je družba Slovenske železnice sklenila pogodbe o obvladovanju izhaja, da so posloводства teh družb vezana na navodila in soglasja obvladujoče družbe v skladu z določili pogodb o obvladovanju. Navedeno posledično pomeni, da družbi, ki nista v pogodbenem koncernu, nista vezani na navodila in soglasja obvladujoče družbe, kot je predvideno z Aktom o ustanovitvi družbe Slovenske železnice, zaradi česar ima obvladujoča družba nad njunim poslovanjem manjši vpliv.

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

Akt o ustanovitvi družbe Slovenske železnice glede vzpostavitve pogodbenega koncerna in sklenitve pogodb o obvladovanju z družbami v skupini Slovenske železnice od družbe Slovenske železnice ni zahteval oblikovanja pogodbenega koncerna in sklenitve pogodb o obvladovanju z vsemi odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice, ki jih družba Slovenske železnice neposredno obvladuje. Pogodbeni koncern se nikoli ni nanašal na odvisne družbe v skupini Slovenske železnice, v katerih družba Slovenske železnice ni edini delničar. Zato z odvisnima delniškima družbama Železniško gradbeno podjetje in Železniška tiskarna, ki nista v celoti v lastništvu družbe Slovenske železnice, nista bili sklenjeni pogodbi o obvladovanju, ker to ni bilo potrebno za učinkovito upravljanje teh družb in bi sklenitev pogodb o obvladovanju s tema odvisnima družbama pomenila velike dodatne finančne obveznosti družbe Slovenske železnice do (PS)³⁰ [redacted] (PS).

Zaradi spremembe Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice v letu 2015 ni več podlage za zahtevo, da bi morala družba Slovenske železnice pogodbe o obvladovanju skleniti z vsemi odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice, ki jih neposredno obvladuje. Spremenjeni Akt o ustanovitvi družbe Slovenske železnice, z dne 8. 9. 2015, v prvem odstavku 2. člena določa: "Slovenske železnice, ki delujejo kot obvladujoča in njene odvisne družbe, poslujejo po pravilih pogodbenega koncerna, razen tiste odvisne družbe v katerih Slovenske železnice niso edini družbenik ali delničar."

Sistem dejanskega koncerna družbam v skupini Slovenske železnice omogoča povsem učinkovito upravljanje in vodstveno koordinacijo poslov. Družba Slovenske železnice je odvisnima družbama Železniško gradbeno podjetje in Železniška tiskarna v revidiranem obdobju podajala priporočila v enaki vsebini, kakor je bilo dano obvezno navodilo družbam v pogodbenem koncernu. Obe družbi sta vsa priporočila, ki so vplivala na njuno poslovanje, tudi upoštevali in je bilo poslovanje skupine Slovenske železnice v tem delu učinkovito.

Opozarjamo, da je v revidiranem obdobju veljal Akt o ustanovitvi družbe Slovenske železnice, na podlagi katerega bi morale vse družbe v skupini Slovenske železnice poslovati po pravilih pogodbenega koncerna.

²⁹ 29. 7. 2011 je družba Slovenske železnice sklenila pogodbe o obvladovanju z družbami Infrastruktura, Potniški promet, Tovorni promet, Vleka in tehnika, Železniško invalidsko podjetje in Prometni institut, 1. 10. 2014 pa z družbo Fersped.

³⁰ (PS) – poslovna skrivnost po ZGD-1.

Glede na določbo spremenjenega Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice v letu 2015 pa z družbami v skupini Slovenske železnice, v katerih družba Slovenske železnice ni edini družbenik ali delničar, ni več potrebno skleniti pogodb o obvladovanju. Ocenjujemo, da bi družba Slovenske železnice na podlagi sklenjene pogodbe o obvladovanju z družbo Železniško gradbeno podjetje in Železniška tiskarna, ti družbi učinkoviteje nadzirala in vplivala na njuno poslovanje za dosego poslovnih ciljev skupine.³¹

2.1.2 Zagotavljanje pogojev za obvladovanje poslovanja odvisnih družb, ki jih posredno obvladuje obvladujoča družba Slovenske železnice

Družba Slovenske železnice kot obvladujoča družba ni sklenila pogodb o obvladovanju z odvisnimi družbami, ki jih posredno obvladuje, to je z družbami, ki so jih ustanovile odvisne družbe v skupini Slovenske železnice, in sicer so to družbe Kamnolom Verd, ŽGP Beograd, ŽGP Podgorica (katerih ustanovitelj je družba Železniško gradbeno podjetje), Calidus Sol (katere ustanovitelj je družba Železniško invalidsko podjetje), Ferit in Fercargo (katerih ustanovitelj je družba Fersped), saj obveznost sklenitve pogodb o obvladovanju z vsemi odvisnimi družbami, tudi tistimi, ki jih posredno obvladuje, ne izhaja iz Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice.

2.1.3 Povzetek ugotovitev

Družba Slovenske železnice je kot obvladujoča družba sklenila pogodbe o obvladovanju s sedmimi od devetih odvisnih družb, ki so organizirane kot družbe z omejeno odgovornostjo in so v 100 odstotnem lastništvu obvladujoče družbe Slovenske železnice (Tovorni promet, Infrastruktura, Potniški promet, Vleka in tehnika, Prometni institut, Železniško invalidsko podjetje, Fersped), medtem ko pogodb o obvladovanju ni sklenila z dvema družbama, ki sta organizirani kot delniški družbi in sta v večinski lasti obvladujoče družbe Slovenske železnice (Železniško gradbeno podjetje in Železniška tiskarna). Z navedenima dvema družbama je družba Slovenske železnice kot obvladujoča družba delovala v dejanskem koncernu, čeprav je bila pogodbeni koncernski ureditev družb v skupini Slovenske železnice določena v Aktu o ustanovitvi družbe Slovenske železnice.

2.2 Načrtovanje medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice

Načrtovanje poslovanja omogoča gospodarskim družbam sprotni nadzor nad poslovanjem, saj lahko posamezna družba na ta način sproti ugotovi pomembna medletna odstopanja v poslovanju in sprejme ustrezne ukrepe za njihovo odpravo.

Da bi odgovorili na vprašanje, ali je bila družba Slovenske železnice učinkovita pri načrtovanju medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice, smo preverili:

- ali je bilo načrtovano medsebojno poslovanje finančno in vsebinsko opredeljeno v poslovnih načrtih skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 ter povezano s posameznimi poslovnimi načrti odvisnih družb v skupini Slovenske železnice in poslovnimi načrti družbe Slovenske železnice;
- ali so bili za družbe v skupini Slovenske železnice določeni cilji poslovanja;

³¹ Povezava s točkami 2.3.1.2.4, 2.3.3.11 in 2.3.5.4.2 tega poročila in prilogama 6.3 in 6.4 tega poročila.

- ali so bili načrtovani medsebojni posli v poslovnih načrtih skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 odobreni s strani nadzornega sveta.

2.2.1 Poslovni načrti skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014

2.2.1.1 Finančne projekcije medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice

Družba Slovenske železnice je za leti 2013 in 2014 načrtovala poslovanje skupine Slovenske železnice v Poslovnem načrtu skupine Slovenske železnice za leto 2013 in sprejetem Rebalansu poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 ter Poslovnem načrtu skupine Slovenske železnice za leto 2014. Finančne projekcije predvidenih prihodkov in stroškov oziroma odhodkov iz naslova medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice v posameznem letu so v Rebalansu poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 in Poslovnem načrtu skupine Slovenske železnice za leto 2014 prikazane v obliki načrtovanih izkazov poslovnega izida. Načrtovani izkazi poslovnega izida za posamezne družbe v skupini Slovenske železnice ločeno prikazujejo poslovne prihodke in odhodke ter finančne prihodke in odhodke v skupini Slovenske železnice.

V tabeli 11 so prikazane načrtovane vrednosti medsebojnih transakcij med družbami v skupini Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

Tabela 11: Pregled načrtovanih vrednosti medsebojnih transakcij med družbami v skupini Slovenske železnice za leti 2013 in 2014

v tisoč evrih

Skupina Slovenske železnice	Znesek načrtovanih poslovnih prihodkov	Znesek načrtovanih poslovnih odhodkov	Znesek načrtovanih finančnih prihodkov	Znesek načrtovanih finančnih odhodkov	Znesek načrtovanih poslovnih prihodkov	Znesek načrtovanih poslovnih odhodkov	Znesek načrtovanih finančnih prihodkov	Znesek načrtovanih finančnih odhodkov
	2013				2014			
Slovenske železnice	(PS) █████	████	████	████	████	████	████	████ (PS)
Tovorni promet	(PS) █████	████	████	████	████	████	████	████ (PS)
Potniški promet	(PS) █████	████	██	████	████	████	██	████ (PS)
Infrastruktura	(PS) █████	████	██	██	████	████	██	██ (PS)
Vleka in tehnika	(PS) █████	████	█	██	████	████	██	██ (PS)
Skupina Železniško invalidsko podjetje	(PS) █████	██	█	█	████	██	█	██ (PS)
Prometni institut	(PS) █████	██	█	█	████	██	█	██ (PS)
Železniška tiskarna	(PS) █████	██	█	█	██	██	█	██ (PS)
Skupina Železniško gradbeno podjetje	(PS) █████	████	██	██	████	████	██	██ (PS)
Skupina Fersped	(PS) █████	████	██	██	██	████	█	██ (PS)
Skupaj	(PS) █████	████	████	████	████	████	████	████ (PS)

Vira: Rebalans poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 in Poslovni načrt skupine Slovenske železnice za leto 2014.

Na podlagi predloženih poslovnih načrtov skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 smo opravili analitični pregled načrtovanih prihodkov in stroškov oziroma odhodkov iz naslova medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice v letih 2013 in 2014.

V Rebalansu poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 so za posamezne družbe v skupini Slovenske železnice izkazani načrtovani poslovni prihodki in odhodki skupaj do vseh družb v skupini Slovenske železnice in dodatno tudi posamično do vsake izmed družb v skupini Slovenske železnice, medtem ko za leto 2014 ti niso prikazani tudi posamično do vsake izmed družb v skupini

Slovenske železnice. Poleg tega v Rebalansu poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 znesek načrtovanih poslovnih prihodkov in odhodkov skupaj do vseh družb v skupini Slovenske železnice ni enak seštevku načrtovanih poslovnih prihodkov in odhodkov, izkazanih za posamezne družbe v skupini Slovenske železnice za leto 2013. Iz Rebalansa poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 izhajajo, da je znesek načrtovanih poslovnih prihodkov skupaj do vseh družb v skupini Slovenske železnice znašal (PS) ██████████ (PS) evrov, medtem ko je znesek načrtovanih poslovnih prihodkov po posameznih družbah v skupini Slovenske železnice za leto 2013 znašal (PS) ██████████ (PS) evrov. Znesek načrtovanih poslovnih odhodkov je skupaj do vseh družb v skupini Slovenske železnice znašal (PS) ██████████ (PS) evrov, medtem ko je znesek načrtovanih poslovnih odhodkov po posameznih družbah v skupini Slovenske železnice za leto 2013 znašal (PS) ██████████ (PS) evrov. Načrtovani finančni prihodki in odhodki so v Rebalansu poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 in Poslovnem načrtu skupine Slovenske železnice za leto 2014 prikazani samo skupaj do vseh družb v skupini Slovenske železnice in ne tudi posamično do vsake izmed družb v skupini Slovenske železnice.

Družba Slovenske železnice je v Rebalansu poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 in v Poslovnem načrtu skupine Slovenske železnice za leto 2014 finančno opredelila načrtovano medsebojno poslovanje družb v skupini Slovenske železnice, vendar ne na način, ki bi omogočal sprotni nadzor nad medsebojnim poslovanjem družb v skupini Slovenske železnice, primerjavo doseženih rezultatov z načrtovanimi in sprejemanje pravočasnih poslovnih odločitev za preprečitev velikih odstopanj v poslovanju.

Priporočilo

Družbi Slovenske železnice priporočamo, naj vzpostavi ustrezno načrtovanje medsebojnih poslov družb v skupini Slovenske železnice na način, da bodo finančne projekcije medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice mesečno, kvartalno in na letni ravni prikazane posamično do vsake izmed družb v skupini Slovenske železnice, da bo mogoča primerjava načrtovanih vrednosti z realiziranimi vrednostmi iz naslova medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice.

2.2.1.2 Vsebinske obrazložitve načrtovanih zneskov medsebojnih transakcij v skupini Slovenske železnice

Na podlagi predloženih poslovnih načrtov skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 smo opravili pregled vsebinskih obrazložitev načrtovanih zneskov medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

V Rebalansu poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 in v Poslovnem načrtu skupine Slovenske železnice za leto 2014 so vsebinske obrazložitve načrtovanih zneskov medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice navedene za družbe Slovenske železnice, Vleka in tehnika, Železniško invalidsko podjetje, Prometni institut in Železniška tiskarna. Vsebinske obrazložitve načrtovanih zneskov medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 v Rebalansu poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 in v Poslovnem načrtu skupine Slovenske železnice za leto 2014 niso navedene za družbe Tovorni promet, Potniški promet, Infrastruktura, Železniško gradbeno podjetje in Fersped.

Družba Slovenske železnice v Rebalansu poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 in v Poslovnem načrtu skupine Slovenske železnice za leto 2014 načrtovanega medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice vsebinsko ni obrazložila za vse družbe v skupini Slovenske železnice. Za

tiste družbe v skupini Slovenske železnice, za katere so v Rebalansu poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 in v Poslovnem načrtu skupine Slovenske železnice za leto 2014 navedene vsebinske obrazložitve načrtovanih medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice, pa obrazložitve ne pojasnjujejo načrtovanih poslovnih odločitev v zvezi z medsebojnim poslovanjem družb v skupini Slovenske železnice.

Družba Slovenske železnice je v Rebalansu poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 in v Poslovnem načrtu skupine Slovenske železnice za leto 2014 vsebinsko obrazložila načrtovano medsebojno poslovanje družb v skupini Slovenske železnice, vendar ne za vse družbe, hkrati pa je bila vsebina pomanjkljiva, čeprav je namen izdelave poslovnih načrtov družb ravno podrobnejša vsebinska opredelitev predvidenih rezultatov poslovanja v načrtovanem obdobju oziroma uspešno in učinkovito vodenje ter usmerjanje aktivnosti družb k zastavljenim ciljem.

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

V poslovnih načrtih skupine Slovenske železnice je dan poudarek doseganju prihodkov na zunanjem trgu in finančnemu ter kadrovskemu prestrukturiranju. Za družbe v skupini Slovenske železnice, ki svojih prihodkov v pretežni meri ne ustvarjajo znotraj skupine Slovenske železnice, pa vsebinske obrazložitve načrtovanih zneskov medsebojnih transakcij niso zajete v poslovnem načrtu skupine Slovenske železnice, ampak so sestavni del prodajnih načrtov odvisnih družb.

Opozarjamo, da se prodajni načrti sestavijo zgolj na podlagi poslovnih načrtov skupine Slovenske železnice, ki jih odobri nadzorni svet in jih mora poslovodstvo sestaviti v skladu s smernicami ustanovitelja, kar pomeni, da morajo biti vsebinske obrazložitve načrtovanih zneskov medsebojnih transakcij vključene v poslovnem načrtu skupine Slovenske železnice.

Priporočilo

Družbi Slovenske železnice priporočamo, naj vzpostavi ustrezno načrtovanje medsebojnih poslov družb v skupini Slovenske železnice, da bodo finančne projekcije vsebinsko obrazložene na način, ki bo omogočal razumeti poslovne odločitve v zvezi z medsebojnim poslovanjem vseh družb v skupini Slovenske železnice.

2.2.1.3 Skupna izhodišča in smernice za pripravo poslovnih načrtov skupine Slovenske železnice

2.2.1.3.a Družba Slovenske železnice je za leti 2013 in 2014 izdelala skupna izhodišča in smernice za pripravo poslovnih načrtov družb v skupini Slovenske železnice³². Za leto 2013 v izdelanih skupnih izhodiščih in smernicah za pripravo poslovnih načrtov družb v skupini Slovenske železnice ni opredelila enotne vsebinske strukture poslovnega načrta posamezne odvisne družbe v skupini Slovenske železnice. Za obe poslovni leti 2013 in 2014 v teh izhodiščih in smernicah tudi ni opredelila enotne vsebinske strukture poslovnega načrta posamezne odvisne družbe v skupini Slovenske železnice na področju medsebojnega poslovanja. Za obe poslovni leti 2013 in 2014 tudi ni podala smernic, ki bi jih morale posamezne odvisne družbe v skupini Slovenske železnice upoštevati pri finančnih projekcijah, tudi na področju načrtovanja medsebojnega poslovanja.

³² Izhodišča in smernice za pripravo triletnega poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za obdobje od leta 2012 do 2014 (september 2011) in Izhodišča in smernice za pripravo triletnega poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za obdobje od leta 2014 do 2016 (oktober 2013).

2.2.1.3.b Iz ustanovitvenih aktov odvisnih družb z omejeno odgovornostjo in statutom odvisnih delniških družb v skupini Slovenske železnice izhajajo pristojnosti organov vodenja posameznih odvisnih družb v skupini Slovenske železnice v povezavi z načrtovanjem njihovega poslovanja. Ustanovitveni akti odvisnih družb z omejeno odgovornostjo poslovdstvu posamezne odvisne družbe ne omogočajo, da samostojno sprejema odločitve v zvezi s poslovnimi načrti odvisnih družb v skupini Slovenske železnice³³, medtem ko statuti odvisnih delniških družb poslovdstvu posamezne odvisne delniške družbe omogočajo samostojno sprejemanje odločitev v zvezi z njihovimi poslovnimi načrti³⁴ in tudi nadzornemu svetu teh družb, da dajejo soglasja k tem poslovnim načrtom.

Posledično za delniški družbi v skupini Slovenske železnice ni veljala pogodbeni ali statutarna zaveza k upoštevanju skupnih izhodišč in smernic za pripravo poslovnih načrtov skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

Priporočilo

Družbi Slovenske železnice priporočamo, naj vzpostavi ustrezno načrtovanje medsebojnih poslov družb v skupini Slovenske železnice na način, da bo zagotovila, da se bodo izdelala skupna izhodišča in smernice za pripravo poslovnih načrtov družb v skupini Slovenske železnice, v katerih bodo opredeljene enotne vsebinske strukture poslovnega načrta za posamezno družbo v skupini Slovenske železnice na področju medsebojnega poslovanja in se bodo opredelile finančne projekcije tudi na področju načrtovanja medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice

2.2.1.4 Primerjava poslovnih načrtov odvisnih družb in družbe Slovenske železnice s poslovnima načrtoma skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014

2.2.1.4.1 Finančne projekcije medsebojnih transakcij v poslovnih načrtih odvisnih družb in v poslovnih načrtih družbe Slovenske železnice

Odvisne družbe v skupini Slovenske železnice so za leti 2013 in 2014 v poslovnih načrtih načrtovale medsebojno poslovanje v skupini Slovenske železnice. Finančne projekcije načrtovanih prihodkov in stroškov oziroma odhodkov iz naslova medsebojnega poslovanja odvisnih družb in obvladujoče družbe Slovenske železnice v skupini Slovenske železnice v posameznem letu, so v poslovnih načrtih posameznih odvisnih družb in v poslovnem načrtu družbe Slovenske železnice prikazane v obliki načrtovanih izkazov poslovnega izida posamezne odvisne družbe in družbe Slovenske železnice. Načrtovani izkazi poslovnega izida posamezne odvisne družbe in družbe Slovenske železnice ločeno prikazujejo poslovne prihodke in odhodke ter finančne prihodke in odhodke v skupini Slovenske železnice.

Na podlagi predloženih poslovnih načrtov odvisnih družb v skupini Slovenske železnice, poslovnih načrtov družbe Slovenske železnice ter poslovnih načrtov skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 smo opravili primerjavo finančnih projekcij medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice, ki

³³ V aktih o ustanovitvi je navedeno: "Pri vodenju družbe je poslovdstvo vezano na navodila in soglasja obvladujoče družbe v skladu z določili pogodbe o obvladovanju." (19. člen aktov o ustanovitvi družb Potniški promet, Tovorni promet, Infrastruktura, 21. člen aktov o ustanovitvi družb Vleka in tehnika, Železniško invalidsko podjetje in Prometni institut, 18. člen akta o ustanovitvi družbe Fersped).

³⁴ 24. člen statuta družbe Železniška tiskarna in 32. člen statuta družbe Železniško gradbeno podjetje.

so izkazane v teh poslovnih načrtih. Finančne projekcije medsebojnih transakcij v posameznih poslovnih načrtih družb v skupini Slovenske železnice in v poslovnih načrtih skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 so vrednostno enake, v nekaterih primerih³⁵ pa finančne projekcije medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice vrednostno niso prikazane v poslovnih načrtih posameznih odvisnih družb v skupini Slovenske železnice. Načrtovani poslovni prihodki in odhodki ter finančni prihodki in odhodki iz naslova medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 so v posameznih poslovnih načrtih odvisnih družb in v poslovnih načrtih družbe Slovenske železnice prikazani skupaj do vseh družb v skupini Slovenske železnice.

Načrtovani poslovni prihodki in odhodki ter finančni prihodki in odhodki iz naslova medsebojnega poslovanja za leti 2013 in 2014 v posameznih poslovnih načrtih odvisnih družb in v poslovnih načrtih družbe Slovenske železnice niso prikazani posamično do vsake izmed družb v skupini Slovenske železnice, kar onemogoča primerjavo načrtovanih vrednosti z realiziranimi vrednostmi iz naslova medsebojnega poslovanja posameznih družb v skupini Slovenske železnice.

2.2.1.4.2 Obrazložitve načrtovanih zneskov medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice, ki izhajajo iz poslovnih načrtov odvisnih družb in poslovnih načrtov družbe Slovenske železnice

Na podlagi predloženih poslovnih načrtov odvisnih družb v skupini Slovenske železnice in poslovnih načrtov družbe Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 smo opravili pregled obrazložitev načrtovanih zneskov medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice za leti 2013 in 2014. Ugotovitve, ki izhajajo iz pregleda obrazložitev načrtovanih zneskov medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice za leti 2013 in 2014, podajamo v nadaljevanju.

Načrtovanje medsebojnega poslovanja, ki vsebinsko ni opredeljeno v poslovnih načrtih skupine Slovenske železnice, tudi v posameznih poslovnih načrtih odvisnih družb v skupini Slovenske železnice vsebinsko ni opredeljeno. Vsebinske obrazložitve načrtovanih zneskov v finančnih projekcijah za leti 2013 in 2014 v posameznih poslovnih načrtih družb v skupini Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 niso navedene za družbe Tovorni promet, Potniški promet, Infrastruktura, Železniško gradbeno podjetje in Fersped.

Vsi poslovni načrti odvisnih družb v skupini Slovenske železnice ne vsebujejo obrazložitev načrtovanih poslovnih prihodkov in odhodkov ter finančnih prihodkov in odhodkov iz naslova medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

Načrtovanje medsebojnega poslovanja, ki je vsebinsko opredeljeno v poslovnih načrtih skupine Slovenske železnice, je tudi v posameznih poslovnih načrtih odvisnih družb v skupini Slovenske železnice vsebinsko opredeljeno, in sicer za družbo Slovenske železnice, Vleka in tehnika, Železniško invalidsko podjetje, Prometni institut in Železniška tiskarna. Za družbe v skupini Slovenske železnice, za katere so v posameznih poslovnih načrtih odvisnih družb v skupini Slovenske železnice navedene vsebinske obrazložitve načrtovanih medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice, pa te ne vsebujejo podrobnejše vsebinske razlage načrtovanih poslovnih odločitev v zvezi z medsebojnim poslovanjem družb v skupini Slovenske železnice v načrtovanem obdobju.

³⁵ Pri družbah Tovorni promet in Potniški promet ter skupini Železniško invalidsko podjetje in Fersped.

2.2.2 Določitev poslovnih ciljev družb v skupini Slovenske železnice

Družba Slovenske železnice je cilje poslovanja skupine Slovenske železnice opredelila z načrtovanimi vrednostmi temeljnih kazalnikov poslovanja v Rebalansu poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 in v Poslovnem načrtu skupine Slovenske železnice za leto 2014. Načrtovane vrednosti temeljnih kazalnikov poslovanja, ki jih je družba Slovenske železnice opredelila v poslovnih načrtih skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014, prikazujemo v tabeli 12. Za isto obdobje so za primerjavo v tabeli 12 prikazane tudi realizirane vrednosti temeljnih kazalnikov poslovanja skupine Slovenske železnice.

Tabela 12: Temeljni kazalniki poslovanja skupine Slovenske železnice v letih 2013 in 2014

Kazalniki	Obrazložitev kazalnika	Načrt		Realizacija	
		2013		2014	
EBIT v poslovnih prihodkih	Poslovni izid iz poslovanja /poslovni prihodki	(PS) ■	■	■	■ (PS)
EBITDA v poslovnih prihodkih	(EBIT+amortizacija)/poslovni prihodki	(PS) ■	■	■	■ (PS)
EBITDA/neto dolg	EBITDA/(finančne obveznosti-denarna sredstva-kratkoročne finančne naložbe)	(PS) ■	■	■	(PS)
Neto finančne obveznosti/EBITDA	Finančne obveznosti/(EBIT+amortizacija)	(PS) ■	■	■	■ (PS)
ROE-Čista dobičkonosnost kapitala	Čisti dobiček/povprečni kapital	(PS) ■	■	■	■ (PS)
ROA-Čista donosnost sredstev	Čisti dobiček/povprečna sredstva	(PS) ■	■	■	■ (PS)
ROS-Čista donosnost prodaje	Čisti poslovni izid/čisti prihodki od prodaje	(PS) ■	■	■	■ (PS)
ROCE-Donosnost vloženega kapitala	EBIT/(povprečni kapital+povprečne finančne obveznosti)	(PS) ■	■	■	■ (PS)
GEARING	Neto dolg/kapital	(PS) ■	■	■	■ (PS)
Dodana vrednost na zaposlenega	Razlika med poslovnimi prihodki in vsoto stroškov blaga, materiala, storitev in drugih poslovnih odhodkov na povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur	(PS) ■	■	■	■ (PS)

Viri: Rebalans poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013, Poslovni načrt skupine Slovenske železnice za leto 2014 ter letno poročilo družbe in skupine Slovenske železnice za leto 2013 in letno poročilo družbe in skupine Slovenske železnice za leto 2014.

Družba Slovenske železnice je v Rebalansu poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 in Poslovnem načrtu skupine Slovenske železnice za leto 2014 načrtovala cilje poslovanja skupine Slovenske železnice v obliki temeljnih kazalnikov poslovanja. Posebej za družbe v skupini Slovenske železnice ni načrtovala ciljev poslovanja v obliki temeljnih kazalnikov poslovanja. Prav tako z nadzorom poslovanja v odvisnih družbah v skupini Slovenske železnice ni zagotovila načrtovanja ciljev poslovanja v teh družbah, zato ni mogoče oceniti, ali so bili z realiziranim poslovanjem družb v skupini Slovenske železnice doseženi cilji poslovanja družb v skupini Slovenske železnice.

Ukrepi družbe Slovenske železnice

V poslovnem načrtu za leto 2015 so vključeni tudi temeljni kazalniki poslovanja za skupino Slovenske železnice in za posamezne družbe v skupini Slovenske železnice.

2.2.3 Odobritev poslovnih načrtov skupine Slovenske železnice

Na podlagi prve alineje drugega odstavka 15. člena Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice nadzorni svet daje soglasje k letnemu načrtu družbe Slovenske železnice in poslovnemu načrtu koncerna slovenskih železniških družb, ki ga pripravi poslovodstvo družbe Slovenske železnice.

2.2.3.1 Odobritev poslovnega načrta in rebalansa poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013

Poslovodstvo družbe Slovenske železnice je 7. 2. 2013 sprejelo sklep, da sprejme dopolnjen osnutek rebalansa poslovnega načrta skupine Slovenske železnice in družb v skupini Slovenske železnice za leto 2013 in ga pošlje v soglasje nadzornemu svetu družbe Slovenske železnice.

Nadzorni svet družbe Slovenske železnice je 14. 2. 2013 sprejel sklep, da se je seznanil z osnutkom rebalansa poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 in naložil poslovodstvu družbe Slovenske železnice, da na podlagi razprave pripravi končno verzijo rebalansa poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 ter ga po izvedenih postopkih s socialnimi partnerji pošlje nadzornemu svetu družbe Slovenske železnice v potrditev.

Poslovodstvo družbe Slovenske železnice je 12. 6. 2013 obravnavalo gradivo "Rebalans poslovnega načrta skupine Slovenske železnice in družb v skupini Slovenske železnice za leto 2013" in 20. 6. 2013 "Rebalans poslovnega načrta družbe Slovenske železnice za leto 2013-Predlog" ter s tem v zvezi sprejelo sklep, da poslovodstvo družbe Slovenske železnice sprejme predlog rebalansa poslovnega načrta skupine Slovenske železnice in družb v skupini za leto 2013 in predlog rebalansa poslovnega načrta družbe Slovenske železnice za leto 2013 ter oba dokumenta pošlje v razpravo socialnim partnerjem. Poleg tega je poslovodstvo družbe Slovenske železnice naložilo poslovodstvu odvisnih družb, da izvedejo interne postopke sprejema poslovnih načrtov odvisnih družb. Predlog rebalansa poslovnega načrta skupine Slovenske železnice in družb v skupini za leto 2013 in predlog rebalansa poslovnega načrta družbe Slovenske železnice za leto 2013 pa se pošlje v soglasje nadzornemu svetu družbe Slovenske železnice.

Nadzorni svet družbe Slovenske železnice je 20. 6. 2013 sprejel sklep o soglasju k predlogu rebalansa poslovnega načrta skupine Slovenske železnice in družb v skupini za leto 2013 in k predlogu rebalansa poslovnega načrta družbe Slovenske železnice za leto 2013, ki učinkuje z dnem izvedenih postopkov s socialnimi partnerji.

Poslovodstvo družbe Slovenske železnice je v februarju 2013 obravnavalo in sprejelo osnutek rebalansa poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013. V istem mesecu je osnutek rebalansa poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 obravnaval tudi nadzorni svet družbe Slovenske železnice, ki je od poslovodstva družbe Slovenske železnice zahteval pripravo predloga rebalansa poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 v skladu s pripombami nadzornega sveta. V juniju 2013 je poslovodstvo družbe Slovenske železnice obravnavalo in sprejelo predlog rebalansa poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013, na katerega je dal soglasje nadzorni svet istega meseca, in sicer 20. 6. 2013. Rebalans poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 je torej dobil soglasje nadzornega sveta družbe Slovenske železnice šele v juniju tekočega leta.

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

Kljub temu, da je bilo končno soglasje nadzornega sveta družbe Slovenske železnice k poslovnemu načrtu oziroma rebalansu poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 pridobljeno junija 2013, pa je predhodno poslovodstvo družbe Slovenske železnice sprejelo osnutek rebalansa poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 v februarju 2013, ki je predstavljal podlago za spremljanje tekočega poslovanja (leta 2013) do končnega soglasja s strani nadzornega sveta.

Opozarjamo, da je družba Slovenske železnice septembra 2011 sprejela terminski načrt aktivnosti za izdelavo triletnega poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za obdobje od leta 2012 do leta 2014. V terminskem načrtu je bil določen zaključni termin 1. 12. 2011 za obravnavo in soglasje nadzornega sveta k poslovnemu načrtu skupine Slovenske železnice za obdobje od leta 2012 do leta 2014.

2.2.3.2 Odobritev poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2014

Poslovodstvo družbe Slovenske železnice je 17. 4. 2014 obravnavalo Osnutek poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2014 in Osnutek poslovnega načrta družbe Slovenske železnice za leto 2014 ter sprejelo sklep, s katerim je potrdilo Osnutek poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2014 in Osnutek poslovnega načrta družbe Slovenske železnice za leto 2014, ter ju posredovalo nadzornemu svetu družbe Slovenske železnice v seznanitev in v postopek socialnim partnerjem.

Nadzorni svet družbe Slovenske železnice je 22. 4. 2014 obravnaval Osnutek poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2014 in Osnutek poslovnega načrta družbe Slovenske železnice za leto 2014 in sprejel sklep, da se je z njima seznanil ter naložil poslovodstvu, da v skladu z razpravo na nadzornem svetu pripravi predlog poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2014 in predlog poslovnega načrta družbe Slovenske železnice za leto 2014.

Poslovodstvo družbe Slovenske železnice je 22. 5. 2014 obravnavalo Predlog poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2014 in Predlog poslovnega načrta družbe Slovenske železnice in sprejelo sklep o potrditvi Predloga poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2014 in Predloga poslovnega načrta družbe Slovenske železnice za leto 2014. Oba predloga sta bila posredovana v soglasje nadzornemu svetu družbe Slovenske železnice.

Nadzorni svet družbe Slovenske železnice je 11. 6. 2014 sprejel sklep, da v skladu s prvo alinejo drugega odstavka 15. člena Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice daje soglasje k Predlogu poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2014 in Predlogu poslovnega načrta družbe Slovenske železnice za leto 2014, pod pogojem, da poslovodstvo v roku 14 dni odgovori na vsa vprašanja iz razprave, da se s

socialnimi partnerji dogovori o investicijah v počitniške kapacitete in da se pri investicijah zagotovi enakopravna obravnava vseh zaposlenih v družbi Slovenske železnice.

Za leto 2014 je posloводство družbe Slovenske železnice šele v aprilu 2014 obravnavalo in sprejelo Osnutek poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2014. V aprilu 2014 se je z njim seznanil tudi nadzorni svet, ki je naložil poslovodu, da v skladu z razpravo na nadzornem svetu pripravi predlog poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2014. Naslednji mesec, maja 2014, je posloводство družbe Slovenske železnice obravnavalo in sprejelo Predlog poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2014, na katerega je 11. 6. 2014 dal soglasje nadzorni svet. Tudi poslovni načrt skupine Slovenske železnice za leto 2014 je dobil soglasje nadzornega sveta šele v juniju tekočega leta.

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

Kljub temu, da je bilo končno soglasje nadzornega sveta družbe Slovenske železnice k poslovnemu načrtu skupine Slovenske železnice za leto 2014 pridobljeno junija 2014, pa je predhodno posloводство družbe Slovenske železnice sprejelo osnutek poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2014 v aprilu 2014, ki je predstavljal podlago za spremljanje tekočega poslovanja (leta 2014), do končnega soglasja s strani nadzornega sveta. Glede poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2014 pojasnjujemo, da so na zakasnitev sprejetja poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2014 vplivale tudi zunanje okoliščine, in sicer višja sila v obliki naravne nesreče (žled) in dejstvo, da za leto 2014 še ni bil sklenjen aneks k pogodbi z državo za izvajanje obveznih gospodarskih javnih služb.

Opozarjamo, da je družba Slovenske železnice oktobra 2013 sprejela terminski načrt aktivnosti za izdelavo triletnega poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za obdobje od leta 2014 do 2016. V terminskem načrtu je bil določen zaključni termin 29. 11. 2013 za obravnavo in soglasje nadzornega sveta k poslovnemu načrtu skupine Slovenske železnice za obdobje od leta 2014 do leta 2016.

2.2.4 Povzetek ugotovitev

Družba Slovenske železnice je za leto 2013 načrtovala poslovanje skupine Slovenske železnice v poslovnem načrtu in Rebalansu poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013, za leto 2014 pa v Poslovnem načrtu skupine Slovenske železnice za leto 2014. Družba Slovenske železnice načrtovanega medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice finančno in vsebinsko ni opredelila na način, ki bi omogočal sproti nadzor nad medsebojnim poslovanjem družb v skupini Slovenske železnice, in sicer ugotavljanje pomembnih medletnih odstopanj v medsebojnem poslovanju družb v skupini Slovenske železnice. Finančne projekcije medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice niso prikazane posamično do vsake izmed družb v skupini Slovenske železnice, kar onemogoča primerjavo načrtovanih vrednosti z realiziranimi vrednostmi iz naslova medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice in ugotavljanje odstopanj dejanskega stanja od pričakovanega. Finančne projekcije vsebinsko niso obrazložene na način, ki bi omogočal razumeti poslovne odločitve v zvezi z medsebojnim poslovanjem družb v skupini Slovenske železnice, kar onemogoča ugotavljanje in odpravo vzrokov za odstopanja načrtovanih od realiziranih vrednosti v medsebojnem poslovanju družb v skupini Slovenske železnice. Družba Slovenske železnice je za leti 2013 in 2014 izdelala skupna izhodišča in smernice za pripravo poslovnih načrtov družb v skupini, vendar v njih ni opredelila enotne vsebinske strukture poslovnega načrta posamezne odvisne družbe v skupini na področju medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice, niti ni podala smernic, ki bi jih morale posamezne odvisne družbe v skupini upoštevati pri finančnih projekcijah na področju načrtovanja medsebojnega poslovanja. Za delniški družbi v skupini Slovenske železnice ni veljala pogodbeni ali

statutarna zaveza k upoštevanju skupnih izhodišč in smernic za pripravo poslovnih načrtov skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

Družba Slovenske železnice je v Rebalansu poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 in Poslovnem načrtu skupine Slovenske železnice za leto 2014 načrtovala cilje poslovanja skupine Slovenske železnice v obliki temeljnih kazalnikov poslovanja. Posebej za družbe v skupini ni načrtovala ciljev poslovanja v obliki temeljnih kazalnikov poslovanja. Prav tako ni z nadzorom poslovanja v odvisnih družbah v skupini Slovenske železnice zagotovila načrtovanja ciljev poslovanja v teh družbah, zato ni bilo mogoče oceniti, ali so bili z realiziranim poslovanjem posameznih družb v skupini doseženi cilji poslovanja posameznih družb v skupini Slovenske železnice.

Rebalans poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 in Poslovni načrt skupine Slovenske železnice za leto 2014 sta dobila soglasje nadzornega sveta družbe Slovenske železnice šele v juniju tekočega leta, saj je šele takrat poslovodstvo družbe Slovenske železnice obravnavalo in sprejelo končni verziji načrtov poslovanja skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

2.3 Obvladovanje medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice

Poslovodstvo družbe Slovenske železnice je na podlagi petega odstavka 20. člena Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice dolžno ravnati v skladu s kodeksom, smernicami in priporočili ustanovitelja, pri čemer kršitev ali neupoštevanje določb teh aktov lahko predstavlja razlog za odpoklic poslovodstva.

Iz kodeksa upravljanja kapitalskih naložb RS izhaja, da morajo biti družbe s kapitalskimi naložbami države vodene učinkovito in pregledno. Poleg tega morajo družbe s kapitalskimi naložbami države v letnem poročilu skladno z ZGD-1 navesti stvarno sliko razvoja svojih poslovnih dejavnosti, trenutno stanje in dosežke v skladu z zakonodajo in ustaljeno prakso. To pa poleg zakonsko predpisanih finančnih in nefinančnih razkritij vključuje razkritja o tveganjih in sistemu obvladovanja tveganj. Iz priporočil upravljavca kapitalskih naložb RS pa izhaja, da morajo družbe v (ne)posredni lasti Republike Slovenije na podlagi teh priporočil vzpostaviti ustrezne sisteme, ki bodo zagotavljali transparentno, ekonomično in konkurenčno naravnano poslovanje na področju sklepanja poslov, ki zadevajo izdatke teh družb ter ustrezni nadzor nad temi sistemi.

Akt o ustanovitvi družbe Slovenske železnice v 20. členu določa, da mora poslovodstvo družbe Slovenske železnice zagotoviti, da družba Slovenske železnice in vse pravne osebe, v katerih ima družba Slovenske železnice obvladujoči položaj, poslujejo v skladu s pravili o upravljanju s tveganji. Poslovodstvo družbe Slovenske železnice bi moralo na podlagi 2. točke prvega odstavka 20. člena Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice odobriti in redno preverjati strategije in politike družbe Slovenske železnice in vseh pravnih oseb, v katerih ima družba Slovenske železnice obvladujoči položaj, za ugotavljanje, merjenje oziroma ocenjevanje, obvladovanje in spremljanje tveganj, ki bi jim lahko bila izpostavljena družba Slovenske železnice in družbe v katerih ima družba Slovenske železnice obvladujoč položaj.

Da bi preverili aktivnosti družbe Slovenske železnice, povezane z obvladovanjem medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice v procesu sklepanja medsebojnih poslov, izvajanja medsebojnih poslov, financiranja medsebojnih poslov in evidentiranja medsebojnih poslov, ter odgovorili

na vprašanje, ali je bila družba Slovenske železnice učinkovita pri obvladovanju medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice, smo preverili:

- ali je bilo pri sklepanju medsebojnih poslov, ki so zadevali izdatke družb v skupini Slovenske železnice zagotovljeno ekonomično in konkurenčno naravnano poslovanje;
- ali so se medsebojni posli družb v skupini Slovenske železnice izvajali na podlagi pogodb, dogovorov oziroma sporazumov o poslovnem sodelovanju sklenjenih v pisni obliki, ki so vsebovali vse sestavine, potrebne za določitev poslovnega razmerja pogodbenikov;
- ali je bil vzpostavljen ustrezen sistem notranjih kontrol pri izvajanju medsebojnih poslov družbe Slovenske železnice z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice;
- ali so bile sprejete usmeritve za oblikovanje transfernih cen in so se medsebojni posli družb v skupini Slovenske železnice obračunavali po običajnih tržnih pogojih;
- ali se finančna sredstva iz državnega proračuna niso prenašala od družb v skupini Slovenske železnice, ki opravljajo dejavnosti OGJS, na tržni del dejavnosti teh družb in na druge družbe v skupini Slovenske železnice;
- ali so bili poslovni dogodki v zvezi z medsebojnimi transakcijami družb v skupini Slovenske železnice transparentni in razkriti v poslovnih knjigah in letnih poročilih na način, da so uporabnikom pri njihovem odločanju dali ustrezne informacije o finančnem položaju skupine Slovenske železnice.

Družbe v skupini Slovenske železnice delujejo po pravilih koncerna. Družba Slovenske železnice kot obvladujoča družba je odgovorna za zakonitost svojega poslovanja, odgovorna pa je tudi za poslovanje odvisnih družb v okviru splošnih smernic in navodil, ki jih daje odvisnim družbam, enotnega vodstva in zastopanja skupnih interesov koncerna³⁶ ter v okviru nadzornih aktivnosti, ki jih je dolžna izvajati kot obvladujoča družba v koncernu. Tako je družba Slovenske železnice neposredno odgovorna za zakonitost poslov, v katerih sama nastopa kot pogodbeni stranka, nadalje je odgovorna za zakonitost tistih poslov, ki jih sicer ne sklepa sama, daje pa k poslom soglasja, ker tako izhaja iz koncernskih pravil. Iz 4. člena pogodb o obvladovanju izhaja, da daje družba Slovenske železnice pisna soglasja k (PS) [REDACTED]

³⁶ Iz 5. člena sklenjenih pogodb o obvladovanju izhaja, da bo obvladujoča (PS) [REDACTED]

[REDACTED] (PS)

³⁷ (PS) [REDACTED] (PS)

³⁸ (PS) [REDACTED] (PS)

³⁹ (PS) [REDACTED] (PS)

(PS). Poleg tega daje družba Slovenske železnice pisno soglasje tudi k (PS)

(PS). Slednja morajo biti dana zakonito in skrbno (prvi odstavek 543. člena ZGD-1). V posledici navedenega je zato družba Slovenske železnice odgovorna tudi za zakonitost poslov, h katerim daje predhodna soglasja. Družba Slovenske železnice pa je kot obvladujoča družba dolžna vzpostaviti tudi zakonitost poslovanja skupine, tako da preko nadzornih mehanizmov zagotovi, da odvisne družbe pri poslih, v katerih družba Slovenske železnice ni neposredno udeležena kot pogodbeni stranka ali kot soglasodajalec, ravnajo zakonito. Družba Slovenske železnice je kot obvladujoča družba dolžna nadzor nad poslovanjem odvisnih družb zagotoviti preko mehanizmov koncernskih kontrol, ki se izvajajo tudi z vzpostavitvijo učinkovite službe notranje revizije ter preko nadzornega sveta. V reviziji smo poleg poslov, za katere je družba Slovenske železnice odgovorna neposredno (kot stranka ali soglasodajalec), pregledali tudi posle med odvisnimi družbami. Način izvajanja teh poslov izkazuje, ali družba Slovenske železnice dosledno izvršuje mehanizem koncernskih kontrol in posledično ali skrbi za zagotavljanje zakonitosti in smotrnosti poslovanja odvisnih družb v skupini Slovenske železnice. Zato v poročilu prikazujemo tudi te posle. Aktivnosti družbe Slovenske železnice pri dajanju soglasij in aktivnosti, ki bi jih morala izvajati kot obvladujoča družba za nadzor zakonitosti in smotrnosti poslovanja odvisnih družb, so v nadaljevanju poročila poimenovane kot nadzorne aktivnosti družbe Slovenske železnice.

2.3.1 Zagotavljanje ekonomičnosti in konkurenčnosti pri sklepanju medsebojnih poslov družb v skupini Slovenske železnice

Glede na to, da so bile družbe v skupini Slovenske železnice v skladu s tretjim odstavkom 2. člena ZDSŽ ustanovljene za uresničevanje javnega interesa na področju železniškega prometa, smo glede naročanja blaga, storitev in gradenj v okviru medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice preverili, ali je družba Slovenske železnice pri sklepanju poslov z odvisnimi družbami v skupini, ki so zadevali izdatke družbe Slovenske železnice, zagotovila ekonomično in konkurenčno naravnano poslovanje. Ocenjujemo, da je bila ekonomičnost in konkurenčnost dosežena, če so družbe v skupini Slovenske železnice spoštovale pravila javnega naročanja, kolikor jih ta zadevajo, oziroma če so zagotovile primerljivost cen s cenami na trgu.

Zakon o javnem naročanju na vodnem, energetske, transportnem področju in področju poštne storitev⁴⁰ (v nadaljevanju: ZJNVETPS) določa obvezna ravnanja naročnikov pri javnem naročanju blaga, gradenj in storitev na vodnem, energetske, transportnem področju in področju poštne storitev. Če je naročnik po tem zakonu naročnik tudi po zakonu, ki ureja javno naročanje⁴¹, izvaja javno naročanje na teh

⁴⁰ Uradni list RS, št. 72/11, 90/12, 19/14.

⁴¹ V obdobju, na katero se nanaša revizija, je bil to Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 12/13-UPB5, 19/14; v nadaljevanju: ZJN-2). ZJN-2 je nehal veljati z uveljavitvijo istoimenskega zakona dne 1. 4. 2016 (Uradni list RS, št. 91/15; v nadaljevanju: ZJN-3).

področjih samo v skladu z ZJNVETPS. V skladu z določbami ZJNVETPS se ta zakon uporablja, če so hkrati (kumulativno) izpolnjeni naslednji pogoji:

- naročnik ima status javnega naročnika po ZJNVETPS, če je javni naročnik ali javno podjetje, ki opravlja eno od dejavnosti iz 5. do 9. člena ZJNVETPS (1. točka petega odstavka 3. člena ZJNVETPS);
- konkretno javno naročilo je oddano zaradi izvajanja infrastrukturne dejavnosti (prvi odstavek 1. člena ZJNVETPS in tretji odstavek 1. člena v povezavi s 1. točko prvega odstavka 17. člena ZJN-2);
- vrednost predmeta naročila je enaka ali večja od mejnih vrednosti, kot jih določa zakon (17. člen v povezavi s petim odstavkom 32. člena ZJNVETPS);
- niso izpolnjeni pogoji za katero izmed zakonskih izjem, ki izključujejo uporabo ZJNVETPS (določbe 19. do 21. člena ZJNVETPS).

V skladu z določbami ZJNVETPS in za potrebe javnega naročanja na infrastrukturnem področju vse družbe v skupini Slovenske železnice predstavljajo javna podjetja⁴², družbi Infrastruktura in Potniški promet pa sta poleg tega še nosilki posebnih ali izključnih pravic, ki so jima bile podeljene na podlagi ZDSŽ. Družbe v skupini Slovenske železnice so bile ustanovljene na podlagi zakona, ki hkrati določa področja njihove dejavnosti. V 3. členu ZDSŽ je tako določeno, da so bile družbe v skupini Slovenske železnice ustanovljene za izvajanje t. i. temeljnih dejavnosti na področju železniškega prometa in za opravljanje t. i. podpornih dejavnosti, ki so potrebne za nemoteno in kakovostno opravljanje temeljnih dejavnosti. Družbe v skupini Slovenske železnice so bile kot enotno voden pogodbeni oziroma dejanski koncern v večinski (ne)posredni državni lasti ustanovljene za izvajanje infrastrukturne dejavnosti v smislu 7. člena ZJNVETPS⁴³, iz česar izhaja, da imajo te družbe v primerih, ko izvajajo dejavnosti v zvezi z zagotavljanjem ali delovanjem omrežij, ki zagotavljajo izvajanje javnih storitev na področju prevoza z železnico, status javnih naročnikov po 1. točki petega odstavka 3. člena ZJNVETPS.⁴⁴

⁴² Glede na 1. točko petega odstavka 3. člena ZJNVETPS. Pojem javno podjetje ZJNVETPS v 10. točki 2. člena opredeljuje kot podjetje, v katerem ima lahko naročnik neposredno ali posredno prevladujoč vpliv zaradi njegovega lastništva, finančne udeležbe v njem ali pravic upravljanja. Prevladujoč vpliv naročnika na podlagi ZJNVETPS obstaja, ko ima ta neposredno ali posredno glede na drugo podjetje večino vpisanega kapitala podjetja, nadzor nad večino glasov, povezanih z delnicami, ki jih je podjetje izdalo, ali lahko imenuje več kakor polovico članov upravnega, vodstvenega ali nadzornega organa podjetja.

⁴³ Infrastrukturna (transportna) dejavnost na področju železniškega prometa je glede na 7. člen ZJNVETPS vsaka dejavnost v zvezi z zagotavljanjem ali delovanjem omrežij, ki zagotavljajo izvajanje javne storitve na področju prevoza z železnico. Omrežje pri transportnih storitvah obstaja, kadar se storitev opravlja v skladu s pogoji delovanja omrežja, ki jih predpiše pristojni organ Republike Slovenije, na primer pogoji glede stanja poti, ki se bo oskrbovala, zagotavljanje zmogljivosti, ki bodo na voljo, ali pogostnosti storitve.

⁴⁴ Glede statusa javnih naročnikov je bila večina družb v skupini Slovenske železnice v obdobju, na katero se nanaša revizija, na podlagi določb ZJNVETPS oziroma ZJN-2 uvrščena na informativne sezname javnih naročnikov na infrastrukturnem (družbe Slovenske železnice, Potniški promet, Tovorni promet, Infrastruktura in Vleka in tehnika) oziroma splošnem področju (družbe Slovenske železnice, Infrastruktura, Potniški promet). Prav tako je večina družb iz skupine Slovenske železnice (družbe Slovenske železnice, Potniški promet, Tovorni promet, Infrastruktura, Vleka in tehnika in Prometni institut) uvrščena na informativne sezname po ZJN-3, ki velja od 1. 4. 2017.

Na podlagi pogodb o medsebojnem poslovanju, ki so jih v letih 2013 in 2014 medsebojno sklepale družbe v skupini Slovenske železnice, ocenjujemo, da so se dejavnosti infrastrukturnega področja izvajale oziroma da je bila pri teh poslih podana (ne)posredna zveza z izvajanjem infrastrukturne dejavnosti v smislu 7. člena ZJNVETPS.⁴⁵

Pri poslih, ki presegajo mejne vrednosti iz 17. v povezavi s petim odstavkom 32. člena ZJNVETPS, bi morale družbe v skupini Slovenske železnice izvajati postopke javnega naročanja, razen v primerih, kjer so bili izpolnjeni pogoji za uporabo katere izmed izjem od javnega naročanja po ZJNVETPS. Družbe v skupini Slovenske železnice postopkov javnega naročanja pri medsebojnih poslih niso izvajale iz razloga, ker so se sklicevale na uporabo splošne izjeme od javnega naročanja, za t. i. notranja (in-house) naročila⁴⁶ ali posebne izjeme od javnega naročanja za naročila, oddana povezanim podjetjem - t. i. koncernska naročila⁴⁷.

Glede posebne izjeme za javna naročila povezanim podjetjem iz prvega odstavka 20. člena ZJNVETPS opozarjamo, da iz točke a) prvega odstavka tega člena izhaja, da postopkov javnega naročanja ni potrebno izvajati za naročila storitev, blaga ali gradenj, ki jih naročnik odda povezanemu podjetju, ne glede na obseg povprečnega prometa, ki ga je to podjetje realiziralo v prejšnjih treh letih s tem podjetjem. Pogoj glede obsega povprečnega prometa, to je 80 odstotkov povprečnega prometa je namreč v nadaljevanju istega odstavka 20. člena ZJNVETPS zapisan zgolj pod točko b), ki se nanaša na mešana podjetja. Upošteva je ZJNVETPS tako pogoj 80 odstotkov povprečnega prometa velja zgolj za točko b) prvega odstavka 20. člena ZJNVETPS, ne pa tudi za točko a) istega člena, ki ureja izjemo za povezana podjetja. Ugotavljamo, da je bila v tem delu Direktiva 2004/17/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. 3. 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil naročnikov na vodnem, energetskem in

⁴⁵ Analiza poslov, ki jih dejansko izvajajo posamezne odvisne družbe v skupini SŽ, kaže, da posameznih nalog OGJS ne izvajajo v celoti zgolj družbi Infrastruktura in Potniški promet, temveč morajo pri tem neizbežno sodelovati tudi preostale družbe v skupini. Posamezne naloge OGJS oziroma z njimi neposredno povezane naloge so bile na podlagi sklenjenih pogodb o medsebojnem sodelovanju trajno prenesene na druge družbe, ki so bile znotraj koncerna ustanovljene za (specializirano) izvajanje prav teh dejavnosti, kot izhaja tudi iz določb njihovih ustanovitvenih aktov, na naslednji način: 1. strateško in operativno vodenje celotnega koncerna in izvajanje podpornih storitev za družbe v skupini Slovenske železnice na področju financ, računovodstva, kontrolinga, nabave in investicij, pravnih zadev, IT ipd., upravljanje s prostimi kapacitetami JŽI (prenesene na družbo Slovenske železnice; 2. naloge vzdrževanja železniških tirnih vozil, vleka teh vozil, spenjanje in odpenjanje lokomotiv, oprema dizel vlečnih vozil z gorivom in zagotovitev prevoznosti JŽI ob naravnih in drugih nesrečah (prenesene na družbo Vleka in tehnika; 3. čiščenje železniških tirnih vozil, postajališč in železniških tirnih poslopij, izvajanje nadomestnih avtobusnih prevozov, košnja trave ob postajališčih, izvajanje storitev fizičnega in tehničnega varovanja, kurirsko-avizerske storitve (preneseno na družbo Železniško in invalidsko podjetje); 4. storitve strokovnega svetovanja in zagotavljanje strokovnih podlag za razvojne projekte JŽI, nastopanje v mednarodnih organih na področju železnic (UIC, ERA, TER itn.), obravnava vlog za preverjanje skladnosti in ugotavljanje združljivosti ter pridobitev odločitve upravljavca o vgradnji proizvoda v železniško progo, revizija projektne dokumentacije in pregled investicijske dokumentacije, obravnava vlog z razvojnega vidika ohranjanja železniških rezervatov pri vseh posegih v varovalni pas železniških prog (preneseno na družbo Prometni institut); 5. izvajanje projektov rednega in investicijskega vzdrževanja JŽI (preneseno na Železniško gradbeno podjetje).

⁴⁶ 6. točka prvega odstavka 19. člena ZJNVETPS oziroma smiselno enako 8. točka prvega odstavka 17. člena ZJN-2.

⁴⁷ Prvi odstavek 20. členu ZJNVETPS.

transportnem sektorju ter sektorju poštних storitev⁴⁸ (v nadaljevanju: Direktiva 2004/17/ES), ki je bila podlaga za sprejetje ZJNVETPS, napačno implementirana, saj po izrecnem zapisu v tej direktivi pogoj 80 odstotkov povprečnega prometa velja tudi za izjemo od javnega naročanja za povezana podjetja⁴⁹.

V skladu z ustaljeno prakso sodišča EU⁵⁰ lahko posamezne določbe direktiv EU razvijejo neposreden učinek, če direktive v nacionalno pravo niso implementirane pravočasno⁵¹, ali če niso implementirane pravilno, pod pogojem, da so posamezne določbe direktiv dovolj jasne, nepogojne in državi članici ne puščajo diskrecije, na kakšen način naj se izvedejo⁵². Neposredni učinek velja za posamezne določbe direktive in ne za direktivo kot celoto. Vertikalni neposredni učinek posameznih določb direktiv priznava ustaljena sodna praksa sodišča EU in tudi nacionalnih sodišč. Praksa sodišča EU⁵³ pa posameznikom omogoča, da se na neposredni učinek posameznih določb direktiv sklicujejo tudi v razmerju do subjektov, ki jih lahko štejemo zgolj za pojavno obliko javnih oblasti, četudi ne predstavljajo oblasti v smislu državnih organov. Subjekti, ki predstavljajo pojavno obliko oblasti, so vsi tisti, ki jim je na podlagi akta javnega organa naloženo, da pod nadzorom tega organa izvajajo javno službo, in ki imajo za to posebne pristojnosti, ki presegajo pristojnosti iz običajnih pravil, ki se uporabljajo pri odnosih med posamezniki⁵⁴. Družbe Slovenske železnice, Potniški promet in Infrastruktura, ki so bile ustanovljene za zagotavljanje izvajanja OGJS in v skladu s specifičnim javnopravnim režimom (ne)posredno izvajajo posamezne naloge OGJS in se (so)financirajo iz državnega proračuna, štejemo za pojavne oblike javnih oblasti. Za te družbe zato neposredno učinkujejo določbe direktiv EU, ki so jih te dolžne upoštevati, kar je posledica temeljnih načel primarnosti in supremacije prava EU v odnosu do nacionalnih pravnih redov držav članic.

V zadevi Portugal⁵⁵ je sodišče EU odločilo, da se na neposredni učinek posameznih določb direktiv v razmerju do subjektov, ki jih štejemo za pojavno obliko oblasti, lahko sklicujejo tudi državni organi države članice, četudi država direktive ni implementirala ali jo je implementirala nepravilno.

Družbe Slovenske železnice, Potniški promet in Infrastruktura so dolžne pri oddaji poslov povezanim družbam upoštevati pogoj 80 odstotkov povprečnega prometa na podlagi neposredno učinkujoče Direktive 2004/17/ES.

Za preostale družbe v skupini Slovenske železnice Direktiva 2004/17/ES ne učinkuje neposredno.

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

Neposreden učinek direktiv Evropske unije je mogoč samo v primeru vertikalnih razmerij med posameznikom in državo, pri čemer pa nobene izmed družb v skupini Slovenske železnice ni mogoče šteti za pojavno obliko državne oblasti v smislu prava Evropske unije. Družba Slovenske železnice poleg tega tudi ne izvaja nobene izmed nalog OGJS, ki sta v izključni domeni

⁴⁸ Uradni list EU, št. L 134/04 z dne 30. 4. 2004.

⁴⁹ 2. in 3. točka 23. člena Direktive 2004/17/ES.

⁵⁰ Vodilna sodba sodišča EU: van Gend & Loos (26/62), s katero je sodišče odločilo, da se pravo EU uporablja neposredno in primarno.

⁵¹ Rok za implementacijo Direktive 2004/17/ES je potekel 31. 1. 2006 (71. člen direktive).

⁵² Tako npr. zadeva van Duyn (41/74), Tullio Rattio (148/78), Marks & Spencer (C-62/00).

⁵³ Npr. sodba št. C-188/189 (Foster), C-253/96 – C-258/96 (Kampelmann).

⁵⁴ Ko gre za uporabo pravil prava EU je potrebno iskati razlago pojma javnih oblasti v skladu s pravom EU in ne v skladu z nacionalnim pravom.

⁵⁵ C-452/12 z dne 12. 12. 2013 (Uradni list EU, št. C-52/14).

družb Potniški promet in Infrastruktura. Ne glede na to pa tudi teh dveh družb ni mogoče opredeliti kot emanacijo državnih oblasti, saj ne razpolagata z nobenim posebnim pooblastilom, ki ni pooblastilo civilnega prava, temveč vse svoje pristojnosti izvajata na podlagi sklenjenih pogodb o izvajanju dejavnosti OGJS.

Opozarjamo, da je družba Slovenske železnice na podlagi določb ZDSŽ izvorna nosilka temeljnih in podpornih dejavnosti v zvezi z železniškim prometom, ki jih zgolj izvaja na način, da jih prenese na posamezne (specializirane) odvisne družbe. Pri tem pa družba Slovenske železnice kot obvladujoča družba na podlagi sklenjenih pogodb o obvladovanju in v okviru pogodbenega koncerna ohranja odločilno vlogo pri načrtovanju, vodenju in nadziranju poslov odvisnih družb, za katere izvaja tudi vse odločilne podporne funkcije. Možnost odločilnega vplivanja družbe Slovenske železnice kot obvladujoče družbe v pogodbenem koncernu na posle odvisnih družb vključuje tako tržne dejavnosti teh družb kot tudi njihove naloge glede uresničevanja javnega interesa na področju železniškega prometa, zaradi česar ni mogoče trditi, da dejavnost družbe Slovenske železnice ni neposredno povezana (tudi) z izvajanjem nalog OGJS na področju železniškega prometa. Družbi Infrastruktura in Potniški promet pa imata še vrsto pristojnosti, ki izhajajo iz ZDSŽ, Zakona o varnosti v železniškem prometu⁵⁶ (v nadaljevanju: ZVZelP) in predpisov s področja javnega naročanja in presegajo običajne pristojnosti, ki se uporabljajo pri (civilnopravnih) odnosih med posamezniki.⁵⁷ Iz tega razloga družbe Slovenske železnice, Potniški promet in Infrastruktura predstavljajo javno oblast v širšem pomenu besede, za katero na podlagi sodne prakse sodišča EU določbe direktiv učinkujejo neposredno in so jih te družbe dolžne upoštevati, ne glede na odsotnost (ustrezne) implementacije določb direktiv v nacionalnem pravnem redu.

2.3.1.1 Splošna izjema od javnega naročanja za notranja (in-house) naročila

Pri oddajanju naročil družbam v skupini Slovenske železnice bi se na splošno izjemo od pravil javnega naročanja (in-house naročilo) zaradi svojega obvladujočega položaja (večinsko lastništvo in pogodbe o obvladovanju) v odnosu do odvisnih družb v skupini Slovenske železnice lahko sklicevala samo obvladujoča družba Slovenske železnice. Preverili smo izpolnjevanje pogojev za uporabo 6. točke prvega odstavka 19. člena ZJNVETPS (ki so enaki pogojem 8. točke prvega odstavka 17. člena ZJN-2), na podlagi katerih naročniku ni potrebno izvesti postopkov javnega naročanja.

Rezultate pregleda izpolnjevanja pogojev za uporabo splošne izjeme od pravil javnega naročanja pri naročanju blaga oziroma storitev družbe Slovenske železnice pri odvisnih družbah v skupini Slovenske železnice prikazujemo v tabeli 13.

⁵⁶ Uradni list RS, št. 61/07, 21/10, 60/11, 47/13, 91/13.

⁵⁷ Pri družbi Infrastruktura so takšne pristojnosti naslednje: vodenje in odločanje v postopkih javnega naročanja (ZJNVETPS), nadzor nad delom prevoznikov na železniškem omrežju v skladu s predpisi, nadzor nad izvajanjem vseh del in investicij na JŽI za zagotavljanje varnosti v prometu, izdajanje soglasij za posege v varovalni progovni pas, izdelava in objava programa omrežja, vodenje in upravljanje z registrom železniške infrastrukture, določitev posebnega režima obratovanja železniškega prometa ob zapori dela železniškega omrežja zaradi del na tem omrežju, enostranski poseg v zasebno zemljišče ob varovalnem progovnem pasu, če je to potrebno za zagotovitev varnosti železniškega prometa (ZVZelP), pri družbi Potniški promet pa: vodenje in odločanje v postopkih javnega naročanja (ZJNVETPS), odločanje o potniški tarifi za prevoz potnikov, kjer država podaja zgolj (ne)soglasje k tej odločitvi, ugotavljanje vzrokov nesreč in incidentov v železniškem prometu, vodenje evidenc o nesrečah v prometu, dolžnost nudenja pomoči potnikom ob nesrečah (ZVZelP).

Tabela 13: Presoja izpolnjevanja pogojev iz 6. točke prvega odstavka 19. člena ZJNVETPS

Skupina Slovenske železnice	Družba Slovenske železnice							
	Nadzor primerljiv nadzoru nad notranjimi organizacijskimi enotami		Izvajanje pretežnega dela dejavnosti za naročnika		Naročanje upošteva določbe ZJNVETPS tudi če sam ni naročnik		Vrednost predmeta naročanja enaka ali nižja od cen za ta predmet na trgu	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Tovorni promet	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✗	✗
Potniški promet	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✗	✗
Infrastruktura	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✗	✗
Vleka in tehnika	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✗	✗
Železniško invalidsko podjetje	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✗	✗
Prometni institut	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✗	✗
Železniško gradbeno podjetje	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✗	✗
Železniška tiskarna	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✗	✗
Fersped	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✗	✗

Legenda: ✓ - Pogoj za uporabo 6. točke prvega odstavka 19. člena ZJNVETPS, na podlagi katerega naročniku ni potrebno izvesti postopkov javnega naročanja, je izpolnjen.

✗ - Pogoj za uporabo 6. točke prvega odstavka 19. člena ZJNVETPS, na podlagi katerega naročniku ni potrebno izvesti postopkov javnega naročanja, ni izpolnjen.

Vir: dokumentacija družbe Slovenske železnice.

2.3.1.1.a Družba Slovenske železnice je blago, storitve in gradbena dela naročala neposredno pri odvisnih družbah v skupini Slovenske železnice. Iz dokumentacije o opravljenih storitvah odvisnih družb v skupini Slovenske železnice za naročnika, družbo Slovenske železnice, v letih 2013 in 2014 ne izhaja, da bi družba Slovenske železnice izvajalce teh storitev, odvisne družbe v skupini Slovenske železnice, izbirala na podlagi postopkov javnega naročanja. Družba Slovenske železnice se je v pogodbah o medsebojnem poslovnem sodelovanju v nekaterih primerih sklicevala na prvi odstavek 20. člena ZJNVETPS oziroma 8. točko prvega odstavka 17. člena ZJN-2, ki določata splošne in posebne primere izjem od uporabe pravil postopkov javnega naročanja.

Na podlagi pregleda izpolnjevanja pogojev za uporabo splošne izjeme od pravil javnega naročanja pri naročanju blaga oziroma storitev družbe Slovenske železnice pri odvisnih družbah v skupini Slovenske železnice ugotavljamo:

- Nadzor primerljiv nadzoru nad notranjimi organizacijskimi enotami

Družba Slovenske železnice je kot obvladujoča družba v letih 2013 in 2014 imela na podlagi pogodb o obvladovanju, ki so bile sklenjene z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice, nadzor nad poslovanjem teh družb, ki je primerljiv nadzoru nad notranjimi organizacijskimi enotami gospodarskih subjektov, razen nad poslovanjem odvisnih družb Železniško gradbeno podjetje in Železniška tiskarna, ki sta organizirani kot delniški družbi, v katerih je prisoten zasebni kapital, in z družbo Slovenske železnice nista sklenili pogodb o obvladovanju⁵⁸.

- Izvajanje pretežnega dela dejavnosti za naročnika

Odvisne družbe v skupini Slovenske železnice so pri poslovanju z družbo Slovenske železnice v letu 2013 ustvarile 1.754.185 evrov in v letu 2014 1.154.364 evrov poslovnih prihodkov, ki predstavljajo poslovne odhodke družbe Slovenske železnice⁵⁹. Da bi ugotovili, ali odvisne družbe v skupini Slovenske železnice pretežni del svojih dejavnosti izvajajo za obvladujočo družbo Slovenske železnice, smo te podatke primerjali s podatki o skupnih poslovnih prihodkih, ki so jih v teh letih ustvarile omenjene družbe⁶⁰.

V tabeli 14 prikazujemo, kolikšen delež poslovnih prihodkov so odvisne družbe v skupini Slovenske železnice ustvarile v letih 2013 in 2014 pri poslovanju z obvladujočo družbo Slovenske železnice.

⁵⁸ Z družbo Fersped je družba Slovenske železnice sklenila pogodbo o obvladovanju v času, ko se je preoblikovala v družbo z omejeno odgovornostjo.

⁵⁹ Podatke o poslovnih prihodkih za leti 2013 in 2014, ki so jih te družbe ustvarile pri poslovanju z obvladujočo družbo Slovenske železnice, smo pridobili iz analitičnih evidenc o poslovanju odvisnih družb v skupini Slovenske železnice z družbo Slovenske železnice.

⁶⁰ Te podatke smo pridobili iz njihovih letnih poročil za leti 2013 in 2014.

Tabela 14: Izračun deleža poslovnih prihodkov odvisnih družb v skupini Slovenske železnice pri poslovanju z družbo Slovenske železnice

Skupina Slovenske železnice	2013			2014		
	Poslovni prihodki pri poslovanju z družbo Slovenske železnice v evrih	Skupni poslovni prihodki v evrih	Delež	Poslovni prihodki pri poslovanju z družbo Slovenske železnice v evrih	Skupni poslovni prihodki v evrih	Delež
(1)	(2)	(3)	(4) = (2)/(3)	(5)	(6)	(7) = (5)/(6)
Tovorni promet	(PS) █████ (PS)	178.254.949	(PS) █████	█████ (PS)	206.194.364	(PS) █████ (PS)
Potniški promet	(PS) █████ (PS)	86.185.763	(PS) █████	█████ (PS)	85.150.653	(PS) █████ (PS)
Infrastruktura	(PS) █████ (PS)	138.852.447	(PS) █████	█████ (PS)	164.466.004	(PS) █████ (PS)
Vleka in tehnika	(PS) █████ (PS)	96.500.253	(PS) █████	█████ (PS)	102.473.682	(PS) █████ (PS)
Železniško invalidsko podjetje	(PS) █████ (PS)	22.965.194	(PS) █████	█████ (PS)	25.866.289	(PS) █████ (PS)
Prometni institut	(PS) █████ (PS)	1.454.064	(PS) █████	█████ (PS)	1.670.729	(PS) █████ (PS)
Železniško gradbeno podjetje	(PS) █████ (PS)	92.545.339	(PS) █████	█████ (PS)	82.749.270	(PS) █████ (PS)
Železniška tiskarna	(PS) █████ (PS)	487.773	(PS) █████	█████ (PS)	499.909	(PS) █████ (PS)
Fersped	(PS) █████ (PS)	19.510.098	(PS) █████	█████ (PS)	21.104.486	(PS) █████ (PS)

Viri: analitične evidence o poslovanju odvisnih družb v skupini Slovenske železnice z družbo Slovenske železnice in letna poročila odvisnih družb v skupini Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

Na podlagi podatkov, ki izhajajo iz analitičnih evidenc o poslovanju odvisnih družb v skupini Slovenske železnice z družbo Slovenske železnice in letnih poročil odvisnih družb v skupini Slovenske železnice za leti 2013 in 2014, ugotavljamo, da pogoj iz prve alineje 6. točke prvega odstavka 19. člena ZJNVETPS, ki določa, da gospodarski subjekt pretežni del svojih dejavnosti izvaja za naročnika, ni bil izpolnjen. V letih 2013 in 2014 nobena izmed odvisnih družb v skupini Slovenske železnice ni pretežnega dela svojih dejavnosti izvajala za družbo Slovenske železnice kot naročnika. Delež poslovnih prihodkov odvisnih družb v skupini Slovenske železnice iz poslov z obvladujočo družbo Slovenske železnice v nobenem primeru ni presegal 50 odstotkov.

- Naročanje blaga, storitev ali gradenj, upošteva določbe ZJNVETPS, če ni naročnik

Iz dokumentacije o opravljenih storitvah odvisnih družb v skupini Slovenske železnice za naročnika, družbo Slovenske železnice, ne izhaja, da bi izvajalci teh storitev, odvisne družbe v skupini Slovenske železnice, prenašale posle na druge pravne subjekte izven skupine Slovenske železnice.

- Vrednost predmeta naročanja

Družba Slovenske železnice ni predložila dokazil, da so bili izvajalci, odvisne družbe v skupini Slovenske železnice, dejansko najcenejši ponudniki blaga, storitev in gradbenih del na trgu. Družba Slovenske železnice niti za leto 2013 niti za leto 2014 ni izkazala, da bi na kakršenkoli način preverjala, ali je vrednost

predmeta naročanja enaka ali nižja od cen za ta predmet na trgu, kar je eden izmed pogojev za uporabo splošne izjeme od pravil javnega naročanja. Družba Slovenske železnice bi morala pred neposredno oddajo naročil odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice preveriti, ali so odvisne družbe v skupini Slovenske železnice najcenejši ponudniki določenega blaga, storitev oziroma gradbenih del na trgu.

Kot izhaja iz predhodne analize, pogoji iz 6. točke prvega odstavka 19. člena ZJNVETPS, ki so enaki pogojem 8. točke prvega odstavka 17. člena ZJN-2, niso bili izpolnjeni, zato bi morala družba Slovenske železnice za naročila blaga, storitev in gradbenih del, ki so presegali mejne vrednosti, izvesti ustrezne postopke javnega naročanja, razen če so bili izpolnjeni pogoji za posebno izjemo (koncernska naročila - povezava s točko 2.3.1.2 tega poročila).

2.3.1.2 Posebna izjema od javnega naročanja za naročila, oddana povezanim podjetjem (koncernska naročila)

2.3.1.2.1 Naročila družb Slovenske železnice, Infrastruktura in Potniški promet

Preverili smo izpolnjevanje pogoja, da vsaj 80 odstotkov povprečnega prometa, ki ga je povezano podjetje realiziralo v prejšnjih treh letih, izhaja iz zagotavljanja storitev, blaga ali gradenj naročnikom, s katerimi je povezano, na podlagi katerega družbam v skupini Slovenske železnice, ki so morale ta pogoj upoštevati glede na določbe Direktive 2004/17/ES, ni bilo potrebno izvesti postopkov javnega naročanja. Pri tem smo upoštevali splošno omejitev, da se Direktiva 2004/17/ES uporablja le za naročila z ocenjeno vrednostjo brez davka na dodano vrednost (DDV), ki ni manjša od: (a) 499.000 EUR za javna naročila blaga in storitev ali (b) 6.242.000 EUR za javna naročila gradenj.⁶¹

Rezultate pregleda izpolnjevanja pogoja 80 odstotkov povprečnega prometa prikazujemo v tabeli 15.

⁶¹ Pragovi za oddajo naročil iz 16. člena Direktive 2004/17/ES.

Tabela 15: Presoja izpolnjevanja pogoja 80 odstotkov povprečnega prometa

Družbe v skupini	Pogoj 80 odstotkov povprečnega prometa	
	2013	2014
Slovenske železnice	✓	✓
Tovorni promet	✗	✗
Potniški promet	✗	✗
Infrastruktura	✗	✗
Vleka in tehnika	✓	✓
Železniško invalidsko podjetje	✗	✗
Prometni institut	✗	✗
Železniško gradbeno podjetje	✗	✗
Železniška tiskarna	✓	✓
Fersped	✗	✗

Legenda: ✓ -Pogoj 80 odstotkov povprečnega prometa, na podlagi katerega naročniku ni potrebno izvesti postopkov javnega naročanja, je izpolnjen.

✗ -Pogoj 80 odstotkov povprečnega prometa, na podlagi katerega naročniku ni potrebno izvesti postopkov javnega naročanja, ni izpolnjen.

Vir: dokumentacija družb v skupini Slovenske železnice.

Da bi ugotovili, katere družbe v skupini Slovenske železnice so v letih 2013 in 2014 izpolnjevale pogoj 80 odstotkov povprečnega prometa, smo primerjali podatke o poslovnih prihodkih, ki so jih v povprečju družbe v skupini Slovenske železnice realizirale v skupini Slovenske železnice in podatke o skupnih povprečnih poslovnih prihodkih teh družb v obdobju od leta 2010 do 2012 in v obdobju od leta 2011 do 2013⁶².

V tabeli 16 prikazujemo vrednosti povprečnega prometa v zvezi s storitvami, blagom in gradnjami, ki so ga povezana podjetja realizirala v skupini Slovenske železnice v preteklih letih.

⁶² Analitične evidence družb v skupini Slovenske železnice in letna poročila družb v skupini Slovenske železnice za obdobje od leta 2010 do 2013.

Tabela 16: Vrednosti povprečnega prometa v zvezi s storitvami, blagom in gradnjami, ki so ga povezana podjetja realizirala v skupini Slovenske železnice v preteklih letih

Skupina Slovenske železnice	2013			2014		
	Poslovni prihodki v skupini Slovenske železnice v evrih	Skupni poslovni prihodki v evrih	Delež v odstotkih	Poslovni prihodki v skupini Slovenske železnice v evrih	Skupni poslovni prihodki v evrih	Delež v odstotkih
	2010 do 2012			2011 do 2013		
(1)	(2)	(3)	(4) = (2)/(3)	(5)	(6)	(7) = (5)/(6)
Slovenske železnice	(PS) █████ (PS)	150.866.982	(PS) █	█████ (PS)	99.614.513	(PS) █ (PS)
Tovorni promet	(PS) █████ (PS)	495.481.395	(PS) █	█████ (PS)	36.766.407	(PS) █ (PS)
Potniški promet	(PS) █████ (PS)	256.140.499	(PS) █	█████ (PS)	6.358.831	(PS) █ (PS)
Infrastruktura	(PS) █████ (PS)	484.170.857	(PS) █	█████ (PS)	53.351.203	(PS) █ (PS)
Vleka in tehnika	(PS) █████ (PS)	207.490.014	(PS) █	█████ (PS)	259.570.286	(PS) █ (PS)
Železniško invalidsko podjetje	(PS) █████ (PS)	60.692.391	(PS) █	█████ (PS)	67.624.427	(PS) █ (PS)
Prometni institut	(PS) █████ (PS)	4.379.327	(PS) █	█████ (PS)	3.801.390	(PS) █ (PS)
Železniško gradbeno podjetje	(PS) █████ (PS)	164.736.395	(PS) █	█████ (PS)	198.479.719	(PS) █ (PS)
Železniška tiskarna	(PS) █████ (PS)	1.558.940	(PS) █	█████ (PS)	1.561.595	(PS) █ (PS)
Fersped	(PS) █ (PS)	22.861.530	(PS) █	█████ (PS)	42.371.628	(PS) █ (PS)

Viri: analitične evidence družb v skupini Slovenske železnice in letna poročila družb v skupini Slovenske železnice za obdobje od leta 2010 do 2013.

Na podlagi razpoložljivih podatkov, ki izhajajo iz letnih poročil družb/skupine družb v skupini Slovenske železnice in analitičnih evidenc o medsebojnem poslovanju družb v skupini Slovenske železnice v obdobju od leta 2010 do leta 2013 ugotavljamo, da pogoj 80 odstotkov povprečnega prometa ni bil izpolnjen pri vseh družbah v skupini Slovenske železnice. Povprečni promet v zvezi s storitvami, blagom in gradnjami, ki so ga povezana podjetja realizirala v skupini Slovenske železnice v preteklih treh letih, je dosegel 80 odstotkov zgolj pri družbah Slovenske železnice, (PS) █████ (PS). V letih 2013 in 2014 so torej te družbe izpolnjevale pogoj 80 odstotkov povprečnega prometa, zato so lahko družbe v skupini Slovenske železnice, ki jim pripisujemo pojavno obliko javnih oblasti, in so bile dolžne ta pogoj upoštevati (Slovenske železnice, Infrastruktura in Potniški promet), tudi pri poslih nad pragovi za oddajo naročil po 16. členu Direktive 2004/17/ES naročale storitve, blago in gradnje pri odvisnih družbah v skupini Slovenske železnice (Slovenske železnice, (PS) █████ (PS)) brez izvedbe postopkov javnega naročanja.

Družbe Slovenske železnice, Infrastruktura, Potniški promet so blago, storitve in gradbena dela naročale neposredno pri ostalih odvisnih družbah v skupini Slovenske železnice, brez izvedbe postopkov javnega naročanja. V pogodbah o medsebojnem poslovnem sodelovanju so se te družbe v nekaterih primerih

sklicevale na prvi odstavek 20. člena ZJNVETPS oziroma 8. točko prvega odstavka 17. člena ZJN-2, ki določajo splošne in posebne primere izjem od uporabe pravil postopkov javnega naročanja.

Pregled vrednosti naročil za blago, storitve in gradbena dela⁶³, ki so jih družbe Slovenske železnice, Potniški promet in Infrastruktura neposredno naročale pri odvisnih družbah v skupini Slovenske železnice, čeprav te niso izpolnjevale pogoja glede 80 odstotkov povprečnega prometa, prikazujemo v tabeli 17. V teh primerih gre za posle, pri katerih je njihova ocenjena vrednost presegala pragove za oddajo naročil iz 16. člena Direktive 2004/17/ES, zaradi česar je za omenjene družbe ta direktiva neposredno učinkovala in so jo bile dolžne spoštovati.

⁶³ Na podlagi ocenjenih vrednosti javnih naročil, ki smo jih določili na osnovi razpoložljivih podatkov, smo ocenili vrednost naročil, ki so jih izvedle družbe v skupini Slovenske železnice (Infrastruktura, **(PS)** [redacted] **(PS)**), za katera bi morali naročniki (družba Slovenske železnice, Potniški promet in Infrastruktura) izvesti ustrezne postopke javnega naročanja. V primerih, ko pogodbenih vrednosti ni bilo mogoče določiti (naročila so bila drobljena, pogodbe niso bile sklenjene, pogodbe so bile sklenjene za več vrst storitev, pri čemer je bila pogodbeni cena določena v mesečnem pavšalnem znesku, skupaj za vse vrste storitev po pogodbi, cene v pogodbi so bile določene v odvisnosti od dejansko opravljenega dela, cenika po urni postavki, lokaciji, vrsti izvajanja del in podobno), smo pri določitvi ocenjenih vrednosti javnih naročil uporabili realizirane vrednosti po vrstah nabav v posameznem letu. V primerih naročil istovrstnih storitev pri družbi Infrastruktura, smo za določeno obdobje (48 mesecev ali manj), ocenjeno vrednost javnih naročil določili na način, da smo upoštevali skupno vrednost istovrstnih storitev za celotno obdobje trajanja naročila. V primerih naročil istovrstnih storitev pri družbi Infrastruktura in strokovnih svetovalnih storitev pri družbi **(PS)** [redacted] **(PS)**, po pogodbah, sklenjenih za nedoločen čas, v katerih so bile pogodbene cene določene v mesečnih pavšalnih zneskih, pa smo ocenjene vrednosti javnih naročil določili glede na način izračunavanja ocenjenih vrednosti javnih naročil v primerih pogodb, sklenjenih za nedoločen čas.

Tabela 17: Pregled vrednosti naročil za blago, storitve in gradbena dela, ki so jih družbe Slovenske železnice, Potniški promet in Infrastruktura neposredno naročale pri odvisnih družbah v skupini Slovenske železnice, čeprav te niso izpolnjevale pogoja glede 80 odstotkov povprečnega prometa

Naročniki	Izvajalec	Vrsta blaga/ storitev/ gradbenih del	Ocenjena vrednost javnih naročil v evrih	
			2013	2014
Infrastruktura	Železniško gradbeno podjetje	dobava kamnitih agregatov	(PS) ■	■ (PS)
Slovenske železnice Infrastruktura Potniški promet	Prometni institut	strokovne svetovalne storitve ¹⁾	(PS) ■	■ (PS)
Infrastruktura	Železniško gradbeno podjetje	strojne regulacije prog	(PS) ■	■ (PS)
Infrastruktura	Železniško gradbeno podjetje	gradbeni projekti in gradbena dela v zvezi z JŽI ²⁾	(PS) ■	■ (PS)
Skupaj			(PS) ■	■ (PS)

Opombe: ¹⁾ pogodbe o strokovno svetovalnih storitvah, ki jih imajo družbe v skupini Slovenske železnice sklenjene s Prometnim inštitutom;

²⁾ vključuje projekta "Obnova postaje Poljčane" in "Modernizacija proge Grosuplje – Kočevje, 2. faza, 1. etapa" iz leta 2010 oziroma 2012, ki pa sta se v pretežnem delu izvajala v revidiranem obdobju.

Viri: analitične evidence družb v skupini Slovenske železnice, pogodbe in aneksi k pogodbam za izvedbo storitev družb v skupini Slovenske železnice.

V letih 2013 in 2014 pogoja 80 odstotkov povprečnega prometa, niso izpolnjevale družbe Potniški promet, Infrastruktura, (PS) ■ (PS), saj njihov povprečni promet v zvezi s storitvami, blagom in gradnjami, ki so ga te družbe realizirale v skupini Slovenske železnice, v preteklih treh letih, ni dosegel 80 odstotkov. Posledično družbe v skupini Slovenske železnice (Slovenske železnice, Potniški promet in Infrastruktura), ki so bile dolžne pogoj glede obsega prometa upoštevati na podlagi Direktive 2004/17/ES pri poslih nad pragovi za oddajo naročil iz te direktive, ne bi smele neposredno naročati storitev, blaga in gradenj pri teh družbah v skupini Slovenske železnice, ampak bi morale izvesti ustrezne postopke javnega naročanja.

Družba Slovenske železnice pri sklepanju poslov z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice ni upoštevala določb Direktive 2004/17/ES, s čimer bi pri sklepanju poslov zagotovila bolj ekonomično in konkurenčno ravnanje. Prav tako ni izvajala nadzornih aktivnosti glede upoštevanja določb Direktive 2004/17/ES pri poslih, ki sta jih sklepali odvisni družbi v skupini Slovenske železnice, ki neposredno izvajata dejavnosti OGJS (Potniški promet in Infrastruktura) z ostalimi družbami v skupini Slovenske železnice.

Opozarjamo, da sta bila zaradi odsotnosti nadzora družbe Slovenske železnice največja projekta, ki sta se izvajala v letih 2013 in 2014 ("Obnova postaje Poljčane" in "Modernizacija proge Grosuplje – Kočevje, 2. faza, 1. etapa"), izvedena brez predhodno izvedenega postopka javnega naročanja.

Opozarjamo, da je napačen oziroma pomanjkljiv prenos Direktive 2004/17/ES v pravni red Republike Slovenije v delu, ki se nanaša na pogoj za oddajo naročil povezanim podjetjem, kot ga je določal ZJNVETPS, ob dejstvu, da družbe v skupini Slovenske železnice, ki predstavljajo subjekte s pojavno obliko javnih oblasti, niso upoštevale določbe Direktive 2004/17/ES o 80 odstotnem povprečnem prometu, privedel do tega, da so te družbe sklepale pogodbe s povezanimi podjetji, ne da bi bil izveden postopek oddaje javnih naročil. Vrednost teh poslov je znašala 36.444.893 evrov⁶⁴.

2.3.1.2.2 Naročila družb (PS) [REDACTED] (PS)

V tabeli 18 prikazujemo pregled vrednosti naročil za blago, storitve in gradbena dela, ki so jih odvisne družbe v skupini Slovenske železnice (PS) [REDACTED] (PS) neposredno naročale pri odvisnih družbah v skupini Slovenske železnice. Gre sicer za naročila družb v skupini Slovenske železnice, za katere ni veljal neposreden učinek Direktive 2004/17/ES, zato so se te družbe lahko sklicevale na 20. člen ZJNVETPS, čeprav pri teh poslih ni bil izpolnjen pogoj glede 80-odstotkov prometa.

⁶⁴ V povezavi s prilogo 6.7 tega poročila. Znesek se nanaša na posle, ki presegajo mejne vrednosti po ZJNVETPS in so pod pragovi, ki jih določa 16. člen Direktive 2004/17/ES.

Tabela 18: Pregled vrednosti naročil za blago, storitve in gradbena dela, ki so jih družbe Tovorni promet, Železniško gradbeno podjetje, Fersped, Vleka in tehnika ter Železniško invalidsko podjetje neposredno naročale pri odvisnih družbah v skupini Slovenske železnice

Naročniki	Izvajalec	Vrsta blaga/ storitev/gradbenih del	Ocenjena vrednost javnih naročil v evrih	
			2013	2014
(PS) [redacted] [redacted]	[redacted] [redacted] [redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted] [redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted] [redacted] [redacted]	[redacted]	[redacted] [redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted] [redacted] [redacted]	[redacted]	[redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted] [redacted] [redacted] [redacted]	[redacted] [redacted]	[redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted] [redacted] [redacted]	[redacted] [redacted] [redacted]	[redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted] [redacted] [redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	(PS)

Viri: Analitične evidence družb v skupini Slovenske železnice, pogodbe in aneksi k pogodbam za izvedbo storitev družb v skupini Slovenske železnice, podatki družbe Slovenske železnice, ki izhajajo iz pregleda medsebojnih prihodkov po dejavnostih.

Družbe (PS) [redacted] (PS) so v letih 2013 in 2014 neposredno naročale pri odvisnih družbah v skupini Slovenske železnice storitve, blago oziroma gradnje v skupni vrednosti (PS) [redacted] (PS) evrov. Pri

teh poslih sicer ni bil izpolnjen pogoj glede 80 odstotkov prometa, kljub temu pa so se našteje družbe v skupini Slovenske železnice v teh primerih lahko sklicevale na 20. člen ZJNVETPS, saj zanje Direktiva 2004/17/ES ni učinkovala neposredno.

Pomanjkljiv prenos Direktive 2004/17/ES v pravni red Republike Slovenije v delu, ki se nanaša na pogoj obsega povprečnega prometa za oddajo naročil povezanim podjetjem, kot ga je določal ZJNVETPS, je omogočal tem družbam medsebojno sklepanje pogodb s povezanimi podjetji, ne da bi bil izveden postopek oddaje javnih naročil. Obseg teh poslov je znašal (PS) [REDACTED] (PS).

2.3.1.2.3 Vsebinsko neopredeljene nabave storitev in blaga

Družbe v skupini Slovenske železnice vsebinsko niso opredelile storitev in nabav različnega blaga, ki jih v evidencah vodijo kot nerazvrščene storitve, priračunane stroške, različno blago. Ker družbe v skupini Slovenske železnice za te storitve in blago niso vodile evidenc, iz katerih bi bilo razvidno, za kakšne vrste storitev in blago so bila izvedena naročila, nismo mogli oceniti, ali bi morale družbe v skupini Slovenske železnice tudi naročila tovrstnih storitev in blaga izvesti po enem izmed postopkov javnega naročanja.

Družba Slovenske železnice ni izvedla nadzornih aktivnosti, s katerimi bi ugotovila pomanjkljivosti v evidencah, zagotovila njihovo vzpostavitev in po vzpostavitvi ustreznih evidenc preverila, ali bi morale družbe v skupini Slovenske železnice naročila izvesti po enem izmed postopkov javnega naročanja.

2.3.1.2.4 Prenos notranjih naročil družb v skupini Slovenske železnice družbam izven skupine Slovenske železnice

Družba Slovenske železnice ni izvajala nadzornih aktivnosti, s katerimi bi preprečila navidezno oddajanje "notranjih naročil" odvisnih družb v skupini Slovenske železnice. Računsko sodišče v tej zvezi izpostavlja, da je na zaprosilo družbe Slovenske železnice z dne 2. 7. 2012 glede neposrednega oddajanja poslov odvisnih družb v skupini Slovenske železnice, ki te posle prenesejo na podizvajalce, brez izvedbe postopkov javnega naročanja, podalo mnenje, ki se nanaša na javna naročila, ki se oddajo kot izjema. Poleg tega opozarjamo, da je družba Slovenske železnice odgovorna za izvajanje podpornih storitev odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice, med katerimi izvaja tudi pravne storitve, v okvir katerih spada tudi presoja pravil javno-naročniške zakonodaje. Iz analize naročil družbe Infrastruktura družbi (PS) [REDACTED] (PS) izhaja, da je družba (PS) [REDACTED] (PS), naročila delno ali v celoti prenesla v neposredno izvedbo tretjim osebam (podizvajalcem), in sicer družbam izven skupine Slovenske železnice, brez izvedenih postopkov javnega naročanja, na podlagi sklicevanja na prvi odstavek 20. člena ZJNVETPS. V večini primerov je bila že v pogodbah, ki sta jih sklenili družbi znotraj skupine Slovenske železnice (družbi Infrastruktura (PS) [REDACTED] (PS)), predvidena izvedba naročila s strani podizvajalcev, kateri podizvajalci in v kakšnem obsegu bi sodelovali pri izvedbi gradbenih projektov, pa v pogodbah ni bilo navedeno. Poleg tega je v nekaterih primerih družba Infrastruktura družbi (PS) [REDACTED] (PS) dala neposredno zahtevo glede podizvajalcev, ki jih mora ta izbrati.

Posla v vseh teh primerih torej niso izvedle družbe znotraj skupine Slovenske železnice, kar je bistveno pri oddaji javnega naročila ob uporabi izjeme t.i. "notranjega naročila", ki opravičuje možnost neposredne

oddaje naročila⁶⁵. Družba (PS) [REDACTED] (PS) je med letoma 2013 in 2014 od družbe Infrastruktura neposredno, torej kot "notranja naročila", prejela naročila v skupni vrednosti 5.015.743 evrov, ki jih ni izvedla sama, temveč jih je brez izvedbe postopkov javnega naročanja v celoti prenesla na zunanje izvajalce. V teh primerih je šlo za projekte (povezava s prilogo 6.3 poročila), katerih ocenjena vrednost je presegala mejne pragove iz ZJNVETPS.

2.3.1.3 Povzetek ugotovitev

Družbe v skupini Slovenske železnice so v letih 2013 in 2014 medsebojno poslovno sodelovale na različnih področjih in na različne načine (naročanje blaga, storitev, gradbenih del), kar izhaja iz analize medsebojnih poslov družb v skupini Slovenske železnice.

Družbe v skupini Slovenske železnice so medsebojne posle sklepale z neposrednimi pogodbami, dogovori oziroma sporazumi o poslovnem sodelovanju, brez izvedbe postopkov javnega naročanja, pri čemer so se sklicevale na splošne in posebne izjeme od uporabe pravil postopkov javnega naročanja.

Družba Slovenske železnice, ki ji pripisujemo pojavno obliko javne oblasti, pri sklepanju poslov z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice ni upoštevala določb Direktive 2004/17/ES, s čimer bi zagotovila bolj ekonomično in konkurenčno ravnanje. Prav tako ni izvajala nadzornih aktivnosti glede upoštevanja določb Direktive 2004/17/ES pri poslih, ki sta jih z ostalimi družbami v skupini Slovenske železnice sklepali odvisni družbi Potniški promet in Infrastruktura, ki neposredno izvajata dejavnosti OGJS in jima prav tako pripisujemo pojavno obliko javnih oblasti. Skupna vrednost poslov znaša 36.793.769 evrov.

Družba Slovenske železnice z nadzornimi aktivnostmi tudi ni preprečila navideznih oddaj "notranjih naročil" med odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice v skupni vrednosti 5.015.743 evrov, pri katerih so se te družbe izognile postopku javnega naročanja.

2.3.2 Pogodbe, dogovori oziroma sporazumi o medsebojnem poslovanju družb v skupini Slovenske železnice

Poslovanje gospodarskih družb poteka na podlagi pogodb, dogovorov oziroma sporazumov o poslovnem sodelovanju, na podlagi katerih se določi poslovno razmerje pogodbenikov. Glede na to, da poslovanje gospodarskih družb zaradi zagotavljanja transparentnosti in nadzora nad izvajanjem poslovanja posamezne gospodarske družbe v skupini oziroma skupine običajno poteka na podlagi pogodb, dogovorov oziroma sporazumov, ki so sklenjeni v pisni obliki, smo preverili, ali je družba Slovenske

⁶⁵ Smisel normative ureditve tako splošne izjeme za notranja (in house) naročila kot posebne izjeme za koncernska naročila je po ZJNVETPS v tem, da gre za subjekte, ki so zgolj navidezno pravno ločeni, sicer pa predstavljajo ekonomsko (soodvisno) celoto. Gre za podobno situacijo, kot je podana, če naročnik predmet naročila izvede s pomočjo lastnih služb. V tem primeru se ni dolžan obrniti na zunanje subjekte, ki niso del njegovih služb, temveč lahko dodeljene mu naloge v javnem interesu izpolni z lastnimi upravnimi, tehničnimi in drugimi sredstvi. V ozadju tega sklepa je temeljno načelo, da naj pravo in pravna pravila ne posegajo v notranjo organizacijo izvajanja poslov v eni ali več osebah in na ta način po nepotrebnem omejujejo poslovno avtonomijo gospodarskih subjektov.

železnice z izvedbo nadzornih aktivnosti zagotovila, da so se medsebojni posli družb v skupini Slovenske železnice izvajali na podlagi pogodb, dogovorov oziroma sporazumov o poslovnem sodelovanju v pisni obliki in ali so le-ti vsebovali vse sestavine, potrebne za določitev poslovnega razmerja pogodbenikov.

2.3.2.1 Medsebojni posli družb v skupini Slovenske železnice, ki se niso izvajali na podlagi pogodb, dogovorov oziroma sporazumov o poslovnem sodelovanju v pisni obliki

Izvedba določenih medsebojnih poslov družb v skupini Slovenske železnice ni potekala na osnovi pogodb, dogovorov oziroma sporazumov o poslovnem sodelovanju, v katerih bi bile pisno določene bistvene sestavine poslovnega razmerja.

Pravni subjekti morajo v vseh fazah obstoja obligacijskega razmerja (tako ob njegovem nastajanju kot izpolnjevanju) ravnati s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika. Zaradi zagotavljanja transparentnosti poslovanja in nadziranja izvajanja pogodb, dogovorov oziroma sporazumov, bi moral zakoniti zastopnik ob nastanku obligacijskega razmerja poskrbeti za sklenitev pogodbe, dogovora oziroma sporazuma o medsebojnih pravicah in obveznostih pogodbenikov v pisni obliki. Zahtevo po sklepanju pravnih poslov, na način, da so ti transparentni, pregledni in sklenjeni tako, da so ustrezno zavarovani interesi družb, ki jih sklepajo, je mogoče razbrati tudi iz priporočil upravljavca kapitalskih naložb RS⁶⁶ in kodeksa upravljanja kapitalskih naložb RS⁶⁷.

Ker iz poslovnih knjig, ki so se vodile v zvezi z medsebojnim poslovanjem družb v skupini Slovenske železnice, ni razvidno, kolikšna je bila realizacija medsebojnih poslov posameznih družb v skupini Slovenske železnice v letih 2013 in 2014 po posamezni pogodbi, dogovoru oziroma sporazumu o poslovnem sodelovanju iz tega naslova (povezava s točko 2.3.6 tega poročila), tudi ni razvidno, koliko je bilo vseh realiziranih medsebojnih poslov posameznih družb v skupini Slovenske železnice v letih 2013 in 2014, ki niso potekali na osnovi pogodb, dogovorov oziroma sporazumov o poslovnem sodelovanju, sklenjenih v pisni obliki.

Družba Slovenske železnice bi morala na področju sklepanja medsebojnih poslov z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice delovati transparentno, vnaprej bi morala opredeliti notranja razmerja in pogoje poslovanja ter z izvedbo nadzornih aktivnosti zagotoviti, da bi vse družbe v skupini Slovenske železnice medsebojne posle izvajale na podlagi pogodb, dogovorov oziroma sporazumov o poslovnem sodelovanju, v katerih bi bile pisno določene bistvene sestavine poslovnega razmerja.

⁶⁶ Točki 7.1 in 7.2 priporočil, iz katerih izhaja, da morajo družbe v državni lasti vzpostaviti ustrezne sisteme, ki bodo zagotavljali transparentno, ekonomično in konkurenčno naravnano poslovanje družbe, medtem ko se morajo posli (razen sponzorstva in donatorstva), ki zadevajo izdatke družbe, po opravljenem izboru (ne glede na predhodni postopek izbora) in podpisu pogodbe takoj javno objaviti z navedbo izbranega ponudnika, vrste posla in vrednostjo sklenjenega posla.

⁶⁷ Točki 55 in 56 kodeksa, ki določata, da morajo biti družbe s kapitalskimi naložbami države upravljane učinkovito in pregledno, člani nadzornih svetov ali upravnih odborov družb s kapitalskimi naložbami države pa morajo ravnati s skrbnostjo poštenih in skrbnih gospodarstvenikov ter izključno v prid družb.

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

Obligacijski zakonik⁶⁸ (v nadaljevanju: OZ) za sklenitev pogodbe ne zahteva nikakršne oblike (zahteva se zgolj soglasje strank o bistvenih sestavinah), kar pomeni, da se te lahko veljavno sklene tudi v ustni obliki. Pogodbe so bile, ne glede na to, da niso bile sklenjene v pisni obliki, veljavno sklenjene v ustni obliki v skladu z 51. členom OZ. Vprašanje obličnosti pogodb je namreč v OZ določeno v 51. členu, ki določa:

- 1. Za sklenitev pogodbe se ne zahteva nikakršna oblika, razen če zakon drugače določa.*
- 2. Zahteva zakona, da mora biti pogodba sklenjena v določeni obliki, velja tudi za vse njene poznejše spremembe ali dopolnitve.*
- 3. Vendar so veljavne poznejše ustne dopolnitve o stranskih točkah, o katerih oblična pogodba nič ne govori, če to ni v nasprotju z namenom, zaradi katerega je oblika predpisana.*
- 4. Veljavni so tudi poznejši ustni dogovori, s katerimi se zmanjšujejo ali olajšujejo obveznosti ene ali druge stranke, če je posebna oblika predpisana samo v interesu pogodbenih strank.*

Opozarjamo, da so družbe v državni lasti dolžne na podlagi določb ZSDH upoštevati priporočila in kodeks upravljavca kapitalskih naložb države. V 20. členu Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice je določeno, da je poslovodstvo družbe dolžno ravnati v skladu s priporočili in kodeksom upravljavca kapitalskih naložb RS, pri čemer kršitev priporočil ali kodeksa lahko predstavlja razlog za odpoklic poslovodstva. Za zagotovitev transparentnosti poslovanja je tako potrebno sklepati pisne pogodbe, sporazume in dogovore. Opozarjamo še, da v obravnavanih primerih ni šlo za situacije, ki bi terjale hitro in nepričakovano ukrepanje družb v skupini Slovenske železnice, da bi se preprečil nastanek poslovne škode na premoženju teh družb in iz objektivnih razlogov ne bi bilo mogoče (pravočasno) zagotoviti sklepanja pogodb v pisni obliki.

2.3.2.2 Povzetek ugotovitev

Izvedba določenih medsebojnih poslov družb v skupini Slovenske železnice ni potekala na osnovi pogodb, dogovorov oziroma sporazumov o poslovnem sodelovanju, sklenjenih v pisni obliki. Zaradi zagotavljanja transparentnosti poslovanja in nadziranja izvajanja pogodb, dogovorov oziroma sporazumov bi moral zakoniti zastopnik ob nastanku obligacijskega razmerja poskrbeti za sklenitev pogodbe, dogovora oziroma sporazuma o medsebojnih pravicah in obveznostih pogodbenikov v pisni obliki. Zahtevo po sklepanju pravnih poslov na način, da so ti transparentni, je mogoče razbrati tudi iz priporočil in kodeksa upravljavca kapitalskih naložb RS.

Družba Slovenske železnice bi morala na področju sklepanja medsebojnih poslov z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice delovati transparentno, vnaprej bi morala opredeliti notranja razmerja in pogoje poslovanja ter z izvedbo nadzornih aktivnosti zagotoviti, da bi vse družbe v skupini Slovenske železnice medsebojne posle izvajale na podlagi pogodb, dogovorov oziroma sporazumov o poslovnem sodelovanju, v katerih bi bile pisno določene bistvene sestavine poslovnega razmerja.

⁶⁸ Uradni list RS, št. 97/07-UPB1.

2.3.2.3 Medsebojni posli družb v skupini Slovenske železnice, ki so se izvajali na podlagi pogodb, dogovorov oziroma sporazumov o poslovnem sodelovanju

2.3.2.3.1 Pogodbe, dogovori oziroma sporazumi o poslovnem sodelovanju z vidika protikorupcijske zakonodaje

Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije⁶⁹ (v nadaljevanju: ZIntPK) za veljavnost pogodb, dogovorov oziroma sporazumov o poslovnem sodelovanju določa nekatere obvezne sestavine, ki jih pogodbeni stranke morajo vključiti v pogodbe, dogovore oziroma sporazume o poslovnem sodelovanju. Iz drugega odstavka 14. člena ZIntPK izhaja, da so organi in organizacije javnega sektorja dolžni v pogodbe, katerih vrednost presega 10.000 evrov (brez DDV), ki jih sklepajo s ponudniki blaga, storitev ali z izvajalci del, kot obvezno sestavino pogodb vključiti tudi protikorupcijsko klavzulo⁷⁰.

Kar 100 odstotkov vseh pregledanih pogodb, sklenjenih z izvajalcem (PS) [REDACTED] (PS), 87 odstotkov vseh pregledanih pogodb, sklenjenih z izvajalcem (PS) [REDACTED] (PS), 58 odstotkov vseh pregledanih pogodb, sklenjenih z izvajalcem (PS) [REDACTED] (PS), 44 odstotkov vseh pregledanih pogodb, sklenjenih z izvajalcem (PS) [REDACTED] (PS) in 34 odstotkov pregledanih pogodb, sklenjenih z izvajalcem (PS) [REDACTED] (PS), ni vsebovalo protikorupcijske klavzule⁷¹. Družba Slovenske železnice v pogodbe, dogovore oziroma sporazume, ki jih je sklenila z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice ni vključila protikorupcijske klavzule, čeprav bi jo morala. Ker družba Slovenske železnice ni izvajala nadzornih aktivnosti, ni zagotovila, da bi odvisne družbe v skupini Slovenske železnice v pogodbe, dogovore oziroma sporazume o poslovnem sodelovanju, ki so jih sklepale med seboj, vključevale protikorupcijsko klavzulo.

2.3.2.3.2 Pogodbe, dogovori oziroma sporazumi o poslovnem sodelovanju, ki so se sklepali za nazaj

Družba Slovenske železnice pri sklepanju določenih poslov z odvisnimi družbami pred oziroma ob nastanku ni zagotovila pisno dogovorjene vsebine obligacijskega razmerja med naročnikom in izvajalcem

⁶⁹ Uradni list RS, št. 69/11-UPB2.

⁷⁰ Iz prvega odstavka 14. člena ZIntPK izhaja, da je pogodba, pri kateri kdo v imenu ali na račun druge pogodbeni stranke, predstavniku ali posredniku organa ali organizacije iz javnega sektorja obljubi, ponudi ali da kakšno nedovoljeno korist za pridobitev posla ali za sklenitev posla pod ugodnejšimi pogoji ali za opustitev dolžnega nadzora nad izvajanjem pogodbenih obveznosti ali za drugo ravnanje ali opustitev, s katerim je organu ali organizaciji iz javnega sektorja povzročena škoda ali je omogočena pridobitev nedovoljene koristi predstavniku organa, posredniku organa ali organizacije iz javnega sektorja, drugi pogodbeni stranki ali njenemu predstavniku, zastopniku, posredniku, nična.

⁷¹ Ker pogodbenih vrednosti iz vseh pregledanih pogodb, dogovorov oziroma sporazumov o poslovnem sodelovanju iz določil pogodb, dogovorov oziroma sporazumov o poslovnem sodelovanju ni bilo mogoče določiti, smo pri oceni vrednosti pogodb, dogovorov, v katerih protikorupcijska klavzula bila vključena, upoštevali realizirane vrednosti posameznih vrst medsebojnih poslov v letih 2013 in 2014. Glede na stališče Komisije za preprečevanje korupcije, dostopno na spletnem naslovu [URL: <https://www.kpk-rs.si/sl/pogostavprasanja/protikorupcijska-klavzula>] smo v oceni upoštevali tudi posle, za katere je naročnik na osnovi predhodno prejete ponudbe izvajalcu del oziroma dobavitelju blaga izdal naročilnico. Poleg tega smo v oceni upoštevali tudi pogodbe, ki so bile sklenjene pred uveljavitvijo ZIntPK, če so bile te sklenjene za nedoločen čas.

storitev. Družba Slovenske železnice je namreč z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice sklenila določene pogodbe, dogovore oziroma sporazume o poslovnem sodelovanju v pisni obliki šele po tem, ko je obligacijsko razmerje že nastalo. Ker družba Slovenske železnice ni izvajala nadzornih aktivnosti, tudi ni preprečila, da bi odvisne družbe v skupini Slovenske železnice za izvedbo določenih vrst medsebojnih poslov ne sklepale pogodb, dogovorov oziroma sporazumov o poslovnem sodelovanju z učinkom za nazaj. Pri tej presoji smo upoštevali okoliščino, da v primerih navedenih pogodb ni šlo za situacije, ki bi terjale hitro in nepričakovano ukrepanje družb v skupini Slovenske železnice, ker bi sicer lahko nastala poslovna škoda na premoženju teh družb in zato iz objektivnih razlogov ne bi bilo mogoče (pravočasno) zagotoviti sklepanje pogodb v pisni obliki. Sklepanje pogodb v transparentni in sledljivi obliki, ki se mora zagotoviti takoj ob nastanku pravnega razmerja bi morale družbe v skupini Slovenske železnice zagotavljati tudi na podlagi določb priporočil upravljavca kapitalskih naložb Republike Slovenije in kodeksa upravljalca kapitalskih naložb RS (povezava s točko 2.3.2.1 tega poročila).

2.3.2.4 Povzetek ugotovitev

Družba Slovenske železnice pri sklepanju medsebojnih poslov z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice v pogodbe, dogovore oziroma sporazume o poslovnem sodelovanju ni vključila protikorupcijske klavzule, pisno obliko poslov pa je zagotovila po tem, ko je obligacijsko razmerje že nastalo. Ker ni izvajala nadzornih aktivnosti, se je to dogajalo tudi pri poslih, ki so jih med seboj sklepale odvisne družbe.

2.3.3 Notranje kontrole pri poslovanju družbe Slovenske železnice z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice

Notranje kontrole so kontrolni postopki, ki jih mora izvajati vodstvo in dajejo razumno zagotovilo, da bodo cilji organizacije (uspešnost in učinkovitosti poslovanja) doseženi skladno s predpisi in usmeritvami, ki urejajo področje poslovanja organizacije. Notranje kontrole so dejanja, ki odražajo način vodenja in morajo biti vgrajene v poslovne procese organizacije. Notranje kontrole morajo biti prilagojene organizaciji, področju delovanja, velikosti, predpisom, ciljem in sprejemljivi ravni tveganja, tehnologijam, izobrazbi, izkušnjam in številu zaposlenih, zunanjim dejavnikom ipd. Uspešnost notranjih kontrol je odvisna od ustreznosti njenih petih elementov (kontrolnega okolja, ocene tveganj, kontrolnih aktivnosti, informiranja in komuniciranja, ocenjevanja obstoja in delovanja notranjih kontrol). Pomanjkljivost kateregakoli od petih elementov odražajo slabost notranjih kontrol. Organizacija mora izbrati in razviti kontrolne aktivnosti, ki prispevajo k obvladovanju tveganj⁷².

Ker so notranje kontrole sestavni del odgovornosti vodstva v okviru njegove splošne odgovornosti vodenja organizacije k doseganju ciljev, je vodstvo tudi odgovorno za vsakega od petih elementov notranjih kontrol. Zato smo na izbranih poslih družbe Slovenske železnice z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice preverili, ali je družba Slovenske železnice vzpostavila ustrezen sistem notranjih kontrol pri izvajanju medsebojnih poslov, ki je družbi Slovenske železnice zagotavljal, da so se posli izvajali pravilno in smotrno. Nismo pa preverjali, kateri od petih elementov notranjih kontrol na področju izvajanja poslov družbe Slovenske železnice z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice ni bil vzpostavljen oziroma ni deloval.

⁷² Povzeto po COSO-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission.

2.3.3.1 Podporne storitve družbe Slovenske železnice

2.3.3.1.a Izvajanje podpornih storitev družbe Slovenske železnice v prvem polletju leta 2013

Izvajanje podpornih storitev s področja poslovne dejavnosti obvladujoče družbe Slovenske železnice⁷³ je v prvem polletju leta 2013 potekalo na podlagi sporazuma o medsebojnem sodelovanju za izvajanje storitev" in aneksa k temu sporazumu. Družba Slovenske železnice in odvisne družbe Tovorni promet, Potniški promet, Infrastruktura, Vleka in tehnika so se v 3. členu sporazuma o medsebojnem sodelovanju za izvajanje storitev zavezale, da bodo zagotavljale pravočasno in ažurno dokumentacijo ter podatke in informacije, ki so potrebne za izvedbo in nadzor storitev s področja njihove poslovne dejavnosti.

Družba Slovenske železnice v prvem polletju leta 2013 ni pridobila dokumentacije, ki bi dokazovala dejansko izvedbo podpornih storitev po sporazumu o medsebojnem sodelovanju za izvajanje storitev v skupni vrednosti 7.659.041 evrov.

2.3.3.1.b Obračunavanje podpornih storitev družbe Slovenske železnice v prvem polletju leta 2013

V 12. členu sporazuma o medsebojnem sodelovanju za izvajanje storitev je določeno, da se podporne storitve s področja poslovnih dejavnosti družbe Slovenske železnice obračunavajo v skladu s cenikom. Aneks k temu sporazumu je v prilogi 1 za prvo polletje leta 2013 določil podlage za obračunavanje podpornih storitev družbe Slovenske železnice posameznim odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice.

Iz priloge 1 aneksa k sporazumu o medsebojnem sodelovanju za izvajanje storitev izhaja, da je podlaga za obračunavanje podpornih storitev družbe Slovenske železnice posameznim odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice obračun stroškov po aktivnostih poslovnega procesa. Vrednost obračuna podpornih storitev družbe Slovenske železnice za prvo polletje leta 2013 sestavljajo načrtovani stroški storitev podpornih procesov družbe Slovenske železnice po modelih⁷⁴ in načrtovani splošni stroški, povezani z delovanjem obvladujoče družbe Slovenske železnice in skupine Slovenske železnice, po kriteriju števila zaposlenih.

Podporne storitve družbe Slovenske železnice so se v prvem polletju leta 2013 obračunavale na podlagi načrtovanih kategorij stroškov posameznih služb v obvladujoči družbi Slovenske železnice in niso bile obračunane v vrednosti, ki predstavlja dejansko izvedbo teh storitev. Aneks k sporazumu o medsebojnem sodelovanju za izvajanje storitev pa, za razliko od dogovora za predhodno poslovno leto, ne določa, da se dejanski obračuni stroškov spremljajo trimesečno in da se v primeru, če so ugotovljena večja odstopanja glede na planska predvidevanja, vrednosti, na podlagi katerih se obračunavajo podporne storitve družbe Slovenske železnice, lahko spremenijo.

⁷³ Družba Slovenske železnice je odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice v letih 2013 in 2014 zagotavljala podporne storitve z naslednjih področij: finance, računovodstvo, kontroling, nabava, investicije, pravne zadeve, kadri, informatika, notranji nadzor, izobraževanje, predpisi, kakovost, okolje.

⁷⁴ Finance, računovodstvo, pravne zadeve, kadri, informatika ter nabava in investicije.

2.3.3.1.c Izvajanje podpornih storitev družbe Slovenske železnice v drugem polletju leta 2013 in letu 2014

Družba Slovenske železnice je z vsemi odvisnimi družbami v maju in juniju 2013 sklenila pogodbe o izvajanju storitev, ki se uporabljajo od 1. 1. 2013 dalje, razen pogodbe o izvajanju storitev, sklenjene z družbo Fersped dne 22. 5. 2014, ki se uporablja od 1. 6. 2014. Na podlagi 11. člena pogodb o izvajanju storitev se način naročanja posameznih vrst podpornih storitev opredeli z organizacijskim predpisom strokovne službe družbe Slovenske železnice ali s posebnimi navodili, ki jih sprejme družba Slovenske železnice in so sestavni deli teh pogodb. Spremljanje izvajanja podpornih storitev družbe Slovenske železnice je določeno v 12. členu teh pogodb na način, da se bo nadzor nad izvajanjem podpornih storitev družbe Slovenske železnice izvajal sproti, preko pooblaščenih oseb družbe Slovenske železnice in pooblaščenih oseb odvisnih družb v skupini Slovenske železnice.

Spremljanje izvajanja podpornih storitev družbe Slovenske železnice ni moglo potekati na način, kot je določen v 12. členu pogodb o izvajanju storitev, saj družba Slovenske železnice ne razpolaga z dokumentacijo, ki bi dokazovala dejansko izvedbo podpornih storitev v drugem polletju leta 2013 in letu 2014, v vrednosti 24.451.144 evrov, kot izhaja iz podatkov analitične evidence družbe Slovenske železnice.

2.3.3.1.d Obračunavanje podpornih storitev družbe Slovenske železnice v drugem polletju leta 2013 in letu 2014

Na podlagi 3. člena pogodb o izvajanju storitev se nadomestila za izvajanje podpornih storitev družbe Slovenske železnice oziroma ceniki določijo v prilogah, ki so sestavni deli teh pogodb. Za drugo polletje leta 2013 je bilo obračunavanje podpornih storitev družbe Slovenske železnice določeno s 15. členom pogodb o izvajanju storitev, na podlagi katerega se izvajanje podpornih storitev s strani družbe Slovenske železnice obračunava posameznim odvisnim družbam v skladu s ceniki. V avgustu 2014 je družba Slovenske železnice z vsemi odvisnimi družbami sklenila anekse k pogodbam o izvajanju storitev⁷⁵. Namen sklenitve teh aneksov je bilo sprejetje cenikov za leto 2014. Ugotavljamo, da so bili ceniki za leto 2014 sprejeti z učinkom za nazaj.

Iz prilog k pogodbam o izvajanju storitev, na podlagi katerih so se podporne storitve družbe Slovenske železnice obračunavale za drugo polletje leta 2013 izhaja, da vrednost posameznih stroškov, na podlagi katerih je bila določena cena podpornih storitev za drugo polletje leta 2013, izhaja iz načrtovanih stroškov družbe Slovenske železnice za leto 2013, medtem ko se načrtovani splošni stroški, povezani z delovanjem obvladujoče družbe Slovenske železnice in skupine Slovenske železnice, delijo glede na število zaposlenih.

Vsebinsko enake določbe izhajajo iz aneksov k pogodbam o izvajanju storitev, le da cenovni model temelji na načrtovanih stroških podpornih funkcij in splošnih stroških družbe Slovenske železnice za leto 2014.

Glede na to, da za prvo polletje leta 2013 niso bili določeni deleži obstoječih podpornih funkcij, ki odpadejo na posamezno odvisno družbo v skupini Slovenske železnice, je bilo za drugo polletje leta 2013

⁷⁵ Uporabljali so se od 1. 1. 2014 dalje, razen aneksa k pogodbi o izvajanju storitev z družbo Fersped, ki se je uporabljal od 1. 6. 2014 dalje.

in leto 2014 določeno, da deleži obstoječih podpornih funkcij⁷⁶, ki odpadejo na posamezno odvisno družbo v skupini Slovenske železnice, temeljijo na dejanskih stroških po aktivnostih poslovnega procesa za leto 2012 oziroma 2013.

Podporne storitve družbe Slovenske železnice so se v drugem polletju leta 2013 in v letu 2014 obračunavale na podlagi načrtovanih kategorij stroškov posameznih služb v obvladujoči družbi Slovenske železnice in niso bile obračunane v vrednosti, ki predstavlja dejanski strošek izvedbe teh storitev. Družba Slovenske železnice ne razpolaga z dokumentacijo, ki bi dokazovala, da se je vsake tri mesece izvajalo spremljanje dejansko obračunanih stroškov, povezanih s podpornimi storitvami družbe Slovenske železnice po aktivnostih in stroškovnih nosilcih, čeprav iz prilog k pogodbam o izvajanju storitev, na podlagi katerih so se podporne storitve obračunavale za drugo polletje leta 2013 in aneksov k pogodbam o izvajanju storitev, na podlagi katerih so se podporne storitve obračunavale za leto 2014 izhaja, da se dejanski obračuni stroškov po aktivnostih in stroškovnih nosilcih (uporabnikih aktivnosti), ločeno za vsak model, spremljajo trimesečno. Poleg tega družba Slovenske železnice ni ugotavljala odstopanj dejanskih stroškov, povezanih s podpornimi storitvami, glede na načrtovane stroške, na podlagi katerih so se odvisnim družbam zaračunavale podporne storitve v drugi polovici leta 2013 in letu 2014 in posledično v primeru večjih odstopanj ni ustrezno ukrepala.

2.3.3.2 Upravljanje z nepremičninami

2.3.3.2.a Iz Priloge 1 k sporazumu o medsebojnem sodelovanju za izvajanje storitev izhaja, da se storitve s področja upravljanja nepremičnin obračunavajo ločeno od storitev uprave, in sicer za naslednje vrste storitev: pripravljala dela za vzdrževanje objektov in prostorov, trženje nepremičnin, opravila, ki izhajajo iz nadomestila za gospodarjenje z nepremičninami in postajnimi poslopji JŽI, parcelacije in zemljiško knjižno urejanje nepremičnin, provizije pri prodaji nepremičnin in morebitne druge storitve, ki se obračunavajo po ceniku storitev za področje nepremičnine. Navedene storitve naj bi izvajala Služba za upravljanje z nepremičninami v okviru družbe Slovenske železnice.

Družba Slovenske železnice je odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice iz naslova trženja njihovih nepremičnin in drugih storitev s področja upravljanja nepremičnin zaračunavala mesečne pavšale oziroma provizije v vrednosti 8 odstotkov od vseh prihodkov, ki jih je realizirala pri dajanju teh nepremičnin v najem svojim odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice. Takšno obračunavanje storitev trženja nepremičnin in drugih storitev s področja upravljanja z nepremičninami se ni spremenilo niti z aneksom k sporazumu o medsebojnem sodelovanju za izvajanje storitev niti z novimi pogodbami o izvajanju storitev in aneksi k tem pogodbam.

Družba Slovenske železnice ne razpolaga z dokumentacijo, ki bi dokazovala dejansko izvedbo storitev trženja in drugih storitev s področja upravljanja z nepremičninami po sporazumu o medsebojnem sodelovanju za izvajanje storitev in aneksu k temu sporazumu in novih pogodbah o izvajanju storitev ter aneksih k tem pogodbam. Poleg tega družba Slovenske železnice ni izkazala, na kakšnih stroškovnih

⁷⁶ Finance, računovodstvo, kontroling, nabave in investicije, pravne zadeve, kadrovske zadeve, upravljanje z nepremičninami, informacijske tehnologije, interne revizije, poslov dajanja zagotovil in svetovanja, odnosov z javnostmi, mednarodnih zadev, notranjega nadzora na področju varnosti železniškega prometa, izobraževanja, sistema kakovosti in varstva okolja.

osnovah, ki naj bi bile povezane z izvedbo navedenih storitev, je določila vrednost pavšala oziroma provizije v vrednosti 8 odstotkov od vseh prihodkov od dajanja nepremičnin v najem svojim odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice.

2.3.3.2.b Na podlagi Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice je poslovodstvo družbe Slovenske železnice v letu 2012 sprejelo Pravilnik o ravnanju z nepremičnim premoženjem družbe Slovenske železnice (v nadaljevanju: Pravilnik o ravnanju z nepremičnim premoženjem), ki ureja ravnanje z nepremičnim premoženjem (zemljišči in stavbami) v lasti družbe Slovenske železnice.

Družba Slovenske železnice je kot najemodajalec z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice kot najemniki sklenila najemne pogodbe za najem nepremičnega premoženja. Najemniki so se na podlagi teh pogodb zavezali, da bodo za najete nepremičnine, ki so predmet najemnih pogodb, plačevali najemnino, ki v nekaterih primerih vključuje obratovalne stroške (porabo električne energije, vode, ogrevanja, čiščenja in odvoza smeti) in sorazmerni del stroškov, ki bremenijo skupne prostore, opremo in naprave. Najemniki, ki plačujejo najemnino, ki teh obratovalnih stroškov ne vključuje, pa so se zavezali plačevati sorazmerni delež obratovalnih stroškov po dejanski porabi direktno dobavitelju oziroma najemodajalcu na podlagi razdelilnika stroškov.

Družba Slovenske železnice je z odvisnimi družbami sklenila neposredne pogodbe za najem nepremičnin. Ravnanje družbe Slovenske železnice ima podlago v 5. točki drugega odstavka 37. člena Pravilnika o ravnanju z nepremičnim premoženjem, ki določa, da se lahko nepremično premoženje odda s sklenitvijo neposredne pogodbe v najem odvisni družbi v skupini Slovenske železnice, ki jo je najemodajalec, družba Slovenske železnice, ustanovil ali je njen večinski lastnik ter če se premoženje odda drugim pravnim osebam, v katerih družba Slovenske železnice izvaja ustanoviteljske pravice. Opozarjamo na to, da za družbe v skupini Slovenske železnice veljajo priporočila upravljavca kapitalskih naložb države in OECD, da morajo te družbe na vseh področjih svojega poslovanja ravnati kot dobri gospodarstveniki ter uveljavljati ekonomično in konkurenčno naravnano poslovanje, pri čemer sprejemajo konkurenčne pogoje trga in poslujejo na način, da so v enakopravnem položaju s preostalimi družbami na trgu. Tudi v primerih, kjer gre za odnose z drugimi družbami v državni lasti, morajo ti temeljiti izključno na komercialnih pogojih⁷⁷. Navedeno pomeni, da morajo družbe v večinski (ne)posredni državni lasti tudi pri upravljanju s svojim stvarnim premoženjem (npr. oddajanju nepremičnin v najem drugim povezanim družbam) ravnati kot dobri gospodarstveniki in na tržen način oziroma v skladu s komercialnimi pogoji. Tej zahtevi ni zadoščeno v primeru, ko je bila nepremičnina oddana v najem brezplačno, saj se na ta način najemniku zagotavlja prednost pred konkurenco na trgu, najemodajalca oziroma lastnika pa se neupravičeno prikrajša za najemnino. Navedeno je zlasti pomembno za družbe v državni lasti, ki razpolagajo z velikim obsegom (ne)premičnega premoženja.

Iz Pravilnika o ravnanju z nepremičnim premoženjem izhaja, da se nepremično premoženje, ki ga družba Slovenske železnice začasno ne potrebuje, lahko odda v brezplačno uporabo. Na podlagi sklepa poslovodstva družbe Slovenske železnice se takšno nepremično premoženje z neposredno pogodbo odda v brezplačno uporabo za obdobje, ki ne sme biti daljše od pet let. V pogodbi o oddaji nepremičnega premoženja v brezplačno uporabo se določi obveznost uporabnika, da krije obratovalne stroške, stroške

⁷⁷ Točki 51. in 52. kodeksa upravljanja kapitalskih naložb RS, točka 7.1. priporočil upravljavca kapitalskih naložb RS in točka I.F. Smernice OECD za korporativno upravljanje družb v državni lasti iz januarja 2009.

rednega vzdrževanja, stroške uporabe stavbnega zemljišča, stroške zavarovanj in druge stroške, za katere se stranki dogovorita s pogodbo. Takšna določba pravilnika je v nasprotju s priporočili upravljavca kapitalskih naložb države in OECD, ki od družb v državni lasti zahtevajo sprejemanje konkurenčnih pogojev trga na vseh področjih in poslovanje na način, da so v enakopravnem položaju s preostalimi družbami na trgu.

V nasprotju s priporočili upravljavca kapitalskih naložb države ter OECD je tudi ravnanje družbe Slovenske železnice, ki je z družbo Železniško invalidsko podjetje sklenila krovno pogodbo o medsebojnih pravicah in obveznostih, na podlagi katere ji je za nedoločen čas zagotovila brezplačno uporabo vseh prostorov, v katerih družba Železniško invalidsko podjetje opravlja dejavnosti za družbo Slovenske železnice.

Priporočilo

Družbi Slovenske železnice priporočamo, naj pri ravnanju z nepremičnim premoženjem upošteva načela ekonomičnosti in konkurenčnosti, kar pri določanju cen za najem teh nepremičnin zajema preveritve dejanske (tržne) cene iste ali primerljivih nepremičnin.

2.3.3.3 Upravljanje s počitniškimi enotami

Družba Slovenske železnice je kot najemodajalec in lastnik počitniških enot 11. 8. 2011 z družbo Železniško invalidsko podjetje kot najemnikom sklenila pogodbo o najemu in upravljanju 171 počitniških enot v Sloveniji in na Hrvaškem (v nadaljevanju: pogodba o počitniških enotah I). V pogodbi o počitniških enotah I je določeno, da pogodbeni stranki sklepata to pogodbo o najemu in upravljanju počitniških enot zaradi skupnega poslovnega interesa, počitniške enote, ki se oddajajo v najem, pa so počitniške hiše in počitniška stanovanja, skupaj z osnovnimi sredstvi in drobnim inventarjem. V letu 2012 je družba Slovenske železnice z družbo Železniško invalidsko podjetje sklenila aneks številka 1 k pogodbi o počitniških enotah I, ki je določal vrednost najemnin za počitniške enote v Sloveniji in na Hrvaškem pred letom 2013. Za leto 2013 pa je bila vrednost teh najemnin določena z aneksom številka 2 k pogodbi o počitniških enotah I. Najemnino za počitniške enote za sezono 2013 prikazujemo v tabeli 19.

Tabela 19: Najemnina za počitniške enote za sezono 2013

v evrih brez DDV

Najemodajalec	Znesek najemnine		
	Slovenija in Hrvaška	Slovenija	Hrvaška
Slovenske železnice	168.284	30.426	137.858

Vir: aneks številka 2 k pogodbi o počitniških enotah I.

V tabeli 20 prikazujemo najemnino za počitniške enote za sezono 2014 najemodajalca družbe Slovenske železnice.

Tabela 20: Najemnina za počitniške enote za sezono 2014

v evrih brez DDV

Najemodajalec	Znesek najemnine		
	Slovenija in Hrvaška	Slovenija	Hrvaška
Slovenske železnice	161.414	28.590	132.824

Vir: Pogodba o počitniških enotah II.

V letu 2014 so poleg družbe Slovenske železnice tudi odvisne družbe v skupini Slovenske železnice (Vleka in tehnika, Prometni institut, Železniška tiskarna in Fersped) kot najemodajalci z družbo Železniško invalidsko podjetje kot najemnikom sklenili pogodbo o najemu in upravljanju 222 počitniških enot v Sloveniji in na Hrvaškem (v nadaljevanju: pogodba o počitniških enotah II).

2.3.3.3.a ZDSŽ v tretjem odstavku 3. člena določa, da lahko družba Slovenske železnice – poleg odvisnih družb, ki se ukvarjajo s temeljnimi dejavnostmi na področju železniškega prometa iz prvega odstavka 3. člena ZDSŽ – ustanovi tudi druge gospodarske družbe in druge pravne osebe, katerih dejavnost je potrebna za nemoteno in kakovostno opravljanje (temeljnih) dejavnosti gospodarskih družb iz prvega odstavka 3. člena ZDSŽ, ki jih zakon v nadaljevanju tudi primeroma našteva. Gre za dejavnosti, ki so (ne)posredno povezane z javnim železniškim prometom v Republiki Sloveniji. Smiselno enako področja dejavnosti, za katere so bile ustanovljene družbe v skupini Slovenske železnice, določa tudi 2. člen Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice. Družba Slovenske železnice je upravljala s počitniškimi enotami v skupini Slovenske železnice, čeprav ta dejavnost po naravi in obsegu ne predstavlja dejavnosti, ki bi bila kakorkoli povezana z opravljanjem temeljnih dejavnosti. Hkrati družba Slovenske železnice z nadzorom ni preprečila, da se ne bi s tovrstno dejavnostjo ukvarjale druge družbe v skupini Slovenske železnice.

2.3.3.3.b Družba Slovenske železnice počitniških enot ni oddajala po tržnih pogojih, saj iz pogodb o počitniških enotah I in II izhaja, da se je višina najemnine določala na podlagi višine letne amortizacije posameznih počitniških enot, obračunane po internih predpisih najemodajalcev za tekoče poslovno leto in stroškov zavarovanja počitniških enot. Družba Slovenske železnice je kot lastnica počitniških enot na ta način za oddajo svojega premoženja v najem prejela nižjo najemnino, kot bi jo prejela, če bi svoje nepremičnine oddala pod tržnimi pogoji.

2.3.3.3.c Iz seznama počitniških enot, ki jih je imela družba Železniško invalidsko podjetje v najemu in je z njimi upravljala v letu 2014, je mogoče ugotoviti, da tri počitniške enote v lasti družb v skupini Slovenske železnice niso bile oddane v najem. Družba Slovenske železnice kljub večjemu številu zahtev in zaprosil tekom izvedbe revizijskega postopka ni podala pojasnil, na kakšen način je upravljala s temi počitniškimi enotami.

2.3.3.4 Vzdrževanje službenih vozil

Družba Železniško invalidsko podjetje je v letih 2013 in 2014 za družbo Slovenske železnice na podlagi sklenjenih pogodb za vzdrževanje službenih vozil izvajala tekoče vzdrževanje osebnih in tovornih vozil, redni servis in tekoča popravila vseh vozil, servis zavor, podvozja in izpušnih sistemov, oskrbo z

materialom, ki je potreben za ta popravila, popravila in menjavo ter hrambo pnevmatik, pripravo vozila na tehnični pregled, dajala je vozila v najem in upravljala vozni park.

2.3.3.4.a Dajanje vozil v najem

Pogodba o vzdrževanju službenih vozil v 1. in 3. členu določa, da se je izvajalec, družba Železniško invalidsko podjetje, zavezal dajati vozila v najem, ne vsebuje pa določila glede cene, po kateri bi se obračunala najemnina vozil, niti ni cenik za najem vozil priloga pogodbe. Družba Slovenske železnice in izvajalec nista sklenila posebnih pogodb o najemu vozil, v katerih bi opredelila obveznosti in pravice vsake pogodbenne stranke, natančnejši predmet najema, obdobje najema, ceno in dinamiko obračunavanja najemnine. Najemnino za vozila, oddana v najem, je izvajalec zaračunaval mesečno v obliki pavšalnih zneskov in v višini, ki v pisni pogodbi ni bila opredeljena.

2.3.3.4.b Neizpolnjeni delovni nalogi

Iz 5. člena pogodbe o vzdrževanju službenih vozil izhaja, da se izvajalec, družba Železniško invalidsko podjetje, zavezuje, da bo na podlagi prejetega naročila pripravil izpis delovnega naloga in po opravljeni storitvi k računu priložil kopijo delovnega naloga, iz katerega bo razviden obseg opravljenih storitev in vgradnja delov oziroma porabljenega materiala, pri čemer bodo delovni nalogi podpisani s strani izvajalca in potrjeni s strani naročnika. Ugotovili smo, da so bili delovni nalogi v nekaterih primerih izpolnjeni pomanjkljivo, saj iz specifikacije k navedenim računom izhaja, da so bila zaračunana tudi nekatera dela, ki na delovnem nalogu niso navedena. Delovni nalogi niso bili potrjeni s strani naročnika, zaradi česar ocenjujemo, da izvedenih del naročnik ni preveril oziroma ustrezno prevzel. Navedena ravnanja družbe Slovenske železnice, pomenijo kršitev določb 5. člena pogodb o vzdrževanju službenih vozil.

2.3.3.4.c Delo zunanjih izvajalcev oziroma dobaviteljev

Družba Železniško invalidsko podjetje je kot izvajalec storitev po pogodbi o vzdrževanju službenih vozil po potrebi del posamezne storitve, ki jo je izvajala za naročnika, družbo Slovenske železnice, oddala naprej zunanjemu (pod)izvajalcu. Glede na to, da ne obstajajo dokazila o tem, da je družba Slovenske železnice pred plačilom obveznosti iz naslova stroškov za opravljena dela z izvajalcem dogovorila vrednost storitev poizvajalcev in/ali se prepričala o tem, da so primerljive s tržnimi cenami ter v nasprotnem primeru vplivala na izvajalca, da te stroške zniža, ocenjujemo, da družba Slovenske železnice pri plačevanju del zunanjih izvajalcev ni ravnala s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika.

2.3.3.5 Čiščenje prostorov

V letih 2013 in 2014 je družba Železniško invalidsko podjetje za družbo Slovenske železnice izvajala čiščenje prostorov, ki je obsegalo vzpostavitev in vzdrževanje sodobne ravni kakovosti čiščenja v skladu z zahtevami naročnika. Navedeno je pomenilo ustrezno definirano procesa čiščenja, sodobno organizacijo, moderne metode in tehnike ter informatiko o spremljanju kakovosti, za kar je moral imeti izvajalec izdelano dokumentacijo, ki omogoča sledljivost oziroma spremljanje celotnega procesa čiščenja (kontrolna tehnologija za nadzor dela, zagotovitev ustreznega izobraževanja delavcev, zagotovitev ustrezne opreme delavcev).

2.3.3.5.a Zagotavljanje sledljivosti izvajanja del

Pogodba o čiščenju objektov Slovenskih železnic (notranje in zunanje površine) (v nadaljevanju: pogodba o čiščenju objektov Slovenskih železnic), sklenjena med družbo Železniško invalidsko podjetje kot

izvajalcem in družbo Slovenske železnice kot naročnikom, v 11. členu določa, da mora imeti izvajalec izdelano informatiko kakovosti, ki bo omogočala sledljivost oziroma spremljanje celotnega procesa čiščenja in izdelano kontrolno tehnologijo za nadzor svojega dela, kar je izvajalec dolžan na zahtevo naročnika predložiti na vpogled. Dodatno iz 9. člena pogodbe o čiščenju objektov Slovenskih železnic izhaja, da je izvajalec za vse železniške objekte, ki jih je prevzel v čiščenje, dolžan izpolniti obrazec "urnik čiščenja". Iz predložene dokumentacije in pojasnil ne izhaja, da je izvajalec po navedenih pogodbah zagotavljal sledljivost lastnega procesa čiščenja, saj niso bili predloženi nobeni dokumenti, ki bi dokazovali, da je izvajalec beležil celotni proces čiščenja ali izpolnjeval predpisan obrazec "urnik čiščenja" za vse železniške objekte, ki jih je prevzel v čiščenje. Glede na navedeno ocenjujemo, da družba Slovenske železnice od izvajalca ni zahtevala pogodbeno dogovorjenih dokazil o izvajanju storitev.

2.3.3.5.b Nadzor naročnika nad izvajanjem del

Pogodba o čiščenju objektov Slovenskih železnic na več mestih opredeljuje izvajanje naročnikovega nadzora nad opravljenimi deli izvajalca. Izvajalec je tako v skladu z 9. členom pogodbe o čiščenju objektov Slovenskih železnic za vse objekte, ki jih je prejel v čiščenje, dolžan izpolniti obrazec "urnik čiščenja", s čimer bi bilo naročniku omogočeno vsakodnevno tekoče spremljanje kakovosti čiščenja. Naročnik je namreč v skladu z 8. členom navedene pogodbe dolžan izvajati redni nadzor čiščenja oziroma pregled obrazca "urnik čiščenja". Poleg tega iz 5. člena pogodbe o čiščenju objektov Slovenskih železnic izhaja, da je naročnik dolžan ugotavljati obseg in kvaliteto opravljenega dela. Kontrolo čiščenja v skladu s 7. členom navedene pogodbe dnevno opravlja oseba, ki jo za to zadolži upravljavec objekta, ki je predmet čiščenja. Ta oseba dnevno izpolnjuje obrazec "dnevna kontrola čiščenja". Podatki iz tega obrazca so podlaga za morebitno zavrnitev računa in obračun pogodbene kazni, ki jo ima naročnik pravico kompenzirati pri plačilu stroškov čiščenja v naslednjem mesecu. K izstavljenim računom ni bila priložena nobena dokumentacija, ki bi izkazovala izvajanje nadzora naročnika družbe Slovenske železnice na način, kot izhaja iz posamezne pogodbe. Ugotavljamo, da se obrazca nista izpolnjevala v skladu s pogodbo, zato ocenjujemo, da se izvedena dela niso učinkovito nadzorovala in s tem ni bilo poskrbljeno za to, da so bila dejansko plačana zgolj tista dela, ki so bila opravljena ter s kakovostjo, kot je bila dogovorjena s pogodbo, kar je v nasprotju s 5., 7., 8. in 9. členom pogodbe o čiščenju objektov Slovenskih železnic.

2.3.3.6 Varovanje

V letih 2013 in 2014 je Železniško invalidsko podjetje za družbo Slovenske železnice izvajalo fizično varovanje upravnih stavb, skladišč in okolice, kot tudi naloge sprejemne oziroma vratarske službe pri vходу upravne stavbe družbe Slovenske železnice, hkrati pa je zagotavljalo tudi izvajanje tehničnega varovanja stavb in naprav ter prevoz gotovine in drugih vrednostnih pošilk. Varovanje se je izvajalo na podlagi Uredbe o obveznem organiziranju varovanja⁷⁸ in na podlagi licence za varovanje premoženja, ki je bila Železniškemu invalidskemu podjetju podeljena z odločbo Ministrstva za notranje zadeve, prevoz gotovine in drugih vrednostnih pošilk pa na podlagi licence za prevoz in varovanje denarja ter drugih vrednostnih pošilk.

2.3.3.6.a Neizvajanje nadzora nad opravljanjem del

Pogodba o izvajanju storitev recepcije v upravni zgradbi in fizičnega varovanja upravne zgradbe Slovenskih železnic, d. d. (v nadaljevanju: pogodba o izvajanju storitev recepcije), sklenjena med

⁷⁸ Uradni list RS, št. 80/12.

družbo Železniško invalidsko podjetje kot izvajalcem in družbo Slovenske železnice kot naročnikom, v 6. členu določa obveznost naročnika, da tekoče spremlja in nadzira dela. Računom, izdanim na podlagi pogodbe o izvajanju storitev recepcije ni priložena dokumentacija, iz katere bi izhajalo, da je bilo delo dejansko opravljeno, in na podlagi katere bi naročnik lahko tekoče spremljal in nadziral dejansko izvajanje del izvajalca. Glede na to, da naročnik tudi z morebitnimi drugimi dokumenti ni dokazal, da je tekoče spremljal in nadziral dela, ocenjujemo, da je kršil 6. člen pogodbe o izvajanju storitev recepcije.

2.3.3.6.b Po Pogodbi o opravljanju storitev s področja varovanja, sklenjeni med družbo Železniško invalidsko podjetje kot izvajalcem in družbo Slovenske železnice kot naročnikom, sta nadzor nad izvajanjem del dolžna izvajati tako izvajalec kot naročnik. Iz točke V. aneksa št. 2 k Pogodbi o opravljanju storitev s področja varovanja namreč izhaja, da mora izvajalec organizirati in izvajati interni nadzor nad izvajanjem naročenih storitev, iz točke VI. istega aneksa pa izhaja, da je naročnik dolžan izvajati nadzor nad izvajanjem pogodbenih obveznosti ter pooblaščen osebi izvajalca po končanem delu podpisati in potrditi delovni nalog in ostalo dokumentacijo. Ugotavljamo, da ni bila vodena evidenca, ki bi dokazovala koliko ur in katero delo je izvajalec dejansko opravil oziroma ni obstajal drug dokument, ki bi dokazoval, da je bilo izvajanje pogodbenih obveznosti nadzorovano. Glede na to, da računom, izdanim na podlagi pogodbe o opravljanju storitev s področja varovanja, ni priložena dokumentacija, iz katere bi izhajalo, da je bilo delo dejansko opravljeno in da je naročnik družba Slovenske železnice dejansko izvajala nadzor nad opravljenimi storitvami ocenjujemo, da so bile kršene pogodbene obveznosti iz VI. točke aneksa št. 2 k pogodbi o opravljanju storitev s področja varovanja, hkrati naročnik pred plačilom zaračunanih storitev ni preveril in potrdil obsega in kakovosti opravljenih del.

2.3.3.6.c Pogodba o izvajanju del čuvanja objektov in opravljanju kurirsko-avizerskih del (v nadaljevanju: pogodba o izvajanju del čuvanja objektov), sklenjena med družbo Železniško invalidsko podjetje kot izvajalcem in družbo Slovenske železnice kot naročnikom, v 9. členu določa, da mora naročnik pred plačilom račun za opravljeno storitev predhodno potrditi na podlagi kontrolnega lista, s katerim se ugotovi obseg in kakovost opravljenega dela. Glede na to, da računom, ki so bili izdani na podlagi pogodbe o izvajanju del čuvanja objektov niso bili priloženi kontrolni listi oziroma dokumenti, ki bi dokazovali, da je bilo delo dejansko opravljeno, ocenjujemo, da družba Slovenske železnice ni mogla izvajati učinkovitega nadzora nad delom izvajalca, saj je račune potrjevala, brez da bi se pred tem prepričala o obsegu in kakovosti izvedenih del.

2.3.3.6.d Neustrezna določitev cene

V 5. členu pogodbe o izvajanju storitev recepcije je cena za storitve izvajalca dogovorjena v obliki mesečnega pavšalnega zneska. Iz 1. člena pogodbe o izvajanju storitev recepcije pa izhaja tudi, da je pogodba sklenjena na podlagi Krovne pogodbe o medsebojnih pravicah in obveznostih, ki v 7. členu določa, da mora biti cena posamezne vrste storitve, ki je določena v posebni pogodbi, enaka ali nižja od cene zunanjih izvajalcev ob pogoju primerljive oziroma enake kakovosti storitev. Ugotovili smo, da dokumenti, ki bi dokazovali, v kakšnem obsegu in kakovosti je bilo opravljeno delo v posameznem mesecu (na primer evidenca o opravljenem delu), ne obstajajo. Zaradi navedenega družba Slovenske železnice ni mogla preveriti upravičenosti višine zaračunanega pavšalnega zneska in ugotoviti, ali je cena enaka ali nižja od cene zunanjih izvajalcev.

2.3.3.6.e Pogodba o izvajanju del čuvanja objektov in pogodba o opravljanju storitev s področja varovanja sta sklenjeni za nedoločen čas, pri čemer je priloga pogodbe tudi cenik, po katerem izvajalec

zaračunava svoje storitve naročniku. Med izvajanjem revizije ni bilo izkazano, da je družba Slovenske železnice kadarkoli, še posebej pa v času sklepanja aneksov k navedenima pogodbama, preverjala na trgu, ali so cene storitev enake ali nižje od cen drugih ponudnikov in po možnosti vplivala na višino dogovorjene cene oziroma izbrala drugega ponudnika z ugodnejšimi pogoji za izvajanje enakovrstnih storitev. Družba Slovenske železnice v pogodbe, sklenjene za nedoločen čas, tudi ni vključila določbe o prilagajanju pogodbenih cen in ni preverjala, ali je cena za določene storitve po posamezni pogodbi še vedno najugodnejša na trgu.

2.3.3.6.f Neustrezen plačnik storitve

Računom, izdanim na podlagi pogodbe o izvajanju del čuvanja objektov, so bili priloženi razdelilniki po uporabnikih, iz katerih izhaja, da naj bi se znesek na računu, ki je izstavljen družbi Slovenske železnice, sorazmerno razdelil še med odvisne družbe v skupini Slovenske železnice. Iz analitične evidence izhaja, da je celoten znesek na računu poravnala družba Slovenske železnice, ki je bila končni plačnik stroškov, čeprav ni bila dejanski uporabnik storitev po pogodbi o izvajanju storitev recepcije.

2.3.3.6.g Neustrezna opredelitev vsebine pogodbe

Pogodba o opravljanju storitev s področja varovanja je krovna pogodba, ki ureja temeljna vprašanja glede izvajanja varovanja v družbi Slovenske železnice. Iz njenega 6. člena izhaja, da morata pogodbeni stranki za vsako posamezno vrsto storitev s področja varovanja skleniti aneks k pogodbi, v katerem opredelita vrsto storitve, način njenega opravljanja, obveznosti izvajalca in naročnika, ceno in ostale določbe. Ugotavljamo, da iz aneksov k pogodbi o opravljanju storitev s področja varovanja, razen iz aneksa št. 2, ne izhaja, da bi stranki podrobneje dogovorili način izvajanja posameznega tehničnega in fizičnega varovanja oziroma izvajanja sprejemne službe, kot tudi ne načina izvajanja tehničnega varovanja na opredeljenih lokacijah in posameznih obveznosti izvajalca in naročnika. Glede na navedeno ocenjujemo, da predmet pogodbe ni bil dovolj natančno določen, hkrati pa je bila s tem okrnjena preglednost poslovanja izvajalca, saj je ta storitve izvajal na način, ki ni bil vnaprej dogovorjen in s katerim bi se strinjal tudi naročnik. Ocenjujemo, da s tem naročnik družba Slovenske železnice tudi ni mogel opravljati učinkovitega nadzora nad izvajanjem pogodbe.

2.3.3.6.h Neobstoj evidence o izvedbi del

Računi, izdani na podlagi Pogodbe o opravljanju storitev tehničnega in fizičnega varovanja ter drugih povezanih storitev (v nadaljevanju: pogodba o opravljanju storitev tehničnega in fizičnega varovanja), sklenjene med družbo Železniško invalidsko podjetje kot izvajalcem in družbo Slovenske železnice kot naročnikom, so bili izstavljeni mesečno, za različne zneske, glede na urnik izvajanja varovanja oziroma glede na dejansko opravljeno delo po dogovorjenih urnih postavkah. Kljub temu, da iz navedenih pogodb izhaja, da je višina mesečno obračunanega zneska odvisna od dejansko opravljenega dela izvajalca, pa evidence o tem, da je bilo delo dejansko opravljeno, ne obstajajo. Ocenjujemo, da s tem ni zagotovljena preglednost poslovanja izvajalca, hkrati pa je naročniku s tem onemogočeno, da pred plačilom računa potrdi skladnost zaračunanih storitev z dejansko izvedenim delom in delom, dogovorjenim po pogodbi. Glede na navedeno je dokumentacija za izstavitve računa po naši oceni nepopolna, nadzor naročnika nad izvedbo del pa neučinkovit.

2.3.3.7 Dobava pisarniškega materiala

Železniško invalidsko podjetje je obvladujoči družbi Slovenske Železnice v letu 2013 dobavljalo pisarniški material za potrebe njenega poslovanja. Železniško invalidsko podjetje dobav pisarniškega materiala ni izvajalo samo, ampak jih je oddalo naprej različnim podizvajalcem, samo pa je nastopalo v vlogi posrednika.

2.3.3.7.a Opravljanje storitev na podlagi pogodbe po preteku časa, za katerega je bila sklenjena

Dogovor o dobavi pisarniškega materiala je bil sklenjen za določen čas, z veljavnostjo do 28. 2. 2013. Kljub temu so bili računi za dobavo pisarniškega materiala na njegovi podlagi mesečno izdani za celotno leto 2013, in sicer za storitve, ki so bile naročene in izvedene po preteku časa, za katerega je bil sklenjen. Ugotavljamo, da so bili takšni računi izdani in plačani brez pisne pogodbe.

2.3.3.7.b Zagotovitev najnižje cene

Železniško invalidsko podjetje za izvajanje storitev po dogovorih o dobavi pisarniškega materiala št. 115 ni dobavljalo pisarniškega materiala, ki bi ga proizvajalo samo, ampak ga je za potrebe poslovanja družb v skupini Slovenske železnice dobavljalo od zunanjih dobaviteljev. Družba Železniško invalidsko podjetje je pisarniški material družbam v skupini Slovenske železnice dobavljala po višjih cenah, kot so ji ga dobavljali zunanji dobavitelji. Iz posameznega dogovora o dobavi pisarniškega materiala in dokumentacije, s katero razpolaga družba Slovenske železnice, ni razvidno, na kakšen način, če sploh, se je naročnik prepričal o tem, ali na trgu obstojijo ugodnejše cene drugih potencialnih ponudnikov oziroma ali bi naročnik lahko dosegel nižjo ceno, če bi pisarniški material nabavljal neposredno pri ponudnikih tega materiala, brez posredovanja Železniškega invalidskega podjetja. Naročnik bi zato ravnal skrbno, če bi preveril konkurenčne ponudbe in se na tej podlagi pogajal z Železniškim invalidskim podjetjem za doseg čim ugodnejših cen.

2.3.3.8 Prenos interne pošte

Železniško invalidsko podjetje je v letih 2013 in 2014 za družbo Slovenske železnice izvajalo storitev prenosa interne pošte (kurirska služba), to je poštnih pošilk, ki so si jih posredovale družbe znotraj skupine Slovenske železnice.

2.3.3.8.a Neustrezna določitev cene

V 5. členu Pogodbe o izvajanju kurirske službe za potrebe Slovenskih železnice, d. o. o., Kolodvorska 1, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: pogodba o izvajanju kurirske službe), sklenjene med družbama Železniško invalidsko podjetje kot izvajalcem in družbo Slovenske železnice kot naročnikom, je cena za izvajanje storitev dogovorjena v obliki mesečnega pavšalnega zneska. V reviziji nismo pridobili dokumentov, ki bi dokazovali, v kakšnem obsegu je bilo opravljeno delo v posameznem mesecu. Ocenjujemo, da je bil tak način določitve cene v pogodbi o izvajanju kurirske službe neustrezen, saj glede na neobstoje dokumentov, ki bi dokazovali obseg in kakovost opravljenega dela, ni mogoče utemeljiti upravičenosti višine zaračunanega pavšalnega zneska. Glede na to, da pogodbeni stranki nista redno preverjali obsega in kakovosti opravljenih storitev, nista mogli preverjati primernosti višine pavšalnega zneska, da bi ugotovili, ali je pavšalno določena cena ustrezna, to je nižja ali vsaj enaka primerljivi tržni ceni.

2.3.3.8.b Neobstoj evidence o opravljenem delu in neizvajanje nadzora s strani naročnika

Računom, izdanim na podlagi Pogodbe o prenosu interne kurirske dejavnosti in dejavnosti internega prevoza osebja (v nadaljevanju: pogodba o prenosu interne kurirske dejavnosti), sklenjene med družbo Železniško invalidsko podjetje kot izvajalcem in družbo Slovenske železnice kot naročnikom, in pogodbe o izvajanju kurirske službe, ni priložena dokumentacija, ki bi bila podlaga za obračun opravljenih storitev. Ugotavljamo, da ni bila vodena evidenca o opravljenem delu, čeprav pogodba o prenosu interne kurirske dejavnosti v točki 3.2 določa, da je izvajalec dolžan takšno evidenco voditi. Ocenjujemo, da naročnik ni imel nadzora nad tem, ali so bila naročena dela dejansko tudi izvedena, zaradi česar ni mogoče potrditi, da so bila potrjena in plačana zgolj tista dela, ki so bila dejansko tudi opravljena. Iz navedenega sledi, da je bila kršena 3.2 točka pogodbe o prenosu interne kurirske dejavnosti, hkrati pa se nadzor naročnika nad izvajanjem del ni učinkovito izvajal.

2.3.3.8.c Merilo za delitev stroškov

Glede na račune, izstavljene na podlagi pogodbe o prenosu interne kurirske dejavnosti, so se storitve prenosa interne pošte obračunavale pavšalno za več družb v skupini Slovenske železnice skupaj, nato pa se je celotni obračunani znesek po določenem ključu razdelil med naročnike storitve. Pogodbi o prenosu interne kurirske dejavnosti je priložen sklep posloводства, iz katerega izhaja navodilo o delitvi stroškov za interno pošto v skupini Slovenske železnice za leto 2011. Na podlagi tega sklepa je določen ključ delitve stroškov pavšalnega zneska, ki izhaja iz pogodbe o prenosu interne kurirske dejavnosti, vendar pa je v sklepu tudi izrecno določeno, da se ta uporablja od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2011 oziroma do začetka delovanja novih družb v skladu z ZDSŽ (torej do 1. 9. 2011). Glede na to, da se je delitev stroškov za opravljanje storitev interne pošte izvajala po navedenem sklepu posloводства tudi v letih 2013 in 2014, ugotavljamo, da takšno merilo delitve v tem času ni bilo več ustrezno, posledično višina zaračunanega zneska posameznim družbam v skupini Slovenske železnice več ni imela ustrezne podlage v sklepu posloводства.

2.3.3.9 Zaračunavanje železniških vozovnic

Družba Slovenske železnice je s Pravilnikom o prevozu železniških delavcev in upokojencev⁷⁹ (v nadaljevanju: pravilnik o prevozu železniških delavcev) določila ugodnosti pri nakupu železniških vozovnic za določene skupine uporabnikov železniškega prevoza. Na podlagi določb pravilnika o prevozu železniških delavcev in v povezavi s sklepom posloводства družbe Slovenske železnice in dodatnim sklepom posloводства družbe Slovenske železnice so bile do različnih ugodnosti pri nakupu železniških vozovnic v obliki znižanja redne cene vozovnice ali brezplačne vozovnice upravičene naslednje skupine uporabnikov železniškega prevoza:

- zaposleni v skupini Slovenske železnice za enkratna službena potovanja (izkaznica SP-3), ki se jim cene vozovnice obračunajo po veljavni potniški tarifi na izbrani relaciji, posebni popust pa je določen za ICS dodatek za ustrezní razred;
- vojni veterani, in sicer železniški delavci in železniški upokojenci, ki so bili v času vojne za osamosvojitve Republike Slovenije zaposleni na Slovenskih železnicah in je to hkrati bila njihova zadnja zaposlitev (izkaznica SP-3 VV); ta skupina je upravičena do neomejenega števila brezplačnih vozovnic za potovanje v 2. razredu vseh vlakov na območju Slovenskih železnic;

⁷⁹ Interni akt družbe Slovenske železnice, veljaven od 27. 2. 2009. Predmet revizije se je nanašal zgolj na zaračunavanje železniških vozovnic na podlagi tega pravilnika.

- zaposleni v skupini Slovenske železnice pri prevozu na delo (vozovnica SP-4), ki imajo pri neomejenem številu voženj na določeni relaciji od kraja bivanja do kraja zaposlitve naslednje popuste za potovanje v 2. razredu: za delo v ruskem turnusu 25 odstotkov od cene po veljavni potniški tarifi; za delo v neenakomernem razporedu delovnega časa 35 odstotkov od cene po veljavni potniški tarifi; za vse zaposlene je za potovanje v 1. razredu na določeni relaciji potrebno doplačati le 25 odstotkov razlike med veljavno vozovnico za 2. razred in vozovnico za 1. razred;
- zaposleni v skupini Slovenske železnice (izkaznica SP-5Z), ki imajo za vožnje v 2. razredu možnost 40 voženj letno s 75 odstotnim popustom na vseh progah Slovenskih železnic;
- družinski člani zaposlenih v skupini Slovenske železnice, upokojeni delavci skupine Slovenske železnice in njihovi družinski člani (izkaznica SP-5A) ki imajo za vožnje v 2. razredu 75 odstotkov popusta od redne cene po veljavni tarifi za 20 potovanj;
- predstavniki tujih železniških uprav za neomejeno število brezplačnih voženj po progah Slovenskih železnic (vozovnica SP-6) v 1. in 2. razredu;
- zaposleni v skupini Slovenske železnice in upokojenci ter njihovi družinski člani v povezavi z združenjem za mednarodne vozne ugodnosti za železniško osebje (izkaznica FIP);
- člani Železniške godbe in člani Železniškega kulturnega društva (vozovnica K-12);
- delavci Ministrstva za notranje zadeve in Carinske uprave za službena potovanja (vozovnica K-14);
- zunanji izvajalci za pogodbeno dela (vozovnica K-15).

Zakon o gospodarskih javnih službah⁸⁰ (v nadaljevanju: ZGJS) v prvem odstavku 5. člena določa, da morajo biti javne dobrine pod enakimi, z zakonom ali z odlokom lokalne skupnosti določenimi pogoji, dostopne vsakomur. Smiselno enako določbo zajema 2a. člen ZZelP, ki določa, da morata prevoznik in upravljavec storitve, ki jih ponujata, zagotavljati vsakomur pod enakimi, vnaprej določenimi in objavljenimi pogoji. Prevozi v železniškem prometu se morajo izvajati v skladu s pogoji, ki jih določa Zakon o prevoznih pogodbah v železniškem prometu⁸¹ (v nadaljevanju: ZPPŽP) in v skladu z njim sprejeta tarifa⁸² prevoznika. S sprejetjem pravilnika o prevozu železniških delavcev⁸³, ki je določenim skupinam uporabnikov določal posebne ugodnosti, je družba Slovenske železnice kršila zahtevo po enaki obravnavi uporabnikov javnih dobrin, kar pomeni, da bi morale morebitno razlikovanje med njimi temeljiti na razumnih (objektivnih) okoliščinah, ki ne pomenijo neupravičene diskriminacije med posameznimi skupinami uporabnikov, kar v obravnavanem primeru ni izkazano. Ker so različne skupine (obstoječi in nekdanji železniški delavci ter njihovi družinski člani, člani društev Slovenskih železnic, javni uslužbenci, zunanji izvajalci za pogodbeno dela) lahko koristile ugodnosti pri nakupu železniških vozovnic oziroma so jim bile te zagotovljene brezplačno, je imela družba Potniški promet nižje poslovne prihodke,

⁸⁰ Uradni list RS, št. 32/93.

⁸¹ Uradni list RS, št. 61/00.

⁸² ZPPŽP v prvem odstavku 3. člena določa, da prevoznik sprejme tarifo, ki določa splošne prevozne pogoje za prevoz potnikov in blaga ter osnove za obračun prevoznine in stroškov prevoza, v tretjem odstavku istega člena pa, da mora tarifo na običajen način javno objaviti.

⁸³ Pravice in obveznosti državljanov lahko določi samo Državni zbor z zakonom, kot to izhaja iz 87. člena Ustave RS. Tako na primer Zakon o vojnih veteranih (Uradni list RS, 59/06 – UPB2, 31) v 17. členu zagotavlja posebno pravico do štirih brezplačnih potovanj na leto v 1. ali 2. razredu vseh vrst vlakov ali na avtobusu vsem vojnim veteranom. Pravilnik o železniških vozovnicah pa v nasprotju s 17. členom Zakona o vojnih veteranih za vojne veterane, ki so bili zaposleni na Slovenskih železnicah, določa možnost neomejenega števila brezplačnih voženj.

kot bi jih imela sicer, kar je vplivalo tudi na višino nadomestila, ki ga država zagotavlja družbi Potniški promet za izvajanje obvezne gospodarske javne službe železniškega potniškega prometa. Družba Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 ni imela na voljo podatkov o številu vseh izdanih brezplačnih in s popusti prodanih železniških vozovnic, zato ni bilo mogoče določiti višine izpadlega prihodka družbe Potniški promet in višine nadomestila, ki ga je v letih 2013 in 2014 zaradi nižjih cen morala plačati država.

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

Družbe v skupini Slovenske železnice imajo pravno podlago za določitev posebnih ugodnosti pri nakupu železniških vozovnic, saj so za ta del potniške tarife dobile soglasje ministrstva za promet, hkrati pa imajo tovrstne ugodnosti podlago v Pravilniku združenja za mednarodne popuste železniškega osebja, ki ga je sprejelo združenje FIP.

Opozarjamo, da pravilnik mednarodnega združenja, ki ga je podpisalo poslovodstvo družbe Slovenske železnice in soglasje ministrstva ne predstavljata pravne podlage za sprejetje pravilnika o prevozu železniških delavcev. Obstajati bi namreč morala posebna pravna podlaga v zakonu⁸⁴ oziroma na njegovi podlagi izdan predpis, ki bi izhajal iz načela enake obravnave uporabnikov javnih dobrin, morebitna pozitivna diskriminacija med njimi pa mora temeljiti na razumnih (objektivnih) okoliščinah. Poleg tega se določbe pravilnika mednarodnega združenja nanašajo izključno na vzajemno priznavanje popustov med člani tega združenja.

Priporočilo

Družbi Slovenske železnice priporočamo, naj v sodelovanju s pristojnim ministrstvom zagotovi ustrezno pravno ureditev ugodnosti pri nakupu železniških vozovnic, ki izhajajo iz Pravilnika o prevozu železniških delavcev in upokojujencev.

2.3.3.10 Vzdrževanje informacijske tehnologije

Družba Slovenske železnice je poravnavala obveznosti iz naslova vzdrževanja informacijske tehnologije, čeprav ni razpolagala z dokumentacijo, ki bi dokazovala dejansko izvedbo storitev vzdrževanja informacijske tehnologije. Družba Infrastruktura je na podlagi sporazumov o izvajanju storitev za družbe v skupini Slovenske železnice izvajala storitve vzdrževanja informacijske tehnologije. Gre za storitve vzdrževanja namizne računalniške opreme⁸⁵ in za storitve upravljanja podatkovnega LAN omrežja⁸⁶, za katere so se družbe v skupini Slovenske železnice, med njimi družba Slovenske železnice, zavezale plačevati mesečne pavšale, določene glede na število enot računalniške opreme, ki so bile priključene na to podatkovno omrežje. Družba Infrastruktura je poleg obračunavanja stroškov, povezanih s storitvami vzdrževanja namizne računalniške opreme in s storitvami upravljanja podatkovnega omrežja, družbam v skupini Slovenske železnice obračunavala tudi mesečno najemnino za podatkovno omrežje glede na število enot, ki so bile priključene na to podatkovno omrežje.

2.3.3.11 Strokovno svetovanje storitev

2.3.3.11.1.a Družba Slovenske železnice je z izvajalcem, družbo Prometni institut, sklenila svetovalno pogodbo za izvajanje strokovnih svetovalnih storitev (v nadaljevanju: svetovalna pogodba).

⁸⁴ Kot je na primer podana za vojne veterane v Zakonu o vojnih veteranih.

⁸⁵ Osebnih računalnikov, prenosnikov in tiskalnikov.

⁸⁶ LAN (angl.: *local area network*) pomeni lokalno omrežje.

Dne 26. 4. 2013 je bil k pogodbi sklenjen še aneks št. 1, ki se uporablja od 1. 1. 2013 in opredeljuje deleže vrednosti strokovno-svetovalnih storitev, ki se nanašajo na posamezne družbe v skupini Slovenske železnice. Od 1. 2. 2014 je bil v veljavi aneks št. 2, s katerim je bilo določeno pavšalno mesečno plačilo strokovno- svetovalnih-storitev družbe Prometni institut za družbo Slovenske železnice. Za leto 2014 so bile podpisane pogodbe za strokovno-svetovalne storitve tudi z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice, v katerih je bil določen delež plačila teh storitev za posamezno odvisno družbo v skupini Slovenske železnice. Seznam storitev iz priloge k svetovalni pogodbi in k pogodbam za strokovno-svetovalne storitve odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice vključuje naslednje storitve:

- spremljanje razvojnih usmeritev za področja logistike, potniškega transporta in infrastrukture;
- spremljanje razvojnih usmeritev za področje potniškega transporta;
- spremljanje razvojnih usmeritev na področju infrastrukture;
- aktivnosti v domačih in mednarodnih organizacijah s področja železnic, ki obsegajo aktivno sodelovanje v delovnih skupinah, udeležbo na rednih sestankih;
- nastopanje v mednarodnih organih (UIC, ERA, TER) in njihovih delovnih skupinah s časovno determiniranimi izdelki, kot so poročila, predstavitve in priprava delovnih gradiv, posredovanje podatkov;
- sodelovanje v UIC projektih;
- aktivnosti v standardizacijskih organizacijah v Sloveniji in na mednarodni ravni, ki obsegajo aktivno sodelovanje v delovnih skupinah, udeležbo na rednih sestankih, skupščinah;
- spremljanje zakonodaje Evropske unije za področje železniškega prometa in s povezanih/vplivnih področij;
- podpora pri dostopu do različnih virov financiranja (iz domačih in evropskih virov);
- razvoj inovativnosti v skupini Slovenske železnice;
- obravnava vlog za preverjanje skladnosti in ugotavljanje združljivosti ter pridobitev odločitve upravljavca o vgradnji proizvoda v železniško progo;
- organizacija in izvajanje nalog projektne pisarne za potrebe spremljanja izvajanja strateških projektov in ukrepov poslovnega preobrata za poslovne procese ter poročanje poslovodstvu družbe Slovenske železnice;
- koordinacija izvajanja rednega letnega popisa sredstev in virov sredstev na ravni skupine Slovenske železnice;
- revizija projektne dokumentacije in pregled investicijske dokumentacije;
- vodenje projektne delovne skupine za pripravo strokovnega mnenja glede državnih in občinskih prostorskih ureditev;
- pregled vloge z razvojnega vidika ohranjanja železniških rezervatov pri vseh posegih v varovalni pas železniških prog in
- revizija projektne dokumentacije – vodenje postopka pregleda projektne dokumentacije.

2.3.3.11.b Iz aneksa št. 1, ki ga je sklenila družba Slovenske železnice z družbo Prometni institut v letu 2013, izhaja, da je družba Prometni institut opravljala storitve za družbo Slovenske železnice in odvisne družbe v skupini Slovenske železnice⁸⁷. Da so se v letu 2013 strokovno-svetovalne storitve izvajale za družbo Slovenske železnice in nekatere odvisne družbe v skupini Slovenske železnice,

⁸⁷ Iz 1. člena aneksa št. 1 k svetovalni pogodbi izhaja, da se strokovno-svetovalne storitve po pavšalu vsebinsko nanašajo in izvajajo za družbe Infrastruktura, Potniški promet, Tovorni promet, Vleka in tehnika.

potrjujejo tudi mesečna poročila, ki jih je moral na podlagi 2. člena svetovalne pogodbe o opravljenih storitvah izvajalec, družba Prometni institut, posredovati naročniku, družbi Slovenske železnice. Svetovalna pogodba je bila za leto 2013 sklenjena samo z družbo Slovenske železnice kot naročnikom strokovno-svetovalnih storitev in edinim zavezancem za plačilo teh storitev po tej pogodbi, medtem ko je aneks št. 1 razdelil znesek plačila teh storitev tudi na druge odvisne družbe v skupini Slovenske železnice. Pogodbeni znesek, mesečni pavšal v znesku 45.500 evrov, za opravljene strokovno-svetovalne storitve družbe Prometni institut je v letu 2013 v celoti poravnavala družba Slovenske železnice, čeprav iz aneksa št. 1 k svetovalni pogodbi izhajajo sorazmerna delitev stroškov, ki jih ima družba Prometni institut v zvezi s strokovno-svetovalnimi storitvami, med odvisne družbe v skupini Slovenske železnice⁸⁸.

2.3.3.11.c V 2. členu svetovalne pogodbe je določeno, da bo za opravljene strokovno-svetovalne storitve, zaračunane v pavšalnem znesku, družba Prometni institut pripravljala mesečna poročila, na podlagi katerih bodo naročniki teh storitev poravnali svoje obveznosti do družbe Prometni institut. Družba Prometni institut bo naročnikom storitev, družbam v skupini Slovenske železnice, na podlagi 4. člena svetovalne pogodbe omogočila kontrolo izvedbe in vse podatke v zvezi z izvajanjem pogodbenih del. Mesečna poročila o opravljenih strokovno-svetovalnih storitvah družbe Prometni institut so bila v letih 2013 in 2014 sestavljena na način, da iz njih ni mogoče ugotoviti, katere storitve strokovnega svetovanja in v kakšnem obsegu so bile storitve izvedene za posamezne družbe v skupini Slovenske železnice. Poleg tega iz mesečnih poročil o opravljenih strokovno-svetovalnih storitvah ni razviden obseg delovnih ur in virov, ki jih je družba Prometni institut porabila za izvedbo posameznih svetovalnih nalog. Opisi vsebine izvedenih svetovalnih nalog so bili v mesečnih poročilih o opravljenih strokovno-svetovalnih storitvah zgolj splošni in niso bili konkretizirani. Družba Slovenske železnice je poravnala obveznosti iz naslova strokovno-svetovalnih storitev, čeprav iz mesečnih poročil o opravljenih storitvah ni mogoče oceniti, v kakšnem obsegu so bile storitve dejansko izvedene.

2.3.3.11.d Iz primerjave pogodbeno predvidenega obsega strokovno-svetovalnih storitev, ki se jih je (proti plačilu pavšalnega mesečnega zneska) zavezala zagotavljati družba Prometni institut, z obsegom izvedenih strokovno-svetovalnih storitev, kot so razvidne iz mesečnih poročil o opravljenih storitvah družbe Prometni institut, izhajajo, da je izvajalec mesečno za naročnike, družbe v skupini Slovenske železnice, dejansko opravljal le del od predvidenih pogodbenih strokovno-svetovalnih storitev in ne vseh

⁸⁸ Deleži stroškov za pavšalno mesečno plačilo na podlagi 2. člena aneksa št. 1 k svetovalni pogodbi, ki jo je sklenila družba Slovenske železnice z izvajalcem družbo Prometni institut: 60 odstotkov družba Infrastruktura in po 10 odstotkov družbe Slovenske železnice, Potniški promet, Tovorni promet, Vleka in tehnika.

pogodbeno dogovorjenih storitev⁸⁹. Družba Slovenske železnice za zaščito pogodbenega interesa ni predvidela nobenih možnosti za zmanjšanje pogodbeno določenega mesečnega pavšalnega zneska v primeru, da je dejanski obseg strokovno-svetovalnih storitev glede na določila svetovalne pogodbe manjši od pogodbeno predvidenega.

2.3.3.11.e Za strokovno študijo Vzpostavitev celovitega upravljanja z energijo za vzpostavitev energetskega standarda v skupini SŽ, ki jo je Prometni institut izvedel za družbo Slovenske železnice, ni bila izkazana ekonomska upravičenost in praktična uporabnost pri optimizaciji procesov poslovanja skupine Slovenske železnice, kar bi se lahko potrdilo z merljivimi cilji, določenimi za posamezen projekt in naknadno izvedenimi ekonomskimi analizami smiselnosti. Za navedeno strokovno študijo ni bilo izkazano, na kakšen način je prispevala k poslovanju skupine Slovenske železnice.

Priporočilo

Družbi Slovenske železnice priporočamo, naj prouči ekonomsko upravičenost pogodb, kjer je določena pavšalna cena in predlaga spremembo pogodb, da se namesto pavšalne cene določi cena na enoto storitve.

2.3.3.12 Povzetek ugotovitev

Družba Slovenske železnice ni vzpostavila ustreznega sistema notranjih kontrol na področju izvajanja medsebojnih poslov z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice, kar se je odražalo v pomanjkljivostih pri delovanju notranjih kontrol, v nepravilnostih in v nesmotrnostih pri poslovanju družbe Slovenske železnice.

Družba Slovenske železnice ni razpolagala z dokumentacijo, ki bi dokazovala dejansko izvedbo podpornih storitev odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice.

⁸⁹ Iz mesečnih poročil o opravljenih storitvah družbe Prometni institut izhaja, da so se v posameznih mesecih leta 2013 in leta 2014 izvajale strokovno-svetovalne storitve zgolj iz sedmih do največ enajstih točk (od skupno predvidenih sedemnajstih točk) iz priloge 1 k svetovalni pogodbi, ki vsebuje seznam strokovno-svetovalnih storitev in za katere je predvideno pavšalno mesečno plačilo. Gre za naslednje storitve: spremljanje razvojnih usmeritev za področje logistike, spremljanje razvojnih usmeritev za področje potniškega transporta, spremljanje razvojnih usmeritev na področju infrastrukture, aktivnosti v domačih in mednarodnih organizacijah s področja železnic, nastopanje v mednarodnih organih in njihovih delovnih skupinah, sodelovanje v UIC projektih, aktivnosti v standardizacijskih organizacijah v Sloveniji in na mednarodni ravni, spremljanje zakonodaje EU za področje železniškega prometa in povezanih/vplivnih področij, podpora pri dostopu do različnih virov financiranja, razvoj inovativnosti v skupini Slovenske železnice, obravnava vlog za preverjanje skladnosti in ugotavljanje združljivosti ter pridobitev odločitve upravljavca o vgradnji proizvoda v železniško progo, organizacija in izvajanje nalog projektne pisarne za potrebe spremljanja izvajanja strateških projektov in ukrepov poslovnega preobrata za poslovne procese in temeljne procese, koordinacija izvajanja rednega letnega popisa sredstev in virov sredstev na ravni skupine Slovenske železnice, revizija projektne dokumentacije in pregled investicijske dokumentacije, vodenje projektne delovne skupine za pripravo strokovnega mnenja glede državnih in občinskih prostorskih ureditev, pregled vloge z razvojnega vidika ohranjanja železniških rezervatov pri vseh posegih v varovalni pas železniških prog in revizije projektne dokumentacije.

Pravilnik o ravnanju z nepremičnim premoženjem družbe Slovenske železnice določa, da se nepremično premoženje, ki ga družba Slovenske železnice začasno ne potrebuje, lahko odda v brezplačno uporabo. Takšna določba pravilnika je v nasprotju s priporočili upravljavca kapitalskih naložb države in OECD, ki od družb v državni lasti zahtevajo sprejemanje konkurenčnih pogojev trga na vseh področjih in poslovanje na način, da so v enakopravnem položaju s preostalimi družbami na trgu. Družba Slovenske železnice je z odvisno družbo v skupini Slovenske železnice sklenila pogodbo za oddajo nepremičnin in jo oddajala v brezplačno uporabo. Družba Slovenske železnice tudi ne razpolaga z dokumentacijo, ki bi dokazovala dejansko izvedbo storitev trženja in drugih storitev s področja upravljanja z nepremičninami.

Družba Slovenske železnice je upravljala s počitniškimi enotami v skupini Slovenske železnice, čeprav ta dejavnost po naravi in obsegu ne predstavlja dejavnosti, ki bi bila kakorkoli povezana z opravljanjem temeljnih dejavnosti. Hkrati družba Slovenske železnice z nadzorom ni preprečila, da se ne bi s tovrstno dejavnostjo ukvarjale druge družbe v skupini Slovenske železnice. Družba Slovenske železnice počitniških enot ni oddajala po tržnih pogojih, saj se je višina najemnine določala na podlagi letne amortizacije počitniških enot in stroškov zavarovanja. Družba Slovenske železnice je kot lastnica počitniških enot na ta način za oddajo svojega premoženja v najem prejela nižjo najemnino, kot bi jo prejela, če bi svoje nepremičnine oddala pod tržnimi pogoji. Za tri počitniške enote, ki so bile izvzete iz pogodbe o upravljanju s počitniškimi enotami, sklenjene z družbo Železniško invalidsko podjetje kot upravljavcem, družba Slovenske železnice ni pojasnila upravljanja z njimi.

Družba Slovenske železnice je poravnavala obveznosti iz naslova vzdrževanja službenih vozil, čeprav ni razpolagala z dokumentacijo o dejanski izvedbi storitev vzdrževanja službenih vozil, saj izvajalec družba Železniško invalidsko podjetje ni dosledno izpolnjevala delovnih nalogov. Poleg tega je družba Slovenske železnice poravnavala obveznosti iz naslova storitev vzdrževanja službenih vozil, ki jih je izvajalec družba Železniško invalidsko podjetje oddal zunanjim izvajalcem oziroma dobaviteljem. Glede na to, da ne obstajajo dokazila o tem, da je družba Slovenske železnice pred plačilom obveznosti iz naslova stroškov za opravljena dela sklenila z izvajalcem dogovor o njihovi vrednosti in se prepričala o tem, da so primerljive s tržnimi cenami, da bi v nasprotnem primeru vplivala na izvajalca, naj te stroške zniža, ocenjujemo, da družba Slovenske železnice pri plačevanju del zunanjih izvajalcev ni ravnala s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika.

Družba Slovenske železnice je poravnavala obveznosti iz naslova čiščenja poslovnih prostorov kljub odsotnosti evidenc o opravljenih storitvah čiščenja poslovnih prostorov. K izstavljenim računom ni bila priložena nobena dokumentacija, ki bi izkazovala izvajanje nadzora družbe Slovenske železnice na način, kot izhaja iz posamezne pogodbe. Obrazca se nista izpolnjevala v skladu s pogodbo, zato ocenjujemo, da se izvedena dela niso učinkovito nadzorovala in s tem ni bilo poskrbljeno, da so bila dejansko plačana zgolj tista dela, ki so bila opravljena, ter v skladu s kakovostjo, kot je bila dogovorjena s pogodbo.

Družba Slovenske železnice je poravnavala obveznosti iz naslova storitev varovanja in sorodnih storitev, čeprav za izvedbo nekaterih storitev niso obstajale evidence o opravljenem delu, zaradi česar obračunani zneski na računih niso bili ustrezno preverjeni. Nekaterе storitve varovanja je za več družb v skupini Slovenske železnice plačevala samo družba Slovenske železnice, čeprav so bile storitve opravljene tudi za posamezne odvisne družbe v skupini Slovenske železnice.

Družba Slovenske železnice je pisarniški material, ki ji ga je dobavljala družba Železniško invalidsko podjetje od 28. 2. 2013 do konca leta 2013, naročala in prevzemala na podlagi pogodbe, četudi je že

poteklo obdobje, za katero je bila sklenjena. Pisarniški material je družba Železniško invalidsko podjetje pridobila od zunanjih dobaviteljev, nato pa ga družbam v skupini Slovenske železnice, med njimi družbi Slovenske železnice, dobavljala po višjih cenah, kot so ga dobavljali zunanji dobavitelji. Iz posameznega dogovora o dobavi pisarniškega materiala in dokumentacije, s katero razpolaga družba Slovenske železnice, ni razvidno, na kakšen način in ali se je naročnik prepričal o tem, ali na trgu obstojijo ugodnejše cene drugih potencialnih ponudnikov oziroma ali bi naročnik lahko dosegel nižjo ceno, če bi pisarniški material nabavljala neposredno pri ponudnikih tega materiala, brez posredovanja družbe Železniško invalidsko podjetje.

Cena za prenos interne pošte je bila v pogodbi med družbo Slovenske železnice in družbo Železniško invalidsko podjetje dogovorjena v obliki pavšalnega mesečnega zneska. Kljub temu, da niso obstajali dokumenti, ki bi dokazovali obseg in kakovost opravljenega dela v zvezi s prenosi interne pošte in upravičenostjo višine zaračunanega pavšalnega zneska, je družba Slovenske železnice plačala obveznosti iz tega naslova. Stroški prenosa interne pošte so se znotraj skupine Slovenske železnice v letih 2013 in 2014 razporejali po ključu delitve stroškov pavšalnega zneska, sprejetem na podlagi sklepa posloводства, ki je bil časovno omejen (do 1. 9. 2011).

Družba Slovenske železnice je s pravilnikom o prevozu železniških delavcev določila ugodnosti pri nakupu železniških vozovnic za določene skupine uporabnikov železniškega prevoza. Na podlagi določb tega pravilnika in v povezavi s sklepom posloводства družbe Slovenske železnice in dodatnim sklepom posloводства družbe Slovenske železnice so bile do različnih ugodnosti pri nakupu železniških vozovnic upravičene različne skupine (zaposleni in nekdanji zaposleni v družbah v skupini Slovenske železnice ter njihovi družinski člani, člani kulturnih društev Slovenskih železnic, določeni javni uslužbenci, zunanji izvajalci pogodbenih del), ki so lahko koristile dodatne ugodnosti pri nakupu železniških vozovnic oziroma so jim bile te zagotovljene brezplačno, čeprav za to ni obstajala podlaga v zakonu ali na njegovi podlagi sprejetem predpisu in je tako bila kršena zahteva po enakopravni obravnavi vseh uporabnikov javnih storitev prevoza potnikov v železniškem prometu.

Družba Slovenske železnice ni razpolagala z dokumentacijo o izvedenih storitvah vzdrževanja informacijske tehnologije, zato ni bilo mogoče potrditi, da so bile obračunane storitve vzdrževanja informacijske tehnologije, ki jih je plačala, tudi dejansko izvedene.

Družba Slovenske železnice je za storitve strokovnega svetovanja družbi Prometni institut plačevala mesečni pavšalni znesek, pri čemer ni bilo izkazano, na kakšen način je bil določen ta pavšal in čeprav se večje število pogodbeno predvidenih storitev strokovnega svetovanja med letoma 2013 in 2014 ni izvajal oziroma se je izvajal v omejenem obsegu. Družba Slovenske železnice je mesečno poravnava obveznosti iz naslova opravljenih strokovno-svetovalnih storitev družbe Prometni institut, čeprav ta ni izkazala, v kakšnem obsegu je izvedla storitve strokovnega svetovanja in ni izkazala, da izvedene storitve ustrezajo višini plačanega mesečnega pavšala. Družba Prometni institut je za vse družbe v skupini Slovenske železnice mesečno izdelovala eno samo (zbirno) poročilo o delu, brez podrobnejše opredelitve, za katere družbe v skupini Slovenske železnice in v kakšnem obsegu so bile posamezne naloge opravljene. Za strokovno študijo, ki jo je za družbo Slovenske železnice izvedla družba Prometni institut, ni bila izkazana njena ekonomska upravičenost in praktična uporabnost pri optimizaciji procesov poslovanja skupine Slovenske železnice, kar bi se lahko potrdilo z merljivimi cilji, določenimi za posamezni projekt in naknadno izvedenimi ekonomskimi analizami smiselnosti projektov.

2.3.4 Oblikovanje transfernih cen v skupini Slovenske železnice

V okviru preveritve nadzornih aktivnosti družbe Slovenske železnice na področju izvajanja medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice smo proučili politiko oblikovanja transfernih cen oziroma cen, po katerih poslujejo družbe v skupini Slovenske železnice, tako da smo preverili, ali so bile sprejete usmeritve za oblikovanje transfernih cen in ali so se medsebojni posli družb v skupini Slovenske železnice obračunavali po običajnih tržnih pogojih.

V povezavi z 21. členom Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice⁹⁰ je obvladujoča družba Slovenske železnice pristojna za oblikovanje transfernih cen v skupini Slovenske železnice. Ker ima sklenitev določenih pogodb med posameznimi odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice pomembne posledice za področje transfernih cen v skupini Slovenske železnice, lahko družba Slovenske železnice ukrepa tudi na podlagi 2. člena pogodb o obvladovanju, ki določa, da odvisna družba v skupini Slovenske železnice podredi vodenje in upravljanje družbi Slovenske železnice kot obvladujoči družbi.

2.3.4.1 Usmeritve za oblikovanje transfernih cen

Kadar povezane družbe poslujejo med seboj, je zanje pomembno, kako so določene transferne cene, saj vplivajo na doseganje njihovih ciljev poslovanja in velikost njihovih poslovnih izidov. Oblikovanje transfernih cen, ki se uporabljajo za vrednotenje transakcij med povezanimi družbami, je pomembno zaradi vpliva na poslovne rezultate posameznih družb v skupini.

Za poslovni leti 2013 in 2014 družba Slovenske železnice ni sprejela usmeritev za oblikovanje transfernih cen v skupini Slovenske železnice. Ker usmeritve za oblikovanje transfernih cen niso bile sprejete, tudi metodologija dodeljevanja stroškov med različne dejavnosti v skupini Slovenske železnice ni bila določena. Ker družba Slovenske železnice ni sprejela usmeritev za oblikovanje transfernih cen v skupini Slovenske železnice, lahko to posledično vpliva na izkazane rezultate družb v skupini Slovenske železnice. Vpliva nedoločitve usmeritev za oblikovanje transfernih cen na poslovne rezultate posamezne družbe v skupini Slovenske železnice in skupine Slovenske železnice nismo ugotavljali.

Ukrepi družbe Slovenske železnice

Politika oblikovanja transfernih cen v skupini Slovenske železnice se po potrebi spreminja, kar je tudi sicer praksa pri poslovanju v skupini povezanih oseb. V tem smislu je osnutek pravilnika o transfernih cenah potrdilo poslovodstvo družbe Slovenske železnice s sklepom, ki je bil kasneje še dopolnjen glede na pripombe v okviru obravnav v družbi Slovenske železnice. Poslovodstvo družbe Slovenske železnice je s sklepom št. 3527 z dne 7. 8. 2015 potrdilo osnutek politike oblikovanja transfernih cen v skupini Slovenske železnice, z njim pa se je seznanil tudi nadzorni svet na seji 13. 8. 2015. Končni dokument politike transfernih cen v skupini Slovenske železnice je bil s sklepom poslovodstva št. 3987 z dne 10. 12. 2015 formalno uveljavljen s 1. 1. 2016.

⁹⁰ V 21. členu Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice je določeno, da poslovodstvo družbe Slovenske železnice pri sprejemanju najpomembnejših odločitev za družbo Slovenske železnice in koncern slovenskih železniških družb deluje kot kolegijski organ.

2.3.4.2 Oblikovanje transfernih cen na tržnih osnovah

Na transferne cene v družbah, ki sestavljajo skupino, pomembno vpliva, na kakšnih osnovah so oblikovane, in sicer ali so oblikovane po tržnih pogojih oziroma pod enakimi pogoji, kot prevladujejo na trgu. Oblikovanje transfernih cen je za družbe v skupini Slovenske železnice pomembno, ker vpliva na višino obdavčljivega dobička posamezne družbe.

2.3.4.2.a Družba Slovenske železnice za poslovni leti 2013 in 2014 ni določila metod za določanje primerljivih tržnih cen za skupino Slovenske železnice. Prav tako ni razpolagala z dokumentacijo, iz katere bi bil razviden sistem določanja transfernih cen ter njihova skladnost s primerljivimi tržnimi cenami.

Ukrep družbe Slovenske železnice

Družba Slovenske železnice je v politiki oblikovanja transfernih cen v skupini Slovenske železnice, ki je bila uveljavljena 1. 1. 2016, določila metode za ugotavljanje primerljivih tržnih cen za skupino Slovenske železnice.

2.3.4.2.b Da je izvajanje medsebojnih poslov družb v skupini Slovenske železnice v letih 2013 in 2014 potekalo po običajnih tržnih pogojih oziroma pod enakimi pogoji, kot prevladujejo na trgu, nismo mogli potrditi tudi zaradi naslednjih razlogov:

- analiza primerljivosti, ki bi lahko bila podlaga za ugotavljanje primerljivih tržnih cen, ni bila izvedena, zato se primerljivost transakcij v družbah v skupini Slovenske železnice ni presojala na način, kot ravna nepovezane osebe, ki primerjajo med seboj vse razpoložljive transakcije in se odločijo za transakcijo, ki je zanje najbolj ugodna;
- družbe v skupini Slovenske železnice niso ugotavljale, kako so se dogovorjeni pogodbeni pogoji v povezani transakciji/transakcijah med povezanima družbama/družbami v skupini Slovenske železnice razlikovali od pogojev v primerljivi nepovezani transakciji/transakcijah med nepovezanima družbama/družbami;
- družba Slovenske železnice je zaračunavala svojim odvisnim družbam stroške, povezane z upravljanjem in nadzorom teh odvisnih družb, ki jih v enakih ali primerljivih okoliščinah nepovezane osebe ne bi bile pripravljene plačati;
- pri dogovorih o delitvi skupnih stroškov na posamezne družbe v skupini ni bilo izkazano, da so bili deleži določeni na način, kot bi veljal v enakih ali primerljivih okoliščinah med nepovezanimi osebami;
- ker stroškovne postavke v kalkulacijah posameznih storitev niso bile določene, primerljivosti s cenami posameznih storitev, ki bi bile oblikovane po tržnem načelu, ni bilo mogoče ugotoviti.

Družba Slovenske železnice ni zagotovila nadzora na področju transfernih cen, saj ni razpolagala s podatki oziroma dokumentacijo, ki bi dokazovala, da so se medsebojni posli družb v skupini Slovenske železnice obračunavali po tržnih pogojih oziroma pod enakimi pogoji, kot prevladujejo na trgu.

2.3.4.3 Povzetek ugotovitev

2.3.4.3.1 Družba Slovenske železnice ni sprejela usmeritev za oblikovanje transfernih cen v skupini Slovenske železnice. Družba Slovenske železnice za poslovni leti 2013 in 2014 ni določila metod za določanje primerljivih tržnih cen za skupino Slovenske železnice. Prav tako ni razpolagala z dokumentacijo, iz katere bi bil razviden sistem določanja transfernih cen ter njihova skladnost s primerljivimi tržnimi cenami.

2.3.5 Financiranje družb v skupini Slovenske železnice

Na izvajanje medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice je v letih 2013 in 2014 vplivalo tudi financiranje posameznih dejavnosti družb v skupini Slovenske železnice, predvsem tistih dejavnosti, ki so bile financirane iz državnega proračuna. Ker je pri odločanju, po kakšnih cenah so družbe v skupini Slovenske železnice med seboj poslovale, vplivalo tudi financiranje njihovih dejavnosti, smo v okviru preveritve aktivnosti družbe Slovenske železnice na področju financiranja medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice preverili, ali je družba Slovenske železnice z izvedbo nadzornih aktivnosti zagotovila, da se finančna sredstva iz državnega proračuna niso prenašala od družb v skupini Slovenske železnice, ki opravljajo dejavnosti OGJS, na tržni del dejavnosti teh družb ali na druge družbe v skupini Slovenske železnice.

Direktiva 2012/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. novembra 2012 o vzpostavitvi enotnega evropskega železniškega območja⁹¹ (v nadaljevanju: Direktiva 2012/34/EU) v 6. členu določa, da se javna finančna sredstva, ki so izplačana za eno od področij dejavnosti prevoznikov v železniškem prometu oziroma upravljavcev železniške infrastrukture, ne smejo prenesti na drugo področje dejavnosti. S spremembami in dopolnitvami Zakona o železniškem prometu⁹² (v nadaljevanju: ZZelP-I) je Republika Slovenija v skladu z zahtevo te direktive zagotovila prepoved prenosa javnih finančnih sredstev upravljavca železniške infrastrukture in prevoznika potnikov v železniškem prometu na kakršnokoli drugo poslovanje⁹³. Da izvajalci z izključnimi ali posebnimi pravicami ali pooblastili ne smejo javnih in drugih sredstev, ki jih prejmejo v zvezi z dejavnostmi, ki jih opravljajo na podlagi pravic ali pooblastila, uporabiti za financiranje svojih drugih dejavnosti določa tudi Zakon o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti⁹⁴ (v nadaljevanju: ZPFOLERD-1) v drugem odstavku 7. člena, s katerim se je v pravni red Republike Slovenije prenesla Direktiva Komisije 2006/111/ES z dne 16. novembra 2006 o preglednosti finančnih odnosov med državami članicami in javnimi podjetji ter o finančni preglednosti znotraj določenih podjetij⁹⁵ (v nadaljevanju: Direktiva o preglednosti finančnih odnosov).

Za preverjanje upoštevanja določb glede prepovedi prenosa javnih finančnih sredstev, ki so izplačana za prevoznika v železniškem prometu oziroma upravljavca železniške infrastrukture, smo upoštevali podatke, ki se morajo na podlagi 56. člena Direktive 2012/34/EU na zahtevo predložiti tudi regulatornemu organu. Podatki, ki smo jih uporabili za preverjanje upoštevanja določb glede prepovedi prenosa javnih finančnih sredstev med dejavnostmi v železniškem prometu in pri upravljanju železniške infrastrukture, ki se morajo na zahtevo predložiti tudi regulatornemu organu, so⁹⁶:

- ločeni izkazi poslovnega izida in balance stanja za tovorni promet, potniški promet in upravljanje infrastrukture,

⁹¹ UL EU, št. L 343/32 z dne 14. 12. 2012.

⁹² Uradni list RS, št. 63/13, veljavna od 10. 8. 2013.

⁹³ V ZZelP-I je 6. členu določeno, da se v ZZelP doda nov 22.a člen, ki v prvem odstavku določa, da se javna finančna sredstva, ki so dodeljena za eno od področij dejavnosti prevoznikov v železniškem prometu oziroma upravljavca železniške infrastrukture, ne smejo prenesti na drugo področje dejavnosti.

⁹⁴ Uradni list RS, št. 33/11.

⁹⁵ UL L, št. 318/17 z dne 17. 11. 2006.

⁹⁶ V povezavi s Prilogo VIII Direktive 2012/34/EU.

- metodologija, ki se je uporabila za dodeljevanje stroškov med različne dejavnosti,
- informacije o posameznih virih in porabi javnih sredstev,
- informacije o nadomestilih iz proračuna,
- pregled denarnih tokov družb v skupini,
- podatki o rezultatih poslovanja družb v skupini (izgubah in dobičkih družb v skupini),
- poslovni dogodki, ki so vplivali na rezultate poslovanja družb v skupini.

2.3.5.1 Računovodski izkazi za tovorni promet, potniški promet in upravljanje infrastrukture

Da bi ugotovili, ali so se finančna sredstva iz državnega proračuna, dana družbam, ki opravljajo OGJS, prenašala na tržni del dejavnosti teh družb ali na druge družbe v skupini Slovenske železnice, smo preverili, ali je družba Slovenske železnice z izvedbo nadzornih aktivnosti zagotovila ločeno izkazovanje poslovnih izidov ter stanja sredstev in obveznosti za tovorni promet, potniški promet in infrastrukturo.

Iz prvega in tretjega odstavka 6. člena Direktive 2012/34/EU izhaja, da morajo države članice na podlagi te direktive zagotoviti izdelavo in objavljane ločenih izkazov uspeha in bilanc stanja za poslovanje prevoznikov v železniškem prometu in za upravljavca železniške infrastrukture. Države članice na podlagi te direktive lahko določijo, da je za takšno ločitev potrebna organizacijska delitev na področja znotraj enega prevoznika ali da infrastrukturo in prevozne storitve upravljajo ločeni subjekti. Da mora pravna oseba, ki opravlja dejavnosti, povezane z upravljanjem železniške infrastrukture, ter dejavnosti, povezane s prevoznimi storitvami, zagotoviti izdelavo in objavljane ločenih izkazov uspeha in bilanc stanja na eni strani za poslovanje prevoznikov v železniškem prometu, ki je povezano z njihovimi prevoznimi storitvami, in na drugi strani za poslovanje, povezano z upravljanjem železniške infrastrukture, je določeno tudi v prvem odstavku 22.a člena ZZelP. V drugem odstavku 22.a člena ZZelP pa je določeno, da morajo tudi prevozniki blaga v železniškem prometu ločeno izdelati in objaviti izkaz uspeha in bilanco stanja.

Za družbe v skupini Slovenske železnice, ki delujejo na področjih tovarnega prometa, potniškega prometa in upravljanja infrastrukture, se izdelujejo ločeni računovodski izkazi (bilance stanja in izkazi poslovnega izida), ki so po posameznih družbah prikazani v letnih poročilih skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014. V letnih poročilih skupine Slovenske železnice je na dan 31. 12. 2013 in 31. 12. 2014 prikazano premoženjsko stanje posameznih odvisnih družb v skupini Slovenske železnice, ki ga prikazujemo v tabeli 21. Za primerjavo je prikazano še premoženjsko stanje skupine Slovenske železnice.

Tabela 21: Bilance stanja družb v skupini Slovenske železnice na dan 31. 12. 2013 in 31. 12. 2014

v tisoč evrih

Računovodska postavka	Skupina Slovenske železnice		Tovorni promet		Potniški promet		Infrastruktura	
	31. 12. 2014	31. 12. 2013	31. 12. 2014	31. 12. 2013	31. 12. 2014	31. 12. 2013	31. 12. 2014	31. 12. 2013
Sredstva	607.897	636.533	264.001	303.328	153.944	173.440	88.228	59.883
Dolgoročna sredstva	426.375	489.295	205.834	250.705	106.709	126.896	7.954	25.084
Kratkoročna sredstva	150.182	142.585	37.533	50.398	42.972	45.334	55.093	34.717
Kratkoročne AČR	31.340	4.653	20.634	2.225	4.263	1.209	25.182	83
Obveznosti do virov sredstev	607.897	636.533	264.001	303.328	153.944	173.440	88.228	59.883
Kapital	164.971	153.266	50.903	44.783	23.302	22.499	18.435	22.286
Rezervacije in dolgoročne PČR	36.274	36.422	6.238	6.251	1.905	2.026	8.390	8.202
Dolgoročne obveznosti	119.115	201.371	105.782	175.760	10.751	28.675	273	323
Kratkoročne obveznosti	257.756	235.644	95.720	74.437	113.817	117.640	32.421	28.665
Kratkoročne PČR	29.781	9.830	5.358	2.097	4.169	2.600	28.709	407

Vira: letni poročili skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 (Zbir bilanc stanja podjetij v skupini na dan 31. 12. 2013 in 31. 12. 2014).

V letnih poročilih skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 je prikazana poslovno-izidna uspešnost po posameznih odvisnih družbah v skupini Slovenske železnice, ki jo prikazujemo v tabeli 22. Za primerjavo je prikazana še poslovno-izidna uspešnost skupine Slovenske železnice.

Tabela 22: Izrazi poslovnega izida družb v skupini Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 po dejavnostih
v tisoč evrih

Računovodska postavka	Skupina Slovenske železnice		Tovorni promet		Potniški promet		Infrastruktura	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Poslovni prihodki	557.189	504.040	206.194	178.255	85.151	86.186	164.466	138.853
Poslovni odhodki	(533.024)	(484.018)	(196.615)	(173.871)	(82.080)	(81.810)	(165.249)	(135.313)
<i>Poslovni izid iz poslovanja</i>	<i>24.165</i>	<i>20.022</i>	<i>9.579</i>	<i>4.384</i>	<i>3.071</i>	<i>4.376</i>	<i>(783)</i>	<i>3.540</i>
Finančni prihodki	1.793	8.511	2.221	4.715	326	389	236	244
Finančni odhodki	(9.540)	(8.576)	(4.970)	(5.502)	(2.650)	(1.883)	(384)	(55)
<i>Rezultat finančnih gibanj</i>	<i>(7.747)</i>	<i>(65)</i>	<i>(2.749)</i>	<i>(787)</i>	<i>(2.324)</i>	<i>(1.494)</i>	<i>(148)</i>	<i>189</i>
Drugi prihodki	79	185	29	53	4	0	34	120
Drugi odhodki	(1.060)	(793)	(425)	(261)	(95)	(41)	(299)	(388)
<i>Rezultat drugih gibanj</i>	<i>(981)</i>	<i>(608)</i>	<i>(396)</i>	<i>(208)</i>	<i>(91)</i>	<i>(41)</i>	<i>(265)</i>	<i>(268)</i>
Celotni poslovni izid	15.437	19.349	6.434	3.389	656	2.841	(1.196)	3.461
Davek iz dobička	876	639	0	0	0	0	0	339
Odloženi davki	11	(4)	0	0	0	0	0	0
Čisti poslovni izid	14.550	18.714	6.434	3.389	656	2.841	(1.196)	3.122

Vira: letni poročili skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 (Poslovno-izidna uspešnost po posameznih družbah za leti 2013 in 2014).

Z uveljavitvijo ZDSŽ in ustanovitvijo treh novih odvisnih družb (Tovorni promet, Potniški promet in Infrastruktura) se je zahteva po ločenem izkazovanju premoženjskega stanja in poslovno-izidne uspešnosti po posameznih družbah v skupini Slovenske železnice iz Direktive 2012/34/EU in ZZelP zagotovila skupaj s pravnoorganizacijskim položajem teh treh družb. Omenjene družbe kot samostojne pravne osebe v skladu s 54. členom ZGD-1 izdelujejo in objavljajo ločene izkaze poslovnega izida in bilance stanja.

Ne glede na pravnoorganizacijsko ustrezno ločenost izkazovanja premoženjskega stanja in poslovno-izidne uspešnosti teh odvisnih družb v skupini Slovenske železnice, pa obstoječa ureditev (pogodbeni koncern družb v skupini Slovenske železnice) ob upoštevanju določil ZGD-1, obvladujoči družbi Slovenske železnice omogoča, da na podlagi sklenjenih pogodb o obvladovanju s temi družbami sprejema odločitve, ki vplivajo na premoženjsko stanje in poslovno uspešnost teh družb.

2.3.5.2 Metodologija za dodeljevanje stroškov med različne dejavnosti

Da bi ugotovili, ali so se finančna sredstva iz državnega proračuna prenašala na tržni del dejavnosti družb, ki opravljajo OGJS, ali na druge družbe v skupini Slovenske železnice, smo preverili, ali je družba Slovenske železnice z izvedbo nadzornih aktivnosti zagotovila uporabo metodologije za dodeljevanje stroškov med različne dejavnosti.

2.3.5.2.a Obveznost glede ločenega evidentiranja različnih dejavnosti, ki jih opravljajo izvajalci z izključnimi ali posebnimi pravicami ali pooblastili, poleg ZZelP predpisuje tudi ZPFOLERD-1. V prvem odstavku 7. člena ZPFOLERD-1 je določeno, da izvajalci z izključnimi ali posebnimi pravicami ali pooblastili, ki poleg dejavnosti, ki jih opravljajo na podlagi pravic ali pooblastila, izvajajo še druge dejavnosti, vodijo ločene računovodske evidence po posameznih dejavnostih.

Za družbe v skupini Slovenske železnice, ki delujejo na področjih potniškega prometa in upravljanja infrastrukture, se izdelujejo ločeni izkazi poslovnega izida teh družb po dejavnostih, ki so prikazani v letnih poročilih skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014. V letnih poročilih skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 je prikazana poslovno-izidna uspešnost družbe Infrastruktura in družbe Potniški promet po posameznih dejavnostih, ki jo prikazujemo v tabelah 23 in 24. Za primerjavo smo prikazali še celotno poslovno-izidno uspešnost družbe Infrastruktura in družbe Potniški promet v tem obdobju.

Tabela 23: Poslovno-izidna uspešnost družbe Infrastruktura po dejavnostih v letih 2013 in 2014

v tisoč evrih

Računovodska postavka	Izkaz poslovnega izida družbe Infrastruktura		Izkaz poslovnega izida OGJS – vzdrževanje JŽI		Izkaz poslovnega izida OGJS – vodenje prometa		Izkaz poslovnega izida – druge dejavnosti ¹⁾	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Poslovni prihodki	164.466	138.853	99.255	77.501	33.000	33.000	32.680	29.132
Poslovni odhodki	165.249	135.313	101.319	76.796	35.854	32.992	28.545	26.305
<i>Poslovni izid iz poslovanja</i>	<i>(783)</i>	<i>3.540</i>	<i>(2.064)</i>	<i>705</i>	<i>(2.854)</i>	<i>8</i>	<i>4.135</i>	<i>2.827</i>
Finančni prihodki	236	244	209	217	27	27	0	0
Finančni odhodki	384	55	290	53	94	3	0	0
<i>Rezultat finančnih gibanj</i>	<i>(148)</i>	<i>189</i>	<i>(81)</i>	<i>164</i>	<i>(67)</i>	<i>24</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Drugi prihodki	34	120	19	50	14	4	1	72
Drugi odhodki	299	388	271	243	27	17	1	133
<i>Rezultat drugih gibanj</i>	<i>(265)</i>	<i>(268)</i>	<i>(252)</i>	<i>(193)</i>	<i>(13)</i>	<i>(13)</i>	<i>0</i>	<i>(61)</i>
Celotni poslovni izid	(1.196)	3.461	(2.397)	676	(2.934)	19	4.135	2.766
Davek iz dobička	0	339	0	81	-	-	0	258
Odloženi davki	-	-	-	-	-	-	-	-
Čisti poslovni izid	(1.196)	3.122	(2.397)	595	(2.934)	19	4.135	2.508

Opomba: ¹⁾ Izkazi poslovnega izida za naslednje dejavnosti: postaje in postajališča, gospodarjenje z JŽI, druge dejavnosti vzdrževanja JŽI in druge dejavnosti vodenja prometa.

Vira: letni poročili skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 (Poslovno-izidna uspešnost po posameznih družbah za leti 2013 in 2014).

Tabela 24: Poslovno-izidna uspešnost družbe Potniški promet po dejavnostih v letih 2013 in 2014

v tisoč evrih

Računovodska postavka	Izkaz poslovnega izida družbe Potniški promet		Izkaz poslovnega izida OGJS – prevoz potnikov		Izkaz poslovnega izida – druge dejavnosti	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Poslovni prihodki	85.151	86.168	84.543	85.566	608	620
Poslovni odhodki	82.080	81.810	80.908	80.739	1.172	1.071
<i>Poslovni izid iz poslovanja</i>	<i>3.071</i>	<i>4.376</i>	<i>3.635</i>	<i>4.827</i>	<i>(564)</i>	<i>(451)</i>
Finančni prihodki	326	389	324	387	2	2
Finančni odhodki	2.650	1.883	2.639	1.871	11	12
<i>Rezultat finančnih gibanj</i>	<i>(2.324)</i>	<i>(1.494)</i>	<i>(2.315)</i>	<i>(1.484)</i>	<i>(9)</i>	<i>(10)</i>
Drugi prihodki	4	0	4	0	0	0
Drugi odhodki	95	41	95	41	0	0
<i>Rezultat drugih gibanj</i>	<i>(91)</i>	<i>(41)</i>	<i>(91)</i>	<i>(41)</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Celotni poslovni izid	656	2.841	1.229	3.302	(573)	(461)
Davek iz dobička	-	-	-	-	-	-
Odloženi davki	-	-	-	-	-	-
Čisti poslovni izid	656	2.841	1.229	3.302	(573)	(461)

Vira: letni poročili skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 (Poslovno-izidna uspešnost po posameznih družbah za leti 2013 in 2014).

Družbi Infrastruktura in Potniški promet, ki poleg dejavnosti, ki se financirajo iz državnega proračuna in jih opravljata na podlagi pravic oziroma pooblastila, izvajata še druge dejavnosti, vodita izkaze poslovnega izida po posameznih dejavnostih. Po dejavnostih pa ne izkazujeta premoženjskega stanja, saj bilance stanja teh družb niso prikazane po posameznih dejavnostih. Družba Slovenske železnice od organov vodenja družb Potniški promet in Infrastruktura ni zahtevala, da pripravita bilance stanja tudi po dejavnostih, čeprav ji to omogočajo sklenjene pogodbe o obvladovanju s tema družbama. Posledično družbi Slovenske železnice, kot obvladujoči družbi v skupini Slovenske železnice, ni omogočen celovit nadzor nad finančno stabilnostjo družb v skupini Slovenske železnice, ki opravljata dejavnost OGJS, saj ji ni omogočen pregled nad stanjem sredstev in viri, s katerimi je bilo pridobljeno premoženje teh dveh družb za opravljanje dejavnosti OGJS.

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

V letu 2018 bo družba Slovenske železnice vzpostavila tudi bilance stanja po posameznih dejavnostih v družbah Infrastruktura in Potniški promet in v tem delu dopolnila sodila.

2.3.5.2.b Za vodenje ločenih računovodskih evidenc po posameznih dejavnostih se uporabljajo sodila, pri čemer sodila, ki so namenjena razporejanju posrednih stroškov po dejavnostih, temeljijo na računovodskih načelih. Pri razporejanju posrednih stroškov je treba uporabiti sodila, ki temeljijo na

aktivnostih, ki te stroške povzročajo. Če teh aktivnosti ni mogoče določiti, se uporabijo sodila delitve posrednih stroškov na podlagi deleža neposrednih stroškov. Takšna pravila glede določitve sodil predpisuje ZPFOLERD-1 v 8. členu.

Sodila bi moral sprejeti organ nadzora posameznega izvajalca z izključno ali posebno pravico ali pooblastilom na predlog organa vodenja, kot določa tretji odstavek 8. člena ZPFOLERD-1. Ustreznost sodil in pravilnost njihove uporabe mora enkrat letno, ob letni reviziji računovodskih izkazov, preveriti revizor in podati o njih pisno mnenje, na podlagi prvega odstavka 9. člena ZPFOLERD-1. Organ vodenja izvajalca z izključno ali posebno pravico ali pooblastilom mora o sprejetih in revidiranih sodilih seznaniti tudi ministrstvo, pristojno za urejanje področja dejavnosti, za katero je bila izvajalcu podeljena izključna ali posebna pravica ali pooblastilo, kar je določeno v 10. členu ZPFOLERD-1, ki v nadaljevanju določa, da pristojno ministrstvo lahko zahteva, da organ nadzora tudi ponovno odloča o njihovi ustreznosti. Pristojno ministrstvo lahko začne postopek za odvzem izključne ali posebne pravice ali pooblastila, če organ nadzora po prejemu zahteve pristojnega ministrstva ponovno ne odloči o ustreznosti sodil ali teh ne spremeni tako, da bi bila ustrezna.

Družba Slovenske železnice bi morala od organov vodenja družb Potniški promet in Infrastruktura zahtevati, da določijo sodila, ki bi se uporabila za dodeljevanje stroškov in razmejevanje prihodkov med različne dejavnosti družbe Infrastruktura in družbe Potniški promet, in bi jih sprejel nadzorni svet družbe Slovenske železnice.

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

Pred strukturno reorganizacijo prej enotne družbe Slovenske železnice v letu 2011 so se uporabljala Sodila za razporejanje prihodkov in odhodkov na posamezne dejavnosti v družbi Slovenske železnice, ki so bila pregledana s strani revizorja 10. 11. 2009 in h katerim je dal soglasje nadzorni svet 3. 12. 2009.

Opozarjamo, da se morajo na podlagi četrtega odstavka 8. člena ZPFOLERD-1 ista sodila dosledno uporabljati vsako poslovno leto.

Ukrepi družbe Slovenske železnice

Družba Slovenske železnice je zagotovila, da sta družbi Potniški promet in Infrastruktura sprejeli sodila za ločeno evidentiranje prihodkov in odhodkov dejavnosti OGJS in drugih dejavnosti v letu 2016. Ob letni reviziji računovodskih izkazov jih je preveril revizor in podal o njih pisno mnenje.

2.3.5.2.c V letnih poročilih skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 je družba Slovenske železnice za družbi Potniški promet in Infrastruktura prikazala računovodske izkaze poslovnega izida po dejavnostih, vendar ni predstavila sodil (povezava s točko 2.3.5.2.b tega poročila), v skladu s katerimi naj bi bili na posamezne dejavnosti teh družb razporejeni prihodki in odhodki. Na podlagi četrtega odstavka 8. člena ZPFOLERD-1 se morajo ista sodila dosledno uporabljati vsako poslovno leto.

2.3.5.3 Financiranje družb v skupini Slovenske železnice na podlagi Zakona o dopolnitvi Zakona o družbi Slovenske železnice

Da bi ugotovili, ali so se finančna sredstva iz državnega proračuna prenašala na tržni del dejavnosti družb, ki opravljajo OGJS ali na druge družbe v skupini Slovenske železnice, smo preverili, ali je družba Slovenske železnice z izvedbo nadzornih aktivnosti zagotovila, da se družbe v skupini Slovenske železnice iz državnega proračuna financirajo zgolj za uresničevanje javnega interesa na področju železniškega prometa.

Na podlagi Zakona o dopolnitvi Zakona o družbi Slovenske železnice⁹⁷ (v nadaljevanju: ZDSŽ-A) je bila družbi Slovenske železnice priznana terjatev do Republike Slovenije v znesku 134.261.600 evrov. V novem 5.a členu (ki je bil v ZDSŽ dodan s 1. členom ZDSŽ-A) je določeno, da bo Republika Slovenija terjatev družbe Slovenske železnice, ki je nastala z odpisom terjatev oziroma obveznosti, ki so obstajale 31. 12. 1999, v breme oziroma v dobro dolgoročnih obveznosti iz financiranja in sestavin kapitala v podbilancah poslovnih področij družbe v vrednosti 134.261.600 evrov⁹⁸, družbi Slovenske železnice plačala v letih od 2012 do 2016, in sicer vsako leto po 26.852.320 evrov. Zakon za uravnoteženje javnih financ⁹⁹ (v nadaljevanju: ZUJF), je preložil odplačilo obveznosti Republike Slovenije do družbe Slovenske železnice v prihodnja obdobja, in sicer na obdobje od leta 2014 do 2023.

Družba Slovenske železnice je z vlado 31. 12. 2012, sklenila pogodbo o plačilu terjatve iz naslova 5.a člena ZDSŽ-A, s katero sta Republika Slovenija in družba Slovenske železnice uredili medsebojne pravice in obveznosti v zvezi s plačilom terjatve v znesku 134.261.600 evrov. Republika Slovenija se je zavezala, da bo celotni znesek terjatve družbe Slovenske železnice poravnala v desetih enakih letnih obrokih v vrednosti 13.426.160 evrov, pri čemer se datumi zapadlosti plačil v posameznih letih in način plačila terjatve določijo z letnimi pogodbami. Z dnem uveljavitve pogodbe o načinu plačila terjatve, 3. 2. 2014, je prenehala veljati pogodba o plačilu terjatve, ki jo je družba Slovenske železnice sklenila z vlado, 31. 12. 2012. S pogodbo o načinu plačila terjatve je bilo dogovorjeno, da bo Republika Slovenija znesek v vrednosti 134.261.600 evrov poravnala v desetih enakih obrokih, v letih od 2014 do 2023, v vrednosti 13.426.160 evrov letno.

2.3.5.3.1 Prenos terjatve družbe Slovenske železnice do Republike Slovenije iz naslova ZDSŽ-A na odvisni družbi Potniški promet in Tovorni promet

Družba Slovenske železnice je 18. 5. 2012 z družbama Potniški promet in Tovorni promet sklenila pogodbi o ureditvi medsebojnega razmerja iz naslova terjatve, pripoznane na podlagi ZDSŽ-A (v nadaljevanju: pogodbi o ureditvi medsebojnega razmerja). Iz pogodb o ureditvi medsebojnega razmerja izhaja, da je Republika Slovenija z ZDSŽ-A priznala terjatev družbe Slovenske železnice iz naslova nadomestitve izpadlega kapitala v znesku 134.261.600 evrov, ki je po sprejetem delitvenem načrtu 1. 9. 2011 ostala v celoti izkazana med sredstvi prenosne družbe Slovenske železnice. V teh pogodbah je navedeno, da je bil zaradi zagotovitve ustrezne kapitalske strukture družb Potniški promet in Tovorni promet del te terjatve iz naslova nadomestitve izpadlega kapitala dodeljen družbi Potniški promet v znesku 15.000.000 evrov, drugi del te terjatve iz naslova nadomestitve izpadlega kapitala pa je bil dodeljen družbi Tovorni promet v znesku 114.261.600 evrov. Iz pogodb o ureditvi medsebojnega razmerja tudi izhaja, da družba Slovenske železnice v otvoritveni bilanci 1. 1. 2011 izkazuje dolgoročno obveznost do družbe Potniški promet v znesku 15.000.000 evrov in do družbe Tovorni promet v znesku 114.261.600 evrov, medtem ko družba Potniški promet in družba Tovorni promet v otvoritvenih

⁹⁷ Uradni list RS, št. 43/11; začel veljati 4. 6. 2011.

⁹⁸ Terjatev družbe Slovenske železnice do Republike Slovenije, ki je bila v letu 2011 vzpostavljena na podlagi ZDSŽ-A, v znesku 134.261.600 evrov, je bila določena na podlagi strukture deležev v virih financiranja oziroma razmerja med dolgovi in kapitalom, v razponu med dvema ugotovljenima mejnima zneskoma. Iz mnenja Ministrstva za finance glede ZDSŽ-A z vidika državnih pomoči z dne 8. 11. 2017 izhaja, da navedeno ministrstvo ugotavlja, da 5.a člen ZDSŽ-A ne vsebuje elementov državne pomoči ob pogoju, če je bila družba Slovenske železnice ob prenosu premoženja na Republik Slovenijo dejansko oškodovana v navedenem znesku.

⁹⁹ Uradni list RS, št. 40/12; začel veljati 31. 5. 2012.

bilancah 1. 1. 2011 izkazujeta terjatve do družbe Slovenske železnice v enakih zneskih, kot so izkazane dolgoročne obveznosti.

Družba Slovenske železnice je s pogodbama o ureditvi medsebojnega razmerja prenesla terjatev do Republike Slovenije iz naslova ZDSŽ-A na družbo Potniški promet v znesku 15.000.000 evrov in na družbo Tovorni promet v znesku 114.261.600 evrov že ob sestavi delitvene bilance oziroma otvoritvenih bilanc družbe Slovenske železnice in takrat na novo nastali družbi Tovorni promet in Potniški promet. Dolgoročna terjatev takratne prenosne družbe Slovenske železnice do Republike Slovenije, vzpostavljena v letu 2010 in izkazana v zaključnem poročilu prenosne družbe Slovenske železnice v znesku 134.261.600 evrov, po delitvi ni ostala v celoti izkazana med sredstvi prenosne družbe Slovenske železnice, saj je družba Slovenske železnice z družbama Potniški promet in Tovorni promet sklenila pogodbi o ureditvi medsebojnega razmerja, s katerima je prenesla del te terjatve na ti dve družbi.

V letu 2013 so se glede na otvoritveno stanje dolgoročne obveznosti do virov sredstev družbe Slovenske železnice do odvisnih družb Potniški promet in Tovorni promet ter dolgoročne terjatve družb Potniški promet in Tovorni promet do družbe Slovenske železnice povečale zaradi pripisa obresti (povezava s točko 2.3.5.3.2 tega poročila). Družba Potniški promet je na dan 31. 12. 2013 izkazovala 15.608.65 evrov, družba Tovorni promet pa 118.897.960 evrov dolgoročnih terjatev do družbe Slovenske železnice. Konec leta 2014, na dan 31. 12. 2014, pa je družba Potniški promet izkazovala 8.733.608 evrov, družba Tovorni promet pa 66.527.742 evrov dolgoročnih terjatev do družbe Slovenske železnice, po pripisu obresti za leto 2014 (povezava s točko 2.3.5.3.2 tega poročila), nakazilu letnega obroka v znesku 13.426.160 evrov iz državnega proračuna na podlagi pogodbe o načinu plačila terjatve in po odstopu terjatve družbe Slovenske železnice do Republike Slovenije iz naslova ZDSŽ-A (PS) [REDACTED] (PS) (povezava s točko 2.3.5.3.3 tega poročila).

2.3.5.3.2 Obrestovanje, prenesene terjatve družbe Slovenske železnice do Republike Slovenije iz naslova ZDSŽ-A na odvisni družbi Potniški promet in Tovorni promet

Družba Slovenske železnice se je z družbama Potniški promet in Tovorni promet pogodbeno dogovorila tudi glede obrestovanja terjatve iz naslova ZDSŽ-A, ki jo je prenesla na ti dve družbi. Iz pogodb o ureditvi medsebojnega razmerja izhaja, da bo družba Slovenske železnice dolgoročno obveznost v znesku 15.000.000 evrov, ki jo je izkazovala do družbe Potniški promet in dolgoročno obveznost v znesku 114.261.600 evrov, ki jo je izkazovala do družbe Tovorni promet, obrestovala po obrestni meri 2,423 odstotka. Obrestna mera se bo v skladu s pogodbama o ureditvi medsebojnega razmerja usklajevala letno, na podlagi ponderirane povprečne obrestne mere za najete kredite družbe Slovenske železnice. Obresti se bodo obračunavale enkrat letno, na začetku leta, na linearni način in se letno pripisovale k dolgu, plačale pa se bodo ob končni vrnitvi sredstev, kar je določeno v pogodbah o ureditvi medsebojnega razmerja.

V tabeli 25 prikazujemo pripisane obresti k terjatvi iz naslova ZDSŽ-A, ki je bila prenesena na družbi Potniški promet in Tovorni promet.

Tabela 25: Obrestovanje terjatve iz naslova ZDSŽ-A v letih 2013 in 2014

v evrih

Družba	Začetno stanje 1. 1. 2013	Pripis obresti 2013 ¹⁾	Končno stanje 31. 12. 2013	Pripis obresti 2014 ²⁾	Stanje terjatve 2. 2. 2014	Nakazila iz proračuna	Del terjatev odstopljen bankam	Končno stanje 31. 12. 2014
Potniški promet	(PS) █████	████	████	████	████	████	████	████ (PS)
Tovorni promet	(PS) █████		████	████	████	████	████	████ (PS)
Skupaj	(PS) █████		████	████	████	████	████	████ (PS)

Opombe:¹⁾ Obrestna mera je za leto 2013 znašala 1,596 odstotka.

²⁾ Obrestna mera je za leto 2014 znašala 1,670 odstotka.

³⁾ Republika Slovenija je 3. 2. 2014 družbi Slovenske železnice poravnala en obrok terjatve iz naslova ZDSŽ-A, v znesku 13.426.160 evrov. Sorazmerni del obroka v znesku 1.500.000 evrov (ena desetina od zneska 15.000.000 evrov) se je na podlagi pogodb o ureditvi medsebojnega razmerja pripisal družbi Potniški promet, drugi sorazmerni del obroka v znesku 11.426.160 evrov (ena desetina od zneska 114.261.600 evrov) pa se je pripisal družbi Tovorni promet. Za znesek 1.500.000 evrov je družba Slovenske železnice povečala obveznost do družbe Potniški promet, za znesek 11.426.160 evrov pa zmanjšala obveznost družbe Tovorni promet do družbe Slovenske železnice.

Vir: obračun obresti na podlagi pogodb o ureditvi medsebojnega razmerja.

Družba Slovenske železnice je na podlagi pogodb o ureditvi medsebojnega razmerja v letih 2013 in 2014 izkazovala obveznosti iz naslova obresti do družbe Potniški promet v znesku 469.060 evrov¹⁰⁰ in do družbe Tovorni promet v znesku 3.573.030 evrov¹⁰¹, čeprav ZDSŽ-A ne določa obrestovanja te terjatve družbe Slovenske železnice do Republike Slovenije.

2.3.5.3.3 Odstop terjatve družbe Slovenske železnice do Republike Slovenije iz naslova ZDSŽ-A (PS) █████ (PS)

Odstop terjatve s pogodbo (cesijo terjatev) ureja OZ, ki v 417. členu določa, da lahko upnik s pogodbo, ki jo sklene s kom tretjim, prenese nanj svojo terjatev, razen tistih terjatev, katerih prenos je z zakonom prepovedan, kot tudi tistih, ki so povezane z osebnostjo upnika ali njihova narava nasprotuje prenosu na drugega. Če sta se dolžnik in upnik dogovorila, da upnik ne bo smel prenesti terjatve na drugega, prenos nima pravnega učinka, kot izhaja iz določb OZ.

V pogodbi o načinu plačila terjatve je določeno, da lahko družba Slovenske železnice s temi terjatvami do Republike Slovenije neomejeno razpolaga. V tej pogodbi je določeno tudi, če terjatev prenese na drugi subjekt ali z njo kako drugače razpolaga v skladu z obligacijskimi predpisi, mora pristojno ministrstvo pred sklenitvijo pogodbe o prenosu terjatve oziroma drugim razpolaganjem z njo z izjavo potrditi njen obstoj.

¹⁰⁰ 245.201 evro (za leto 2013) in 223.859 evrov (za leto 2014).

¹⁰¹ 1.867.801 evro (za leto 2013) in 1.705.229 evrov (za leto 2014).

Družba Slovenske železnice je 6. 11. 2014 z (PS) [REDACTED] (PS) sklenila pogodbo o odstopu terjatev (v nadaljevanju: pogodba o odstopu terjatev (2014)). Iz pogodbe o odstopu terjatev (2014) izhaja, da družba Slovenske železnice z učinkom na dan podpisa te pogodbe, brezpogojno in nepreklicno odstopa in prenaša terjatve do Republike Slovenije na (PS) [REDACTED] (PS), te pa pridobijo terjatve do Republike Slovenije od družbe Slovenske železnice v delu in obsegu ter na način, kot je določen in v skladu s pogoji iz te pogodbe.

Družba Slovenske železnice v skladu s pogodbo o odstopu terjatev (2014) (PS) [REDACTED] (PS) prenese in odstopi del terjatve do Republike Slovenije iz naslova 5.a člena ZDSŽ-A, in sicer v znesku (PS) [REDACTED] (PS) evrov, ki zapade v plačilo v (PS) [REDACTED] (PS) enakih letnih obrokih, v obdobju od leta (PS) [REDACTED] (PS). Ker imajo (PS) [REDACTED] (PS) do družbe Slovenske železnice terjatve iz naslova glavnice in obresti ter drugih terjatev, se bodo z odstopljenimi terjatvami družbe Slovenske železnice do Republike Slovenije poravnale obveznosti do (PS) [REDACTED] (PS), kar izhaja iz šestega poglavja pogodbe o odstopu terjatev (2014).

Vrednosti odstopljenih terjatev družbe Slovenske železnice do Republike Slovenije posameznim bankam in poravnava obveznosti družbe Slovenske železnice do (PS) [REDACTED] (PS), ki izhajajo iz pogodbe o odstopu terjatev (2014), so prikazane v tabeli 26.

¹⁰² (PS) [REDACTED]

[REDACTED] (PS)

Tabela 26: Odstopljene terjatve družbe Slovenske železnice do Republike Slovenije iz naslova ZDSŽ-A bankam in poravnava obveznosti družbe Slovenske železnice do (PS) █████ (PS)

v evrih

Banka	Nominalna vrednost terjatev	Diskont	DDV	Odstopljene terjatve bankam	Poplačilo obveznosti do bank
(1)	(3)	(4)	(5)	(6) = (3)-(4)-(5)	(7)
(PS) [redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted] (PS)

Opombi: ¹⁾ Znesek predstavlja kumulativno vrednost (PS) [redacted] (PS) obrokov terjatve družbe Slovenske železnice do Republike Slovenije iz naslova ZDSŽ-A, ki zapadejo v plačilo na dan (PS) [redacted] (PS).

2) Znesek predstavlja vrednost terjatve družbe Slovenske železnice do Republike Slovenije iz naslova ZDSŽ-A, ki je bila prodana (PS) [REDACTED] (PS).

Vir: pogodba o odstopu terjatev (2014).

Družba Slovenske železnice je z (PS) [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] (PS).

Družba Slovenske železnice je z odstopljenimi terjatvami v letu 2014 poravnala (PS) [redacted] (PS) evrov obveznosti iz naslova (PS) [redacted] (PS), ter v znesku (PS) [redacted] (PS) evrov obveznosti iz naslova (PS) [redacted]

(PS). Družba Slovenske železnice je z odstopljenimi terjatvami v znesku (PS) (PS) evrov poravnala obveznosti iz (PS) (PS) in v znesku (PS) (PS) evrov obveznosti iz naslova poslov z (PS) (PS). Poleg tega je družba Slovenske železnice z odstopljenimi terjatvami v letu 2014, v znesku (PS) (PS) evrov, poravnala obveznosti iz naslova (PS) (PS).

Da bi lahko družba Slovenske železnice v skladu s tretjim odstavkom 2. člena ZDSŽ pri svojem poslovanju in pri upravljanju odvisnih družb v celoti skrbela za uresničevanje javnega interesa na področju železniškega prometa, bi morale biti družbe v skupini Slovenske železnice, ki opravljajo tržno dejavnost, sposobne samostojno pokrivati vse svoje obveznosti (vključno z obveznostmi iz naslova (PS) (PS)). Družba Slovenske železnice je del sredstev po 5.a členu ZDSŽ porabila za pokrivanje (PS) (PS), ki so bila namenjena opravljanju tržnih dejavnosti tovarnega prometa, pred delitvijo družbe Slovenske železnice in ustanovitvijo družb Infrastruktura, Potniški promet in Tovorni promet (PS) (PS) ter za poravnavo obveznosti družbe Slovenske železnice (PS) (PS), ki so nastale zaradi poslovno neustreznih odločitev posloводства družbe Slovenske železnice pri (PS) (PS).

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

Skupina Slovenske železnice je v letih 2014 in 2015 reševala problem (PS)

(PS)

103 (PS) (PS)

104 (PS) (PS)

(PS)

2.3.5.3.4 Zastava terjatve družbe Slovenske železnice iz naslova ZDSŽ-A

Družba Slovenske železnice je 6. 11. 2014 (PS) (PS) sklenila tudi pogodbo o zastavi terjatev. Iz te pogodbe o zastavi terjatev izhaja, da je družba Slovenske železnice v korist (PS) (PS) zastavila še preostanek terjatve do Republike Slovenije iz naslova ZDSŽ-A, v skupnem nominalnem znesku (PS) (PS) evrov.

Družba Slovenske železnice je v korist (PS) (PS) zastavila terjatve do Republike Slovenije za poravnavo (PS) (PS), ki so bili namenjeni opravljanju tržnih dejavnosti tovarnega prometa v znesku (PS) (PS) evrov in poravnavi obveznosti iz naslova (PS) (PS) evrov.

2.3.5.4 Nadomestila za opravljanje nalog OGJS iz državnega proračuna

Da bi ugotovili, ali so se finančna sredstva iz državnega proračuna prenašala na tržni del dejavnosti družb, ki opravljajo OGJS, ali na druge družbe v skupini Slovenske železnice, smo preverili, ali je družba Slovenske železnice z izvedbo nadzornih aktivnosti zagotovila, da sta odvisni družbi iz državnega proračuna prejeli ustrezen znesek nadomestil za opravljanje nalog OGJS.

ZZelP določa storitve, ki so na področju železniškega prometa javne dobrine, zato jih zagotavlja Republika Slovenija iz državnega proračuna. Na podlagi 22. člena ZZelP se iz državnega proračuna zagotavljajo:

- sredstva za izvajanje OGJS prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu (v nadaljevanju: OGJS prevoza potnikov),
- sredstva za izvajanje OGJS vzdrževanja JŽI in vodenje prometa na njej ter drugih nalog upravljavca iz 11.a in 11.b člena ZZelP,
- sredstva za investicije v JŽI in sredstva za vzdrževalna dela v javno korist,
- sredstva za nadomestilo stroškov iz 4. člena ZZelP, ki se zagotavljajo prevoznikom, ki izvajajo prevoz potnikov v mednarodnem železniškem prometu oziroma prevoz blaga.

Sredstva iz državnega proračuna za izvajanje nalog iz 22. člena ZZelP, ki sta jih prejeli družbi Potniški promet in Infrastruktura v letih 2013 in 2014, kot so prikazana v letnih poročilih skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014, prikazujemo v tabeli 27.

Tabela 27: Sredstva državnega proračuna, ki sta jih prejeli družbi Potniški promet in Infrastruktura v letih 2013 in 2014

	v tisoč evrih	
	2013	2014
Potniški promet	41.569	41.380
Infrastruktura	113.340	104.952
Skupaj	154.909	146.332

Vira: letni poročili skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 (Poslovnoizidna uspešnost po posameznih družbah/dejavnostih v letih 2013 in 2014).

2.3.5.4.1 Nadomestila družbi Potniški promet za opravljanje nalog OGJS prevoza potnikov

Prevoz potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu zagotavlja država kot javno dobrino z OGJS v obsegu, ki jo določa prometna politika na področju javnega železniškega potniškega prometa, kar je določeno v prvem odstavku 6. člena ZZelP. Vlada je z družbo Slovenske železnice sklenila pogodbo o izvajanju OGJS prevoza potnikov za obdobje od leta 2010 do 2019 (v nadaljevanju: pogodba o izvajanju OGJS prevoza potnikov). K pogodbi o izvajanju OGJS prevoza potnikov je družba Potniški promet z vlado za leto 2013 sklenila dva aneksa, za leto 2014 pa osem aneksov, h katerim je družba Slovenske železnice dala soglasja. Na podlagi aneksov so bila določena sredstva državnega proračuna za plačilo nadomestila za izvajanje OGJS prevoza potnikov družbi Potniški promet v letih 2013 in 2014.

V drugem odstavku 10. člena Uredbe o načinu izvajanja obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu¹⁰⁶ (v nadaljevanju: Uredba OGJS prevoza potnikov) je določeno, da izvajalec OGJS prevoza potnikov oblikuje ceno prevoza tako, da pokriva stroške blaga, materiala, energije, storitev, dela, uporabe JŽI, odpise vrednosti, odhodke financiranja in druge upravičene izredne odhodke ter glede na tržne možnosti ustvari pozitiven donos. V 11. členu Uredbe OGJS prevoza potnikov in 7. členu pogodbe o izvajanju OGJS prevoza potnikov pa je določen način izračuna nadomestila, in sicer višina nadomestila za izvajanje OGJS prevoza potnikov, ki ne vključuje DDV, ne sme preseči zneska, potrebnega za kritje neto finančnega učinka na stroške in prihodke, nastale zaradi izpolnjevanja obveznosti izvajanja OGJS prevoza potnikov, pri čemer se upoštevajo s tem povezani prihodki, ki jih obdrži izvajalec OGJS, in tudi primeren dobiček¹⁰⁷.

2.3.5.4.1.a Nadomestilo za izvajanje OGJS prevoza potnikov je bilo v pogodbi o izvajanju OGJS prevoza potnikov in aneksih k tej pogodbi za leti 2013 in 2014 določeno na osnovi načrtovanih kategorij prihodkov in odhodkov oziroma stroškov, povezanih z izvajanjem OGJS prevoza potnikov. Nadomestilo za izvajanje OGJS prevoza potnikov za leto 2013 je določeno v 5. členu aneksa št. 8 v znesku

¹⁰⁶ Uradni list RS, št. 99/08.

¹⁰⁷ V desetem odstavku 7. člena pogodbe o izvajanju OGJS prevoza potnikov je primeren dobiček opredeljen kot višina sredstev za razširjeno reprodukcijo, torej za vlaganje v materialna sredstva, kadre in razvoj storitev OGJS.

46.000.000 evrov, nadomestilo za izvajanje OGJS prevoza potnikov za leto 2014 pa v 4. členu aneksov št. 10 do št. 17 v znesku 45.311.049 evrov.

Nadomestilo za izvajanje OGJS prevoza potnikov za leto 2013 bi znašalo 41.711.030 evrov, za leto 2014 pa 43.965.345 evrov, upoštevaje zgolj dejanske upravičene stroške oziroma odhodke, ki so nastali z izvajanjem OGJS prevoza potnikov. Takšne vrednosti dejanskih stroškov oziroma odhodkov izhajajo iz računovodskih izkazov družbe Potniški promet po dejavnostih in se nanašajo na izvajanje OGJS prevoza potnikov.

Za porabo proračunskih sredstev, namenjenih izvajanju OGJS prevoza potnikov, pogodba o izvajanju OGJS prevoza potnikov v petem odstavku 10. člena določa posredovanje končne mesečne situacije za opravljeno delo pristojnemu ministrstvu, h kateri je med drugim treba predložiti prikaz stroškov izvajanja OGJS prevoza potnikov in stranskih dejavnosti. Na podlagi 6. odstavka 10. člena pogodbe o izvajanju OGJS prevoza potnikov pa je ob koncu poslovnega leta, najkasneje ob izdelavi zaključnega računa, na podlagi navedene pogodbe treba predložiti končno poročilo o izvajanju OGJS prevoza potnikov s poudarki na elementih iz poslovnega poročila za področje potniškega prometa.

Nadomestilo za izvajanje OGJS prevoza potnikov je bilo v letih 2013 in 2014 izplačano v vrednosti 45.311.049 evrov vsako leto, in sicer na podlagi začnih mesečnih situacij. Poračun glede na dejansko upravičene stroške ni bil izveden. Ker poračun ni bil izveden, nismo mogli preveriti, ali je izplačano nadomestilo za leti 2013 in 2014 skladno s 7. členom pogodbe o izvajanju OGJS prevoza potnikov.

2.3.5.4.1.b Poročila o stroških, za katere so bila porabljena sredstva proračuna, niso bila priložena h končnim mesečnim situacijam o opravljenih storitvah potniškega prometa. Prav tako v zaključnih letnih poročilih o realizaciji črpanja sredstev za izvajanje OGJS prevoza potnikov ni bilo prikazano, za katere namene so bila ta sredstva porabljena.

Družba Slovenske železnice ni zagotovila nadzora nad porabo sredstev nadomestil za opravljanje nalog OGJS prevoza potnikov, ki jih opravlja družba Potniški promet, saj poročila o stroških, za katere so bila porabljena sredstva proračuna, niso bila priložena h končnim mesečnim situacijam o opravljenih delih potniškega prometa. Prav tako ni bilo v zaključnih letnih poročilih o realizaciji črpanja sredstev za izvajanje OGJS prevoza potnikov prikazano, za katere namene so bila ta sredstva porabljena.

2.3.5.4.1.c Na podlagi četrtega odstavka 7. člena pogodbe o izvajanju OGJS prevoza potnikov je družba Potniški promet upravičena tudi do povračila stroškov za nadomestni prevoz v cestnem prometu, ko je vlak na prevozni poti odpovedan zaradi vzdrževalnih del na JŽI oziroma izrednih dogodkov v železniškem prometu. Nadomestilo za izvajanje OGJS prevoza potnikov je vključevalo tudi nadomestilo za stroške nadomestnih prevozov v cestnem prometu, in sicer v znesku 339.444 evrov za leto 2013 in v znesku 5.661.672 evrov za leto 2014. Dejanski stroški nadomestnih prevozov v cestnem prometu so na podlagi prejetih računov, na podlagi katerih se izkazujejo obveznosti družbe Potniški promet iz tega naslova, znašali 197.550 evrov v letu 2013 in 3.150.033 evrov v letu 2014.

Družba Slovenske železnice ni zagotovila nadzora na področju nadomestil za opravljanje nalog OGJS prevoza potnikov, ki jih opravlja družba Potniški promet, saj so bila na osnovi prikazovanja nerealizirane količine opravljenih vlakovnih kilometrov¹⁰⁸, s katerimi se meri obseg opravljenih storitev OGJS prevoza potnikov, za storitve nadomestnih prevozov v cestnem prometu iz državnega proračuna v letu 2013 izplačana sredstva v znesku 141.894 evrov in v letu 2014 v znesku 2.511.639 evrov, do katerih družba Potniški promet ni bila upravičena.

2.3.5.4.2 Nadomestila družbi Infrastruktura za opravljanje nalog OGJS vzdrževanja JŽI in vzdrževalnih del v javno korist

OGJS vzdrževanja JŽI¹⁰⁹ je opredeljena v prvem odstavku 11. člena ZZelP in jo opravlja upravljavec na podlagi pogodbe o opravljanju gospodarske javne službe. Vlada je z družbo Infrastruktura sklenila pogodbo o opravljanju storitev upravljavca JŽI za obdobje od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2015 (v nadaljevanju: pogodba o opravljanju storitev upravljavca), ki v 10. členu določa financiranje opravljanja storitev vzdrževanja JŽI iz državnega proračuna, ki je opredeljeno kot eden izmed virov financiranja tudi v 10. členu Uredbe o načinu opravljanja obvezne gospodarske javne službe vzdrževanja javne železniške infrastrukture in vodenja železniškega prometa¹¹⁰ (v nadaljevanju: Uredba o OGJS vzdrževanja infrastrukture in vodenja železniškega prometa). K pogodbi o opravljanju storitev upravljavca so bili sklenjeni aneksi, s katerimi se je med letoma 2013 in 2014 sproti določal obseg sredstev za financiranje storitev vzdrževanja JŽI iz državnega proračuna, pri čemer je družba Slovenske železnice v okviru enotnega koncernskega vodstva podala soglasja k sklenitvi posameznih aneksov.

2.3.5.4.2.a Družba Infrastruktura je kot upravljavec JŽI v letih 2013 in 2014 opravljala naloge (rednega in investicijskega) vzdrževanja JŽI, ki po ZDSŽ in ZZelP predstavlja OGJS. Te naloge je uresničevala na način, da je njihovo izvajanje prenašala na odvisno družbo (PS) [REDACTED] (PS). Družbi (PS) [REDACTED] (PS) je družba Infrastruktura storitve in gradbena dela v zvezi z vzdrževanjem JŽI plačevala po cenah, ki so bile višje, kot so jih družbi (PS) [REDACTED] (PS) zaračunavali podizvajalci oziroma zunanji izvajalci, na katere je družba (PS) [REDACTED] (PS) prenesla izvedbo teh poslov (povezava s prilogama 6.3 in 6.4 tega poročila). Te višje cene so vplivale na odhodke družbe Infrastruktura, pa tudi na odhodke državnega proračuna, ki jih je družba Infrastruktura dobila iz državnega proračuna povrnjene v obliki nadomestil za izvajanje OGJS vzdrževanja infrastrukture.

Na podlagi primerjave vrednosti izvedbe gradbenih projektov vzdrževanja JŽI, ki je bila opravljena za primere gradbenih projektov vzdrževanja JŽI, pri katerih je družba (PS) [REDACTED] (PS) izvedbo teh projektov v celoti ali delno prenesla na podizvajalce, ugotavljamo, da družba

¹⁰⁸ V 2. členu Uredbe OGJS prevoza potnikov je izraz vlakovni kilometer definiran kot vožnja vlaka na razdalji enega kilometra.

¹⁰⁹ Vzdrževanje JŽI obsega predvsem izvajanje oziroma organiziranje vzdrževalnih del, ki ohranjajo običajno obratovalno sposobnost in zagotavljajo prometno varnost. Med redna vzdrževalna dela sodi tudi zamenjava v okviru vzdrževanja, ki pomeni zamenjavo komponent pri preventivnem in korektivnem vzdrževanju z deli, ki imajo identično funkcijo in enako delujejo, ter nadzor nad podsistemi, zagotovitev vzpostavitve prevoznosti prog ob naravnih in drugih nesrečah, vodenje registrov in evidenc.

¹¹⁰ Uradni list RS, št. 115/07.

Slovenske železnice ni zagotovila nadzornih aktivnosti¹¹¹ na področju nadomestil za opravljanje nalog OGJS vzdrževanja JŽI, ki jih opravlja družba Infrastruktura, saj ni bilo izkazano, da so bile cene, ki jih je zaračunavala odvisna družba (PS) [REDACTED] (PS), skladne s primerljivimi tržnimi cenami. Družba Infrastruktura je za gradbene projekte vzdrževanja JŽI, ki jih je odvisna družba (PS) [REDACTED] (PS) v celoti prenesla na podizvajalce (zunanje izvajalce), tej družbi plačala vsaj (PS) [REDACTED] (PS) evrov več, kot znaša vrednost teh projektov, po kateri so jih izvedli zunanji izvajalci.

Družba Slovenske železnice je soglašala s sklenitvijo posameznih aneksov, s katerimi je bil določen obseg sredstev za financiranje, ne da bi zagotovila nadzor nad zaračunano in primerljivo tržno ceno¹¹².

Pri gradbenih projektih vzdrževanja JŽI, ki so se delno prenesli na podizvajalce oziroma zunanje izvajalce (v obliki posameznih sklopov), pa iz primerjave cen za posamezne sklope prenesenih gradbenih storitev¹¹³ izhaja, da so bile cene družbe (PS) [REDACTED] (PS), ki so bile obračunane družbi Infrastruktura kot naročniku teh sklopov storitev/del/materiala, v večini primerov od 4 do 85 odstotkov višje od cen za iste sklope storitev/del/materiala, ki so jih odvisni družbi (PS) [REDACTED] (PS) obračunali njegovi podizvajalci in so bile v posameznih primerih¹¹⁴ celo za več 100 odstotkov višje, če primerjamo cene po posameznih postavkah storitev/del/materiala (povezava s priložo 6.4 tega poročila).

2.3.5.4.2.b Na podlagi petega odstavka 11. člena ZZelP in tretjega odstavka 2. člena Uredbe o OGJS vzdrževanja infrastrukture in vodenja železniškega prometa je družba Slovenske železnice z vlado sklenila pogodbo o opravljanju vzdrževalnih del v javno korist. Družba Infrastruktura je sklenila aneks št. 1 in aneks št. 2 k tej pogodbi. Z aneksi se je podaljšalo obdobje izvajanja pogodbe o opravljanju vzdrževalnih del v javno korist, in sicer za gradbena projekta Modernizacija Kočevske proge – II. faza in Obnova postaje Poljčane kot vzdrževalna dela v javno korist.

Družba Slovenske železnice ni zagotovila nadzora nad nadomestili za vzdrževalna dela v javno korist, ki jih opravlja družba Infrastruktura, saj iz primerjave cen za iste storitve/dela/materiala, ki so bili pri vzdrževalnih delih v javno korist delno preneseni na podizvajalce oziroma zunanje izvajalce (v obliki posameznih sklopov), izhaja, da so bile cene odvisne družbe (PS) [REDACTED] (PS), ki so bile obračunane družbi Infrastruktura kot naročniku teh sklopov storitev/del/materiala, v večini primerov od 15 do 100 odstotkov višje od cen za iste sklope storitev/del/materiala, ki so jih odvisni družbi

¹¹¹ Obrazložitev pojma je navedena v prvem odstavku točke 2.3.1 tega poročila.

¹¹² Iz predložene dokumentacije o izvedenih gradbenih projektih izhaja, da so podizvajalci oziroma zunanji izvajalci družbe (PS) [REDACTED] (PS) projekte prenesli naprej na druge podizvajalce oziroma zunanje izvajalce oziroma verigo podizvajalcev (zunanjih izvajalcev), za katere nimamo pristojnosti vpogleda v njihovo poslovanje.

¹¹³ Gradbena dela za vzdrževanje JŽI so bila v ponudbenih predračunih, ki so predstavljali priloge k sklenjenim gradbenim pogodbam, razdeljena po posameznih postavkah z opisom vsebine dela (na primer rezanje tirnic, strojna regulacija tira, dobava betona, strojni izkop zemlje), glede na predvideno količino izvedbe dela in ceno na enoto dela. Posamezne postavke iz ponudbenega predračuna so bile združene v zaokrožene sklope predvidenih del (pripravljalna dela, zemeljska dela, gradbena in obrtniška dela).

¹¹⁴ Povezava z opombo k prilogi 6.4 tega poročila.

(PS) [REDACTED] (PS) obračunali njeni podizvajalci oziroma zunanji izvajalci, in v posameznih primerih¹¹⁵ celo za več 100 odstotkov višje, če primerjamo cene po posameznih postavkah storitev/del/materiala (povezava s prilogo 6.8 tega poročila).

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

Družbi Infrastruktura v obdobju, na katero se nanaša revizija, država na področju opravljanja nalog vzdrževanja JŽI ni zagotavljala sistemskega in stalnega financiranja (med letoma 2013 in 2014 je bilo sklenjenih 11 aneksov k pogodbi o opravljanju storitev upravljavca JŽI). Vrednost in obseg del vzdrževanja JŽI sta se zato določala sproti, parcialno in v omejeni časovni dinamiki, kljub temu pa je morala družba Infrastruktura kot upravljavca JŽI zagotoviti vse obveznosti v zvezi z JŽI in varnim (nemotenim) odvijanjem železniškega prometa, kot izhajajo iz veljavnih predpisov in njenih aktov.

Družba (PS) [REDACTED] (PS) je praktično edini izvajalec, ki je kadrovske in tehnično usposobljen za izvedbo gradbenih projektov na JŽI. Tako je ta družba tista, ki ima edina z družbo Infrastruktura sklenjeno Pogodbo o vključitvi v sistem varnega upravljanja upravljavca. Pri tem pa je bistveno, da je družba (PS) [REDACTED] (PS) sama izvedla večji del gradbenih projektov na JŽI, le kadar je imela svoje kapacitete preveč zasedene, je nekatera dela oddala v podizvajanje zunanjim izvajalcem. Vendar pa je tudi v teh primerih družba (PS) [REDACTED] (PS) ključna dela po projektih vodila in izvajala sama (na primer priprava gradbiščne dokumentacije in elaboratov za izvedbo del, vodenje nabavnih postopkov, imenovanje odgovornih oseb skladno z gradbeno zakonodajo, ureditev dostopnih poti in deponij materialov, izvajanje železniških prevozov, varovanje delovnih skupin, zaključevanje del), angažirala lastne kadre (izvršilni železniški delavci, čuvaji delovnih skupin, strojev in potnih prehodov, odgovorni vodje del, progovni delovodje in vozniki motornih vozil) in mehanizacijo ter hkrati poskrbela, da so specializirani izvajalci imeli zagotovljene pogoje za varno izvedbo del. Dejansko opravljanje dela pri revidiranih projektih s strani družbe (PS) [REDACTED] (PS) potrjujejo tudi gradbeni dnevnik, ki so se vodili pri teh projektih.

V prilogi 6.3 so navedeni posli, ki so bili v celoti oddani in so jih v celoti izvedli zunanji izvajalci. V primerih iz priloge 6.7 opozarjamo na to, da iz primerjave sklenjenih gradbenih pogodb, ki sta jih sklenili družbi Infrastruktura in (PS) [REDACTED] (PS), z gradbenimi pogodbami, ki jih je sklenila družba (PS) [REDACTED] (PS) z zunanjimi izvajalci glede istih projektov, izhaja, da so bila na zunanje izvajalce prenesena prav vsa dela (z enako vsebino in obsegom), kot so izhajala iz ponudbenih predračunov po teh pogodbah. To izhaja tudi iz začasnih in končnih obračunskih situacij, ki so jih za opravljena dela po teh projektih družbi (PS) [REDACTED] (PS) izdajali zunanji izvajalci in ki se v celoti ujemajo s ponudbenimi predračuni iz sklenjenih pogodb ter obračunskimi situacijami, ki jih je glede teh projektov izdajala družba (PS) [REDACTED] (PS) svojemu prvotnemu naročniku, to je družbi Infrastruktura. Družba (PS) [REDACTED] (PS) je v primeru posameznih prenesenih projektov predložila dokumentacijo, iz katere izhajajo izračuni pozitivnih razlik v ceni za izvedbo projektov, ki jih je družba (PS) [REDACTED] (PS) ustvarjala s prenosom teh projektov na zunanje izvajalce.

2.3.5.5 Pregled denarnih tokov družb v skupini Slovenske železnice

Da bi ugotovili, ali so se finančna sredstva iz državnega proračuna prenašala na tržni del dejavnosti družb, ki opravljajo OGJS, ali na druge družbe v skupini Slovenske železnice, smo preverili, ali je družba Slovenske železnice z izvedbo nadzornih aktivnosti zagotovila, da denarni tokovi družb v skupini

¹¹⁵ Povezava z opombo k prilogi 6.4 tega poročila.

Slovenske železnice ne predstavljajo neupravičenega prenosa sredstev iz družb, ki opravljajo dejavnosti OGJS, v družbe, ki delujejo na trgu.

2.3.5.5.1 Združevanje denarnih sredstev v okviru skupine Slovenske železnice

Združevanje denarnih sredstev v okviru skupine družb lahko prištevamo med storitve upravljanja z denarnimi sredstvi, pri čemer gre za prenose koncentriranih dnevnih presežnih denarnih sredstev med družbami, ki sestavljajo skupino. Namen združevanja denarnih sredstev v okviru skupine družb je medsebojno financiranje, zato gre pri združevanju denarnih sredstev v okviru skupine družb na eni strani za prejeta in na drugi strani za dana posojila. V okviru skupine Slovenske železnice je v letih 2013 in 2014 združevanje denarnih sredstev potekalo med obvladujočo družbo Slovenske železnice in odvisnimi družbami Potniški promet, Infrastruktura in Tovorni promet. Družba Slovenske železnice je z družbami Potniški promet, Infrastruktura in Tovorni promet sklenila pogodbe o medsebojnem financiranju za leti 2013 in 2014, iz katerih izhaja, da družba Slovenske železnice želi s temi pogodbami urediti medsebojno financiranje teh družb.

Družba Slovenske železnice in odvisne družbe (Potniški promet, Infrastruktura in Tovorni promet) so se s pogodbami o medsebojnem financiranju dogovorile, da bodo odvisne družbe viške denarnih sredstev na svojem transakcijskem računu plasirale dnevno pri družbi Slovenske železnice, in sicer kot depozite na odpoklic (dana posojila). Poleg tega je v pogodbah o medsebojnem financiranju določeno, da odvisne družbe lahko viške denarnih sredstev na svojem transakcijskem računu vežejo samo v primeru, da nimajo neporavnanih obveznosti iz naslova okvirnih posojil in pripadajočih obresti po teh pogodbah, ki se za deponirana denarna sredstva obračunavajo po letni obrestni meri v vrednosti **(PS) [REDACTED] (PS)** odstotka.

Družba Potniški promet in družba Infrastruktura sta v letih 2013 in 2014 deponirali viške denarnih sredstev na svojem transakcijskem računu pri družbi Slovenske železnice, in sicer je stanje depozitov družbe Potniški promet konec leta 2013 znašalo **(PS) [REDACTED] (PS)** evrov, konec leta 2014 pa **(PS) [REDACTED] (PS)** evrov. Stanje depozitov družbe Infrastruktura je konec leta 2014 znašalo **(PS) [REDACTED] (PS)** evrov, medtem ko družba Infrastruktura konec leta 2013 ni imela deponiranih sredstev pri obvladujoči družbi Slovenske železnice. Družba Tovorni promet niti konec leta 2013 niti konec leta 2014 ni imela deponiranih sredstev pri obvladujoči družbi Slovenske železnice.

V tabeli 28 prikazujemo gibanje danih depozitov družb Potniški promet, Infrastruktura in Tovorni promet obvladujoči družbi Slovenske železnice v letih 2013 in 2014.

Tabela 28: Gibanje danih depozitov družb Potniški promet, Infrastruktura in Tovorni promet obvladujoči družbi Slovenske železnice v letih 2013 in 2014

v evrih

Odkvisna družba	Začetno stanje 1. 1. 2013	Dani depoziti v letu 2013	Vračilo depozitov 2013	Končno stanje 31. 12. 2013	Dani depoziti v letu 2014	Vračilo depozitov v letu 2014	Končno stanje 31. 12. 2014
Potniški promet	(PS) █████	█████	█████	█████	█████	█████	█████ (PS)
Infrastruktura	(PS) █████	█████	█████	█████	█████	█████	█████ (PS)
Tovorni promet	(PS) █	█	█	█	█████	█████	█ (PS)
Skupaj	(PS) █████	█████	█████	█████	█████	█████	█████ (PS)

Viri: analitične evidence družb Slovenske železnice, Potniški promet, Infrastruktura in Tovorni promet.

V pogodbah o medsebojnem financiranju za leti 2013 in 2014 je poleg deponiranja sredstev določeno, da bodo odkvisne družbe (Potniški promet, Infrastruktura in Tovorni promet) za pokrivanje negativnega stanja na svojih transakcijskih računih koristile oziroma črpale kratkoročna okvirna posojila pri obvladujoči družbi Slovenske železnice (prejeta posojila). S pogodbami o medsebojnem financiranju je bilo določeno, da družba Slovenske železnice na podlagi pogodb o medsebojnem financiranju odobri kratkoročna okvirna posojila v znesku do (PS) █████ (PS) evrov letno družbi Potniški promet, v znesku do (PS) █████ (PS) evrov letno družbi Infrastruktura in v znesku do (PS) █████ (PS) evrov letno družbi Tovorni promet. Skrajni rok vračil kratkoročnih okvirnih posojil je bil pri pogodbah o medsebojnem financiranju za leto 2013 določen do 31. 12. 2013, pri pogodbah o medsebojnem financiranju za leto 2014 pa do 31. 12. 2014. Odkvisne družbe so lahko na podlagi pogodb o medsebojnem financiranju okvirna posojila črpale delno ali v celoti. Črpani del okvirnih posojil so lahko vrstile delno ali v celoti tudi pred dokončnim rokom vračila in ga ponovno črpale, vendar skupna višina črpanih okvirnih posojil ni smela presegati maksimalnega zneska odobrenih okvirnih posojil. V pogodbah o medsebojnem financiranju je določeno tudi obrestovanje kratkoročnih okvirnih posojil, in sicer na način, da bo družba Slovenske železnice za kratkoročna okvirna posojila obračunavala obresti po letni obrestni meri v vrednosti (PS) █ (PS) odstotkov.

Družba Potniški promet niti v letu 2013 niti v letu 2014 ni izkazovala obveznosti iz naslova prejetih posojil od družbe Slovenske železnice. Tudi družba Infrastruktura konec leta 2014 ni izkazovala obveznosti iz tega naslova, medtem ko je konec leta 2013 izkazovala obveznosti iz naslova prejetih posojil od družbe Slovenske železnice v znesku (PS) █████ (PS) evrov. Družba Tovorni promet je izkazovala obveznosti za posojila, prejeta od družbe Slovenske železnice, tako v letu 2013 kakor tudi v letu 2014, in sicer je stanje prejetih posojil konec leta 2013 znašalo (PS) █████ (PS) evrov, konec leta 2014 pa (PS) █████ (PS) evrov.

V tabeli 29 prikazujemo gibanje prejetih posojil družb Potniški promet, Infrastruktura in Tovorni promet od obvladujoče družbe Slovenske železnice v letih 2013 in 2014.

Tabela 29: Gibanje prejetih posojil družb Potniški promet, Infrastruktura in Tovorni promet od obvladujoče družbe Slovenske železnice v letih 2013 in 2014

v evrih

	Odvisna družba	Začetno stanje 1. 1. 2013	Prejeta posojila 2013	Vračilo posojil 2013	Končno stanje 31. 12. 2013	Prejeta posojila 2014	Vračilo posojil 2014	Končno stanje 31. 12. 2014	
(PS)	██████████	█	█	█	█	█	█	█	
	██████████	█	██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	█	
	████████████████████		██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	
	█████	██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	(PS)

Viri: analitične evidence družb Slovenske železnice, (PS) ██████████ (PS).

Iz pregleda gibanja prometa depozitov in posojil na transakcijskih računih družb v skupini Slovenske železnice (Potniški promet, Infrastruktura, Tovorni promet) izhaja, da sta v letih 2013 in 2014 družbi Potniški promet in Infrastruktura manj sredstev črpali, kot sta jih na podlagi sklenjenih pogodb o medsebojnem financiranju deponirali pri obvladujoči družbi Slovenske železnice. Za družbi Potniški promet in Infrastruktura je bila zato pomembna predvsem določba pogodb o medsebojnem financiranju, na podlagi katerih sta morali svoje viške denarnih sredstev na svojem transakcijskem računu plasirati dnevno pri družbi Slovenske železnice, kot depozit na odpoklic. Medtem ko je bilo za leti 2013 in 2014 glede na sklenjene pogodbe o medsebojnem financiranju ugotovljeno, da sta družbi Potniški promet in Infrastruktura predvsem deponirali sredstva pri obvladujoči družbi Slovenske železnice, pa je bilo za družbo Tovorni promet ugotovljeno, da je več sredstev črpala kot deponirala tako v letu 2013 kakor tudi v letu 2014. Za družbo Tovorni promet je bila torej pomembna predvsem določba pogodb o medsebojnem financiranju, na podlagi katere je ta družba v letih 2013 in 2014 črpala kratkoročna okvirna posojila, ki ji jih je odobrila obvladujoča družba Slovenske železnice v vrednosti do (PS) ██████████ (PS) evrov letno.

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

Na podlagi pogodb o medsebojnem financiranju družba Slovenske železnice upravlja z likvidnostnimi viški svojih odvisnih družb v skupini Slovenske železnice in jih po potrebi posoja drugim odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice. Zato gre za spremembo njihove oblike.

2.3.5.5.2 Interna posojila pri statusnem preoblikovanju družbe Slovenske železnice

ZDSŽ, ki določa status in naloge družbe Slovenske železnice, v prehodnih in končnih določbah določa pogoje za ustanavljanje novih družb, na katere se prenesejo v izvajanje določene dejavnosti, ki so se opravljale v okviru družbe Slovenske železnice. ZDSŽ v prvem odstavku 8. člena določa, da se odvisne družbe kot nove družbe ustanovijo po postopku delitve obstoječe družbe Slovenske železnice, upoštevaje zakon, ki ureja gospodarske družbe, razen če je z ZDSŽ določeno drugače. Pri statusnem preoblikovanju družbe Slovenske železnice in ustanovitvi treh novih odvisnih družb (Tovorni promet, Potniški promet in Infrastruktura) so se v letu 2011 določila razmerja iz naslova internih posojil med obvladujočo družbo Slovenske železnice in novonastalima odvisnima družbama Tovorni promet in Infrastruktura. Družba Slovenske železnice je 5. 9. 2011 z družbama Infrastruktura in Tovorni promet sklenila pogodbi o ureditvi terjatev in obveznosti iz naslova internih posojil (v nadaljevanju: pogodbi iz naslova internih posojil). Z aneksi so se v letu 2012 spremenile določbe pogodbe iz naslova internih posojil, ki je bila sklenjena med

družbo Slovenske železnice in Tovorni promet, zaradi povečanja osnovnega kapitala družbe Tovorni promet v obliki stvarnega vložka, ki predstavlja finančno terjatev družbe Slovenske železnice do družbe Tovorni promet iz naslova internih posojil. Pogodbi iz naslova internih posojil, ki sta bili sklenjeni med družbo Slovenske železnice in odvisnima družbama Infrastruktura in Tovorni promet, ter aneksi k pogodbi iz naslova internih posojil, ki so bili sklenjeni med družbo Slovenske železnice in odvisno družbo Tovorni promet, so učinkovali še v letih 2013 in 2014. Družba Slovenske železnice naj bi dolgoročno finančno obveznost iz naslova internih posojil vrnila družbi Infrastruktura, družba Tovorni promet pa naj bi družbi Slovenske železnice vrnila dolgoročno finančno terjatev, ki jo do nje izkazuje družba Slovenske železnice iz tega naslova, najkasneje do 31. 12. 2015, kot izhaja iz pogodb iz naslova internih posojil.

Iz pogodbe iz naslova internih posojil, ki jo je družba Slovenske železnice sklenila z družbo Infrastruktura, izhaja, da družba Slovenske železnice v otvoritveni bilanci 1. 1. 2011 izkazuje dolgoročno finančno obveznost do družbe Infrastruktura v vrednosti (PS) [REDACTED] (PS) evrov, družba Infrastruktura pa do družbe Slovenske železnice v enaki vrednosti dolgoročno finančno terjatev. Iz pogodbe iz naslova internih posojil, ki jo je družba Slovenske železnice sklenila z družbo Tovorni promet, pa izhaja, da družba Slovenske železnice v otvoritveni bilanci 1. 1. 2011 izkazuje dolgoročno finančno terjatev do družbe Tovorni promet v vrednosti (PS) [REDACTED] (PS) evrov, družba Tovorni promet pa do družbe Slovenske železnice v enaki vrednosti dolgoročno finančno obveznost. Družba Slovenske železnice je kot edini družbenik družbe Tovorni promet 13. 2. 2012 sprejela sklep o povečanju osnovnega kapitala družbe Tovorni promet v vrednosti (PS) [REDACTED] (PS) evrov iz naslova konverzije terjatev družbe Slovenske železnice do družbe Tovorni promet, kot izhaja iz aneksa št. 2 k pogodbi iz naslova internih posojil, ki sta ga sklenili družbi Slovenske železnice in Tovorni promet. Družba Slovenske železnice je zagotovila povečanje osnovnega kapitala družbi Tovorni promet z izročitvijo stvarnega vložka, ki predstavlja finančno terjatev družbe Slovenske železnice do družbe Tovorni promet iz naslova internih posojil, ki je 29. 2. 2012 znašala (PS) [REDACTED] (PS) evrov. Stanje dolgoročnih terjatev iz naslova internih posojil družbe Slovenske železnice do družbe Tovorni promet je tako 1. 3. 2012 znašalo (PS) [REDACTED] (PS) evrov.

V zvezi z obračunavanjem obresti je v pogodbah iz naslova internih posojil določeno, da se obrestna mera usklajuje letno, po objavi priznane obrestne mere za posojila med povezanimi osebami in se uporablja samo pri obračunu obresti v tekočem letu. Obresti se obračunavajo mesečno, na linearni način, z upoštevanjem dejanskega števila dni in se mesečno pripisujejo k dolgu. Obresti se plačajo ob zapadlosti oziroma ob končni vrnitvi sredstev. Dolgoročne finančne obveznosti iz naslova internih posojil družbe Slovenske železnice do družbe Infrastruktura so se v letu 2013 obrestovale po obrestni meri (PS) [REDACTED] (PS) odstotka, v letu 2014 pa po obrestni meri (PS) [REDACTED] (PS) odstotka. Dolgoročne finančne terjatve iz naslova internih posojil družbe Slovenske železnice do družbe Tovorni promet v letih 2013 in 2014 so se obrestovale po enaki obrestni meri, kot so se obrestovale dolgoročne finančne obveznosti iz naslova internih posojil družbe Slovenske železnice do družbe Infrastruktura.

Gibanje dolgoročnih finančnih obveznosti in terjatev v letih 2013 in 2014 iz naslova internih posojil, nastalih pri statusnem preoblikovanju družbe Slovenske železnice, in s stanjem ob poravnavi 31. 12. 2015 prikazujemo v tabeli 30.

Tabela 30: Gibanje dolgoročnih finančnih obveznosti in terjatev iz naslova internih posojil, nastalih pri statusnem preoblikovanju družbe Slovenske železnice

v evrih

Odvisna družba	Razmerje do družbe Slovenske železnice	Stanje internih posojil 31. 12. 2012	Pripisane obresti 2013 ¹⁾	Stanje internih posojil 31. 12. 2013	Pripisane obresti 2014 ²⁾	Stanje internih posojil 31. 12. 2014
Infrastruktura	dolgoročna finančna terjatev	(PS) ██████████	██████████	██████████	██████████	(PS) ██████████
Tovorni promet	dolgoročna finančna obveznost	(PS) ██████████	██████████	██████████	██████████	(PS) ██████████

Opombi: ¹⁾ Obrestna mera (PS) ██████████ (PS) odstotka.²⁾ Obrestna mera (PS) ██████████ (PS) odstotka.

Viri: analitične evidence družb Slovenske železnice, Infrastruktura in Tovorni promet.

Družba Infrastruktura¹¹⁶ je že pred letom 2011 posojala finančna sredstva družbi Slovenske železnice, saj je ob statusnem preoblikovanju družbe Slovenske železnice izkazovala dolgoročno finančno terjatev iz naslova internih posojil do družbe Slovenske železnice, ki se je v letih 2013 in 2014 povečala za pripisane obresti, zato je stanje teh terjatev konec leta 2013 znašalo (PS) ██████████ (PS) evrov, konec leta 2014 pa (PS) ██████████ (PS) evrov. Nasprotno si je družba Tovorni promet¹¹⁷ že pred letom 2011 izposojala finančna sredstva pri družbi Slovenske železnice, saj je ob statusnem preoblikovanju družbe Slovenske železnice in po dokapitalizaciji izkazovala dolgoročno finančno obveznost iz naslova internih posojil do družbe Slovenske železnice, ki se je v letih 2013 in 2014 povečala za pripisane obresti, zato je stanje teh obveznosti konec leta 2013 znašalo (PS) ██████████ (PS) evrov, konec leta 2014 pa (PS) ██████████ (PS) evrov.

2.3.5.6 Rezultati poslovanja družb v skupini Slovenske železnice

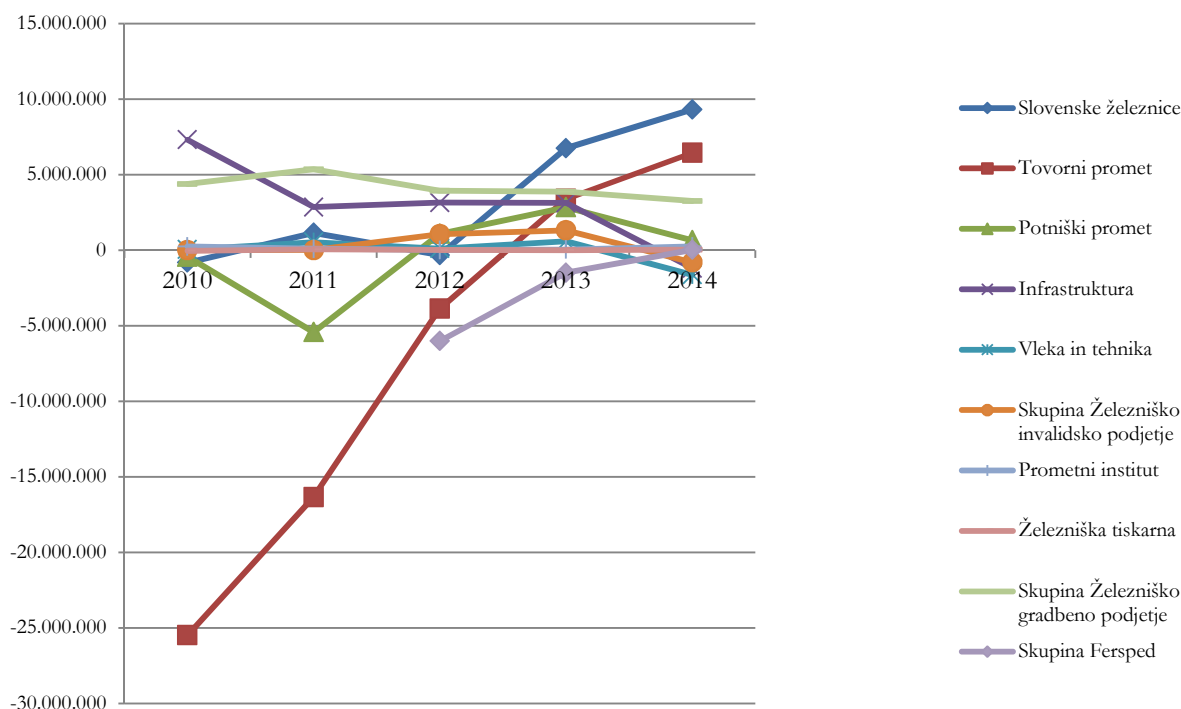
Iz rezultatov poslovanja družb v skupini Slovenske železnice v obdobju od leta 2010 do leta 2014 izhaja, da sta skupina Železniško gradbeno podjetje in družba Prometni institut v navedenem petletnem obdobju v posameznem letu poslovali z dobičkom. Z dobičkom so v navedenem obdobju v posameznem letu poslovale tudi družba Železniška tiskarna (razen v letu 2010), skupina Železniško invalidsko podjetje, družba Vleka in tehnika in družba Infrastruktura (razen v letu 2014). Negativen poslovni izid (izgubo) so v dveletnem obdobju v posameznem letu realizirale družba Slovenske železnice (v letih 2010 in 2012), Potniški promet (v letih 2010 in 2011) in družba Fersped (v letih 2012 in 2013). Družba Tovorni promet pa je v letih 2010, 2011 in 2012 ustvarila skupaj 45.703.816 evrov čiste izgube, medtem ko je v letih 2013 in 2014 poslovala pozitivno.

Na sliki 10 prikazujemo pregled rezultatov poslovanja družb v skupini Slovenske železnice v obdobju od leta 2010 do leta 2014.

¹¹⁶ Pred statusnim preoblikovanjem družbe Slovenske železnice takratna organizacijska enota družbe Slovenske železnice.

¹¹⁷ Pred statusnim preoblikovanjem družbe Slovenske železnice takratna organizacijska enota družbe Slovenske železnice.

Slika 10: Pregled petletnih rezultatov poslovanja družb v skupini Slovenske železnice

Viri: letna poročila družb oziroma skupine družb v skupini Slovenske železnice v obdobju od leta 2010 do leta 2014.

2.3.5.6.1 Uporaba bilančnega dobička družbe Infrastruktura

Da bi ugotovili, ali so se finančna sredstva iz državnega proračuna prenašala na tržni del dejavnosti družb, ki opravljajo OGJS, ali na druge družbe v skupini Slovenske železnice, smo preverili, ali je družba Slovenske železnice z izvedbo nadzornih aktivnosti zagotovila, da odvisne družbe v skupini Slovenske železnice, ki opravljajo dejavnosti OGJS, presežke prihodkov nad odhodki porabijo izključno za izvajanje dejavnosti v javnem interesu.

V aktih o ustanovitvi odvisnih družb z omejeno odgovornostjo v skupini Slovenske železnice je kot pristojnost ustanovitelja, družbe Slovenske železnice, določeno, da samostojno odloča o uporabi bilančnega dobička. Ustanovitelju se poleg letnega in revizijskega poročila odvisne družbe predloži v sprejem tudi predlog o uporabi bilančnega dobička.

Iz sklepov ustanovitelja v zvezi z rezultati poslovanja družbe Infrastruktura (povezava s prilogo 6.5 tega poročila), ki so vplivali na računovodske izkaze v letih 2013 in 2014, izhaja, da se bilančni dobiček družbe Infrastruktura uporabi v znesku (PS) ████████ (PS) evrov za leto 2013 in v znesku (PS) ████████ (PS) evrov za leto 2014 za izplačilo deleža v dobičku ustanovitelju in edinemu družbeniku, družbi Slovenske železnice.

Izplačilo deleža v dobičku ustanovitelju in edinemu družbeniku, družbi Slovenske železnice, v skupni vrednosti (PS) ████████ (PS) evrov predstavlja finančne prihodke ustanovitelja, družbe Slovenske železnice. Družba Slovenske železnice kot ustanoviteljica družbe Infrastruktura bi morala zagotoviti vsaj uravnoteženje prihodkov in odhodkov družbe Infrastruktura, ki izvaja dejavnosti javnega interesa, oziroma bi morala zagotoviti, da ta družba presežke prihodkov nad odhodki porabi izključno za izvajanje dejavnosti v javnem interesu.

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

Družba Infrastruktura je ustanovljena kot gospodarska družba, zato zanjo veljajo določbe ZGD-1 in ustanovitvenega akta te družbe. V skladu z ZGD-1 in ustanovitvenim aktom družbe odloča o uporabi bilančnega dobička ustanovitelj družbe.

Opozarjamo, da je v zvezi z družbami, ki opravljajo dejavnosti OGJS, in glede porabe presežkov prihodkov nad odhodki za izvajanje dejavnosti v javnem interesu podrobneje obrazloženo v Mnenju o javnofinančnem vprašanju glede pridobivanja kapitalskih naložb države in občin ter kapitalskih naložb pravnih oseb v njihovi lasti¹¹⁸.

2.3.5.6.2 Naložbe, ki so vplivale na rezultate poslovanja družb v skupini Slovenske železnice

Poleg poslovanja in financiranja so na rezultate skupine Slovenske železnice in družb v skupini Slovenske železnice v letih 2013 in 2014 vplivale tudi kapitalске naložbe. O javnofinančnem vprašanju glede pridobivanja kapitalskih naložb smo se že izrekli v mnenju z dne 21. 12. 2015. Iz mnenja izhaja, da morajo družbe v večinski lasti države izvajati zlasti dejavnosti, zaradi katerih so bile ustanovljene, od preostalih dejavnosti pa le (v omejenem obsegu) tiste, ki so dopolnilne (komplementarne) temeljnim dejavnostim. Poleg tega iz navedenega mnenja izhaja, da morajo tudi družbe, ki so v večinski lasti družb, katerih večinski lastnik je država, izvajati zlasti dejavnosti, zaradi katerih so bile ustanovljene, od preostalih dejavnosti pa le (v omejenem obsegu) tiste, ki so dopolnilne (komplementarne) temeljnim dejavnostim.

Da bi ugotovili, ali so se finančna sredstva iz državnega proračuna prenašala na tržni del dejavnosti družb, ki opravljajo OGJS, ali na druge družbe v skupini Slovenske železnice, smo preverili, ali je družba Slovenske železnice z izvedbo nadzornih aktivnosti zagotovila, da so naložbe družb v skupini Slovenske železnice povezane z dejavnostmi železniškega prometa.

2.3.5.6.2.a Naložbe v družbe, ki so jih ustanovile odvisne družbe v skupini Slovenske železnice

V skupinske računovodske izkaze skupine Slovenske železnice je po metodi popolnega uskupinjevanja vključena odvisna družba Calidus Sol, ki je v 100-odstotni lasti odvisne družbe Železniško invalidsko podjetje.

Skupina Slovenske železnice razpolaga poleg počitniških enot v Sloveniji tudi s počitniškimi enotami na Hrvaškem¹¹⁹. Za opravljanje dejavnosti upravljanja s počitniškimi enotami na Hrvaškem je bila v letu 2001 ustanovljena družba Calidus Sol¹²⁰.

Odvisne družbe v večinski lasti odvisnih družb v skupini Slovenske železnice morajo izvajati dejavnosti, zaradi katerih so bile ustanovljene po ZDSŽ, od preostalih dejavnosti pa le (v omejenem obsegu) tiste, ki so dopolnilne (komplementarne) temeljnim dejavnostim. Družba Slovenske železnice na dan 31. 12. 2013

¹¹⁸ Št. 330-7/2015/1 z dne 21. 12. 2015; [URL: [http://www.rs-rs.si/rsrs/rsrs.nsf/V/KDC630F12458FE0A4C1257F220050EF90/\\$file/Mnenje%20o%20JFV_Kapitalske-nalozbe-javnih-podjetij.pdf](http://www.rs-rs.si/rsrs/rsrs.nsf/V/KDC630F12458FE0A4C1257F220050EF90/$file/Mnenje%20o%20JFV_Kapitalske-nalozbe-javnih-podjetij.pdf)].

¹¹⁹ Od skupaj 222 počitniških enot je skupina Slovenske železnice v letih 2013 in 2014 razpolagala s 189 počitniškimi enotami na Hrvaškem.

¹²⁰ Javno objavljene evidence o poslovanju družbe Calidus Sol (RGFI – Registar javno dostupnih godišnjih financijskih izveštaja [<http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>]).

in 31. 12. 2014 ni zagotovila, da bi odvisna družba Železniško invalidsko podjetje razpolagala samo s kapitalskimi naložbami v odvisne družbe v skupini Železniško invalidsko podjetje, ki bi bile povezane z dejavnostmi, kot jih opredeljuje ZDSŽ.

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

Družba Calidus Sol je bila ustanovljena zaradi Zakona o ugostiteljski djelatnosti iz leta 2001, ki je določil, da se turistična dejavnost na Hrvaškem lahko izvaja le v ustrezno kategoriziranih počitniških objektih, ki jih mora upravljati za ta namen registrirana hrvaška pravna oseba. Če bi se takrat družba Slovenske železnice odločila za prodajo te družbe, bi bila taka prodaja nesmotrna, saj so bile cene izrazito nizke.

2.3.5.6.2.b Naložbe v pridružene družbe v skupini Slovenske železnice

Skupina Slovenske železnice je konec leta 2013 in konec leta 2014 poleg delnic in deležev v družbah v skupini Slovenske železnice izkazovala tudi delnice in deleže v pridruženih družbah.

V tabeli 31 prikazujemo pregled dolgoročnih finančnih naložb skupine Slovenske železnice na dan 31. 12. 2013 in dan 31. 12. 2014.

Tabela 31: Dolgoročne finančne naložbe skupine Slovenske železnice

Opis	Lastniški delež v odstotkih	31. 12. 2014 v evrih	31. 12. 2013 v evrih
Delnice in deleži v družbah v skupini Slovenske železnice		20.486	4.313
• CE-Dino, Projektno tehnični servis, d. o. o.	50,00	4.071	4.313
• SI-Cargo Logistics d. o. o. Beograd	-	8.415	0
• Ferlt S.r.l.	80,00	8.000	0
Delnice in deleži v pridruženih družbah		11.391.120	11.134.744
• Terme Olimia d. d. (v nadaljevanju: Terme Olimia)	23,87	7.289.035	7.621.696
• Adria Kombi d. o. o.	26,00	3.208.661	2.563.066
• CKTZ Zagreb d. d.	29,14	884.924	941.482
• CER Cargo d. d.	34,00	8.500	8.500
Druge delnice in deleži		3.515.852	3.507.101
• KRS Tabor d. d.	0,0088	100	100
• Počitniška skupnost Krško d. o. o.	3,15	2.893	2.893
• Emonika NS d. o. o.	3,00	1.953.330	1.953.330
• Emonika PS d. o. o.	3,00	67.549	67.549
• Emonika H&S d. o. o.	3,00	5.704	5.704
• EUROFIMA	0,20	1.376.856	1.376.856
• HIT-RAIL	4,30	54.439	54.439
• BCC Bruselj	1,36	1.500	1.500
• Cimos Koper d. d.	-	439	439
• Telekom d. d.	-	47.850	40.111
• Zavarovalnica Triglav d. d.	-	5.192	4.180

Vira: letni poročili skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

V skupinske računovodske izkaze skupine Slovenske železnice je po kapitalski metodi vključena pridružena družba Terme Olimia.

Družba Slovenske železnice je imela konec leta 2013 in konec leta 2014 v pridruženi družbi Terme Olimia 23,87 odstotka delnic.

Družba Slovenske železnice na dan 31. 12. 2013 in dan 31. 12. 2014 ni razpolagala samo s kapitalskimi naložbami v pridružene družbe, ki bi bile povezane z dejavnostmi, kot jih opredeljuje ZDSŽ.

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

Družba Slovenske železnice je pridobila naložbo v družbi Terme Olimia že pred sprejemom ZDSŽ in se je leta 2013 pridružila skupni prodaji, ki jo je vodila Kapitalska družba, ki pa ni bila uspešna.

2.3.5.6.2.c Naložbe v organizacijske enote odvisnih družb v skupini Slovenske železnice

Družba Železniško invalidsko podjetje je v letu 2014 izvedla investicijo v prenovo in nadgradnjo (PS) [REDACTED] (PS) v znesku (PS) [REDACTED] (PS) evrov, za namen delovanja (PS) [REDACTED] (PS)¹²¹. Sredstva za to investicijo je družba Železniško invalidsko podjetje zagotovila iz naslova oprostitev in drugih ugodnosti pri plačevanju prispevkov iz naslova plač, ki jih je pridobila kot invalidsko podjetje zaradi zaposlovanja invalidov.

Družba Slovenske železnice v okviru izvajanja nadzornih aktivnosti ni preprečila, da bi bila investicija v (PS) [REDACTED] (PS), ki se ukvarja pretežno s ponujanjem (PS) [REDACTED] (PS) dejavnosti na trgu, izvedena s sredstvi iz naslova oprostitev plačila prispevkov za zaposlene invalide, ki bi se lahko v skladu z zakonom porabila le za določene namene. Na podlagi prvega odstavka 61. člena Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov¹²² (v nadaljevanju: ZZRZI), je bila družba Železniško invalidsko podjetje dolžna ta sredstva prikazovati na posebnem kontu in jih lahko uporabila le za namene iz 41. in 42. člena Uredbe Komisije (ES) št. 800/2008 z dne 6. avgusta 2008 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive s skupnim trgom z uporabo členov 87 in 88 Pogodbe (Uredba o splošnih skupinskih izjemah)¹²³, in sicer v obliki subvencije plač invalidom ali nadomestila dodatnih stroškov zaradi zaposlovanja invalidov, ki vključuje upravičene stroške (stroške prilagoditve prostorov, stroške zaposlitve osebja za čas, ki ga porabijo samo za pomoč invalidom, stroške prilagoditve ali nakupa opreme oziroma pridobitve in validiranja programske opreme, zato da jo bodo lahko uporabljali invalidi, vključno s prilagojeno in pomožno tehnološko opremo, ki jih je treba dodati stroškom, ki bi jih imel upravičenec, če bi zaposloval neinvalidne delavce in stroške gradnje, širitve zadevne poslovne enote ali namestitve opreme v tej poslovni enoti ter vse stroške upravljanja in prevoza, ki izhajajo neposredno iz zaposlovanja invalidov, kadar upravičenec zagotavlja zaščitno zaposlitev). Če

¹²¹ Kot izhaja iz javno dostopnih podatkov (PS) [REDACTED] (PS) in poslovnega načrta (PS) [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] (PS).

¹²² Uradni list RS, št. 16/07-UPB1, 87/11, 98/14.

¹²³ Uradni list EU, št. L 214/3 z dne 9. 8. 2008.

delodajalci sredstev iz naslova oprostitev in ugodnosti pri plačevanju prispevkov ne porabijo v treh letih, odkar so jih prejeli, ali jih porabijo v nasprotju z določbo prvega odstavka 61. člena ZZRZI, morajo neporabljena ali napačno porabljena sredstva, obrestovana na zakonsko določen način, nakazati Republiki Sloveniji, na podlagi tretjega odstavka 61. člena ZZRZI.

Družba Slovenske železnice v okviru izvajanja nadzornih aktivnosti ni zagotovila, da bi Železniško invalidsko podjetje delovala v skladu z zakonodajo, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov.

2.3.5.6.2.d Družba Železniško invalidsko podjetje je bila ustanovljena z namenom, da bi razvijala dejavnosti, primerne za zaposlovanje invalidov (delavcev, ki zaradi zmanjšane zdravstvene sposobnosti ne morejo več opravljati svojega osnovnega dela oziroma jih zaradi zmanjšane zdravstvene sposobnosti brez ustreznega usposabljanja ni mogoče prezaposliti na druga delovna mesta v skupini Slovenske železnice), kot izhaja iz letnih poročil o poslovanju te družbe. Iz poslovnega načrta (PS) [REDACTED] (PS) pa izhaja, da se bo dejavnost tega (PS) [REDACTED] (PS) osredotočala na dva ključna segmenta, in sicer na (PS) [REDACTED] (PS).

(PS) [REDACTED] (PS) predstavlja organizacijsko enoto družbe Železniško invalidsko podjetje. Tudi organizacijske enote odvisnih družb v skupini Slovenske železnice so dolžne izvajati dejavnosti, zaradi katerih so bile ustanovljene po ZDSŽ, od preostalih dejavnosti pa le (v omejenem obsegu) tiste, ki so dopolnilne (komplementarne) temeljnim dejavnostim. Družba Slovenske železnice na dan 31. 12. 2014 ni zagotovila, da bi vse organizacijske enote odvisne družbe Železniško invalidsko podjetje¹²⁴ bile povezane z dejavnostmi kot jih opredeljuje ZDSŽ.

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

Družbe v skupini Slovenske železnice lahko na podlagi določb ZDSŽ ustanavljajo gospodarske družbe in druge pravne osebe za katero koli dejavnost, ki se zdi družbi potrebna. ZDSŽ namreč ne določa konkretnih dejavnosti družbe Slovenske železnice, temveč določa zgolj okvir dejavnosti delovanja skupine Slovenske železnice, ki je v precejšnji meri odprt. ZDSŽ v 3. alineji tretjega odstavka 3. člena posebej določa, da lahko odvisne družbe v skupini izvajajo tudi "druge dejavnosti", ki so zato prosto določene v ustanovitvenih aktih oziroma statutih.

V okviru (PS) [REDACTED] (PS) sicer družbe v skupini Slovenske železnice zagotavljajo tudi izvedbo (PS) [REDACTED] (PS).

Opozarjamo, da ZDSŽ v tretjem odstavku 3. člena določa, da lahko družba Slovenske železnice, poleg odvisnih družb, ki se ukvarjajo s temeljnimi dejavnostmi na področju železniškega prometa iz prvega odstavka 3. člena ZDSŽ, ustanovi tudi druge gospodarske družbe in druge pravne osebe, katerih dejavnost je potrebna za nemoteno in kakovostno opravljanje (temeljnih) dejavnosti gospodarskih družb iz

¹²⁴ (PS) [REDACTED] (PS)

prvega odstavka 3. člena ZDSŽ, ki jih zakon v nadaljevanju tudi primeroma našteva¹²⁵. Vse našteje dejavnosti odvisnih družb morajo tako izpolnjevati temeljni pogoj iz uvoda določbe tretjega odstavka 3. člena ZDSŽ, da gre za dejavnosti, ki so potrebne za nemoteno in kakovostno opravljanje temeljnih dejavnosti na področju železniškega prometa, ki jih izvajajo gospodarske družbe iz prvega odstavka 3. člena ZDSŽ. Računsko sodišče se je sicer v mnenju o javnofinančnem vprašanju glede pridobivanja kapitalskih naložb z dne 21. 12. 2015 že izreklo, da morajo družbe v (ne)posredni večinski lasti države izvajati zlasti dejavnosti, zaradi katerih so bile ustanovljene, od preostalih dejavnosti pa le (v omejenem obsegu) tiste, ki so dopolnilne (komplementarne) temeljnim dejavnostim.

Družba Slovenske železnice tudi ni izkazala, da je v (PS) [REDACTED] (PS) redno in za poln delovni čas zaposlenih (PS) [REDACTED] (PS). Ne glede na to, pa gre v primeru omenjenih (PS) [REDACTED] (PS) za zaposlene s splošnimi poklicnimi profili (PS) [REDACTED] (PS), ki tudi sicer sodelujejo pri izvajanju nalog za potrebe vseh družb v skupini Slovenske železnice. Stroškov investicije v višini vrednosti (PS) [REDACTED] (PS) evrov sicer ni mogoče v celoti upravičiti z domnevno zaposlitvijo (PS) [REDACTED] (PS). Dejavnosti (PS) [REDACTED] (PS) so poleg tega takšne narave, da v njih objektivno ni mogoča zaposlitev večjega števila invalidov. Družbe v skupini Slovenske železnice bi naj v (PS) [REDACTED] (PS) izvajale (PS) [REDACTED] (PS), vendar pa ob tem opozarjamo, da na to, da se ti programi v skupini tudi sicer že izvajajo (zakon ne predpisuje obsega tega programa ali potrebnih sredstev zanj), tudi sicer pa je program (PS) [REDACTED] (PS) za zaposlene zasnovan na način, da objektivno ne more vplivati na izboljšanje zdravstvenega stanja zaposlenih.

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

V letu 2015 je bila sprejeta sprememba poslovnega načrta za (PS) [REDACTED] (PS), pri čemer je bilo v navedenem (PS) [REDACTED] (PS) opuščeno izvajanje (PS) [REDACTED] (PS) ter se je delovanje osredotočilo na izvajanje (PS) [REDACTED] (PS).

Priporočilo

Družbi Slovenske železnice priporočamo, naj prouči možnosti in pripravi programe za postopno odprodajo dejavnosti in premoženja družb v skupini Slovenske železnice, ki ne izvajajo temeljnih in podpornih dejavnosti na področju železniškega prometa.

2.3.5.6.3 Poslovni dogodki, ki so vplivali na rezultate poslovanja družb v skupini Slovenske železnice

Da bi ugotovili, ali so se finančna sredstva iz državnega proračuna prenašala na tržni del dejavnosti družb, ki opravljajo OGJS, ali na druge družbe v skupini Slovenske železnice, smo preverili, ali je družba Slovenske železnice z izvedbo nadzornih aktivnosti zagotovila, da kakršnakoli izplačila, ki vplivajo na

¹²⁵ To so vleka vlakov in tehnično vagonsko dejavnost; izvajanje storitev logističnih centrov, gradbena dejavnost, skladiščenje, telekomunikacije, raziskovanje in eksperimentalni razvoj na področju tehnologije, projektiranje in tehnično svetovanje, tehnično preizkušanje in analiziranje, izvajanje informacijskih, finančnih, računovodskih in drugih podobnih storitev, proizvodnja železniških in drugih tirnih vozil, vzdrževanje in popravila tirnih in motornih vozil, splošna gradbena dela in gradbena dela specialnih strok, razvoj, svetovanje in opremljanje z računalniško programsko opremo ter druge dejavnosti.

rezultate poslovanja, ne predstavljajo poslovno nepotrebnih stroškov in posledično nesmotrne porabe javnih sredstev.

2.3.5.6.3.a Sponzoriranje društev

Družba Slovenske železnice je z Železničarskim kulturnim umetniškim društvom "Tine Rožanc" (v nadaljevanju: ŽKUD Tine Rožanc) sklenila pogodbo o sponzoriranju, ki je začela veljati 20. 3. 2008 in s Kulturnim društvom Železničarska godba Zidani Most (v nadaljevanju: ŽGZM) pogodbo o sponzoriranju, ki je začela veljati 1. 9. 2011. Pogodbi o sponzoriranju določata, da družba Slovenske železnice želi v smislu nadaljevanja železničarske tradicije s tema pogodbama zagotoviti obstoj in razvoj kulturno umetniške dejavnosti ŽKUD Tine Rožanc in dejavnosti ŽGZM.

V nadaljevanju pogodb o sponzoriranju je navedeno, da bosta ŽKUD Tine Rožanc in ŽGZM za vsako leto družbi Slovenske železnice posredovala program dela, na podlagi katerega bo slednja na transakcijska računa teh društev nakazala finančna sredstva za njihovo delovanje. Poleg zagotovitve finančnih sredstev bo družba Slovenske železnice omogočila članom teh društev tudi izredno plačano odsotnost z dela, brezplačen prevoz članov in instrumentov z vlakom na nastope, brezplačne letne železniške vozovnice za prevoz na vaje ter brezplačno uporabo prostorov za vaje. Družba Slovenske železnice in ŽGZM sta se tudi dogovorili, da bo družba Slovenske železnice v primeru ugotovljenih ter utemeljenih potreb omogočila ŽGZM brezplačno uporabo drugih prevoznih storitev (tehničnih in kadrovskih), s katerimi razpolaga družba Slovenske železnice.

ŽKUD Tine Rožanc in ŽGZM kot prejemnika finančnih sredstev sta se obvezala pridobljena finančna sredstva na podlagi teh pogodb o sponzoriranju uporabiti izključno za namen, opredeljen v teh pogodbah, in o tem letno poročati družbi Slovenske železnice. Obvezala sta se na svojih nastopih uporabljati simbole v skladu s celotno podobo družbe Slovenske železnice, ŽGZM pa se je obvezala na svojih nastopih uporabljati tudi "železničarske" uniforme, ki jih bo brezplačno zagotovila družba Slovenske železnice. Iz pogodbe o sponzoriranju ŽKUD Tine Rožanc izhaja, da bo družbi Slovenske železnice za vsako leto posredoval program dela s točnim terminskim razporedom svojih nastopov, pri čemer mora prvenstveno upoštevati obveznost nastopanja za potrebe družbe Slovenske železnice, predvsem v okviru prireditve, ki jih organizirajo ali na njih kako drugače sodelujejo družbe v skupini Slovenske železnice. Dogovor o sodelovanju na prireditvah, ki jih organizira družba Slovenske železnice, izhaja tudi iz pogodbe o sponzoriranju ŽGZM. Poleg tega se ŽKUD Tine Rožanc obvezuje, da bo v okviru svoje dejavnosti sodeloval pri promocijskih dejavnostih družbe Slovenske železnice, jo v morebitnih priložnostnih objavah imenoval kot sponzorja in opravljal tudi druge dejavnosti, za katere se sproti dogovorita. Prav tako se ŽGZM zavezuje, da bo družbo Slovenske železnice v morebitnih priložnostnih objavah imenovala kot sponzorja.

Družba Slovenske železnice je na podlagi pogodbe o sponzoriranju ŽKUD Tine Rožanc za leti 2013 in 2014 na transakcijski račun društva nakazala 72.000 evrov finančnih sredstev in na podlagi pogodbe o sponzoriranju ŽGZM 210.500 evrov finančnih sredstev za njihovo delovanje. Poleg tega iz pregleda medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice izhaja, da so bili predmet porazdelitve na odvisne družbe v skupini Slovenske železnice tudi stroški teh društev, in sicer v obliki izredno plačane odsotnosti z dela, brezplačnega prevoza članov in instrumentov z vlakom na nastope, brezplačne letne železniške vozovnice za prevoz na vaje ter brezplačne uporabe prostorov za vaje. Družba Slovenske železnice je ŽGZM zagotovila tudi brezplačno uporabo drugih prevoznih storitev (tehničnih in kadrovskih) in "železničarskih" uniform.

Zakonodaja družbam v večinski lasti države ne prepoveduje, ne omejuje, niti ne postavlja pravil za dodeljevanje sponzorskih sredstev v obliki nakazil finančnih sredstev na transakcijske račune društev in v obliki drugih ugodnosti. Vendar iz priporočil upravitelja kapitalskih naložb RS izhaja, da so družbe v lasti Republike Slovenije na področju sklepanja poslov, ki zadevajo med drugim tudi izdatke za sponzoriranje zavezane vzpostaviti ustrezne kontrolne sisteme, ki zagotavljajo transparentno, ekonomično in konkurenčno naravnano poslovanje.

Družba Slovenske železnice pri dodeljevanju sredstev za sponzoriranje ni sledila priporočilu upravitelja kapitalskih naložb RS, saj je sklenila pogodbi o sponzoriranju ŽKUD Tine Rožanc in ŽGZM, v katerih ni določila časovne omejitve trajanja pogodb o sponzoriranju, niti ni omejila vrednosti sponzoriranja po teh pogodbah.

Družba Slovenske železnice ni objavila informacij o sponzorskih sredstvih, ki jih vsakoletno prejemata društvi ŽKUD Tine Rožanc in ŽGZM. Družba Slovenske železnice bi morala, da bi ravnala transparentno, objaviti tudi sponzorske pogodbe, ki so bile sklenjene za nedoločen čas pred uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dostopu do informacij javnega značaja¹²⁶ (v nadaljevanju: ZDIJZ-C), saj imajo slednje finančne učinke tudi v obdobju po začetku veljavnosti ZDIJZ-C, s katerim je bil v ZDIJZ dodan nov 10. a člen, ki izrecno zahteva, da se sponzorske pogodbe objavijo v roku petih dni od sklenitve posla.

2.3.5.6.3.b Donacije družb v skupini Slovenske železnice

Družba Slovenske železnice je v letih 2013 in 2014 na podlagi sklepov posloводства za otroke vseh zaposlenih v skupini Slovenske železnice financirala vožnjo z muzejskim vlakom ("Božičkov vlak") in praznično obdaritev vseh otrok zaposlenih v skupini Slovenske železnice. V letu 2014 je poleg tega financirala vožnjo z muzejskim vlakom ("Božičkov vlak") tudi otrokom članov društva "Ejga za lepše Jesenice". Ocenjujemo, da takšno financiranje predstavlja poslovno nepotrebne stroške in posledično nesmotno porabo sredstev. Družba Slovenske železnice donacij otrokom, zaposlenih v skupini Slovenske železnice v letu 2014, ko je zanj že veljala zakonska obveznost javnega objavljanja podatkov o izplačanih donacijah, ni objavila na svojih spletnih straneh, kot določa enajsti odstavek 10.a člena ZDIJZ.

2.3.5.6.3.c V letih 2013 in 2014 je bil v veljavi Pravilnik o priznanjih za delo v dejavnosti železniškega prometa, 23. 11. 2001, ki se uporablja za podelitve priznanj od leta 2001 dalje in določa, da je priznanje za delo v dejavnosti železniškega prometa posebna oblika priznanja delavcem za njihov delovni prispevek v daljšem časovnem obdobju, ki se kaže tudi v pripadnosti slovenskim železnicam. Za priznanje po tem pravilniku se šteje podaritev spominske ure z vgraviranim posvetilom, ki obeležuje namen podelitve ter plakete za 30-letno delo na železnici. Priznanje se podeli delavcem, ki v koledarskem letu, v katerem se podeljujejo priznanja, do 31. 12. dosežejo oziroma bodo dosegli skupno 30 let delovne dobe v dejavnosti železniškega prometa. Izdela se seznam upravičencev, ki bodo v naslednjem koledarskem letu prejeli priznanja na podlagi podatkov iz kadrovske informacijskega sistema, ločeno po posameznih delih družbe. Seznam je podlaga za planiranje potrebnih sredstev v poslovnem načrtu družbe in podlaga za izvedbo javnega razpisa za nabavo spominskih ur in plaket. Podelitev priznanj se organizira in izvede za vse prejemnike priznanj v družbi na skupni svečani prireditvi v okviru praznovanj ob dnevu železničarjev.

¹²⁶ Uradni list RS, št. 23/14, stopil v veljavo 17. 4. 2014.

Družba Slovenske železnice so objavile razpis v letu 2013 in 2014, za nakup moške žepne ure v vrednosti od 80 do 97 evrov in ženske zapestne ure v vrednosti 90 do 112 evrov, z določenim premerom in določeno gravuro. Ocenjujemo, da nakup moških in ženskih ur predstavlja poslovno nepotrebne stroške in posledično nesmotrno porabo javnih sredstev.

2.3.5.6.3.d Financiranje sindikatov in sindikalnih dejavnosti

Kolektivna pogodba za dejavnost železniškega prometa¹²⁷ (v nadaljevanju: KPDŽP), sklenjena med družbo Slovenske železnice, odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice¹²⁸ in reprezentativnimi sindikati¹²⁹ v 43. poglavju (v členih od 153. do 160) določa pogoje za delovanje sindikatov. Ti pogoji so naslednji:

- sindikatom se za opravljanje sindikalnih dejavnosti zagotavlja ena ura letno na delavca družbe, pri čemer se tako določeno število ur razdeli med posamezne sindikate glede na število članov;
- sindikatom se zagotavlja plačilo profesionalnega delavca, in sicer na vsakih 800 članov en profesionalni delavec, pri čemer se lahko z dogovorom med sindikatom in delodajalcem določi število profesionalnih sindikalnih delavcev ne glede na število članov sindikata;
- sindikati lahko med svojimi sindikalnimi zaupniki določijo sindikalne zaupnike na vsakih 40 članov sindikata, za katere delodajalec zagotavlja izkaznico, ki omogoča brezplačno vožnjo z vlakom na območju Republike Slovenije;
- sindikatom se zagotavljajo prostorski, tehnični in administrativni pogoji za delo, pri čemer se o teh in drugih razmerah za sindikalno delo, delodajalec in posamezni sindikat dogovorita s posebno pogodbo;
- sindikatom se zagotavlja tudi brezplačni obračun članarine za njihove člane na podlagi pristopnih oziroma izstopnih izjav.

Družba Slovenske železnice je vsem odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice v letu 2012 posredovala dopis, ki se nanaša na stroške priračunavanja delovanja reprezentativnih sindikatov, iz katerega izhaja, da se bodo od 1. 1. 2013 v skladu s predlogom, sprejetim na usklajevalnem sestanku 3. 10. 2012, na katerem so bili prisotni predstavniki področja za ekonomiko, področja za organizacijsko pravne zadeve in kadre ter sindikatov, vsi stroški za pisarniški material, prevoze, ogrevanje, odvoz smeti, porabo električne energije ipd., nastali zaradi sindikalnih dejavnosti po KPDŽP, priračunali vsem odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice na podlagi kriterija članstva v navedenih reprezentativnih sindikatih. Vsi računi v zvezi z delovanjem sindikatov se na podlagi tega dopisa izstavljajo družbi Slovenske železnice z navedbo sindikata, na katerega se račun nanaša. Po potrditvi direktorja področja za organizacijsko-pravne zadeve in kadre, pa družba Slovenske železnice posameznim odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice izstavlja račune na podlagi dogovorjenega kriterija.

¹²⁷ Uradni list RS, št. 95/07.

¹²⁸ Tovorni promet, potniški promet, Infrastruktura, Vleka in tehnika ter Železniško invalidsko podjetje. Na podlagi 3. člena KPDŽP ta pogodba velja za stranke te pogodbe ter za vse delavce zaposlene pri njih ter za delavce zaposlene v drugih družbah, v katerih se za njeno uporabo dogovorita delodajalec in sindikat, ki ima priznan status reprezentativnosti.

¹²⁹ Sindikat strojevodij Slovenije, Sindikat železniškega prometa Slovenije, Sindikat delavcev železniške dejavnosti Slovenije, Sindikat železniškega transporta Slovenije, Sindikat železničarjev Slovenije, Sindikat vozovnih preglednikov Slovenije, Sindikat vzdrževalcev železniških voznih sredstev Slovenije, Sindikat vzdrževalcev lokomotiv Moste. Sindikat vzdrževalcev železniške infrastrukture Slovenije ni podpisnik KPDŽP.

Družbe v skupini Slovenske železnice so reprezentativnim sindikatom zagotavljale pogoje iz 153. do 160. člena KPDŽP. Poleg tega pa je bilo v letu 2013 iz naslova financiranja delovanja reprezentativnih sindikatov, ki zastopajo večino včlanjenih delavcev v skupini Slovenske železnice, izplačanih dodatnih 43.921 evrov sredstev družb v skupini Slovenske železnice ter v letu 2014 dodanih 43.981 evrov sredstev. Dodatno financiranje delovanja reprezentativnih sindikatov, ki zastopajo delavce v družbah v skupini Slovenske železnice iz sredstev družb v skupini Slovenske železnice, predstavlja poslovno nepotrebne stroške, saj v zakonu in v sklenjenih kolektivnih pogodbah ni predvidena dolžnost delodajalca financirati delovanja sindikatov. Iz 6. člena Zakona o reprezentativnosti sindikatov¹³⁰ (v nadaljevanju: ZRSin) izhaja, da morajo biti sindikati neodvisni od delodajalcev in se financirati pretežno iz članarin in drugih lastnih virov.

2.3.5.6.3.e Zaposleni v družbah v skupini Slovenske železnice in njihova zasebna podjetja

Zaposleni v družbah v skupini Slovenske železnice¹³¹ (vodstveni in drugi delavci) imajo v lasti ali solasti zasebne družbe z omejeno odgovornostjo oziroma so družbeniki oziroma poslovodje teh družb ali pa so organizirani kot samostojni podjetniki (v nadaljevanju: zasebna podjetja zaposlenih v skupini Slovenske železnice). Iz javno dostopnih podatkov¹³² in predložene dokumentacije družbe Slovenske železnice izhaja, da so te gospodarske družbe oziroma samostojni podjetniki registrirani za izvajanje gospodarskih dejavnosti, ki so neposredno konkurenčne dejavnostim, ki jih izvajajo družbe v skupini Slovenske železnice (povezava s prilogo 6.6 tega poročila).

Prvi odstavek 41. člena ZGD-1 določa, da družbeniki in poslovodje družb z omejeno odgovornostjo ne smejo sodelovati pri nobeni od teh vlog, pa tudi ne kot delavci v katerikoli drugi družbi ali kot podjetnik, ki opravlja dejavnost, ki je ali bi lahko bila konkurenčna tej dejavnosti. Zakon o delovnih razmerjih¹³³ (v nadaljevanju: ZDR-1) pa konkurenčno prepoved opredeljuje še za delavce, ki niso poslovodje ali družbeniki. Določba 39. člena ZDR-1 tako konkurenčno prepoved opredeljuje na način, da delavec med trajanjem delovnega razmerja ne sme brez pisnega soglasja delodajalca za svoj ali tuj račun opravljati del ali sklepati poslov, ki sodijo v dejavnost, ki jo dejansko opravlja delodajalec in pomenijo ali bi lahko pomenili za delodajalca konkurenco. Delavec se je v skladu s 37. členom ZDR-1 dolžan vzdržati vseh ravnanj, ki glede na naravo dela, ki ga opravlja pri delodajalcu, materialno ali moralno škodujejo ali bi lahko škodovala poslovnim interesom delodajalca.

Iz Etičnega kodeksa Skupine Slovenske železnice izhaja, da si morajo zaposleni prizadevati za izogibanje situacijam, kjer se interesi zaposlenih med njihovim delom in njihovimi osebnimi zadevami križajo. Pri tem se morajo tudi v svojem zasebnem življenju vesti tako, da se ugled družbe povečuje in utrjuje¹³⁴.

¹³⁰ Uradni list RS, št. 13/93.

¹³¹ V reviziji nismo uspeli pridobiti podatka, koliko družinskih članov zaposlenih v družbah v skupini Slovenske železnice ima vso/lasti družbe, ki opravljajo konkurenčno dejavnost družbam v skupini Slovenske železnice.

¹³² Spletni register AJPEŠ.

¹³³ Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 52/16.

¹³⁴ 9. in 21. člen Etičnega kodeksa skupine Slovenske železnice. Kodeks v 1. členu kot osnovno vodilo delovanja v skupini Slovenske železnice določa upoštevanje vrednot skupine.

Na opravljanje dejavnosti zaposlenih, ki je konkurenčna dejavnostim družb v skupni Slovenske železnice, in predstavlja križanje osebnih interesov zaposlenih s poslovnimi interesi družb v skupni Slovenske železnice, kažejo naslednji primeri:

- Družba Slovenske železnice ni preprečila, da direktorji oziroma posamezni člani posloводства družb v skupini Slovenske železnice ne bi bili hkrati tudi člani poslovodstev oziroma nosilci dejavnosti zasebnih podjetij, ki so bila registrirana za opravljanje konkurenčno dejavnost družbam v skupini Slovenske železnice, v katerih so bili direktorji oziroma člani posloводства.
- Družba Slovenske železnice ni izkazala, da bi sama in od odvisnih družb v skupini Slovenske železnice zahtevala, da bi zaposleni v družbah v skupini Slovenske železnice pridobili pisna soglasja delodajalca za registracijo opravljanje konkurenčnih dejavnosti družbam v skupini Slovenske železnice v okviru njihovih zasebnih podjetij, v katerih so sami direktorji oziroma člani poslovodstev.

Glede na navedeno bi delodajalec soglasje zaposlenim za registracijo opravljanja konkurenčnih dejavnosti lahko podal le po opravljeni skrbni in celoviti presoji posamičnih primerov in ugotovitvi, da zasebne dejavnosti zaposlenih v družbah v skupini Slovenske železnice ne bi vplivale negativno na njihovo izvajanje obveznosti iz delovnega razmerja v družbah v skupini Slovenske železnice ali škodile poslovnim interesom družb v skupini Slovenske železnice.

2.3.5.7 Povzetek ugotovitev

Družba Slovenske železnice ni preprečila prenašanja sredstev od družb v skupini Slovenske železnice, ki opravljajo dejavnost OGJS na tržni del dejavnosti teh družb in na druge družbe v skupini Slovenske železnice.

Za družbe v skupini Slovenske železnice, ki opravljajo OGJS in delujejo na področjih tovarnega prometa, potniškega prometa in upravljanja infrastrukture, se izdelujejo ločeni računovodski izkazi (bilance stanja in izkazi poslovnega izida), ki so po posameznih družbah prikazani v letnih poročilih skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

Za vodenje ločenih računovodskih evidenc po posameznih dejavnostih se uporabljajo sodila, pri čemer sodila, ki so namenjena razporejanju posrednih stroškov po dejavnostih, temeljijo na računovodskih načelih. Družba Slovenske železnice bi morala od organov vodenja družb Potniški promet in Infrastruktura zahtevati, da določita sodila, ki bi se uporabila za dodeljevanje stroškov in razmejevanje prihodkov med različne dejavnosti družbe Infrastruktura in družbe Potniški promet, katere bi sprejel nadzorni svet družbe Slovenske železnice. V letnih poročilih skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 je družba Slovenske železnice za družbi Potniški promet in Infrastruktura prikazala računovodske izkaze poslovnega izida po dejavnostih, vendar ni predstavila sodil, v skladu s katerimi naj bi bili na posamezne dejavnosti teh družb razporejeni prihodki in odhodki

Družba Slovenske železnice je z vlado 31. 12. 2012 sklenila pogodbo o plačilu terjatve iz naslova 5.a člena ZDSŽ-A, s katero sta Republika Slovenija in družba Slovenske železnice uredili medsebojne pravice in obveznosti v zvezi s plačilom terjatve v znesku 134.261.600 evrov. Družba Slovenske železnice je z družbama Potniški promet in Tovorni promet sklenila pogodbi o ureditvi medsebojnega razmerja iz naslova terjatve, pripoznane na podlagi ZDSŽ-A in s tema pogodbama prenesla terjatev do Republike Slovenije iz naslova ZDSŽ-A na družbo Potniški promet v znesku 15.000.000 evrov in na družbo Tovorni promet v znesku 114.261.600 evrov, že ob sestavi delitvene bilance oziroma otvoritvenih bilanc družbe

Slovenske železnice in takrat na novo nastalih družb Tovorni promet in Potniški promet. Družba Slovenske železnice se je z družbama Potniški promet in Tovorni promet pogodbeno dogovorila tudi glede obrestovanja terjatev iz naslova ZDSŽ-A, ki ju je prenesla na ti dve družbi. Posledično je v letih 2013 in 2014 izkazovala obveznosti iz naslova obresti do družbe Potniški promet v znesku (PS) [REDACTED] (PS) evrov in do družbe Tovorni promet v znesku (PS) [REDACTED] (PS) evrov, čeprav ZDSŽ-A ne določa obrestovanja te terjatve družbe Slovenske železnice do Republike Slovenije.

Da bi lahko družba Slovenske železnice v skladu s tretjim odstavkom 2. člena ZDSŽ pri svojem poslovanju in pri upravljanju odvisnih družb v celoti skrbela za uresničevanje javnega interesa na področju železniškega prometa, bi morale biti družbe v skupini Slovenske železnice, ki opravljajo tržno dejavnost, sposobne samostojno pokrivati vse svoje obveznosti (vključno z obveznostmi iz naslova bančnih posojil). Družba Slovenske železnice je del sredstev po 5.a ZDSŽ porabila za (PS) [REDACTED]

[REDACTED] (PS), ki so nastale zaradi poslovno neustreznih odločitev posloводства družbe Slovenske železnice pri sklepanju poslov (PS) [REDACTED] (PS).

Družba Slovenske železnice je 6. 11. 2014 v korist (PS) [REDACTED] (PS) zastavila terjatve do Republike Slovenije za poravnavo (PS) [REDACTED] (PS).

Družba Slovenske železnice ni zagotovila nadzora na področju nadomestil za opravljanje nalog OGJS prevoza potnikov, ki jih opravlja družba Potniški promet. Nadomestilo za izvajanje OGJS prevoza potnikov je bilo v letu 2013 in 2014 izplačano v vrednosti 45.311.049 evrov vsako leto, in sicer na podlagi začasnih mesečnih situacij. Poračun glede na dejansko upravičene stroške ni bil izveden. Ker poračun ni bil izveden, nismo mogli preveriti, ali je izplačano nadomestilo za leti 2013 in 2014 skladno s 7. členom pogodbe o izvajanju OGJS prevoza potnikov. Poročila o stroških, za katere so bila porabljena sredstva proračuna, niso bila priložena h končnim mesečnim situacijam o opravljenih delih potniškega prometa. Prav tako ni bilo v zaključnih letnih poročilih o realizaciji črpanja sredstev za izvajanje OGJS prevoza potnikov prikazano, za katere stroške so bila ta sredstva porabljena.

Družba Potniški promet je upravičena tudi do povračila stroškov za nadomestni prevoz v cestnem prometu, ko je vlak na prevozni poti odpovedan zaradi vzdrževalnih del na JŽI oziroma izrednih dogodkov v železniškem prometu. Družba Slovenske železnice ni zagotovila nadzora na področju nadomestil za opravljanje nalog OGJS prevoza potnikov, ki jih opravlja družba Potniški promet, saj so bila na osnovi prikazovanja nerealizirane količine opravljenih vlakovnih kilometrov, s katerimi se meri obseg opravljenih storitev OGJS prevoza potnikov, za storitve nadomestnih prevozov v cestnem prometu, iz državnega proračuna, v letu 2013 izplačana sredstva v vrednosti 141.894 evrov in v letu 2014 v vrednosti 2.511.639 evrov, do katerih družba Potniški promet ni bila upravičena.

Družba Slovenske železnice ni zagotovila nadzora na področju nadomestil za opravljanje nalog OGJS vzdrževanja JŽI in vzdrževalnih del v javno korist, ki jih je družba Infrastruktura uresničevala na način, da je njihovo izvajanje prenašala na odvisno družbo Železniško gradbeno podjetje. Družbi Železniško gradbeno podjetje je družba Infrastruktura storitve in gradbena dela v zvezi z vzdrževanjem JŽI plačevala

po višjih cenah, kot so jih družbi Železniško gradbeno podjetje zaračunavali podizvajalci oziroma zunanji izvajalci, na katere je Železniško gradbeno podjetje preneslo izvedbo teh poslov. Te višje cene so vplivale na odhodke družbe Infrastruktura, posledično tudi na sredstva državnega proračuna, ki jih je družba Infrastruktura prejela v obliki nadomestil za izvajanje OGJS vzdrževanja infrastrukture.

Družba Slovenske železnice je soglašala k sklenitvi posameznih aneksov, s katerimi je bil določen obseg sredstev za financiranje, ne da bi zagotovila nadzor nad zaračunano in primerljivo tržno ceno. Na podlagi primerjave vrednosti izvedbe gradbenih projektov vzdrževanja JŽI, ki je bila opravljena za primere gradbenih projektov vzdrževanja JŽI, pri katerih je družba Železniško gradbeno podjetje izvedbo teh projektov v celoti ali delno prenesla na podizvajalce, ugotavljamo, da družba Slovenske železnice ni zagotovila nadzornih aktivnosti na področju nadomestil za opravljanje nalog OGJS vzdrževanja JŽI, ki jih opravlja družba Infrastruktura, saj ni bilo izkazano, da so bile cene, ki jih je zaračunavala družba Železniško gradbeno podjetje, skladne s primerljivimi tržnimi cenami. Družba Infrastruktura je gradbene projekte glede vzdrževanja JŽI, ki jih je družba Železniško gradbeno podjetje v celoti prenesla na podizvajalce (zunanje izvajalce), tej družbi plačala vsaj 667.827 evrov več kot znaša vrednost teh projektov, po kateri so jih izvedli zunanji izvajalci.

Pri gradbenih projektih vzdrževanja JŽI, pri katerih je družba Železniško gradbeno podjetje za naročnika družbo Infrastruktura izvedbo teh projektov delno prenesla na podizvajalce oziroma zunanje izvajalce (v obliki posameznih sklopov), iz primerjave cen za iste storitve/dela/material izhaja, da so bile cene družbe Železniško gradbeno podjetje, ki so bile obračunane družbi Infrastruktura kot naročniku teh storitev/del/materiala, od 4 do 85 odstotkov višje od cen za iste storitve/delo/material, ki so ga družbi Železniško gradbeno podjetje obračunali njegovi podizvajalci oziroma zunanji izvajalci. Iz primerjave cen za iste storitve/dela/material, ki so se pri vzdrževalnih delih v javno korist, pri katerih je družba Železniško gradbeno podjetje za naročnika družbo Infrastruktura izvedbo teh projektov delno (v obliki posameznih sklopov) prenesla na podizvajalce oziroma zunanje izvajalce izhaja, da so bile cene družbe Železniško gradbeno podjetje, ki so bile obračunane družbi Infrastruktura, kot naročniku teh storitev/del/materiala, od 15 do 100 odstotkov višje od cen za iste storitve/delo/material, ki so ga družbi Železniško gradbeno podjetje obračunali njeni podizvajalci oziroma zunanji izvajalci. Poleg tega, če pri gradbenih projektih vzdrževanja JŽI, ki so se delno prenesli na podizvajalce oziroma zunanje izvajalce in gradbenih projektih povezanih z vzdrževanjem del v javno korist primerjamo cene družbe Železniško gradbeno podjetje, ki so bile obračunane družbi Infrastruktura po posameznih postavkah storitev/del/materiala s cenami, ki so jih družbi Železniško gradbeno podjetje obračunali njeni podizvajalci oziroma zunanji izvajalci, so te v posameznih primerih višje za več kot 100 odstotkov.

Na podlagi pogodb o medsebojnem financiranju za leti 2013 in 2014, ki jih je sklenila družba Slovenske železnice z odvisnimi družbami, so se sredstva iz državnega proračuna, ki jih je prejela odvisna družba za izvajanje OGJS vzdrževanja JŽI in vodenja železniškega prometa in drugih nalog upravljavca JŽI, v obliki danih posojil družbi Slovenske železnice prenašala na druga področja dejavnosti odvisnih družb.

Na financiranje družb v skupini Slovenske železnice je vplivalo tudi, da je družba Infrastruktura v letih 2013 in 2014, izplačala (PS) [REDACTED] (PS) evrov družbi Slovenske železnice iz naslova deleža v dobičku, čeprav bi morala zagotoviti vsaj uravnoteženje prihodkov in odhodkov družbe Infrastruktura, ki izvaja dejavnosti javnega interesa oziroma bi morala zagotoviti, da ta družba presežke prihodkov nad odhodki porabi izključno za izvajanje dejavnosti v javnem interesu.

Družba Slovenske železnice z nadzorom ni zagotovila, da bi odvisne družbe razpolagale samo z naložbami, ki so povezane z izvajanjem dejavnosti, za katere je bila ustanovljena skupina Slovenske železnice. V okviru izvajanja nadzornih aktivnosti družba Slovenske železnice ni preprečila, da je bila investicija v (PS) [REDACTED] (PS) v višini (PS) [REDACTED] (PS) evrov, ki se ukvarja pretežno s (PS) [REDACTED] (PS) dejavnosti na trgu, izvedena s sredstvi iz naslova oprostitvev plačila prispevkov za zaposlene invalide, ki bi se lahko v skladu z zakonom porabila le za določene namene (npr. subvencije plač delavcem invalidom, prilagoditev delovnih mest delavcem invalidom).

Sredstva družb v skupini Slovenske železnice so se namenjala za sponzoriranje kulturnih društev (ŽKUD Tine Rožanc in ŽGZM). Družba Slovenske železnice pri dodeljevanju sredstev za sponzoriranje ni sledila priporočilu upravitelja kapitalskih naložb RS, saj je sklenila pogodbi o sponzoriranju ŽKUD Tine Rožanc in ŽGZM, v katerih ni določila časovne omejitve trajanja pogodb o sponzoriranju niti ni omejila vrednosti sponzoriranja po teh pogodbah. Družba Slovenske železnice ni objavila informacij o sponzorskih sredstvih, ki jih vsakoletno prejmeta društvi ŽKUD Tine Rožanc in ŽGZM. Družba Slovenske železnice bi morala, da bi ravnala transparentno, objaviti tudi sponzorske pogodbe, ki so bile sklenjene za nedoločen čas pred uveljavitvijo ZDIJZ-C, saj imajo slednje finančne učinke tudi v obdobju po začetku veljavnosti ZDIJZ-C, s katerim je bil v ZDIJZ dodan nov 10.a člen, ki izrecno zahteva, da se sponzorske pogodbe objavijo v roku petih dni od sklenitve posla.

Družbe v skupini Slovenske železnice so v letih 2013 in 2014 poleg rednih pogojev za delovanje sindikatov, zagotavljale tudi neposredno financiranje sindikatov in sindikalnih dejavnosti v skupni višini 87.902 evrov, čeprav za financiranje sindikalnih dejavnosti v takšnem obsegu ni obstajala podlaga v zakonu ali sklenjenih kolektivnih pogodbah. Zaposleni v družbah v skupini Slovenske železnice (vodstveni in drugi delavci) imajo ustanovljene zasebne družbe z omejeno odgovornostjo oziroma so družbeniki oziroma poslovođe teh družb ali pa so organizirani kot samostojni podjetniki. Družba Slovenske železnice ni preprečila, da direktorji oziroma posamezni člani poslovodstva družb v skupini Slovenske železnice ne bi bili hkrati tudi člani poslovodstev oziroma nosilci dejavnosti zasebnih podjetij, ki so bila registrirana za opravljanje konkurenčne dejavnosti družbam v skupini Slovenske železnice, v katerih so bili direktorji oziroma člani poslovodstva. Družba Slovenske železnice ni izkazala, da bi sama in od odvisnih družb v skupini Slovenske železnice zahtevala, da bi zaposleni v družbah v skupini Slovenske železnice pridobili pisna soglasja delodajalca za registracijo opravljanja konkurenčnih dejavnosti družbam v skupini Slovenske železnice v okviru njihovih zasebnih podjetij, v katerih so sami direktorji oziroma člani poslovodstev.

2.3.6 Evidentiranje in razkrivanje dogodkov o medsebojnih transakcijah družb v skupini Slovenske železnice

Za družbe v skupini Slovenske železnice evidentiranje poslovnih dogodkov v poslovnih knjigah v letih 2013 in 2014 ni bilo urejeno z notranjim aktom (na primer s pravilnikom o računovodstvu). Posledično tudi računovodske usmeritve za izkazovanje računovodskih postavk v računovodskih izkazih niso bile zapisane. Preverili smo, ali so bili poslovni dogodki v poslovnih knjigah v zvezi z medsebojnimi transakcijami družb v skupini Slovenske železnice transparentni in razkriti v letnih poročilih na način, da so uporabnikom pri njihovem odločanju dali ustrezne informacije o finančnem položaju skupine Slovenske železnice.

2.3.6.1 Evidentiranje poslovnih dogodkov, povezanih z medsebojnimi transakcijami družb v skupini Slovenske železnice v poslovnih knjigah

2.3.6.1.a Družba Slovenske železnice je za leti 2013 in 2014 vodila poslovne knjige, ki po posameznih družbah v skupini Slovenske železnice prikazujejo prihodke oziroma odhodke iz naslova razmerij do drugih družb v skupini Slovenske železnice. Na podlagi poslovnih knjig, ki so se vodile v zvezi z medsebojnim poslovanjem družb v skupini Slovenske železnice, ni bilo mogoče ugotoviti, kolikšna je bila realizacija medsebojnih poslov posameznih družb v skupini Slovenske železnice v letih 2013 in 2014 po posamezni pogodbi, dogovoru oziroma sporazumu o poslovnem sodelovanju iz tega naslova, saj v poslovnih knjigah ni bila vzpostavljena povezava med računi in pripadajočimi pogodbami, dogovori oziroma sporazumi o poslovnem sodelovanju. Poleg tega na vseh računih, ki so se nanašali na realizirane medsebojne transakcije družb v skupini Slovenske železnice, ni bilo navedeno, na katero pogodbo, dogovor oziroma sporazum se posamezni račun nanaša.

2.3.6.1.b Zaradi načina knjiženja, ki se je uporabljal pri razveljavitvah knjižb medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice, ni bilo mogoče natančno določiti, kolikšna je bila vrednost posameznih medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice v letih 2013 in 2014, ki so bile izkazane v poslovnih knjigah družb v skupini Slovenske železnice v okviru odhodkov oziroma stroškov posamezne družbe v skupini Slovenske železnice. Razveljavljene knjižbe (storno knjižbe) se namreč niso razveljavile po posameznih knjiženih poslovnih dogodkih, temveč so se razveljavile na način, da je bilo v eni razveljavljeni knjižbi zajetih več knjiženih poslovnih dogodkov in ne samo posamezni poslovni dogodek. V skladu s SRS 22.13 bi morali biti vpisi v poslovne knjige opravljeni na podlagi verodostojnih knjigovodskih listin, brez pobotanj gospodarskih kategorij, si slediti po časovnem zaporedju, biti urejeni, popolni, pravilni in sprotni, pred ponovno (pravilno) knjižbo pa je treba napačne knjižbe in zneske ustrezno razveljaviti. Razveljavitev knjižbe (storno knjižbe) se na podlagi SRS 22.20 opravi v poslovnih knjigah tako, da se napačna knjižba na isti strani konta najprej izniči z enakim zneskom, nato pa se knjiži pravilni znesek na pravih kontih (da se doseže pravi promet na ustreznih kontih), česar pa družba Slovenske železnice ni zagotovila.

2.3.6.2 Evidentiranje poslovnih dogodkov, povezanih z medsebojnimi transakcijami družb v skupini Slovenske železnice v letnih poročilih

2.3.6.2.1 Prihodki in odhodki iz razmerij do družb v skupini Slovenske železnice v letnih poročilih posameznih družb/skupine družb v skupini Slovenske železnice

Na podlagi prvega odstavka 54. člena ZGD-1 morajo gospodarske družbe poslovne knjige enkrat letno zaključiti in na podlagi zaključenih poslovnih knjig vsako poslovno leto sestaviti letno poročilo, katerega sestavni del je tudi računovodsko poročilo s prikazanimi računovodskimi izkazi gospodarske družbe. Iz izkazov poslovnega izida posameznih družb v skupini Slovenske železnice je razvidno, koliko odhodkov in prihodkov je posamezna družba v skupini Slovenske železnice v letih 2013 in 2014 realizirala iz naslova medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice.

V letnih poročilih posameznih družb/skupine družb v skupini Slovenske železnice so bili v izkazih poslovnega izida izkazani prihodki iz razmerij do družb v skupini Slovenske železnice v skupni vrednosti 188.095.039 evrov za leto 2013 in v skupni vrednosti 201.946.162 evrov za leto 2014. Hkrati so v izkazih poslovnega izida izkazani odhodki iz razmerij do družb v skupini Slovenske železnice v skupni vrednosti 166.364.591 evrov za leto 2013 in v skupni vrednosti 176.484.501 evrov za leto 2014.

V tabeli 32 so prikazani prihodki in odhodki iz razmerij do družb v skupini Slovenske železnice v letih 2013 in 2014, ki so bili izkazani v izkazih poslovnega izida posameznih družb/skupini družb v skupini Slovenske železnice.

Tabela 32: Prihodki in odhodki iz razmerij do družb v skupini Slovenske železnice, v letih 2013 in 2014, ki so bili izkazani v izkazih poslovnega izida posameznih družb/skupini družb v skupini Slovenske železnice

v evrih

Skupina Slovenske železnice	Znesek prihodkov iz razmerij do družb v skupini	Znesek odhodkov iz razmerij do družb v skupini	Znesek prihodkov iz razmerij do družb v skupini	Znesek odhodkov iz razmerij do družb v skupini
	2013		2014	
Slovenske železnice	27.588.154	6.946.726	29.135.680	3.654.251
Tovorni promet	21.719.285	65.485.863	30.700.134	64.905.130
Potniški promet	1.879.055	42.492.809	4.332.693	43.518.360
Infrastruktura	19.347.795	27.893.280	17.404.525	42.461.762
Vleka in tehnika	87.271.145	6.155.568	91.569.024	6.654.542
Skupina Železniško invalidsko podjetje	14.062.694	1.114.314	16.956.185	1.006.170
Prometni institut	983.905	140.485	1.011.857	93.229
Železniška tiskarna	466.999	45.601	470.953	29.366
Skupina Železniško gradbeno podjetje	14.377.933	10.760.229	10.018.457	8.487.402
Skupina Fersped	398.074	5.329.716	346.654	5.674.289
Skupaj	188.095.039	166.364.591	201.946.162	176.484.501

Viri: letna poročila posameznih družb v skupini Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

2.3.6.2.2 Izločitve prihodkov in odhodkov iz razmerij do družb v skupini Slovenske železnice v postopku konsolidiranja

Družba, ki je nadrejena eni ali več družbam, mora na podlagi prvega odstavka 56. člena ZGD-1 pripraviti konsolidirano letno poročilo. To poročilo mora izkazovati resničen in pošten prikaz finančnega položaja, poslovnega izida, denarnih tokov in gibanja kapitala vseh družb, ki so vključene v konsolidacijo. Koliko je skupina Slovenske železnice v letih 2013 in 2014 realizirala odhodkov in prihodkov iz naslova medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice, lahko ugotovimo tudi na podlagi izločitev prihodkov in odhodkov iz razmerij do družb v skupini Slovenske železnice v postopku konsolidiranja. Skupinski izkaz poslovnega izida namreč prikazuje takšen premoženjski in finančni položaj družb v skupini Slovenske železnice, kot da gre za eno samo družbo, zato je družba Slovenske železnice v postopku konsolidiranja izločila vse prihodke in odhodke, ki so nastali pri poslovanju med družbami v skupini Slovenske železnice.

Iz letnih poročil skupine Slovenske železnice (priloga h konsolidiranim izkazom poslovnega izida¹³⁵) za leti 2013 in 2014 izhaja, da so družbe v skupini Slovenske železnice iz razmerij do družb v skupini Slovenske železnice v letu 2013 realizirale 168.690.645 evrov in v letu 2014 178.879.149 evrov prihodkov. Hkrati iz te priloge izhaja, da so družbe v skupini Slovenske železnice pri medsebojnem poslovanju v letu 2013 realizirale 166.364.591 evrov in v letu 2014 176.484.501) evrov odhodkov iz razmerij do družb v skupini Slovenske železnice¹³⁶.

V tabeli 33 so prikazani prihodki in odhodki iz razmerij do družb v skupini Slovenske železnice, ki so bili izločeni iz konsolidiranih izkazov poslovnega izida, v letih 2013 in 2014.

Tabela 33: Prihodki in odhodki iz razmerij do družb v skupini Slovenske železnice, ki so bili izločeni v postopku konsolidiranja, v letih 2013 in 2014

Skupina Slovenske železnice	v evrih			
	Znesek prihodkov iz razmerij do družb v skupini	Znesek odhodkov iz razmerij do družb v skupini	Znesek prihodkov iz razmerij do družb v skupini	Znesek odhodkov iz razmerij do družb v skupini
	2013	2013	2014	2014
Slovenske železnice	27.588.154	6.946.726	29.135.386	3.654.251
Tovorni promet	21.687.985	65.485.863	30.681.922	64.905.130
Potniški promet	1.878.829	42.492.809	4.315.726	43.518.360
Infrastruktura	19.305.585	27.893.280	17.364.098	42.461.762
Vleka in tehnika	69.471.733	6.155.568	70.298.684	6.654.542
Skupina Železniško invalidsko podjetje	13.730.753	1.114.314	16.621.268	1.006.170
Prometni institut	838.060	140.485	981.980	93.229
Železniška tiskarna	392.281	45.601	373.518	29.366
Skupina Železniško gradbeno podjetje	13.399.191	10.760.229	8.786.033	8.487.402
Skupina Fersped	398.074	5.329.716	320.534	5.674.289
Skupaj	168.690.645	166.364.591	178.879.149	176.484.501

Vira: letna poročila skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

¹³⁵ "Pregled transakcij prihodkov in odhodkov družb v skupini Slovenske železnice – izločene medsebojne transakcije pri podjetju".

¹³⁶ Po izločitvi prihodkov in odhodkov vseh družb v skupini Slovenske železnice so pri izdelavi konsolidiranih izkazov poslovnega izida v letih 2013 in 2014 nastale razlike v znesku 2.326.054 evrov za leto 2013 in 2.394.648 evrov za leto 2014, ki se nanašajo na izplačila deležev iz dobičkov družb Infrastruktura, Železniško invalidsko podjetje in Prometni institut ter na finančne odhodke iz naslova oslabitve finančne naložbe v družbi Fersped.

2.3.6.2.3 Primerjava prihodkov iz razmerij do družb v skupini Slovenske železnice, ki so bili razkriti v letnih poročilih posameznih družb/skupine družb v skupini Slovenske železnice in izločeni v postopku konsolidiranja

Primerjavo prihodkov iz razmerij do družb v skupini Slovenske železnice, ki so bili izkazani v izkazih poslovnega izida posameznih družb/skupine družb v skupini Slovenske železnice, z izločenimi prihodki iz razmerij do družb v skupini Slovenske železnice v postopku konsolidiranja, za leti 2013 in 2014, prikazujeta tabeli 34 in 35.

Tabela 34: Primerjava prihodkov iz razmerij do družb v skupini Slovenske železnice za leto 2013

v evrih

Skupina Slovenske železnice	Znesek prihodkov iz razmerij do družb v skupini Slovenske železnice 2013		
	Izkaz poslovnega izida družbe/skupine družb	Izločitve v postopku konsolidiranja	Ugotovljena odstopanja
Slovenske železnice	27.588.154	27.588.154	0
Tovorni promet	21.719.285	21.687.985	31.300
Potniški promet	1.879.055	1.878.829	226
Infrastruktura	19.347.795	19.305.585	42.210
Vleka in tehnika	87.271.145	69.471.733	17.799.412
Skupina Železniško invalidsko podjetje	14.062.694	13.730.753	331.941
Prometni institut	983.905	838.060	145.845
Železniška tiskarna	466.999	392.281	74.718
Skupina Železniško gradbeno podjetje	14.377.933	13.399.191	978.742
Skupina Fersped	398.074	398.074	0
Skupaj	188.095.039	168.690.645	19.404.394

Viri: Letno poročilo skupine Slovenske železnice za leto 2013 in letna poročila posameznih družb/skupine družb v skupini Slovenske železnice za leto 2013.

Tabela 35: Primerjava prihodkov iz razmerij do družb v skupini Slovenske železnice za leto 2014

v evrih

Skupina Slovenske železnice	Znesek prihodkov iz razmerij do družb v skupini Slovenske železnice 2014		
	Izkaz poslovnega izida družbe/skupine družb	Izločitve v postopku konsolidiranja	Ugotovljena odstopanja
Slovenske železnice	29.135.681	29.135.386	295
Tovorni promet	30.700.134	30.681.922	18.212
Potniški promet	4.332.693	4.315.726	16.967
Infrastruktura	17.404.525	17.364.098	40.427
Vleka in tehnika	91.569.024	70.298.684	21.270.340
Skupina Železniško invalidsko podjetje	16.956.185	16.621.268	334.917
Prometni institut	1.011.857	981.980	29.877
Železniška tiskarna	470.953	373.518	97.435
Skupina Železniško gradbeno podjetje	10.018.457	8.786.033	1.232.424
Skupina Fersped	346.654	320.535	26.119
Skupaj	201.946.162	178.879.149	23.067.013

Viri: Letno poročilo skupine Slovenske železnice in letna poročila posameznih družb/skupine družb v skupini Slovenske železnice za leto 2014.

Na podlagi primerjave prihodkov iz razmerij do družb v skupini Slovenske železnice, ki so bili izkazani v izkazih poslovnega izida posameznih družb/skupine družb v skupini Slovenske železnice, z izločenimi prihodki iz razmerij do družb v skupini Slovenske železnice, iz konsolidiranih (skupinskih) izkazov poslovnega izida za leti 2013 in 2014 so bila ugotovljena odstopanja v vrednosti 19.404.394 evrov za

leto 2013 in 23.067.013 evrov za leto 2014. Ugotovljena odstopanja so bila v konsolidiranem izkazu poslovnega izida pripoznana kot usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve¹³⁷.

Zaradi pripoznanja usredstvenih lastnih proizvodov in lastnih storitev v konsolidiranih izkazih skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014, je bilo v postopku konsolidiranja izločenih za 19.404.394 evrov za leto 2013 in za 23.067.013 evrov za leto 2014 manj prihodkov iz naslova razmerij do družb v skupini Slovenske železnice, kot so bili izkazani v izkazih poslovnih izidov posameznih družb v skupini Slovenske železnice. Posledično je bil poslovni izid skupine Slovenske železnice za leto 2013 v vrednosti 19.404.394 evrov in za leto 2014 v vrednosti 23.067.013 evrov večji od poslovnega izida skupine Slovenske železnice za ti dve leti, v kolikor to pripoznanje usredstvenih lastnih proizvodov in lastnih storitev v konsolidiranih izkazih skupine Slovenske železnice ne bi bilo izvedeno.¹³⁸

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

Prihodki se v pretežnem delu nanašajo na storitve vzdrževanja tirnih vozil, ki jih opravlja družba Vleka in tehnika za odvisne družbe v skupini Slovenske železnice pri čemer so to za družbo Vleka in tehnika vedno v celoti prihodki, za družbe Tovorni promet, Potniški promet, Infrastruktura in Železniško gradbeno podjetje pa to niso vedno samo stroški tekočega obdobja (stroški rednega tekočega vzdrževanja opredmetenih osnovnih sredstev), ampak se stroški za obdobja redna popravila (stroški rednih srednje in velikih revizij) obravnavajo kot sestavni deli opredmetenih osnovnih sredstev pri vseh vlečnih (lokomotive, tirne motorne drezgine) in vlečenih (vagoni) tirnih vozilih, ki se izvajajo na podlagi pravilnika o vzdrževanju železniških tirnih vozil.

¹³⁷ Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve so lahko opredmetena osnovna sredstva ali neopredmetena dolgoročna sredstva. V SRS 1 je določeno, da so opredmetena osnovna sredstva, sredstva v lasti ali finančnem najemu, ki se uporabljajo pri ustvarjanju proizvodov ali opravljanju storitev ter se po pričakovanjih uporabljajo v več kot enem obračunskem obdobju. Med opredmetenimi osnovnimi sredstvi skupine Slovenske železnice so zajeta zemljišča, zgradbe, proizvodne naprave in stroji, druge naprave in oprema, oprema v finančnem najemu, osnovna sredstva, ki se pridobivajo. Opredmeteno osnovno sredstvo se v knjigovodskih razvidih in bilanci stanja pripozna, če je verjetno, da bodo pritekale gospodarske koristi, povezane z njim in je mogoče njegovo nabavno vrednost zanesljivo izmeriti. Stroški, ki nastajajo v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi, povečujejo njihovo nabavno vrednost samo, če povečujejo njihove prihodnje koristi v primerjavi s prvotno ocenjenimi. Popravila ali vzdrževanje opredmetenih osnovnih sredstev so namenjena obnavljanju ali ohranjanju prihodnjih gospodarskih koristi, ki se pričakujejo na podlagi prvotno ocenjene stopnje učinkovitosti sredstev. Navadno se pripoznajo kot stroški oziroma poslovni odhodki. Predvideni zneski stroškov rednih pregledov oziroma popravil opredmetenih osnovnih sredstev se obravnavajo kot deli opredmetenih osnovnih sredstev. Nadomestni deli večjih vrednosti se praviloma obravnavajo kot opredmetena osnovna sredstva. Nadomestni deli namenjeni popravilom ali vzdrževanju, se obravnavajo kot material za vzdrževanje. Na podlagi SRS 2 so neopredmetena dolgoročna sredstva razpoznavna nederivativna sredstva, ki praviloma fizično ne obstajajo. Zajemajo dolgoročne premoženjske pravice, dobro ime, dolgoročno odložene stroške razvijanja in druge dolgoročne AČR.

¹³⁸ Iz priporočila upravljavca kapitalskih naložb RS točka 12.7 izhaja, da so pričakovanja ustanovitelja družbe Slovenske železnice, da se do leta 2015 doseže 4 odstotna čista dobičkonosnost kapitala skupine Slovenske železnice. Čista dobičkonosnost kapitala skupine Slovenske železnice, kot izhaja iz priporočil upravljavca kapitalskih naložb RS, je bila dosežena v letu 2013 v višini 10,1 odstotkov, v letu 2014 pa se je zmanjšala na 9,6 odstotkov.

Priporočilo

Družbi Slovenske železnice priporočamo, naj vzpostavi nadzor na področju evidentiranja poslovnih transakcij, da bo zagotovljeno transparentno evidentiranje poslovnih dogodkov.

2.3.6.3 Povzetek ugotovitev

Za družbe v skupini Slovenske železnice evidentiranje poslovnih dogodkov v poslovnih knjigah v letih 2013 in 2014 ni bilo urejeno z notranjim aktom. Posledično računovodske usmeritve za izkazovanje računovodskih postavk v računovodskih izkazih niso bile zapisane. Način evidentiranja poslovnih dogodkov v zvezi z medsebojnimi transakcijami v poslovnih knjigah družb v skupini Slovenske železnice ni bil transparenten. V poslovnih knjigah, v katerih so se vodile medsebojne transakcije družb v skupini Slovenske železnice, v letih 2013 in 2014 ni bila vzpostavljena povezava med računi in pripadajočimi pogodbami, dogovori oziroma sporazumi o poslovnem sodelovanju, zato ni bilo mogoče ugotoviti, kolikšna je bila realizacija medsebojnih poslov družb v skupini Slovenske železnice po posamezni pogodbi, dogovoru oziroma sporazumu o poslovnem sodelovanju. Poleg tega na vseh računih, ki so se nanašali na realizirane medsebojne transakcije družb v skupini Slovenske železnice ni bilo navedeno, na katero pogodbo, dogovor oziroma sporazum se posamezni račun nanaša. Vrednosti posameznih medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice v letih 2013 in 2014, ki so bile izkazane v poslovnih knjigah družb v skupini Slovenske železnice, ni bilo mogoče natančno določiti zaradi načina knjiženja, ki se je uporabljal pri razveljavitvah knjižb medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice, v nasprotju s SRS 22.13.

2.4 Spremljanje izvajanja medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice

Spremljanje izvajanja medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice obvladujoči družbi Slovenske železnice omogočajo pogodbe o obvladovanju. Na podlagi pogodb o obvladovanju ima obvladujoča družba Slovenske železnice pravico odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice dati navodila za vodenje poslov. Poleg tega morajo na podlagi pogodb o obvladovanju odvisne družbe v skupini Slovenske železnice obvladujoči družbi Slovenske železnice poročati o poslovanju in razmerjih v skupini Slovenske železnice. Da bi odgovorili na vprašanje, ali je bila družba Slovenske železnice učinkovita pri spremljanju izvajanja medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice, smo preverili:

- ali je družba Slovenske železnice vzpostavila in izvajala notranje kontrole nad izpolnjevanjem izdanih navodil za vodenje poslov odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice;
- ali je družba Slovenske železnice vzpostavila in izvajala notranje kontrole nad poročanjem odvisnih družb v skupini Slovenske železnice.

2.4.1 Navodila obvladujoče družbe Slovenske železnice odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice

Na podlagi osmega odstavka 21. člena Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice poslovodje in poslovodstvo družbe Slovenske železnice lahko dajejo neposredna navodila za vodenje poslov odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice. Podrobneje so pristojnosti glede dajanja navodil določene v posameznih pogodbah o obvladovanju ter v sklepu poslovodstva o izdaji obveznih navodil h kateremu poda soglasje nadzorni svet.

Da ima obvladujoča družba pravico, na podlagi sklenjenih pogodb o obvladovanju, odvisnim družbam dajati navodila za vodenje poslov, je določeno v 541. členu ZGD-1. V tem zakonu je določeno tudi, da lahko obvladujoča družba daje navodila, ki so za odvisno družbo škodljiva, če koristijo interesom obvladujoče družbe ali z njo koncernsko povezanih družb. Poslovodstvo odvisne družbe mora izpolnjevati navodila obvladujoče družbe in ne sme zavrniti navodila, tudi če po njegovem mnenju ne koristi interesom obvladujoče družbe ali z njo koncernsko povezane družbe. Zastopniki obvladujoče družbe morajo dajati navodila pravilno in skrbno (543. člen ZGD-1).

2.4.1.a Skladno s pogodbami o obvladovanju navodila odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice v imenu obvladujoče družbe Slovenske železnice dajejo poslovodstvo ali poslovodje obvladujoče družbe Slovenske železnice. Vsa navodila obvladujoče družbe Slovenske železnice odvisni družbi v skupini Slovenske železnice morajo biti dana poslovodstvu odvisne družbe. Na podlagi pogodb o obvladovanju mora poslovodstvo odvisne družbe v skupini Slovenske železnice izpolnjevati navodila obvladujoče družbe Slovenske železnice, dana v skladu s pogodbo o obvladovanju in z veljavno zakonodajo. Poslovodstvo odvisne družbe v skupini Slovenske železnice mora izpolnjevati navodila obvladujoče družbe Slovenske železnice in ne sme zavrniti navodila, tudi če meni, da navodilo ne koristi interesom obvladujoče družbe Slovenske železnice ali z njo povezani družbi. Poslovodstvo odvisne družbe v skupini Slovenske železnice lahko zavrne navodilo, ki je v nasprotju z zakonom ali s podzakonskimi predpisi, splošnimi akti ali pogodbo o obvladovanju. Obvladujoča družba Slovenske železnice ima na podlagi pogodbe o obvladovanju pravico dajati tudi navodila, ki so škodljiva za odvisno družbo, če koristijo interesom obvladujoče družbe Slovenske železnice ali z njo koncernsko povezani družbi. V zvezi s tem mora obvladujoča družba Slovenske železnice izpolniti obveznosti do odvisne družbe, ki jih določa ZGD-1 in pogodba o obvladovanju. Obvladujoča družba Slovenske železnice lahko da odvisni družbi v skupini Slovenske železnice v skladu s to pogodbo navodilo za izvršitev kateregakoli posla, na katerikoli način, ki je v njeni pristojnosti.

Družba Slovenske železnice, kot obvladujoča družba v pogodbenem koncernu, ni pridobila pravice za dajanje navodil glede vodenja poslov dvema oziroma trem odvisnim družbam¹³⁹ v skupini Slovenske železnice in s tem pravico do izvajanja neposrednega nadzora nad njimi. Medtem ko te delniške družbe v skupini Slovenske železnice niso bile dolžne poslovati po navodilih obvladujoče družbe Slovenske železnice, saj z njimi obvladujoča družba Slovenske železnice ni imela sklenjenih pogodb o obvladovanju, je bilo ostalih sedem družbe z omejeno odgovornostjo v skupini Slovenske železnice¹⁴⁰ na podlagi pogodb o obvladovanju dolžno poslovati po navodilih obvladujoče družbe Slovenske železnice. Navodila obvladujoče družbe Slovenske železnice so se lahko nanašala na posle odvisnih družb v skupini Slovenske železnice v zvezi z opravljanjem dejavnosti na trgu, kot tudi na posle, ki jih odvisne družbe v skupini Slovenske železnice opravljajo v zvezi z uresničevanjem javnega interesa na področju železniškega prometa, kot izhajajo iz pogodb o obvladovanju.

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

V primerih, kadar se navodilo nanaša na odvisni družbi Železniško gradbeno podjetje in Železniška tiskarna, ki nista v pogodbenem koncernu in jima zato ni moč izdajati obveznih navodil, se tem družbam da zgolj priporočilo, da navodilo obvladujoče družbe Slovenske železnice upoštevata. O upoštevanju navodil obvladujoče družbe odločajo organi teh družb.

¹³⁹ Železniško gradbeno podjetje, Železniška tiskarna in Fersped do 15. 7. 2014.

¹⁴⁰ Infrastruktura, Potniški promet, Tovorni promet, Vleka in tehnika, Železniško invalidsko podjetje, Prometni institut.

Na podlagi 3. člena pogodb o obvladovanju se pristojnost posameznih poslovodij ali poslovodstva obvladujoče družbe Slovenske železnice za dajanje navodil ter način njihovega evidentiranja določi v posebnem sklepu, ki ga na podlagi akta o ustanovitvi obvladujoče družbe in poslovnika poslovodstva obvladujoče družbe sprejme poslovodstvo obvladujoče družbe. Obvladujoča družba mora s predmetnim sklepom seznaniti odvisno družbo. Navodila, dana v skladu z navedenim sklepom, se štejejo za veljavna glede na pogodbe o obvladovanju. Poslovodstvo družbe Slovenske železnice je s Sklepom o izdaji obveznih navodil, ki je začel veljati naslednji dan po pridobitvi soglasja nadzornega sveta družbe Slovenske železnice, uredilo način in postopek dajanja navodil poslovodstva družbe Slovenske železnice poslovodstvom odvisnih družb, s katerimi je sklenjena pogodba o obvladovanju in določilo višino zneskov posameznih pravnih poslov, nad katerimi morajo poslovodstva odvisnih družb pred sklenitvijo posameznih pravnih poslov, pridobiti predhodno soglasje poslovodstva družbe Slovenske železnice.

2.4.1.b Družba Slovenske železnice mora navodila odvisnim družbam evidentirati v posebni evidenci, ki vsebuje vsaj podatke kdo je izdal navodilo, komu in kdaj je bilo izdano navodilo, na kakšen način je bilo izdano navodilo, s kratko označbo vsebine navodila, kot izhaja iz 5. člena Sklepa o izdaji obveznih navodil. Evidenca o danih navodilih odvisnim družbam se lahko vodi za posamezno odvisno družbo ali za več odvisnih družb. Lahko se vodi tudi ločena evidenca navodil, ki jih izdajo posamezni poslovodje družbe Slovenske železnice.

Družba Slovenske železnice ni vzpostavila in ni vodila evidence o danih navodilih odvisnim družbam v letih 2013 in 2014, čeprav vzpostavitev in vodenje takšne evidence izhaja iz 5. člena Sklepa o izdaji obveznih navodil. Ker družba Slovenske železnice ni imela vzpostavljenih evidence o danih navodilih odvisnim družbam, ni mogoče oceniti, koliko in kakšna so bila vsa navodila, ki jih je obvladujoča družba Slovenske železnice v letih 2013 in 2014 dala odvisnim družbam. Posledično ni mogoče oceniti, ali so bila vsa navodila obvladujoče družbe Slovenske železnice, ki jih je dala odvisnim družbam, dana v skladu z veljavno zakonodajo.

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

Povsem ločena posebna evidenca obveznih navodil ni bila nikoli vzpostavljena iz razloga, ker se vsa obvezna navodila izdajajo izključno s sklepi poslovodstva družbe Slovenske železnice. Vzpostavljena bi bila v primeru, če bi bile izkoriščene širše možnosti, ki jih daje Sklep o izdaji obveznih navodil (izdaja obveznih navodil s strani posameznih poslovodij).

2.4.1.c Družba Slovenske železnice lahko daje navodila odvisnim družbam izključno na način, določen v pogodbah o obvladovanju in na podlagi 4. člena Sklepa o izdaji obveznih navodil. Iz pogodb o obvladovanju izhaja, da morajo biti vsa navodila obvladujoče družbe Slovenske železnice odvisnim družbam dana poslovodstvom odvisnih družb. Poleg tega morajo biti navodila obvladujoče družbe Slovenske železnice odvisnim družbam dana v pisni obliki. V nujnih primerih se navodila lahko dajo tudi na širšem kolegiju skupine Slovenske železnice, vendar se jih mora v najkrajšem možnem času potrditi tudi v eni od pisnih oblik. Poslovodstvo družbe Slovenske železnice mora o danih navodilih odvisnim družbam obveščati nadzorni svet družbe Slovenske železnice, na podlagi tretjega odstavka 5. člena Sklepa o izdaji obveznih navodil.

Na podlagi pregleda zapisnikov sej poslovodstva družbe Slovenske železnice ugotavljamo, da so se navodila obvladujoče družbe Slovenske železnice odvisnim družbam izdajala na podlagi sprejetih sklepov poslovodstva družbe Slovenske železnice. Katerim odvisnim družbam so bila dana navodila, je razvidno iz posameznega sklepa poslovodstva, in sicer iz določitve odgovornih oseb za realizacijo sklepa. Prav tako je

praviloma s sklepom določen tudi rok za izvedbo navodila. V reviziji ni bilo mogoče ugotoviti, ali so bila vsa navodila obvladujoče družbe odvisnim družbam dana v pisni obliki, kot je določeno v pogodbah o obvladovanju in Sklepu o izdaji obveznih navodil, ali tudi ustno, in zanje niso evidentirani podatki o tem, kdo, komu, kdaj in na kakšen način je izdal navodilo ter kaj to navodilo določa. Poleg tega na podlagi pregleda zapisnikov nadzornega sveta družbe Slovenske železnice ugotavljamo, da poslovodstvo družbe Slovenske železnice nadzornega sveta družbe Slovenske železnice ni obveščalo o danih navodilih obvladujoče družbe Slovenske železnice odvisnim družbam kot izhaja iz tretjega odstavka 5. člena Sklepa o izdaji obveznih navodil.

Ukrep družbe Slovenske železnice

Nadzorni svet Slovenskih železnice je obravnaval poročilo o izdanih obveznih navodilih za leti 2016 in 2017, ki je bilo pripravljeno na način, da se iz zapisnikov sej poslovodstva Slovenskih železnic zbrali tisti sklepi poslovodstva, ki pomenijo obvezna navodila odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice.

2.4.1.d V prvem odstavku 7. člena pogodb o obvladovanju je določeno, da odvisne družbe redno, najmanj enkrat mesečno, poročajo obvladujoči družbi Slovenske železnice, o izpolnjevanju navodil obvladujoče družbe, z obrazložitvijo mnenja glede navodil, za katera odvisna družba meni, da ne koristijo interesom obvladujoče družbe ali z njo povezanih družb. V nadaljevanju tega člena je določeno, da mora družba Slovenske železnice s posebnim aktom določiti obseg in način poročanja odvisnih družb v zvezi z izpolnjevanjem navodil obvladujoče družbe Slovenske železnice.

Družba Slovenske železnice s posebnim aktom ni določila obsega in načina poročanja odvisnih družb v skupini Slovenske železnice v zvezi z izpolnjevanjem navodil obvladujoče družbe Slovenske železnice, kot to zahteva prvi odstavek 7. člena pogodb o obvladovanju, zato ji odvisne družbe niso poročale o izvrševanju njenih navodil. Obveznost družbe Slovenske železnice za spremljanje izpolnjevanja navodil, danih odvisnim družbam, ni določena niti v Aktu o ustanovitvi družbe Slovenske železnice niti v posameznih pogodbah o obvladovanju niti v Sklepu o izdaji obveznih navodil, kakor tudi ne z internimi akti in organizacijskimi predpisi družbe Slovenske železnice, kar pomeni, da obveznost družbe Slovenske železnice po spremljanju izpolnjevanja navodil, danih odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice, ni normativno urejena.

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

Spremljanje izpolnjevanja navodil se pretežno izvaja preko strokovnih služb družbe Slovenske železnice, na neformalen način, delno preko pridobivanja informacij za različna poročila ali preko spremljanja vodenja evidenc, delno pa preko izvedbe kadrovskega sklepa.

Opozarjamo, da opisani neformalni način spremljanja izpolnjevanja navodil ni normativno urejen, saj bi morala družba Slovenske železnice v skladu s prvim odstavkom 7. člena pogodb o obvladovanju s posebnim aktom določiti obseg in način poročanja odvisnih družb v zvezi z izpolnjevanjem navodil obvladujoče družbe Slovenske železnice.

2.4.2 Poročanje odvisnih družb v skupini Slovenske železnice obvladujoči družbi Slovenske železnice

Medtem ko je poslovodstvo družbe Slovenske železnice na podlagi 24. in 25. člena Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice dolžno ustanovitelju in nadzornemu svetu poročati o poslovanju skupine

Slovenske železnice, so odvisne družbe v skupini Slovenske železnice dolžne poročati o svojem poslovanju in razmerjih z obvladujočo družbo Slovenske železnice na podlagi pogodb o obvladovanju in določb ZGD-1. Na podlagi pogodb o obvladovanju imajo odvisne družbe v skupini Slovenske železnice, ki so organizirane kot družbe z omejeno odgovornostjo, obveznost poročati obvladujoči družbi Slovenske železnice na način, kot je določen v 7. in 9. členu pogodb o obvladovanju. Odvisne družbe v skupini Slovenske železnice, ki so organizirane kot delniške družbe, pa imajo obveznost poročati obvladujoči družbi Slovenske železnice na način, kot je določen v 545. členu ZGD-1.

2.4.2.1 Redno in izredno poročanje odvisnih družb v skupini Slovenske železnice

2.4.2.1.a Na podlagi 7. člena pogodb o obvladovanju so odvisne družbe v skupini Slovenske železnice dolžne redno, najmanj enkrat mesečno, poročati obvladujoči družbi Slovenske železnice o svojem poslovanju in o izvajanju nalog, določenih v strategiji skupine Slovenske železnice, v obsegu in na način, kot ga določi obvladujoča družba Slovenske železnice s posebnim aktom. Poleg rednega poročanja morajo odvisne družbe v skupini Slovenske železnice obvladujoči družbi Slovenske železnice izredno poročati v primerih, ko obseg in kvaliteta poslovanja odvisnih družb v skupini Slovenske železnice ne dosegata načrtovanih ciljev poslovanja, določenih za posamezno odvisno družbo. Posebno poročilo mora poleg navedbe razlogov za odstopanje doseženih rezultatov od načrtovanih vsebovati tudi navedbo ukrepov za njihovo odpravo.

Ker družba Slovenske železnice ni sprejela posebnega akta, kot to določa 7. člen pogodb o obvladovanju, nismo mogli preveriti, ali in na kakšen način so odvisne družbe poročale o poslovanju in izvajanju nalog določenih v strategiji skupine Slovenske železnice. Medtem ko je obveznost rednega in izrednega poročanja pogodbeno dogovorjena za tiste odvisne družbe, s katerimi so bile sklenjene pogodbe o obvladovanju, odvisne družbe v skupini Slovenske železnice, ki so delniške družbe, te pogodbene obveznosti nimajo.

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

Posebni akt iz 7. člena pogodb o obvladovanju ni bil sprejet, ker drugi formalni (kolegiji posloводства ali koordinacije) in neformalni načini izmenjave informacij in podatkov, zlasti za pripravo poročil za nadzorni svet družbe Slovenske železnice, zadostujejo za spremljanje poslovanja odvisnih družb v skupini Slovenske železnice.

2.4.2.1.b Družba Slovenske železnice mora obravnavati poročila odvisnih družb v skupini Slovenske železnice in od njih po potrebi zahtevati dodatna pojasnila ali dopolnitve, kot izhaja iz 7. člena pogodb o obvladovanju. Obvladujoča družba Slovenske železnice ni obravnavala poročil odvisnih družb v skupini Slovenske železnice, čeprav obveznost obravnave poročil odvisnih družb v skupini Slovenske železnice izhaja iz 7. člena pogodb o obvladovanju, saj ji odvisne družbe v skupini Slovenske železnice niso poročale (povezava s točko 2.4.2.1.a tega poročila).

2.4.2.2 Poročanje odvisnih družb v skupini Slovenske železnice o razmerjih z obvladujočo družbo Slovenske železnice

2.4.2.2.a Posloводства tistih odvisnih družb v skupini Slovenske železnice, za katere je bila sklenjena pogodba o obvladovanju, morajo na podlagi 9. člena pogodb o obvladovanju, v prvih treh mesecih poslovnega leta sestaviti poročilo o razmerjih z obvladujočo družbo Slovenske železnice. V tem poročilu se navedejo vsi pravni posli, ki jih je odvisna družba sklenila v preteklem poslovnem letu z obvladujočo družbo Slovenske železnice, ali z njo povezano družbo, ali na pobudo oziroma v interesu teh družb in vsa

druga dejanja, ki jih je storila ali opustila na pobudo oziroma v interesu teh družb v preteklem poslovnem letu.

Poslovodstva tistih odvisnih družb v skupini Slovenske železnice, za katere ni bila sklenjena pogodba o obvladovanju, pa morajo na podlagi 545. člena ZGD-1, v prvih treh mesecih poslovnega leta sestaviti poročilo o razmerjih z obvladujočo družbo Slovenske železnice. Sestavine poročila glede razmerij z obvladujočo družbo so opredeljene v tretjem in petem odstavku 545. člena ZGD-1 in so vsebinsko enake kot sestavine poročila, ki so opredeljene v pogodbah o obvladovanju. Ker v koncernskih družbah, v katerih ni sklenjena pogodba o obvladovanju, obvladujoča družba ne sme uporabiti svojega vpliva, da bi pripravila odvisno družbo do tega, da bi zase opravila škodljiv pravni posel ali da bi kaj storila ali opustila v svojo škodo, razen če obvladujoča družba prikrajšanje nadomesti, je dodatno v 545. členu ZGD-1 glede vsebine poročila določeno poročanje v zvezi s tem, kako so nadomestila prikrajšanja med poslovnim letom, za katerega se poroča, dejansko potekala, ali do kakšnih koristi je družba upravičena na podlagi pravnega posla, s katerim je bil ustanovljen zahtevek za nadomestitev prikrajšanja. Poročilo o odnosih do povezanih družb mora poslovodstvo predložiti tudi revizorju računovodskih izkazov hkrati z računovodskimi izkazi in poslovnim poročilom, v skladu z 546. členom ZGD-1.

Poleg letnega poročanja odvisnih družb v skupini Slovenske železnice o razmerjih z obvladujočo družbo Slovenske železnice, pogodbe o obvladovanju določajo tudi kvartalno poročanje. Na podlagi 9. člena pogodb o obvladovanju mora poročila o razmerjih odvisnih družb v skupini Slovenske železnice z obvladujočo družbo Slovenske železnice najmanj enkrat kvartalno obravnavati enotno vodstvo koncerna skupaj z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice. Pri obravnavi poročil morajo biti prisotne obvladujoča družba Slovenske železnice in posamezna odvisna družba v skupini Slovenske železnice, lahko pa tudi druge z obvladujočo družbo koncernsko povezane družbe, če obvladujoča družba Slovenske železnice tako odloči.

Odvisne družbe v skupini Slovenske železnice letno ne poročajo obvladujoči družbi Slovenske železnice o razmerjih v skupini Slovenske železnice v skladu z 9. členom pogodb o obvladovanju in na podlagi 545. člena ZGD-1. Poleg tega odvisne družbe v skupini Slovenske železnice, s katerimi je bila sklenjena pogodba o obvladovanju, kvartalno ne poročajo obvladujoči družbi Slovenske železnice o razmerjih v skupini Slovenske železnice v skladu z 9. členom pogodb o obvladovanju. Obvladujoča družba Slovenske železnice bi lahko ukrepala v skladu z 8. členom pogodb o obvladovanju, zaradi neizpolnjevanja obveznosti odvisnih družb v skupini Slovenske železnice. Medtem ko je obveznost poročanja obvladujoči družbi Slovenske železnice o razmerjih v skupini Slovenske železnice pogodbeno dogovorjena za odvisne družbe v skupini Slovenske železnice, s katerimi so bile sklenjene pogodbe o obvladovanju, pa odvisne družbe v skupini Slovenske železnice, ki so organizirane kot delniške družbe, pogodbene obveznosti kvartalnega poročanja nimajo.

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

Poročanje o razmerjih odvisnih družb z obvladujočo družbo se ne izvaja v skladu s pogodbami o obvladovanju, ker drugi formalni in neformalni načini izmenjave informacij in podatkov, zlasti za pripravo poročil nadzornemu svetu družbe Slovenske železnice, zadostujejo za spremljanje poslovanja odvisnih družb v skupini Slovenske železnice, so pa razmerja odvisnih družb z obvladujočo družbo razkrita v letnem poročilu skupine Slovenske železnice in v letnih poročilih odvisnih družb.

2.4.3 Povzetek ugotovitev

V skladu s 541. členom ZGD-1 in na podlagi pogodb o obvladovanju, obvladujoča družba Slovenske železnice lahko daje navodila za vodenje poslov odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice. Ker družba Slovenske železnice ni sklenila pogodb o obvladovanju z dvema oziroma tremi družbami v skupini Slovenske železnice, posledično ni pridobila pravice do dajanja navodil za vodenje poslov tem odvisnim družbam. Medtem ko te družbe niso bile dolžne poslovati po navodilih obvladujoče družbe Slovenske železnice, je bilo ostalih sedem odvisnih družb v skupini Slovenske železnice dolžnih poslovati po navodilih obvladujoče družbe Slovenske železnice. Družba Slovenske železnice ni vzpostavila evidence o danih navodilih odvisnim družbam v letih 2013 in 2014, kot je določeno v 5. členu Sklepa o izdaji obveznih navodil. Posledično ni bilo mogoče ugotoviti, ali so bila vsa navodila obvladujoče družbe Slovenske železnice, ki jih je dala odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice, dana v skladu z veljavno zakonodajo (pravilno in skrbno). Družba Slovenske železnice tudi ni normativno uredila vsebine in načina poročanja v zvezi z izpolnjevanjem navodil, danih odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice, kot je določeno v 7. členu pogodb o obvladovanju. Poleg tega nadzorni svet družbe Slovenske železnice ni bil obveščen o danih navodilih obvladujoče družbe Slovenske železnice odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice, čeprav takšna zahteva izhaja iz 5. člena Sklepa o izdaji obveznih navodil.

Družba Slovenske železnice ni vzpostavila in izvajala notranjih kontrol v zvezi s poročanjem odvisnih družb v skupini Slovenske železnice o poslovanju in razmerjih v skupini Slovenske železnice. Družba Slovenske železnice ni sprejela posebnega akta, s katerim bi določila obseg in način poročanja odvisnih družb v skupini Slovenske železnice o poslovanju, kot je določeno v 7. členu pogodb o obvladovanju. Odvisne družbe v skupini Slovenske železnice obvladujoči družbi Slovenske železnice mesečno niso poročale o poslovanju, posledično pa obvladujoča družba Slovenske železnice ni obravnavala poročil o poslovanju odvisnih družb v skupini Slovenske železnice, čeprav obveznost obravnave poročil odvisnih družb v skupini Slovenske železnice izhaja iz 7. člena pogodb o obvladovanju. Odvisne družbe v skupini Slovenske železnice obvladujoči družbi Slovenske železnice tudi letno niso poročale o razmerjih v skupini Slovenske železnice, kot sta to od njih zahtevala 9. člen pogodb o obvladovanju in 545. člena ZGD-1. Medtem ko je obveznost poročanja o poslovanju odvisnih družb in o razmerjih v skupini Slovenske železnice pogodbeno dogovorjena za tiste odvisne družbe, ki so organizirane kot družbe z omejeno odgovornostjo in so bile z njimi sklenjene pogodbe o obvladovanju, odvisne družbe v skupini Slovenske železnice, ki so delniške družbe, pogodbene obveznosti mesečnega poročanja o poslovanju in kvartalnega poročanja o razmerjih v skupini Slovenske železnice nimajo.

2.5 Nadziranje medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice

Nadzorno vlogo nad poslovanjem skupine Slovenske železnice opravlja tudi notranja revizija družbe Slovenske železnice in nadzorni svet. Da bi odgovorili na vprašanje, ali je družba Slovenske železnice zagotovila učinkovit nadzor nad poslovanjem družb v skupini Slovenske železnice, smo preverili:

- ali je notranja revizija, ki je bila organizirana v družbi Slovenske železnice, izvajala revizije nad poslovanjem skupine Slovenske železnice na področjih, kjer so bila identificirana največja tveganja.

2.5.1 Notranja revizija

V 32. členu Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice je določeno, da ima družba Slovenske železnice v okviru svoje notranje organizacije organizirano službo za interno revizijo oziroma sistemsko urejen institut interne revizije. Služba za interno revizijo je na podlagi tega akta pristojna za pregledovanje in nadzor poslovanja družbe Slovenske železnice in vseh pravnih oseb, v katerih ima družba Slovenske železnice obvladujoči položaj. Delovanje službe za interno revizijo se mora na podlagi 33. člena Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice urediti v splošnem aktu, ki ga sprejme poslovodstvo družbe Slovenske železnice s soglasjem nadzornega sveta. Poslovodstvo družbe Slovenske železnice je 12. 12. 2013, s soglasjem nadzornega sveta družbe Slovenske železnice z dne 25. 12. 2013, sprejelo Pravilnik o delovanju notranje revizije, ki je pričel veljati 2. 1. 2014. Pred uveljavitvijo tega pravilnika je delovanje notranje revizije v družbi Slovenske železnice urejal Pravilnik o delovanju službe za interno revizijo, na katerega je 22. 1. 2009 dal soglasje nadzorni svet družbe Slovenske železnice in je pričel veljati 19. 2. 2009.

Pravilnik o delovanju notranje revizije določa, da so predmet notranjega revidiranja vse poslovne funkcije in procesi ter druge aktivnosti družb v skupini Slovenske železnice, s poudarkom na ključnih področjih, funkcijah in procesih, ki prinašajo največje koristi in kjer so identificirana največja tveganja, ki ogrožajo uresničevanje ciljev skupine Slovenske železnice. Prav tako določa, da notranja revizija vključuje predvsem revizijske naloge, ki obsegajo stalen in celovit nadzor nad poslovanjem skupine Slovenske železnice z namenom preiskovanja in ovrednotenja postopkov ravnanja s tveganji, obvladovanja in upravljanja v skupini Slovenske železnice. Ustreznost in učinkovitost postopkov zagotavlja, da:

- so tveganja primerno prepoznana in obvladovana;
- so računovodske in izvedbene informacije pravilne, popolne, točne in pravočasne;
- zaposleni delujejo v skladu z zakoni in drugimi predpisi, notranjimi pravili in navodili, usmeritvami, postopki in pogodbami;
- se programi in načrti učinkovito in uspešno izvajajo;
- so sredstva varovana pred izgubo zaradi slabega gospodarjenja in drugih nepravilnosti;
- se nenehno izboljšuje kakovost delovanja skupine Slovenske železnice.

Pravilnik o delovanju notranje revizije v 21. členu tudi določa, da je poslovodstvo družbe Slovenske železnice, ki je odgovorno za vzpostavitev in vzdrževanje sistematičnega procesa ravnanja s tveganji, s katerimi se skupina Slovenske železnice srečuje pri svojem poslovanju, in za vzpostavitev ter učinkovito in uspešno delovanje usmeritev in postopkov (sistema notranjih kontrol) za obvladovanje tveganj znotraj dopustnih meja, ki so določene s postopki ravnanja s tveganji, doseganje zastavljenih ciljev in zagotavljanje zakonitosti, preglednosti in smotnosti (gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti) poslovanja skupine Slovenske železnice, dolžno notranji reviziji zagotoviti materialne, kadrovske in finančne vire za nemoteno izvajanje revizijskih nalog v skupini Slovenske železnice.

Da bi odgovorili na vprašanje, ali je notranja revizija, ki je bila organizirana v družbi Slovenske železnice, izvajala revizije nad poslovanjem skupine Slovenske železnice na področjih, kjer so bila identificirana največja tveganja, smo proučili načrtovanje dela notranje revizije, izvajanje notranjih revizij in poročanje o izvedenih revizijah, preverili pa smo tudi, ali na pomembnejših področjih poslovanja skupine Slovenske železnice obstajajo pomanjkljivosti pri delovanju notranjih kontrol, ki lahko predstavljajo tveganje za nepravilno in/ali nesmotno poslovanje družb v skupini Slovenske železnice in ali so bile na področjih, kjer smo prepoznali največja tveganja, načrtovane in izvedene notranje revizije.

2.5.1.1 Načrtovanje dela notranje revizije

2.5.1.1.a Pravilnik o delovanju službe za interno revizijo je v zvezi z načrtovanjem nalog notranje revizije določal, da se dolgoročni in letni načrt notranjega revidiranja pripravita na podlagi ocene tveganj, na podlagi katere se določi prednostni vrstni red revidiranja posameznih področij, ob upoštevanju zahtev posloводства družbe Slovenske železnice in zunanjih nadzornih organov. V obeh načrtih se opredelijo tudi kadrovski, tehnični in finančni viri za izvajanje nalog notranje revizije za obdobje, za katerega se pripravljata. Dolgoročni načrt notranjega revidiranja se izdela za obdobje, ki je enako revizijskemu ciklu in ga na predlog vodje službe notranje revizije sprejme poslovodstvo družbe Slovenske železnice. Letni načrt notranjega revidiranja izdela vodja službe notranje revizije in ga predloži poslovodstvu družbe Slovenske železnice v potrditev. V skladu s sprejetim letnim načrtom notranjega revidiranja vodja službe notranje revizije pripravi operativni delovni načrt, ki podrobno opredeljuje področja in organizacijske enote, ki bodo predmet revidiranja v četrletnem obdobju, kakor tudi kadrovske vire in razporeditev razpoložljivega delovnega časa. Izredne preglede in naloge, ki niso opredeljene v letnem načrtu notranjih revizij, odreja generalni direktor oziroma poslovodstvo ali nadzorni svet družbe Slovenske železnice, vodja službe notranje revizije pa samo na podlagi svoje utemeljene presoje oziroma na predlog vodje organizacijske enote ali direktorjev družb v skupini Slovenske železnice.

Notranja revizija je na podlagi 25. člena Pravilnika o delovanju službe za interno revizijo pripravila načrt dela notranje revizije za leto 2013 v skupini Slovenske železnice, s katerim se je seznanilo poslovodstvo družbe Slovenske železnice in sprejelo sklep, na podlagi katerega je zahtevalo dopolnitev načrta dela notranje revizije za leto 2013 z aktualno problematiko. Dopolnjen načrt dela notranje revizije za leto 2013 je poslovodstvo družbe Slovenske železnice obravnavalo 17. 10. 2013 in sprejelo sklep, da se je seznanilo s predlaganim načrtom dela notranje revizije za leto 2013, ki se ga posreduje revizijski komisiji nadzornega sveta družbe Slovenske železnice in nadzornemu svetu družbe Slovenske železnice. Nadzorni svet družbe Slovenske železnice je 24. 10. 2013 potrdil načrt dela notranje revizije za leto 2013.

Na podlagi pravilnika, ki je urejal področje notranjega revidiranja v skupini Slovenske železnice v letu 2013, bi moral letni načrt notranjega revidiranja temeljiti na preverjanju delovanja najbolj tveganih organizacijskih področij in poslovnih procesov v skupini Slovenske železnice. Iz načrta dela notranje revizije za leto 2013 izhaja, da se bodo redne notranje revizije izvedle na podlagi presoje o najbolj tveganih področjih delovanja skupine Slovenske železnice in bodo temeljile na oceni tveganja vodje notranje revizije in na predhodnem posvetovanju s poslovodstvom, nadzornim svetom ter drugimi vodstvenimi delavci. V načrt dela notranje revizije za leto 2013 je bil na podlagi prepoznanega tveganja za poslovanje skupine Slovenske železnice, v povezavi z medsebojnim poslovanjem družb v skupini Slovenske železnice, uvrščen načrtovan redni revizijski pregled, ki se nanaša na pregled cenovnih modelov med družbami v skupini Slovenske železnice. Na podlagi poznavanja organizacije in njenega okolja je bilo prepoznano tveganje za poslovanje skupine Slovenske železnice v zvezi z velikim obsegom poslov, ki se opravi med družbami, ki tvorijo skupino Slovenske železnice in cenami, po katerih te družbe med seboj poslujejo, ki je bilo ocenjeno kot visoko.

Načrtovani notranje-revizijski pregled v povezavi z medsebojnim poslovanjem družb v skupini Slovenske železnice, ki se je nanašal na pregled cenovnih modelov med družbami v skupini Slovenske železnice, v letu 2013 ni bil opravljen in tudi ni bil uvrščen med načrtovane revizijske preglede za leto 2014, kar izhaja

iz načrta dela notranje revizije za leto 2014¹⁴¹, čeprav je bilo prepoznano visoko tveganje za poslovanje skupine Slovenske železnice na tem področju. Da se mora zagotoviti prednostno izvajanje notranje revizijskih nalog na tistih področjih poslovanja, na katerih so bila prepoznana večja tveganja v zvezi s poslovanjem, izhaja tako iz Pravilnika o delovanju službe za interno revizijo, ki je urejal področje notranjega revidiranja v skupini Slovenske železnice v letu 2013, kakor tudi iz Pravilnika o delovanju notranje revizije, ki je urejal področje notranjega revidiranja v skupini Slovenske železnice v letu 2014. Poleg tega Mednarodni standard strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju¹⁴² določa izdelavo na tveganjih zasnovanega načrta notranjih revizij, v katerem se določi prednostne naloge notranje revizije v skladu s cilji organizacije.

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

V revidiranem obdobju celoviti sistem upravljanja s tveganji v skupini Slovenske železnice še ni bil vzpostavljen. Izvedba notranje revizije cen med družbami v skupini Slovenske železnice, s ciljem preveriti cenovne modele med družbami v skupini Slovenske železnice, je bila predvidena za drugo polovico leta 2013 s strani novo zaposlenih certificiranih revizorjev, ker po oceni vodje notranje revizije obstoječi notranji revizorji niso imeli ustreznih posebnih znanj ali sposobnosti za izvedbo takšnih revizij.

2.5.1.1.b Iz načrta dela notranje revizije za leto 2013 za načrtovani notranje-revizijski pregled cenovnih modelov med družbami v skupini Slovenske železnice ni mogoče ugotoviti, ali je bil načrtovan za vse družbe v skupini Slovenske železnice ali samo za nekatere družbe v skupini Slovenske železnice. Za ostale notranje revizije, uvrščene v načrt dela notranje revizije za leto 2013, pa ni mogoče ugotoviti, za katere družbe v skupini Slovenske železnice je bila načrtovana izvedba notranje revizijskih pregledov in ali je bila izvedba notranje revizijskih pregledov načrtovana tudi v povezavi z medsebojnim poslovanjem družb v skupini Slovenske železnice. Tudi za notranje revizije, uvrščene v načrt dela notranje revizije za leto 2014, ni mogoče ugotoviti, ali je izvedba notranje revizijskih pregledov načrtovana v povezavi z medsebojnim poslovanjem družb v skupini Slovenske železnice, saj je v načrtu dela notranje revizije za leto 2014 opredeljeno samo, v katerih družbah v skupini Slovenske železnice se bodo izvajali načrtovani notranje-revizijski pregledi. Opredeljeno pa ni bilo, ali se bodo načrtovani notranje revizijski pregledi izvajali v razmerju do odvisnih družb v skupini Slovenske železnice ali do družb izven skupine Slovenske železnice.

2.5.1.1.c Za načrtovane notranje revizijske preglede, ki izhajajo iz načrta dela notranje revizije za leto 2013, ni opredeljeno obdobje, za katerega je bil posamezni notranje-revizijski pregled načrtovan. Medtem ko za načrtovane notranje-revizijske preglede, ki izhajajo iz načrta dela notranje revizije za leto 2013, ni opredeljeno obdobje, za katero je posamezni notranje revizijski pregled načrtovan, pa za načrtovane notranje-revizijske preglede, ki izhajajo iz načrta dela notranje revizije za leto 2014, obdobje, za katero je posamezni notranje revizijski pregled načrtovan, ni navedeno za vse načrtovane notranje revizijske preglede.

¹⁴¹ Na podlagi 34. do 37. člena Pravilnika o delovanju notranje revizije je bil pripravljen načrt dela notranje revizije za leto 2014 v skupini Slovenske železnice. Nadzorni svet družbe Slovenske železnice je 5. 3. 2014 dal soglasje k dopolnjenemu načrtu dela notranje revizije za leto 2014.

¹⁴² Mednarodni standard strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju št. 2010-Načrtovanje.

2.5.1.2 Ocenitev tveganj v okviru medsebojnega poslovanja odvisnih družb v skupini Slovenske železnice

Da bi lahko odgovorili na vprašanje, ali je družba Slovenske železnice zagotovila, da se notranja revizija izvaja na področjih, kjer so prepoznana največja tveganja, smo na vseh pomembnejših področjih medsebojnega poslovanja skupine Slovenske železnice preverili obstoj in delovanje notranjih kontrol, ki so vzpostavljene za zagotavljanje pravilnosti in smotrnosti poslovanja družb v skupini Slovenske železnice in na podlagi ugotovljenih pomanjkljivosti pri delovanju notranjih kontrol opredelili področja, na katerih smo prepoznali največja tveganja, o čemer smo seznanili družbo Slovenske železnice s pismom poslovodstvu, v katerem smo podrobneje opisali ugotovitve. Ocenili smo, da so največja tveganja povezana z nepravilnostmi in nesmotnostmi na področju medsebojnega poslovanja odvisnih družb v skupini Slovenske železnice na naslednjih področjih:

- dajanje nepremičnin v najem (oddajanje nepremičnin v najem po cenah, ki niso prilagojene tržnim razmeram ali brezplačno)
- prevozniška dejavnost – vleka (strojevodske ure, obračunane na računih ene odvisne družbe, se ne skladajo z evidencami strojevodskih ur, ki jih je vodila druga odvisna družba);
- prevozniška dejavnost - vzdrževanje železniških voznih sredstev (v pogodbah za izvajanje vzdrževanja železniških voznih sredstev cena ni bila določena na način, da bi bila mogoča primerjava med zaračunano in pogodbeno vrednostjo za storitve vzdrževanja železniških voznih sredstev, za določene posle niso bila izdana naročila oziroma so ta nepopolna, za določene posle tudi ne obstajajo delovni nalogi oziroma so ti nepopolni, pogodbeno določila glede obračunskega obdobja niso bila upoštevana, nekatere storitve vzdrževanja železniških voznih sredstev so se neutemeljeno zaračunavale in plačevale in podobno);
- prevozniška dejavnost - tehnično vagonška dejavnost (storitve so se obračunavale pavšalno, kar ni bilo v skladu s pogodbenimi ceniki; k računom ni bila priložena spremna dokumentacija, ki bi dokazovala, da so bile storitve opravljene);
- storitve vzdrževanja službenih vozil in čiščenje poslovnih prostorov (v nekaterih primerih niso bili izpolnjeni delovni nalogi, nekatera dela pa so bila oddana zunanjim izvajalcem oziroma dobaviteljem, glede česar pa ne obstajajo dokazila o tem, da je naročnik pred plačilom stroškov preveril upravičenost njihove višine in se prepričal o tem ali so primerljive s cenami na trgu; izvajalec čiščenja ni zagotovil sledljivosti procesa čiščenja, naročnikom zato ni bilo omogočeno, da bi izvajali predpisan in dogovorjen nadzor nad izvedenimi storitvami; zaradi odsotnosti evidenc o opravljenih storitvah ni mogoče potrditi, da so bile obračunane storitve čiščenja poslovnih prostorov tudi dejansko izvedene; storitve so se v nekaterih primerih obračunavale na način in po cenah, ki niso bile v skladu s cenikom);
- storitve čiščenja železniških voznih sredstev (izvajalec ni zagotovil pogodbeno dogovorjenih evidenc o opravljenih storitvah in poročil o izvajanju, zaradi česar naročnikom ni bilo omogočeno, da bi izvajali nadzor nad izvedenimi storitvami; zaradi odsotnosti evidenc ni mogoče potrditi, da so bile obračunane storitve tudi dejansko izvedene; čiščenje je izvajalec v posameznih primerih obračunal po ceniku, ki ni skladen s ceniki, ki izhajajo iz pogodb);
- storitve fizičnega in tehničnega varovanja stavb, skladišč in okolice (storitve so se izvajale, ne da bi se zagotovila sledljivost izvedenih storitev, zato naročnikom ni bilo omogočeno ugotavljanje obsega in kakovosti opravljenega dela; v večini pogodb, ki so se nanašale na fizično in tehnično varovanje stavb, skladišč in okolice je bilo plačilo storitev dogovorjeno v mesečnem pavšalnem znesku; naročniki teh storitev niso na trgu preverjali, ali so bile cene najugodnejše in po potrebi vplivali na višino dogovorjene cene oziroma izbrali drugega izvajalca, kljub temu da so bile pogodbe sklenjene za nedoločen čas in se je cenik nespremenjeno uporabljal daljše časovno obdobje; za izvedbo nekaterih storitev niso obstajale evidence o opravljenem delu);

- storitve urejanja okolice (storitve so se zaračunavale brez predloženih dokazil o opravljenem delu in brez predhodnega nadzora naročnika nad izvajanjem del izvajalca; urejanje okolice železniških postaj in postajališč se je v letu 2014 obračunavalo na podlagi cenika, ki ni sestavni del pogodbe);
- storitve vodenja železniškega prometa (izdanim računom so bili priloženi obračuni, ki niso bili odobreni s strani naročnika, zaradi česar naročnik ni imel pregleda nad tem, katere storitve in v kakšnem obsegu so mu bile zaračunane in, ali se zaračunane storitve skladajo z dejansko izvedenimi; zaračunana je bila storitev, ki ni bila predvidena med storitvami vodenja prometa v sklenjenih sporazumih o izvajanju storitev; v zvezi s storitvijo prodaje vozovnic ni bilo izkazano, na kakšen način in po kakšnih kriterijih je bila določena pavšalna višina provizije od prodanih vozovnic);
- vzdrževanje JŽI kot OGJS in vzdrževanje JŽI v javno korist (določeni gradbeni projekti niso bili načrtovani v letnih načrtih vzdrževanja JŽI; določeni gradbeni projekti vzdrževanja JŽI v javno korist niso bili vodeni po predpisanem postopku, zato za njihovo izvedbo ni bila zagotovljena vsa potrebna dokumentacija; za izvedbo določenih gradbenih projektov vzdrževanja JŽI so bile sklenjene gradbene pogodbe, ne da bi bila za njihovo izvedbo zagotovljena izdelava projektne dokumentacije; odvisna družba ni zagotovila gradbenega nadzora nad deli; izvajalec in naročnik v ponudbenih predračunih nista ločeno opredelila cene na enoto za posamezno vrsto gradbenega dela in gradbenega materiala; pri vodenju evidenc o izvedenih gradbenih delih so bile ugotovljene številne formalne in vsebinske nepravilnosti; iz gradbenega dnevnika in knjige obračunskih izmer ni bilo razvidno, da bi gradbena dela izvajali podizvajalci, čeprav so ti izkazano sodelovali pri izvedbi gradbenih projektov; posamezni obračunski listi glede izvajanja gradbenih del niso bili izpolnjeni, niso bili podpisani in potrjeni s strani vseh odgovornih oseb; gradbeni dnevniki in knjige obračunskih izmer so se vodile v večjem številu izvodov, v katerih obstajajo vsebinske razlike pri prikazovanju količine opravljenih del; posamezni vpisi v gradbene dnevnike oziroma knjige obračunskih izmer so bili prečrtani oziroma izbrisani na način, da je prvotni vpis postal nečitljiv, oseba, ki je vnesla popravke, ni bila podpisana, datum vnosa popravkov ni bil zaveden, evidence o vodenju gradbenih del so se tekom izvedbe predmetne revizije naknadno in za nazaj spreminjale oziroma dopolnjevale s podpisi odgovornih oseb in posameznimi vsebinskimi vpisi; odvisna družba je pri določenih gradbenih projektih vzdrževanja JŽI izdala naročniku, drugi odvisni družbi,časne (mesečne) obračunske gradbene situacije oziroma končne obračunske gradbene situacije, še preden so bila gradbena dela dejansko izvedena oziroma preden so se sploh začela izvajati; odvisna družba pri izvajanju manj oziroma več gradbenih del in dodatnih gradbenih del ni predhodno pridobila ustreznih pisnih soglasij naročnika oziroma oseb, ki so ga upravičene zastopati, odvisna družba je enake storitve vzdrževanja JŽI in izposojajo gradbene mehanizacije in strojeve določenim zunanjim izvajalcem plačevala po višjih cenah, kot jih je imela določene v cenikih za preostale zunanje izvajalce, ki so bili sestavni del pogodb z zunanjimi izvajalci);
- naročanje gradbenih storitev (odvisna družba je pri izvedbi internih postopkov za izbor najugodnejšega ponudnika v primeru gradbenih projektov v skupni realizirani vrednosti 61.000 evrov (brez DDV), konkurenčne ponudbe za izvedbo predmeta naročil pridobivala od zelo omejenega kroga ponudnikov in obenem ponudnikov, ki sploh niso bili usposobljeni ali zainteresirani za izvedbo predmeta naročil, pri čemer je že vnaprej dajala izrazito prednost z njo povezani družbi, čeprav ta družba gradbenih storitev ni ponujala po cenah, kot je bila cena za enake storitve na trgu; ponudbene cene za izvedbo del, ki jih je odvisna družba pridobila od zunanjih izvajalcev, so bile višje od tistih, ki so jih kasneje ti izvajalci, kot podizvajalci, izvedli za odvisno družbo);
- storitve za zagotavljanje tehnične in vsebinske podpore (odvisni družbi sta drugi odvisni družbi plačevali za zagotavljanje tehnične in vsebinske podpore pri uporabi računalniške programske opreme fiksne (mesečne) pavšalne zneske, čeprav iz dokumentacije o izvedenem delu izhaja, da je bil v

letih 2013 in 2014 obseg opravljenega dela bistveno manjši od pogodbeno dogovorjenega oziroma v večjem številu mesecev sploh ni bilo opravljenega nobenega dela);

- strokovno svetovanje (odvisna družba je imela za nedoločen čas sklenjeno podjemno pogodbo z zunanjim svetovalcem, ki mu je plačevala mesečni pavšalni znesek, pri čemer vsebina in obseg del, ki bi jih moral mesečno zagotavljati zunanji izvajalec, v pogodbi nista bila natančno določena; za posamezne strokovne študije oziroma naloge, ki jih je med letoma 2013 in 2014 izvedla odvisna družba, ni bila izkazana njihova ekonomska upravičenost in praktična uporabnost pri optimizaciji procesov poslovanja skupine Slovenske železnice; v posameznih pogodbah o izdelavi strokovnih študij ni bil jasno in natančno določen rok za njihovo izdelavo oziroma je bil ta rok prekoračen, brez opredelitve opravičljivih razlogov za to in brez pogodbeno določene kazni za primere zamude oziroma brez obračunavanja sicer pogodbeno določene kazni za zamudo);
- odvisna družba je izvedbo večjega števila gradbenih projektov vzdrževanja JŽI zagotovila s pomočjo gradbenih delavcev, ki so bili zaposleni pri gospodarskih družbah oziroma samostojnih podjetnikih izven skupine Slovenske železnice.

Na podlagi ugotovitev smo ocenili, da družba Slovenske železnice ni zagotovila ustrezne in celovite ocene tveganja za nepravilnosti in nesmotnosti pri medsebojnem poslovanju odvisnih družb v skupini Slovenske železnice, in da zato ni prepoznala področij, kjer obstajajo največja tveganja in da posledično ni načrtovala in izvedla notranjih revizij na teh področjih.

Ukrepi družbe Slovenske železnice

Na področju notranjega revidiranja in obvladovanja tveganj v skupini Slovenske železnice so se od leta 2014, intenzivneje pa od 1. 7. 2016 dalje, zgodile pomembnejše spremembe:

- *Izvajanje in nadzor nad upravljanjem s tveganji v skupini Slovenske železnice je leta 2016 prevzela štabna služba za skladnost poslovanja in obvladovanje tveganj, ki je bila ustanovljena v obvladujoči družbi Slovenske železnice in deluje na ravni skupine Slovenske železnice. V vseh odvisnih družbah v skupini Slovenske železnice so poslovodstva imenovala odgovorne nosilce tveganj poslovnih procesov, ki na kolegijih poslovodstev, ob sodelovanju službe za skladnost poslovanja in obvladovanje tveganj, mesečno obravnavajo aktivnosti za obvladovanje tveganj.*
- *V okviru prenovljenega procesa sistema upravljanja s tveganji sledimo ciljem zmanjševanja stopenj tveganj na sprejemljivi ravni, zagotavljanja sprotne obravnave kritičnih tveganj z vzpostavljenimi kontrolami za njihovo spremljanje in ukrepi za njihovo zniževanje, razvoju in vzpostavitvi ter prilagajanju modela za upravljanje s tveganji, ki ustreza poslovnim potrebam in ciljem celotne skupine Slovenske železnice, širitvi zavedanja med odgovornimi nosilci, da je upravljanje s tveganji sestavni del vseh procesov in da opravljajo dela in naloge skladno z usmeritvami upravljanja tveganj.*
- *Razvoj in nadgradnja upravljanja s tveganji je uvrščen med strateške projekte skupine Slovenske železnice za obdobje od leta 2016 do 2020 in je sestavni del poslovnih načrtov za leti 2017 in 2018.*
- *Vsaka družba ima svoj register evidentiranih tveganj, ki se ga ocenjuje skladno s sprejetimi usmeritvami. Dodatno se vodi še register tveganj celotne skupine Slovenske železnice, kjer je skupna ocena tveganja sestavljena iz ocen tveganj posameznih družb. Ponderiran prispevek posameznih ocen tveganj posameznih družb k skupni oceni skupine Slovenske železnice je odvisen od tega, ali se procesi odvijajo centralizirano, kombinirano ali decentralizirano. Na podlagi mesečnih aktivnosti se posodablja registre ključnih tveganj vseh družb v skupini Slovenske železnice.*
- *Pri določanju verjetnosti uporabljamo metodo ocenjene verjetnosti glede na zgodovino dogodkov ali frekvenco pojavitve določenega dogodka. Določanje stopnje vpliva spremljamo glede ocenjenega finančnega vpliva na poslovanje.*

- S 1. 7. 2016 je prišlo do zamenjave vodje štabne službe za notranjo revizijo. Pod novim vodstvom je bilo na področju notranjega revidiranja v obdobju od 1. 7. 2016 dalje narejeno sledeče:
 - Kadrovska struktura se je skoraj v celoti spremenila. V štabni službi za notranjo revizijo so bile 10. 11. 2017 (PS) [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED]
 - [REDACTED] (PS).
 - S štabno službo za obvladovanje tveganj in skladnost poslovanja je vzpostavljen konstruktiven sodelujoč odnos, na način, da notranja revizija kot enega izmed pomembnih inputov v proces načrtovanja svojega dela uporablja vzpostavljen registra tveganj skupine Slovenske železnice. Vodji obeh služb si medsebojno izmenjujeta poročili in s tem dopolnjujeta oziroma nadgrajujeta delo obeh služb. Metodologija vrednotenja pomembnosti revizijskih ugotovitev je usklajena z matriko iz Registra tveganj skupine Slovenske železnice.
 - Notranja revizija je vzpostavila tvorno sodelovanje tudi z drugimi dajalci zagotovil v okviru skupine Slovenske železnice (štabna služba Notranji nadzor, kakovost in okolje, projektna pisarna, Služba za pravne zadeve).
 - Okvirni dolgoročni načrt notranje revizije za obdobje od leta 2017 do 2019 in načrt dela notranje revizije za leto 2017 temeljita na oceni tveganj, ki izhaja iz registra tveganj skupine Slovenske železnice. Glede na nadgradnjo procesa upravljanja s tveganji v skupini Slovenske železnice v letu 2017, smo tudi v postopku nadgradnje metodologije načrtovanja notranje revizije za leto 2018. Prednostni vrstni red nalog Notranje revizije za obdobje od leta 2017 do 2019 (podrobneje za leto 2017) se je določil na podlagi revizijske ocene tveganj, pri kateri je upoštevana tveganost področij (obstoječ register tveganj skupine Slovenske železnice), pomembnost, ocena ustreznosti notranjih kontrol in časovno oddaljenost od zadnjega revizijskega pregleda. Preučil se je tudi prispevek vodenih delavcev v skupini Slovenske železnice, saj se je pridobil njihov vidik na poslovanje. Pri tem se je upoštevala tudi razpoložljivost virov.
 - Z novo sestavo organov nadzora skupine Slovenske železnice v zadnjem kvartalu leta 2015 ni več zahtev po izvajanju posebnih revizij in Notranja revizija lahko sledi izvajanju načrtovanih aktivnosti, ki jih poslovodstvo, revizijska komisija in nadzorni svet v celoti podpirajo. Vodja notranje revizije prejema vabila za seje poslovodstva in se udeležuje sej revizijske komisije in nadzornega sveta.
 - Z namenom zagotavljanja prave vloge Notranje revizije v skupini Slovenske železnice so bile s 1. 9. 2016 službi za obvladovanje tveganj in skladnost poslovanja predane vse naloge vezane na izvajanje Pravilnika o načinu prijavljanja domnevnih nepravilnosti ter njihovega obravnavanja v skupini Slovenske železnice.
 - V prvi polovici leta 2017 sta bila skladno s spremenjenimi mednarodnimi standardi strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju in prenovljenimi procesi dela v notranji reviziji prenovljena oba temeljna interna akta za delo Notranje revizije, in sicer Temeljna listina o delu notranje revizije in Pravilnik o delu notranje revizije.
 - Izvedeni notranje revizijski pregledi v letu 2016 in pregledi, ki se oziroma se še bodo izvajali v letu 2017 se osredotočajo na področja, kjer je skupina Slovenske železnice prepoznala največja tveganja.
- V letu 2016 so bile izvedene revizije na področju stroškov dela v družbah Slovenske železnice, Infrastruktura in Potniški promet, obračuna prevoзов na delo v družbi Tovorni promet, vodenja pozicijskih map in fakturiranje v družbi Fersped, poslovanja s plačilnimi karticami v družbi Slovenske železnice. Izvedena je bila revizija nabavnih postopkov v družbi Slovenske železnice in nabavni postopki skupnih nabav v Slovenskih železnicah (izdano skupno revizijsko poročilo).
- Do 10. 11. 2017 smo zaključili notranje revizijske preglede na področju obračuna prevoзов na delo v družbi Železniško invalidsko podjetje, uporabe službenih avtomobilov in procesa izdaje ter obračuna potnih nalogov v družbi Vleka in tehnika, procesa zaračunavanja vozovnic in deponiranja gotovine v družbi Potniški promet, procesa ustreznosti aktiviranja osnovnih sredstev v družbi Slovenske železnice in Železniško invalidsko podjetje, postopkov izdelovanja cenikov in dajanja popustov v družbi Tovorni promet. Zunanji izvajalec je izvedel revizijo poslovanja družbe Ferit.

- *Kot izhaja iz polletnega poročila o delu Notranje revizije za polletno obdobje 2017 je notranja revizija veliko časa namenila tudi izobraževanju in razvoju notranjega revidiranja v skupini Slovenske železnice. Metodologija notranjega revidiranja je v veliki meri nadgrajena in dopolnjena ter standardizirana. Pripravljen je nov Priročnik notranje revizije. Proces spremljanja realizacije priporočil je informacijsko podprt v aplikaciji Sharepoint.*
- *Trenutno s strani neodvisnega zunanje presojevalca poteka zunanja presoja kakovosti delovanja Notranje revizije.*

2.5.1.3 Poročanje o delu notranje revizije poslovodstvu in nadzornemu svetu

2.5.1.3.a Akt o ustanovitvi družbe Slovenske železnice v 36. členu določa, da mora služba za interno revizijo nadzornemu svetu in poslovodstvu družbe Slovenske železnice poročati o svojem delu in ugotovitvah najmanj enkrat v četrtletju. Pravilnika, ki sta urejala delovanje notranje revizije, pa določata vsebino poročanja¹⁴³.

Medtem ko je bila vsebina četrtletnih poročil o delu notranje revizije in letnega poročila o delu notranje revizije v letu 2013 na podlagi pravilnika o delovanju službe za interno revizijo zavezujoča, pa z uveljavitvijo pravilnika o delovanju notranje revizije, ki je urejal četrtletno poročanje o delu notranje revizije in letno poročanje o delu notranje revizije za leto 2014, vsebina četrtletnih poročil o delu notranje revizije in letnega poročila o delu notranje revizije ni več zavezujoča. Ker vsebina poročanja o delu notranje revizije poslovodstvu in nadzornemu svetu za leto 2014 ni bila več zavezujoča, bi lahko odsotnost pomembnih informacij notranje revizije privedla do nesprejetja nujnih ukrepov povezanih z njimi, ki bi jih moralo sprejeti poslovodstvo ali organ nadzora¹⁴⁴.

Ukrepi družbe Slovenske železnice

Nova ureditev poročanja notranje revizije v novem Pravilniku o delovanju notranje revizije, ki velja od 1. 4. 2017, v zvezi z vsebino poročanja o delu notranje revizije določa:

- *Polletno poročilo vsebuje (58. člen Pravilnika): povzetek vsebine opravljenih notranje revizijskih storitev, oceno primernosti in učinkovitosti informacijsko komunikacijskega sistema, sistema upravljanja s tveganji, vključno z upravljanjem s potencialnimi tveganji prevar na revidiranih področjih, pomanjkljivosti in/ali nepravilnosti, ki jih je Notranja revizija ugotovila pri izvedenih notranje revizijskih storitvah, in predlog priporočil za njihovo odpravo, ugotovitve v zvezi z odpravo pomanjkljivosti in/ali nepravilnosti, ki jih je ugotovila Notranja revizija, ter uresničevanje letnega načrta dela Notranje revizije.*
- *Letno poročilo vsebuje (59. člen Pravilnika): poročilo o uresnitvi letnega načrta dela Notranje revizije, povzetek pomembnejših ugotovitev Notranje revizije na podlagi opravljenih notranje revizijskih storitev v obravnavanem obdobju, vključno z oceno ustreznosti in učinkovitosti delovanja sistema notranjih kontrol, ugotovitve v zvezi z uresničitvijo priporočil Notranje revizije, poročilo o pomembni izpostavljenosti tveganjem in drugih zadevah obvladovanja, vključno s*

¹⁴³ Vsebina četrtletnih poročil o delu notranje revizije in letnega poročila o delu notranje revizije je bila za leto 2013 določena v 26. členu pravilnika o delovanju službe za interno revizijo, za leto 2014 pa je bila vsebina četrtletnih poročil o delu notranje revizije določena v 50. členu pravilnika o delovanju notranje revizije, vsebina letnega poročila o delu notranje revizije pa v 51. členu pravilnika o delovanju notranje revizije.

¹⁴⁴ Redno poročanje poslovodstvu in organu nadzora o namenu, pristojnostih in nalogah notranje revizije ter o izvajanju načrta notranje revizije, pomembni izpostavljenosti tveganjem in drugih zadevah kontroliranja, vključno s tveganji prevare, vprašanji upravljanja in drugimi zadevami, ki jih potrebuje ali zahtevata poslovodstvo in organ nadzora izhaja tudi iz Mednarodnih standardov strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju številka 2060-Poročanje poslovodstvu in organu nadzora.

potencialnimi tveganji prevar, zadevami upravljanja in drugimi zadevami, ki jih potrebujeta poslovodstvo in nadzorni svet, poročilo o izidih izvajanja programa za zagotavljanje in izboljševanje kakovosti, ter potrditev organizacijske neodvisnosti Notranje revizije.

2.5.1.3.b V letnih poročilih o delu notranje revizije so prikazani realizirani notranje revizijski pregledi, ki so bili opravljeni v letih 2013 in 2014. Iz poročil o delu notranje revizije za leti 2013 in 2014 ni bilo mogoče ugotoviti, ali so bili med realiziranimi notranje-revizijskimi pregledi tudi taki, ki bi bili povezani z medsebojnim poslovanjem družb v skupini Slovenske železnice in bi se nanašali na notranje-revizijski nadzor na tem področju. Na podlagi dopolnitve podatkov, predstavljenih v letnih poročilih o delu notranje revizije, ugotavljamo, da so bili notranje-revizijski pregledi v letih 2013 in 2014 usmerjeni v preglede poslov družb v skupini Slovenske železnice z družbami izven skupine Slovenske železnice. V zelo omejenem obsegu so bili med realiziranimi notranje-revizijskimi pregledi tudi takšni, ki so vključevali posamezne medsebojne transakcije nekaterih družb v skupini Slovenske železnice.

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

Notranji revizijski posli, ki so se izvedli v letu 2013 in so se nanašali na medsebojno poslovanje družb v skupini Slovenske železnice, so bili:

- (PS) [redacted]
- [redacted]
- [redacted] (PS).

Notranji revizijski posli, ki so se izvedli v letu 2014, in so se nanašali na medsebojno poslovanje družb v skupini Slovenske železnice, so bili:

- Revizija utemeljenosti stroškov: Predmet revizije so bili tudi posli med (PS) [redacted] (PS).
- Vzdrževanje vozniških sredstev: Predmet revizije je bil tudi poslovni odnos med družbama (PS) [redacted] (PS) (angažiran je bil zunanji izvajalec vendar oblika pogodbenega odnosa z zunanjim izvajalcem tudi šteje kot delo Notranje revizije).

K notranje revizijskim poslom lahko prištejemo tudi pravno-ekonomske preglede zunanjega izvajalca (PS) [redacted] (PS), saj je bil v skladu s pogodbo koordinator za izvajanje teh pregledov vodja Notranje revizije. Revizijski posli so bili v letu 2012 sprva predvideni za izvedbo Notranji reviziji, vendar je zaradi preobsežnosti in kompleksnosti revizijskih poslov glede na število notranje revizijskih izvajalcev prišlo do outsourcinga. Gre za pregled poslov nabave tolčenca s strani družb v skupini Slovenske železnice v obdobju od leta 2009 do 2011 in pregled poslov glede čiščenja vagonov v obdobju od leta 2009 do 2011.

2.5.2 Poročanje nadzornemu svetu

Nadzorni svet v svoji nadzorni vlogi od poslovodstva pridobiva informacije, na podlagi katerih deluje v skladu z ZGD-1 in s svojimi pristojnostmi, določenimi v aktih o ustanovitvi oziroma statutih. Pristojnosti in naloge nadzornega sveta družbe Slovenske železnice, ki se nanašajo na nadzorovanje delovanja skupine Slovenske železnice, so opredeljene v Aktu o ustanovitvi družbe Slovenske železnice. Obveznost

posloводства družbe Slovenske železnice glede rednega poročanja nadzornemu svetu je opredeljena v 24. členu Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice. V 15. členu Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice pa je določena obveznost posloводства družbe Slovenske železnice glede poročanja nadzornemu svetu na njegovo zahtevo. Vsa poročila posloводства družbe Slovenske železnice, ne glede na to, ali so dana nadzornemu svetu na podlagi njegove zahteve ali pa so mu posredovana v okviru rednega poročanja, se obravnavajo na sejah nadzornega sveta družbe Slovenske železnice.

Poslovodstvo družbe Slovenske železnice mora na podlagi 24. člena Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice redno poročati nadzornemu svetu o likvidnosti, solventnosti in donosnosti družbe Slovenske železnice in vseh odvisnih družb v skupini Slovenske železnice ter donosnosti kapitala in kapitalski ustreznosti družbe Slovenske železnice in vseh odvisnih družb v skupini Slovenske železnice, poteku poslov družbe Slovenske železnice (tudi po dejavnostih) in odvisnih družbah v skupini Slovenske železnice, tekočem poslovanju in finančnem stanju ter poslih, ki lahko pomembno vplivajo na donosnost in plačilno sposobnost družbe Slovenske železnice in odvisnih družb v skupini Slovenske železnice ter zunanji in notranji zadolženosti družbe Slovenske železnice in odvisnih družb v skupini Slovenske železnice. Poleg tega mora poslovodstvo družbe Slovenske železnice redno poročati nadzornemu svetu o delu in izsledkih notranje revizije, o delovanju notranjih kontrol in o upravljanju s tveganji.

Poslovodstvo družbe Slovenske železnice je za poslovni leti 2013 in 2014 poročalo nadzornemu svetu na podlagi kvartalnih nerevidiranih poročil o poslovanju skupine Slovenske železnice (v nadaljevanju: kvartalna poročila), kot izhaja iz zapisnikov sej nadzornega sveta. Poleg kvartalnih poročil je poslovodstvo družbe Slovenske železnice nadzornemu svetu poročalo tudi v obliki informacij o aktualnem dogajanju v skupini Slovenske železnice, ki jih je na sejah nadzornega sveta podalo bodisi ustno bodisi v pisni obliki.

Kvartalna poročila za leto 2014 vsebujejo pregled medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice. Za leto 2013 pa takšen pregled vsebuje samo kvartalno poročilo za zadnji kvartal. V kvartalnih poročilih, ki vsebujejo pregled medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice, je prikazan pregled realiziranih vrednosti medsebojnih transakcij prihodkov in odhodkov družb v skupini Slovenske železnice v kvartalnem obdobju, ni pa prikazana primerjava realiziranih vrednosti z načrtovanimi vrednostmi medsebojnih transakcij prihodkov in odhodkov družb v skupini Slovenske železnice, niti ni prikazana primerjava teh realiziranih vrednosti z doseženimi vrednostmi medsebojnih transakcij prihodkov in odhodkov družb v skupini Slovenske železnice v preteklem letu. Posledično odstopanja načrtovanih in doseženih vrednosti v preteklem letu od realiziranih vrednosti medsebojnih transakcij prihodkov in odhodkov družb v skupini Slovenske železnice v kvartalnem obdobju tekočega leta vsebinsko niso obrazložena, niti niso vsebinsko obrazložene realizirane vrednosti medsebojnih transakcij prihodkov in odhodkov družb v skupini Slovenske železnice v tem obdobju. Informacije o aktualnem dogajanju v skupini Slovenske železnice pa tudi ne vsebujejo finančnih in vsebinskih opredelitev medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice v letih 2013 in 2014.

Kvartalna poročila, kakor tudi poročila o aktualnem dogajanju v skupini Slovenske železnice, ki jih je poslovodstvo družbe Slovenske železnice pripravilo za nadzorni svet v letih 2013 in 2014, niso vsebovala informacij, ki bi omogočale nadzornemu svetu družbe Slovenske železnice celovito nadzirati medsebojno poslovanje družb v skupini Slovenske železnice. Informacije o aktualnem dogajanju v skupini Slovenske železnice se ne nanašajo na informacije o medsebojnem poslovanju družb v skupini Slovenske železnice. Medsebojne transakcije družb v skupini Slovenske železnice v kvartalnih poročilih do zadnjega kvartala leta 2013 niti finančno niti vsebinsko niso bile opredeljene. Od zadnjega kvartala leta 2013, ko so bile v

kvartalnih poročilih opredeljene realizirane vrednosti medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice, zgolj na njihovi podlagi ni bilo možno ugotavljati odstopanj v poslovanju, posledično pa ni bilo možno ugotavljati vzrokov za nastala odstopanja in sprejemati ukrepov za njihovo odpravo. Na 38. seji nadzornega sveta družbe Slovenske železnice, 16. 10. 2014, je nadzorni svet sprejel sklep, naj poslovodstvo družbe Slovenske železnice pripravi predlog poročil, na podlagi katerih bo nadzorni svet družbe Slovenske železnice lahko nadziral poslovanje odvisnih družb in njihovih odvisnih družb.

Pristojnosti in naloge nadzornega sveta glede nadziranja medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice, ki izhajajo iz 15. člena Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice so, da nadzoruje delovanje koncerna slovenskih železniških družb in podaja mnenje k poročilu poslovodstva o pomembnejših poslovnih dogodkih koncerna slovenskih železniških družb in razmerjih odvisnih družb z obvladujočo družbo, ki ga poslovodstvo družbe Slovenske železnice pripravi kvartalno.

Nadzorni svet družbe Slovenske železnice se je v letih 2013 in 2014 zgolj seznanjal s kvartalnimi poročili, čeprav iz 15. člena Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice izhaja, da bi moral podati mnenje h kvartalnim poročilom poslovodstva o pomembnejših poslovnih dogodkih koncerna slovenskih železniških družb in razmerjih odvisnih družb z obvladujočo družbo. Kljub temu, da je bilo poslovodstvo družbe Slovenske železnice na podlagi 25. člena Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice dolžno posredovati kvartalna poročila tudi ustanovitelju, od nadzornega sveta družbe Slovenske železnice ni pridobilo mnenja h kvartalnim poročilom. Pri potrjevanju revidiranega letnega poročila skupine Slovenske železnice za leto 2013 so posamezni člani nadzornega sveta družbe Slovenske železnice opozorili, da delniških družb v skupini Slovenske železnice, ki imajo svoje organe nadzora, niso nadzirali, zato se pri potrjevanju konsolidiranega letnega poročila za skupino Slovenske železnice ograjujejo od odgovornosti za pravilnost skupinskih izkazov Slovenskih železnic.

Pojasnilo družbe Slovenske železnice

Nadzorni svet po veljavnem Aktu o ustanovitvi z dne 25. 7. 2017 ne daje več mnenj k poročilu poslovodstva o pomembnejših poslovnih dogodkih skupine Slovenske železnice in razmerjih odvisnih družb z obvladujočo družbo Slovenske železnice, ki ga je poslovodstvo družbe Slovenske železnice pripravljalo kvartalno.

Opozarjamo, da je tovrstna sprememba Akta o ustanovitvi povsem izključila nadzorni organ od odgovornosti za pravilnost poročanja poslovodstva družbe Slovenske železnice ustanovitelju o pomembnejših poslovnih dogodkih koncerna slovenskih železniških družb in razmerjih odvisnih družb z obvladujočo družbo Slovenske železnice.

2.5.3 Povzetek ugotovitev

Notranja revizija v svoji nadzorni vlogi le deloma spremlja, kako so vzpostavljene, se izvajajo in vzdržujejo notranje kontrole v povezavi s posli med družbami v skupini Slovenske železnice, ki bi morali biti prepoznani ter ustrezno obračunani in razkriti, saj so med realiziranimi notranje-revizijskimi pregledi za leti 2013 in 2014, v povezavi z medsebojnim poslovanjem družb v skupini Slovenske železnice, v zelo omejenem obsegu zajete samo posamezne medsebojne transakcije nekaterih družb v skupini Slovenske železnice. Načrtovana notranja revizija cenovnih modelov med družbami v skupini Slovenske železnice, ki se nanaša na medsebojno poslovanje družb v skupini Slovenske železnice, ni bila izvedena, čeprav je bilo zanj ocenjeno visoko tveganje za poslovanje skupine Slovenske železnice, na podlagi poznavanja organizacije in njenega okolja, v povezavi z velikim obsegom poslov, ki se opravi med družbami v skupini

Slovenske železnice in cenami, po katerih te družbe med seboj poslujejo. Zaradi uveljavitve novega pravilnika o delovanju notranje revizije v letu 2014 vsebina poročanja o delu notranje revizije poslovodstvu in nadzornemu svetu ni več zavezujoča, zato bi odsotnost pomembnih informacij notranje revizije lahko privedla do nesprejetja nujnih ukrepov povezanih z njimi, ki bi jih moralo sprejeti poslovodstvo ali organ nadzora.

Družba Slovenske železnice ni zagotovila celovite izvedbe ocene tveganja za nepravilnosti in nesmotnosti pri poslovanju družb v skupini Slovenske železnice, kot podlago za načrtovanje notranje revizije, zato ni prepoznala področij, kjer obstajajo največja tveganja in na teh področjih ni načrtovala revizij.

Nadzorni svet družbe Slovenske železnice se je v letih 2013 in 2014 zgolj seznanjal s kvartalnim poročili, čeprav iz 15. člena Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice izhaja, da bi moral podati mnenje h kvartalnim poročilom poslovodstva o pomembnejših poslovnih dogodkih koncerna slovenskih železniških družb in razmerjih odvisnih družb z obvladujočo družbo. Kljub temu, da je bilo poslovodstvo družbe Slovenske železnice na podlagi 25. člena Akta o ustanovitvi družbe Slovenske železnice dolžno posredovati kvartalna poročila tudi ustanovitelju, od nadzornega sveta družbe Slovenske železnice ni pridobilo mnenja h kvartalnim poročilom. Pri potrjevanju revidiranega letnega poročila skupine Slovenske železnice za leto 2013 so posamezni člani nadzornega sveta družbe Slovenske železnice opozorili, da delniških družb v skupini Slovenske železnice, ki imajo svoje organe nadzora, niso nadzirali, zato se pri potrjevanju konsolidiranega letnega poročila za skupino Slovenske železnice ograjujejo od odgovornosti za pravilnost skupinskih izkazov Slovenskih železnic.

3. MNENJE

Revidirali smo učinkovitost poslovanja družbe *Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana* (v nadaljevanju: Slovenske železnice) na področju medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice, v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2014.

Za izrek mnenja o *učinkovitosti poslovanja družbe Slovenske železnice* na področju medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice smo preverili vzpostavitev pogojev za obvladovanje poslovanja odvisnih družb v skupini Slovenske železnice in učinkovitost družbe Slovenske železnice pri načrtovanju, obvladovanju, spremljanju izvajanja ter nadziranju medsebojnega poslovanja družb, ki sestavljajo skupino Slovenske železnice.

Menimo, da poslovanje družbe Slovenske železnice na področju medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice v letih 2013 in 2014 *ni bilo učinkovito*.

Družba Slovenske železnice ni v celoti zagotovila pogojev za obvladovanje poslovanja vseh odvisnih družb v skupini Slovenske železnice.

Družba Slovenske železnice ni z vsemi odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice sklenila pogodb o obvladovanju, ki bi obvladujoči družbi Slovenske železnice omogočale izvajanje neposrednega nadzora in je bila zato na tem področju delno učinkovita.

Družba Slovenske železnice je bila kot ustanovitelj in izključni oziroma večinski lastnik odvisnih družb v skupini Slovenske železnice pri sklepanju pogodb o obvladovanju delno učinkovita, saj je sklenila pogodbe o obvladovanju le s sedmimi od devetih odvisnih družb v skupini Slovenske železnice, čeprav je bila takšna koncernska ureditev družb v skupini Slovenske železnice določena v Aktu o ustanovitvi družbe Slovenske železnice. Pogodbenega koncerna v skupini Slovenske železnice ne sestavljata odvisni družbi, ki sta organizirani kot delniški družbi (Železniško gradbeno podjetje in Železniška tiskarna).

Družba Slovenske železnice ni učinkovito načrtovala medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice.

Družba Slovenske železnice načrtovanega medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice finančno in vsebinsko ni opredelila na način, ki bi omogočal sprotni nadzor nad medsebojnim poslovanjem družb v skupini Slovenske železnice, in sicer ugotavljanje pomembnih medletnih odstopanj v medsebojnem poslovanju družb v skupini Slovenske železnice.

Finančne projekcije medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice niso prikazane posamično do vsake izmed družb v skupini Slovenske železnice, kar onemogoča primerjavo načrtovanih vrednosti z realiziranimi vrednostmi iz naslova medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice in

ugotavljanje odstopanj dejanskega stanja od pričakovanega. Finančne projekcije vsebinsko niso obrazložene na način, ki bi omogočal razumeti poslovne odločitve v zvezi z medsebojnim poslovanjem družb v skupini Slovenske železnice, kar onemogoča ugotavljanje in odpravo vzrokov za odstopanja načrtovanih od realiziranih vrednosti v medsebojnem poslovanju družb v skupini Slovenske železnice. Družba Slovenske železnice je za leti 2013 in 2014 sicer izdelala skupna izhodišča in smernice za pripravo poslovnih načrtov posameznih odvisnih družb, ki sestavljajo skupino Slovenske železnice, vendar v njih ni opredelila enotne vsebinske strukture poslovnega načrta posamezne odvisne družbe v skupini Slovenske železnice na področju medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice, niti ni podala smernic, ki bi jih morale posamezne odvisne družbe v skupini Slovenske železnice upoštevati pri finančnih projekcijah, na področju načrtovanja medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice. Za delniški družbi v skupini Slovenske železnice ni veljala pogodbeno ali statutarna zaveza k upoštevanju skupnih izhodišč in smernic za pripravo poslovnih načrtov skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

Družba Slovenske železnice ni načrtovala ciljev poslovanja v obliki temeljnih kazalnikov poslovanja, zato ni mogoče oceniti ali so bili z realiziranimi vrednostmi medsebojnih poslov družb v skupini Slovenske železnice doseženi cilji poslovanja družbe Slovenske železnice.

Prav tako ni z nadzorom poslovanja v odvisnih družbah v skupini Slovenske železnice zagotovila načrtovanja ciljev poslovanja v obliki temeljnih kazalnikov poslovanja v teh družbah.

Poslovnih načrtov skupine Slovenske železnice ni pravočasno odobrila nadzorni svet.

Rebalans poslovnega načrta skupine Slovenske železnice za leto 2013 in poslovni načrt skupine Slovenske železnice za leto 2014 sta dobila soglasje nadzornega sveta družbe Slovenske železnice šele v juniju tekočega leta, saj je šele takrat poslovodstvo družbe Slovenske železnice obravnavalo in sprejelo končni verziji načrtov poslovanja skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

Družba Slovenske železnice ni učinkovito obvladovala medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice.

Družba Slovenske železnice ni pri svojem poslovanju zagotavljala ekonomičnosti in konkurenčnosti, hkrati pa ni z nadzornimi aktivnostmi zagotovila ekonomičnega in konkurenčnega ravnanja poslovanja družb v skupini Slovenske železnice, ki izvajajo OGJS.

Družba Slovenske železnice, ki ji pripisujemo pojavno obliko javnih oblasti, pri sklepanju poslov z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice ni upoštevala določb Direktive 2004/17/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. 3. 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil naročnikov na vodnem, energetske in transportnem sektorju ter sektorju poštnih storitev, s čimer bi zagotovila bolj ekonomično in konkurenčno ravnanje. Prav tako ni izvajala nadzornih aktivnosti glede upoštevanja določb te direktive pri poslih, ki sta jih z ostalimi družbami v skupini Slovenske železnice sklepali odvisni družbi Potniški promet in Infrastruktura, ki neposredno izvajata dejavnosti obveznih gospodarskih javnih služb in jima prav tako pripisujemo pojavno obliko javnih oblasti. Skupna vrednost poslov znaša 36.793.769 evrov.

Družba Slovenske železnice z nadzornimi aktivnostmi tudi ni preprečila navideznih oddaj "notranjih naročil" med odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice v skupni vrednosti 5.015.743 evrov, pri katerih so se te družbe izognile postopku javnega naročanja.

Družba Slovenske železnice ni zagotovila, da bi se medsebojni posli v skupini Slovenske železnice izvajali na podlagi pogodb, dogovorov oziroma sporazumov o poslovnem sodelovanju, v katerih bi bile pisno določene bistvene sestavine poslovnega razmerja pogodbenikov.

Izvedba določenih medsebojnih poslov družb v skupini Slovenske železnice ni potekala na osnovi pogodb, dogovorov oziroma sporazumov o poslovnem sodelovanju v pisni obliki. Zaradi zagotavljanja transparentnosti poslovanja in nadziranja izvajanja pogodb, dogovorov oziroma sporazumov bi moral zakoniti zastopnik ob nastanku obligacijskega razmerja poskrbeti za sklenitev pogodbe, dogovora oziroma sporazuma o medsebojnih pravicah in obveznostih pogodbenikov v pisni obliki. Zahtevo po sklepanju pravnih poslov na način, da so ti transparentni, je mogoče razbrati tudi iz priporočil in kodeksa upravljavca kapitalskih naložb RS.

Družba Slovenske železnice bi morala na področju sklepanja medsebojnih poslov z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice delovati transparentno, vnaprej opredeliti notranja razmerja in pogoje poslovanja ter z izvedbo nadzornih aktivnosti zagotoviti, da bi vse družbe v skupini Slovenske železnice medsebojne posle izvajale na podlagi pogodb, dogovorov oziroma sporazumov o poslovnem sodelovanju, v katerih bi bile pisno določene bistvene sestavine poslovnega razmerja.

Družba Slovenske železnice ni vzpostavila ustreznega sistema notranjih kontrol pri izvajanju medsebojnih poslov z odvisnimi družbami v skupini Slovenske železnice.

Družba Slovenske železnice ni razpolagala z dokumentacijo, ki bi dokazovala dejansko izvedbo podpornih storitev odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice.

Pravilnik o ravnanju z nepremičnim premoženjem družbe Slovenske železnice določa, da se nepremično premoženje, ki ga družba Slovenske železnice začasno ne potrebuje, lahko odda v brezplačno uporabo. Takšna določba pravilnika je v nasprotju s priporočili upravljavca kapitalskih naložb države in OECD, ki od družb v državni lasti zahtevajo sprejemanje konkurenčnih pogojev trga na vseh področjih in poslovanje na način, da so v enakopravnem položaju s preostalimi družbami na trgu. Družba Slovenske železnice je z odvisno družbo v skupini Slovenske železnice sklenila pogodbo za oddajo nepremičnin in omogočala oddajal nepremičnin v brezplačno uporabo. Družba Slovenske železnice tudi ne razpolaga z dokumentacijo, ki bi dokazovala dejansko izvedbo storitev trženja in drugih storitev s področja upravljanja z nepremičninami.

Družba Slovenske železnice je upravljala s počitniškimi enotami v skupini Slovenske železnice, čeprav ta dejavnost po naravi in obsegu ne predstavlja dejavnosti, ki bi bila kakorkoli povezana z opravljanjem temeljnih dejavnosti. Hkrati družba Slovenske železnice z nadzorom ni preprečila, da se ne bi s tovrstno dejavnostjo ukvarjale druge družbe v skupini Slovenske železnice. Družba Slovenske železnice počitniških enot ni oddajala po tržnih pogojih, saj se je višina najemnine določala na podlagi letne amortizacije počitniških enot in stroškov zavarovanja. Družba Slovenske železnice je kot lastnica počitniških enot na ta način za oddajo svojega premoženja v najem prejela nižjo najemnino, kot bi jo prejela, če bi svoje

nepremičnine oddala pod tržnimi pogoji. Za tri počitniške enote, ki so bile izvzete iz pogodbe o upravljanju s počitniškimi enotami, družba Slovenske železnice ni pojasnila upravljanja z njimi.

Družba Slovenske železnice je poravnavala obveznosti iz naslova vzdrževanja službenih vozil, čeprav ni razpolagala z dokumentacijo o dejanski izvedbi storitev vzdrževanja službenih vozil, saj izvajalec ni dosledno izpolnjeval delovnih nalogov. Poleg tega je družba Slovenske železnice poravnavala obveznosti iz naslova storitev vzdrževanja službenih vozil, ki jih je izvajalec oddal zunanjim izvajalcem oziroma dobaviteljem. Glede na to, da ne obstajajo dokazila o tem, da je naročnik družba Slovenske železnice pred plačilom obveznosti iz naslova stroškov za opravljena dela sklenila z izvajalcem dogovor o njihovi vrednosti in se prepričala o tem, da so primerljivi s tržnimi cenami in da bi v nasprotnem primeru vplivala na izvajalca, da te stroške zniža, ocenjujemo, da družba Slovenske železnice pri plačevanju del zunanjih izvajalcev ni ravnala s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika.

Družba Slovenske železnice je poravnavala obveznosti iz naslova čiščenja poslovnih prostorov kljub odsotnosti evidenc o opravljenih storitvah čiščenja poslovnih prostorov. K izstavljenim računom ni bila priložena nobena dokumentacija, ki bi izkazovala izvajanje nadzora naročnika družbe Slovenske železnice na način, kot izhaja iz posamezne pogodbe. Obrazca se nista izpolnjevala v skladu s pogodbo, zato ocenjujemo, da se izvedena dela niso učinkovito nadzorovala in s tem ni bilo poskrbljeno, da so bila dejansko plačana zgolj tista dela, ki so bila opravljena, ter v skladu s kakovostjo, kot je bila dogovorjena s pogodbo.

Družba Slovenske železnice je poravnavala obveznosti iz naslova storitev varovanja in sorodnih storitev, čeprav za izvedbo nekaterih storitev niso obstajale evidence o opravljenem delu, zaradi česar obračunani zneski na računih niso bili ustrezno preverjeni. Nekaterne storitve varovanja je za več družb v skupini Slovenske železnice plačevala samo družba Slovenske železnice, čeprav so bile storitve izvedene tudi za posamezne odvisne družbe v skupini Slovenske železnice.

Družba Slovenske železnice je pisarniški material, ki ji ga je dobavljala odvisna družba od 28. 2. 2013 do konca leta 2013, naročala in prevzemala na podlagi pogodbe, četudi je že poteklo obdobje, za katero je bila sklenjena. Pisarniški material je dobavitelj pridobil od zunanjih dobaviteljev, nato pa ga družbam v skupini Slovenske železnice, med njimi družbi Slovenske železnice, dobavljal po višjih cenah, kot so ga dobavljali zunanji dobavitelji. Iz posameznega dogovora o dobavi pisarniškega materiala in dokumentacije, s katero razpolaga družba Slovenske železnice, ni razvidno, na kakšen način in ali se je družba Slovenske železnice prepričala o tem, ali na trgu obstojijo ugodnejše cene drugih potencialnih ponudnikov oziroma ali bi naročnik lahko dosegel nižjo ceno, če bi pisarniški material nabavljal neposredno pri ponudnikih tega materiala, brez posredovanja odvisne družbe.

Cena za prenos interne pošte je bila v pogodbi za izvajanje teh storitev dogovorjena v obliki pavšalnega mesečnega zneska. Kljub temu, da niso obstajali dokumenti, ki bi dokazovali obseg in kakovost opravljenega dela v zvezi s prenosi interne pošte in upravičenostjo višine zaračunanega pavšalnega zneska, je družba Slovenske železnice plačala obveznosti iz tega naslova. Stroški prenosa interne pošte so se znotraj skupine Slovenske železnice v letih 2013 in 2014 razporejali po ključu delitve stroškov pavšalnega zneska, sprejetem na podlagi sklepa posloводства, ki je bil časovno omejen (do 1. 9. 2011).

Družba Slovenske železnice je s pravilnikom o prevozu železniških delavcev določila ugodnosti pri nakupu železniških vozovnic za določene skupine uporabnikov železniškega prevoza. Na podlagi določb

tega pravilnika in v povezavi s sklepom posloводства družbe Slovenske železnice in dodatnim sklepom posloводства družbe Slovenske železnice so bile do različnih ugodnosti pri nakupu železniških vozovnic upravičene različne skupine (zaposleni in nekdanji zaposleni v družbah v skupini Slovenske železnice ter njihovi družinski člani, člani kulturnih društev Slovenskih železnic, določeni javni uslužbenci, zunanji izvajalci pogodbenih del), ki so lahko koristile dodatne ugodnosti pri nakupu železniških vozovnic oziroma so jim bile te zagotovljene brezplačno, čeprav za to ni obstajala podlaga v zakonu ali na njegovi podlagi sprejetem predpisu in je tako bila kršena zahteva po enakopravni obravnavi vseh uporabnikov javnih storitev prevoza potnikov v železniškem prometu.

Družba Slovenske železnice ni razpolagala z dokumentacijo o izvedenih storitvah vzdrževanja informacijske tehnologije, zato ni bilo mogoče potrditi, da so bile obračunane storitve vzdrževanja informacijske tehnologije, ki jih je plačala, tudi dejansko izvedene.

Družba Slovenske železnice je za storitve strokovnega svetovanja plačevala mesečni pavšalni znesek, pri čemer ni bilo izkazano, na kakšen način je bil določen ta pavšal in čeprav se večje število pogodbeno predvidenih storitev strokovnega svetovanja med letoma 2013 in 2014 ni izvajal oziroma se je izvajal v omejenem obsegu. Družba Slovenske železnice je mesečno poravnavala obveznosti iz naslova opravljenih strokovno-svetovalnih storitev, čeprav ni bilo izkazano, v kakšnem obsegu so bile storitve strokovnega svetovanja izvedene in ni bilo izkazano, da izvedene storitve ustrezajo višini plačanega mesečnega pavšala. Izvajalec strokovno-svetovalnih storitev je za vse družbe v skupini Slovenske železnice mesečno izdeloval eno samo (zbirno) poročilo o delu, brez podrobnejše opredelitve, katerim družbam v skupini Slovenske železnice in v kakšnem obsegu so bile posamezne naloge namenjene. Za strokovno študijo, ki jo je družba Slovenske železnice naročila in plačala, ni bila izkazana njena ekonomska upravičenost in praktična uporabnost pri optimizaciji procesov poslovanja skupine Slovenske železnice, kar bi se lahko potrdilo z merljivimi cilji, določenimi za posamezni projekt in naknadno izvedenimi ekonomskimi analizami smiselnosti projektov.

Družba Slovenske železnice ni sprejela usmeritev za oblikovanje transfernih cen v skupini Slovenske železnice.

Družba Slovenske železnice ni sprejela usmeritev za oblikovanje transfernih cen v skupini Slovenske železnice. Družba Slovenske železnice za poslovni leti 2013 in 2014 ni določila metod za določanje primerljivih tržnih cen za skupino Slovenske železnice. Prav tako ni razpolagala z dokumentacijo iz katere bi bil razviden sistem določanja transfernih cen ter njihova skladnost s primerljivimi tržnimi cenami.

Družba Slovenske železnice ni preprečila prenašanja sredstev od družb v skupini Slovenske železnice, ki opravljajo dejavnost obveznih gospodarskih javnih služb na tržni del dejavnosti teh družb in na druge družbe v skupini Slovenske železnice.

Za družbe v skupini Slovenske železnice, ki opravljajo obvezne gospodarske javne službe in delujejo na področjih tovarnega prometa, potniškega prometa in upravljanja infrastrukture, se izdelujejo ločeni računovodski izkazi (bilance stanja in izkazi poslovnega izida), ki so po posameznih družbah prikazani v letnih poročilih skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014.

Za vodenje ločenih računovodskih evidenc po posameznih dejavnostih se uporabljajo sodila, pri čemer sodila, ki so namenjena razporejanju posrednih stroškov po dejavnostih, temeljijo na računovodskih načelih. Družba Slovenske železnice bi morala od organov vodenja družb, ki opravljajo obvezne gospodarske javne službe, zahtevati, da določita sodila, ki bi se uporabila za dodeljevanje stroškov in

razmejevanje prihodkov med različne dejavnosti in bi jih sprejel nadzorni svet družbe Slovenske železnice. V letnih poročilih skupine Slovenske železnice za leti 2013 in 2014 je družba Slovenske železnice za družbi Potniški promet in Infrastruktura prikazala računovodske izkaze poslovnega izida po dejavnostih, vendar ni predstavila sodil, v skladu s katerimi naj bi bili na posamezne dejavnosti teh družb razporejeni prihodki in odhodki.

Družba Slovenske železnice je z vlado 31. 12. 2012 sklenila pogodbo o plačilu terjatve iz naslova 5.a člena ZDSŽ-A, s katero sta Republika Slovenija in družba Slovenske železnice uredili medsebojne pravice in obveznosti v zvezi s plačilom terjatve v znesku 134.261.600 evrov. Družba Slovenske železnice je z dvema odvisnima družbama nato sklenila pogodbi o ureditvi medsebojnega razmerja iz naslova terjatve, pripoznane na podlagi ZDSŽ-A in s tema pogodbama prenesla terjatev do Republike Slovenije iz naslova ZDSŽ-A na ti družbi že ob sestavi delitvene bilance oziroma otvoritvenih bilanc družbe Slovenske železnice in takrat na novo nastali odvisni družbi. Družba Slovenske železnice se je s pogodbama dogovorila tudi glede obrestovanja terjatve iz naslova ZDSŽ-A. Posledično je v letih 2013 in 2014 izkazovala obveznosti iz naslova obresti do družbe Potniški promet v znesku (PS) [REDACTED] (PS) evrov in do družbe Tovorni promet v znesku (PS) [REDACTED] (PS) evrov, čeprav ZDSŽ-A ne določa obrestovanja te terjatve družbe Slovenske železnice do Republike Slovenije.

Da bi lahko družba Slovenske železnice v skladu s tretjim odstavkom 2. člena ZDSŽ pri svojem poslovanju in pri upravljanju odvisnih družb v celoti skrbela za uresničevanje javnega interesa na področju železniškega prometa, bi morale biti družbe v skupini Slovenske železnice, ki opravljajo tržno dejavnost, sposobne samostojno pokrivati vse svoje obveznosti (vključno z obveznostmi iz naslova bančnih posojil). Družba Slovenske železnice je del sredstev po 5.a ZDSŽ porabila za pokrivanje (PS) [REDACTED] (PS), ki so bila namenjena opravljanju tržnih dejavnosti tovornega prometa pred delitvijo družbe Slovenske železnice in ustanovitvijo družb Infrastruktura, Potniški promet in Tovorni promet (v znesku (PS) [REDACTED] (PS) evrov), ter za poravnavo obveznosti družbe Slovenske železnice (v znesku (PS) [REDACTED] (PS) evrov), ki so nastale zaradi poslovno neustreznih odločitev posloводства družbe Slovenske železnice pri sklepanju poslov (PS) [REDACTED] (PS).

Družba Slovenske železnice je 6. 11. 2014 v korist (PS) [REDACTED] (PS) zastavila terjatve do Republike Slovenije za poravnavo (PS) [REDACTED] (PS), ki so bila namenjena opravljanju tržnih dejavnosti tovornega prometa v znesku (PS) [REDACTED] (PS) evrov in poravnavi obveznosti iz naslova poslov (PS) [REDACTED] (PS) v znesku (PS) [REDACTED] (PS) evrov.

Družba Slovenske železnice ni zagotovila nadzora na področju nadomestil za opravljanje nalog obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov, ki jih opravlja družba Potniški promet. Nadomestilo za izvajanje obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov je bilo v letu 2013 in 2014 izplačano v vrednosti 45.311.049 evrov vsako leto, in sicer na podlagi začasnih mesečnih situacij. Poračun glede na dejansko upravičene stroške ni bil izveden. Ker poračun ni bil izveden, nismo mogli preveriti, ali je izplačano nadomestilo za leti 2013 in 2014 skladno s 7. členom pogodbe o izvajanju obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov. Poročila o stroških, za katere so bila porabljena sredstva proračuna, niso bila priložena h končnim mesečnim situacijam o opravljenih delih potniškega prometa. Prav tako ni bilo v zaključnih letnih poročilih o realizaciji črpanja sredstev za izvajanje obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov prikazano, za katere stroške so bila ta sredstva porabljena.

Družba Potniški promet je upravičena tudi do povračila stroškov za nadomestni prevoz v cestnem prometu, ko je vlak na prevoznih poti odpovedan zaradi vzdrževalnih del na javni železniški infrastrukturi oziroma izrednih dogodkov v železniškem prometu. Družba Slovenske železnice ni zagotovila nadzora na področju nadomestil za opravljanje nalog obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov, ki jih opravlja družba Potniški promet, saj so bila na osnovi prikazovanja nerealizirane količine opravljenih vlakovnih kilometrov, s katerimi se meri obseg opravljenih storitev obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov, za storitve nadomestnih prevozov v cestnem prometu iz državnega proračuna v letu 2013 izplačana sredstva v vrednosti 141.894 evrov in v letu 2014 v vrednosti 2.511.639 evrov, do katerih družba Potniški promet ni bila upravičena.

Družba Slovenske železnice ni zagotovila nadzora na področju nadomestil za opravljanje nalog obvezne gospodarske javne službe vzdrževanja javne železniške infrastrukture in vzdrževalnih del v javno korist, ki jih je družba Infrastruktura uresničevala na način, da je njihovo izvajanje prenašala na drugo odvisno družbo. Slednji je družba Infrastruktura storitve in gradbena dela v zvezi z vzdrževanjem javne železniške infrastrukture plačevala po višjih cenah, kot so jih zaračunavali podizvajalci oziroma zunanji izvajalci, na katere je odvisna družba prenesla izvedbo teh poslov. Te višje cene so vplivale na odhodke družbe Infrastruktura, posledično tudi na odhodke državnega proračuna, ki jih je družba Infrastruktura dobila iz državnega proračuna kot nadomestilo za izvajanje obvezne vzdrževanja infrastrukture.

Družba Slovenske železnice je soglašala s sklenitvijo posameznih aneksov, s katerimi je bil določen obseg sredstev za financiranje, ne da bi zagotovila nadzor nad zaračunano in primerljivo tržno ceno. Na podlagi primerjave vrednosti izvedbe gradbenih projektov vzdrževanja javne železniške infrastrukture, ki je bila opravljena za primere gradbenih projektov vzdrževanja, pri katerih je odvisna družba, na katero je družba Infrastruktura prenesla izvajanje del, izvedbo teh projektov v celoti ali delno prenesla na podizvajalce, ugotavljamo, da družba Slovenske železnice ni zagotovila nadzornih aktivnosti na področju nadomestil za opravljanje nalog obvezne gospodarske javne službe vzdrževanja javne železniške infrastrukture, ki jih opravlja družba Infrastruktura, saj ni bilo izkazano, da so bile cene, ki jih je Infrastrukturi zaračunavala družba, na katero je bila prenesena izvedba teh projektov, skladne s primerljivimi tržnimi cenami. Družba Infrastruktura je gradbene projekte glede vzdrževanja javne železniške infrastrukture, družbi, na katero so bili preneseni ti projekti, plačala vsaj 667.827 evrov več kot znaša vrednost teh projektov, po kateri so jih izvedli zunanji izvajalci.

Pri gradbenih projektih vzdrževanja javne železniške infrastrukture, pri katerih je družba Železniško gradbeno podjetje za naročnika, družbo Infrastruktura, izvedbo teh projektov delno prenesla na podizvajalce oziroma zunanje izvajalce (v obliki posameznih sklopov), iz primerjave cen za iste storitve/dela/material izhaja, da so bile cene družbe Železniško gradbeno podjetje, ki so bile obračunane družbi Infrastruktura, od 4 do 85 odstotkov višje od cen za iste storitve/delo/material, ki so ga družbi Železniško gradbeno podjetje obračunali njegovi podizvajalci oziroma zunanji izvajalci. Iz primerjave cen za iste storitve/dela/material, ki so se pri vzdrževalnih delih v javno korist, pri katerih je družba Železniško gradbeno podjetje za družbo Infrastruktura izvedbo teh projektov delno (v obliki posameznih sklopov) prenesla na podizvajalce oziroma zunanje izvajalce izhaja, da so bile cene družbe Železniško gradbeno podjetje, ki so bile obračunane družbi Infrastruktura, kot naročniku teh storitev/del/materiala, od 15 do 100 odstotkov višje od cen za iste storitve/delo/material, ki so ga družbi Železniško gradbeno podjetje obračunali njeni podizvajalci oziroma zunanji izvajalci. Če pri gradbenih projektih vzdrževanja javne železniške infrastrukture, ki so se delno prenesli na podizvajalce oziroma zunanje izvajalce in gradbenih projektih povezanih z vzdrževanjem del v javno korist primerjamo cene družbe Železniško

gradbeno podjetje, ki so bile obračunane družbi Infrastruktura po posameznih postavkah storitev/del/materiala s cenami, ki so jih družbi Železniško gradbeno podjetje obračunali njeni podizvajalci oziroma zunanji izvajalci so te v posameznih primerih višje za več kot 100 odstotkov.

Na podlagi pogodb o medsebojnem financiranju za leti 2013 in 2014, ki jih je sklenila družba Slovenske železnice z odvisnimi družbami, so se javno finančna sredstva iz državnega proračuna, ki jih je prejela odvisna družba za izvajanje obvezne gospodarske javne službe vzdrževanja javne železniške infrastrukture in vodenja železniškega prometa in drugih nalog upravljavca javne železniške infrastrukture, v obliki **(PS)** [REDACTED] **(PS)** družbi Slovenske železnice prenašala na druga področja dejavnosti odvisnih družb.

Na financiranje družb v skupini Slovenske železnice je vplivalo tudi, da je družba Infrastruktura v letih 2013 in 2014 izplačala **(PS)** [REDACTED] **(PS)** evrov družbi Slovenske železnice iz naslova deleža v dobičku, čeprav bi morala zagotoviti vsaj uravnoteženje prihodkov in odhodkov družbe Infrastruktura, ki izvaja dejavnosti javnega interesa oziroma bi morala zagotoviti, da ta družba presežke prihodkov nad odhodki porabi izključno za izvajanje dejavnosti v javnem interesu.

Družba Slovenske železnice z nadzorom ni zagotovila, da bi odvisne družbe razpolagale samo z naložbami, ki so povezane z izvajanjem dejavnosti, za katere je bila ustanovljena skupina Slovenske železnice. V okviru izvajanja nadzornih aktivnosti družba Slovenske železnice ni preprečila, da bi bila investicija v **(PS)** [REDACTED] **(PS)** v višini **(PS)** [REDACTED] **(PS)** evrov, ki se ukvarja pretežno s ponujanjem **(PS)** [REDACTED] **(PS)** dejavnosti na trgu, izvedena s sredstvi iz naslova oprostitev plačila prispevkov za zaposlene invalide, ki bi se lahko v skladu z zakonom porabila le za določene namene (npr. subvencije plač delavcem invalidom, prilagoditev delovnih mest delavcem invalidom).

Sredstva družb v skupini Slovenske železnice so se namenjala za sponzoriranje kulturnih društev (ŽKUD Tine Rožanc in ŽGZM). Družba Slovenske železnice pri dodeljevanju sredstev za sponzoriranje ni sledila priporočilu upravljavca kapitalskih naložb RS, saj je sklenila pogodbi o sponzoriranju ŽKUD Tine Rožanc in ŽGZM, v katerih ni določila časovne omejitve trajanja pogodb o sponzoriranju niti ni omejila vrednosti sponzoriranja po teh pogodbah. Družba Slovenske železnice ni objavila informacij o sponzorskih sredstvih, ki jih vsakoletno prejmeta društvi ŽKUD Tine Rožanc in ŽGZM. Družba Slovenske železnice bi morala, da bi ravnala transparentno, objaviti tudi sponzorske pogodbe, ki so bile sklenjene za nedoločen čas pred uveljavitvijo ZDIJZ-C, saj imajo slednje finančne učinke tudi v obdobju, po začetku veljavnosti ZDIJZ-C, ki v 10.a členu izrecno zahteva, da se sponzorske pogodbe objavijo v roku petih dni od sklenitve posla.

Družbe v skupini Slovenske železnice so v letih 2013 in 2014 poleg rednih pogojev za delovanje sindikatov, zagotavljale tudi neposredno financiranje sindikatov in sindikalnih dejavnosti v skupni višini 87.902 evrov, čeprav za financiranje sindikalnih dejavnosti v takšnem obsegu ni obstajala podlaga v zakonu ali sklenjenih kolektivnih pogodbah. Zaposleni v družbah v skupini Slovenske železnice (vodstveni in drugi delavci) imajo ustanovljene zasebne družbe z omejeno odgovornostjo oziroma so družbeniki oziroma poslovodje teh družb ali pa so organizirani kot samostojni podjetniki (v nadaljevanju: zasebna podjetja zaposlenih v skupini Slovenske železnice). Družba Slovenske železnice ni preprečila, da direktorji oziroma posamezni člani poslovodstva družb v skupini Slovenske železnice ne bi bili hkrati tudi člani poslovodstev oziroma nosilci dejavnosti zasebnih podjetij, ki so bila registrirana za opravljanje

konkurenčne dejavnosti družbam v skupini Slovenske železnice, v katerih so bili direktorji oziroma člani posloводства. Družba Slovenske železnice ni izkazala, da bi sama in od odvisnih družb v skupini Slovenske železnice zahtevala, da bi zaposleni v družbah v skupini Slovenske železnice pridobili pisna soglasja delodajalca za registracijo opravljanja konkurenčnih dejavnosti družbam v skupini Slovenske železnice v okviru njihovih zasebnih podjetij, v katerih so sami direktorji oziroma člani posloводства.

Način evidentiranja poslovnih dogodkov v zvezi z medsebojnimi transakcijami v poslovnih knjigah družb v skupini Slovenske železnice ni bil transparenten.

Za družbe v skupini Slovenske železnice evidentiranje poslovnih dogodkov v poslovnih knjigah v letih 2013 in 2014 ni bilo urejeno z notranjim aktom. Posledično računovodske usmeritve za izkazovanje računovodskih postavk v računovodskih izkazih niso bile zapisane. Način evidentiranja poslovnih dogodkov v zvezi z medsebojnimi transakcijami v poslovnih knjigah družb v skupini Slovenske železnice ni bil transparenten. V poslovnih knjigah, v katerih so se vodile medsebojne transakcije družb v skupini Slovenske železnice v letih 2013 in 2014, ni bila vzpostavljena povezava med računi in pripadajočimi pogodbami, dogovori oziroma sporazumi o poslovnem sodelovanju, zato ni bilo mogoče ugotoviti, kolikšna je bila realizacija medsebojnih poslov družb v skupini Slovenske železnice po posamezni pogodbi, dogovoru oziroma sporazumu o poslovnem sodelovanju. Poleg tega na vseh računih, ki so se nanašali na realizirane medsebojne transakcije družb v skupini Slovenske železnice ni bilo navedeno, na katero pogodbo, dogovor oziroma sporazum se posamezni račun nanaša. Vrednosti posameznih medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice v letih 2013 in 2014, ki so bile izkazane v poslovnih knjigah družb v skupini Slovenske železnice, ni bilo mogoče natančno določiti zaradi načina knjiženja, ki se je uporabljal pri razveljavitvah knjižb medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice, v nasprotju s SRS 22.13.

Družba Slovenske železnice ni učinkovito spremljala izvajanja medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice.

Družba Slovenske železnice ni vzpostavila in izvajala kontrol nad izpolnjevanjem izdanih navodil za vodenje poslov odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice.

V skladu s 541. členom ZGD-1 in na podlagi pogodb o obvladovanju, obvladujoča družba Slovenske železnice lahko daje navodila za vodenje poslov odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice. Ker družba Slovenske železnice ni sklenila pogodb o obvladovanju z dvema oziroma tremi družbami v skupini Slovenske železnice, posledično ni pridobila pravice do dajanja navodil za vodenje poslov tem odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice. Medtem ko te družbe niso bile dolžne poslovati po navodilih obvladujoče družbe Slovenske železnice, je bilo ostalih sedem odvisnih družb v skupini Slovenske železnice dolžno poslovati po navodilih obvladujoče družbe Slovenske železnice. Družba Slovenske železnice ni vzpostavila evidence o danih navodilih odvisnim družbam v letih 2013 in 2014, kot je določeno v 5. členu Sklepa o izdaji obveznih navodil. Posledično ni bilo mogoče ugotoviti, ali so bila vsa navodila obvladujoče družbe Slovenske železnice, ki jih je dala odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice, dana v skladu z veljavno zakonodajo (pravilno in skrbno). Družba Slovenske železnice tudi ni normativno uredila vsebine in načina poročanja v zvezi z izpolnjevanjem navodil danih odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice, kot je določeno v 7. členu pogodb o obvladovanju. Poleg tega nadzorni svet družbe Slovenske železnice ni bil obveščen o danih navodilih obvladujoče družbe Slovenske železnice

odvisnim družbam v skupini Slovenske železnice, čeprav takšna zahteva izhaja iz 5. člena Sklepa o izdaji obveznih navodil.

Družba Slovenske železnice tudi ni vzpostavila in izvajala notranjih kontrol v zvezi s poročanjem odvisnih družb v skupini Slovenske železnice o poslovanju in razmerjih v skupini Slovenske železnice.

Družba Slovenske železnice ni sprejela posebnega akta, s katerim bi določila obseg in način poročanja odvisnih družb v skupini Slovenske železnice o poslovanju, kot je določeno v 7. členu pogodb o obvladovanju. Odvisne družbe v skupini Slovenske železnice obvladujoči družbi Slovenske železnice mesečno niso poročale o poslovanju, posledično pa obvladujoča družba Slovenske železnice ni obravnavala poročil o poslovanju odvisnih družb v skupini Slovenske železnice, čeprav obveznost obravnave poročil odvisnih družb v skupini Slovenske železnice izhaja iz 7. člena pogodb o obvladovanju. Odvisne družbe v skupini Slovenske železnice obvladujoči družbi Slovenske železnice tudi letno niso poročale o razmerjih v skupini Slovenske železnice, na podlagi 9. člena pogodb o obvladovanju in 545. člena ZGD-1. Medtem ko je obveznost poročanja o poslovanju odvisnih družb in o razmerjih v skupini Slovenske železnice pogodbeno dogovorjena za tiste odvisne družbe, ki so organizirane kot družbe z omejeno odgovornostjo in so bile z njimi sklenjene pogodbe o obvladovanju, odvisne družbe v skupini Slovenske železnice, ki so delniške družbe, pogodbene obveznosti mesečnega poročanja o poslovanju in kvartalnega poročanja o razmerjih v skupini Slovenske železnice nimajo.

Družba Slovenske železnice ni učinkovito nadzirala medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice.

Poslovodstvo družbe Slovenske železnice ni zagotovilo, da bi notranja revizija, ki je bila organizirana v družbi Slovenske železnice, izvajala revizije nad poslovanjem skupine Slovenske železnice na področjih, ki so najbolj tvegana. Notranja revizija v svoji nadzorni vlogi le deloma spremlja, kako so vzpostavljene, se izvajajo in vzdržujejo notranje kontrole v povezavi s posli med družbami v skupini Slovenske železnice, ki bi morali biti prepoznani ter ustrezno obračunani in razkriti, saj so med realiziranimi notranje-revizijskimi pregledi za leti 2013 in 2014, v povezavi z medsebojnim poslovanjem družb v skupini Slovenske železnice, v zelo omejenem obsegu zajete samo posamezne medsebojne transakcije nekaterih družb v skupini Slovenske železnice. Načrtovana notranja revizija cenovnih modelov med družbami v skupini Slovenske železnice, ki se nanaša na medsebojno poslovanje družb v skupini Slovenske železnice, ni bila izvedena, čeprav je bilo zanj ocenjeno visoko tveganje za poslovanje skupine Slovenske železnice, na podlagi poznavanja organizacije in njenega okolja, v povezavi z velikim obsegom poslov, ki se opravi med družbami v skupini Slovenske železnice in cenami po katerih te družbe med seboj poslujejo. Zaradi uveljavitve novega pravilnika o delovanju notranje revizije v letu 2014 vsebina poročanja o delu notranje revizije poslovodstvu in nadzornemu svetu ni več zavezujoča, zato bi odsotnost pomembnih informacij notranje revizije lahko privedla do nesprejetja nujnih ukrepov, povezanih z njimi, ki bi jih moralo sprejeti poslovodstvo ali organ nadzora.

Družba Slovenske železnice ni zagotovila celovite izvedbe ocene tveganja za nepravilnosti in nesmotnosti pri poslovanju družb v skupini Slovenske železnice, kot podlago za načrtovanje notranje revizije, zato ni prepoznala področij, kjer obstajajo največja tveganja in na teh področjih ni načrtovala revizij.

4. ZAHTEVA ZA PREDLOŽITEV ODZIVNEGA POROČILA

Družba *Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana* mora v roku 90 dni po prejemu revizijskega poročila predložiti računskemu sodišču odzivno poročilo.

Odzivno poročilo mora vsebovati:

1. navedbo revizije, na katero se nanaša,
2. kratek opis nesmotnosti, ki so bile ugotovljene z revizijo, in
3. izkaz popravljalnih ukrepov.

Izkaz popravljalnih ukrepov mora obsegati navedbo popravljalnih ukrepov in ustrezna dokazila o izvedenih popravljalnih ukrepih za odpravo ugotovljenih nesmotnosti.

Družba *Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana* mora v odzivnem poročilu izkazati, da je:

- sprejela ali dopolnila notranji akt, ki ureja izvedbo postopkov javnega naročanja, v katerem je opredelila postopke in notranje kontrole, ki bodo zagotavljali izvedbo ustreznih postopkov javnega naročanja pri medsebojnih poslih družb v skupini Slovenske železnice na področju infrastrukturne dejavnosti, ob upoštevanju zakonskih izjem od javnega naročanja v skladu z zakonodajo s področja javnega naročanja – točke 2.3.1, 2.3.1.1 in 2.3.1.2;
- izdelala načrt aktivnosti, z navedbo rokov za izvedbo teh aktivnosti ter odgovornih oseb, za vzpostavitev delovanja notranjih kontrol družbe Slovenske železnice pri poslih z odvisnimi družbami za zagotovitev:
 - da se v pogodbe, ki jih sklepajo, redno vključuje protikorupcijsko klavzulo v skladu z Zakonom o integriteti in preprečevanju korupcije in da se za vse sklenjene pogodbe zagotovi transparentnost (sledljivost) na način, da se v pisni obliki sklenejo takoj ob nastanku razmerja – točke 2.3.2.1, 2.3.2.3.1 in 2.3.2.3.2;
 - da se posli po pogodbah izvajajo dokumentirano in v skladu s pogodbenimi določili – točka 2.3.3;
- opredelila politiko skupine Slovenske železnice glede sponzoriranja in s tem povezane kriterije, vključno s področji sponzoriranja in merljivimi cilji, ki jih družbe v skupini na ta način želijo dosegati, pri čemer se morajo pri določanju višine sponzorskih sredstev upoštevati tako realne potrebe sponzoriranja kot tudi finančne zmožnosti sponzorja – točka 2.3.5.6.3.a;
- za obvladovanje tveganj v zvezi z zasebno podjetniško dejavnostjo zaposlenih v družbah v skupini Slovenske železnice vzpostavila kontrolne aktivnosti, s katerimi se bo zahtevalo pisno soglasje delodajalca za opravljanje konkurenčnih dejavnosti zaposlenih v skupini Slovenske železnice – točka 2.3.5.6.3.e;

- zahtevala od odvisnih družb, da preučijo tveganja za nepravilnosti in nesmotrnosti, ki se nanašajo na medsebojno poslovanje družb v skupini Slovenske železnice in določila rok, v katerem morajo odvisne družbe poročati družbi Slovenske železnice o ugotovitvah in o sprejetih ukrepih za njihovo odpravo ter določila rok in odgovorne osebe, ki bodo ocenile zadovoljivost izvedenih ukrepov odvisnih družb – točki 2.3.5.4.2 in 2.5.1.2.

Po drugem odstavku 29. člena ZRacS-1 je odzivno poročilo uradna listina, ki jo potrdi odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev s svojim podpisom in pečatom.

Računsko sodišče bo ocenilo verodostojnost odzivnega poročila, to je resničnost navedb o popravljalnih ukrepih in po potrebi opravilo revizijo odzivnega poročila na podlagi četrtega odstavka 29. člena ZRacS-1. Prav tako bo ocenilo zadovoljivost sprejetih popravljalnih ukrepov.

Če odzivno poročilo ne bo predloženo v roku, določenem v tem revizijskem poročilu, stori odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev prekršek po tretjem odstavku 38. člena ZRacS-1. Če uporabnik javnih sredstev, ki bi moral predložiti odzivno poročilo, niti v roku 15 dni po izteku roka za predložitev odzivnega poročila računskemu sodišču ne predloži odzivnega poročila, se šteje, da uporabnik javnih sredstev krši obveznost dobrega poslovanja¹⁴⁵. Opozarjamo, da se neresnične navedbe v odzivnem poročilu obravnavajo kot neresnične navedbe v uradni listini (drugi odstavek 29. člena ZRacS-1).

Če bo računsko sodišče v porevizijskem postopku ugotovilo, da družba Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana krši obveznosti dobrega poslovanja, bo ravnalo v skladu s sedmim do štirinajstim odstavkom 29. člena ZRacS-1.

¹⁴⁵ 3. točka prvega odstavka 37. člena Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije.

5. PRIPOROČILA

Družbi *Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana* priporočamo, naj:

- vzpostavi ustrezno načrtovanje medsebojnih poslov družb v skupini Slovenske železnice, na način:
 - da bodo finančne projekcije medsebojnih transakcij družb v skupini Slovenske železnice, mesečno, kvartalno in na letni ravni prikazane posamično do vsake izmed družb v skupini Slovenske železnice, da bo mogoča primerjava načrtovanih vrednosti z realiziranimi vrednostmi iz naslova medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice;
 - da bodo finančne projekcije vsebinsko obrazložene na način, ki bo omogočal razumeti poslovne odločitve v zvezi z medsebojnim poslovanjem vseh družb v skupini Slovenske železnice;
 - da bo zagotovila, da se bodo izdelala skupna izhodišča in smernice za pripravo poslovnih načrtov družb v skupini Slovenske železnice, v katerih bodo opredeljene enotne vsebinske strukture poslovnega načrta za posamezno družbo v skupini Slovenske železnice na področju medsebojnega poslovanja in se bodo opredelile finančne projekcije tudi na področju načrtovanja medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice;
- vzpostavi nadzor na področju evidentiranja poslovnih transakcij, da bo zagotovljeno transparentno evidentiranje poslovnih dogodkov v poslovnih knjigah in razkrivanje informacij uporabnikom o finančnem položaju družb in skupine Slovenske železnice v letnih poročilih;
- prouči možnosti in pripravi programe za postopno odprodajo dejavnosti in premoženja družb v skupini Slovenske železnice, ki ne izvajajo temeljnih in podpornih dejavnosti na področju železniškega prometa;
- prouči ekonomsko upravičenost pogodb, kjer je določena pavšalna cena in predlaga spremembo pogodb, da se namesto pavšalne cene določi cena na enoto storitve;
- pri ravnanju z nepremičnim premoženjem upošteva načela ekonomičnosti in konkurenčnosti, kar pri določanju cen za najem teh nepremičnin zajema preveritve dejanske (tržne) cene iste ali primerljivih nepremičnin;
- v sodelovanju s pristojnim ministrstvom zagotovi ustrezno pravno ureditev ugodnosti pri nakupu železniških vozovnic, ki izhajajo iz Pravilnika o prevozu železniških delavcev in upokoјencev.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena ZRacS-1 ni dopustno izpodbijati pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Tomaž Vesel,
generalni državni revizor

Priloge: 7

Poslano:

1. družbi Slovenske železnice, priporočeno s povratnico;
2. Jelki Šinkovec Funduk, priporočeno;
3. Milanu Peroviću, priporočeno;
4. Milanu Jelencu, priporočeno;
5. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
6. arhivu.

6. PRILOGE

- 6.1 Obseg medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice v letu 2013
- 6.2 Obseg medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice v letu 2014
- 6.3 Primerjava cen za izvedbo gradbenih projektov vzdrževanja javne železniške infrastrukture (celotni gradbeni projekti so se prenesli na podizvajalce oziroma zunanje izvajalce)
- 6.4 Primerjava cen za izvedbo gradbenih projektov vzdrževanja javne železniške infrastrukture (gradbeni projekti so se delno prenesli na podizvajalce oziroma zunanje izvajalce)
- 6.5 Pregled sklepov ustanovitelja v zvezi z rezultati poslovanja, ki so vplivali na računovodske izkaze v letih 2013 in 2014
- 6.6 Vloga zaposlenega v skupini Slovenske železnice pri zasebnem gospodarskem subjektu, ki je registriran za opravljanje konkurenčne dejavnosti družbam v skupini Slovenske železnice
- 6.7 Pregled vrednosti naročil za blago, storitve in gradbena dela, ki so jih družbe Slovenske železnice, Potniški promet in Infrastruktura neposredno naročale pri odvisnih družbah v skupini Slovenske železnice, čeprav te niso izpolnjevale pogoja glede 80 odstotkov povprečnega prometa (posli, pri katerih je bila višina ocenjene vrednosti nad pragovi za oddajo naročil iz 17. člena ZJNVETPS in pod pragovi iz 16. člena Direktive 2004/17/ES)

6.1 Obseg medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice v letu 2013

v evrih

Družba	Skupne transakcije	Slovenske železnice	Tovorni promet	Potniški promet	Infrastruktura	Vleka in tehnika	Železniško invalidsko podjetje	Prometni institut	Železniška tiskarna	Železniško gradbeno podjetje	Fersped	Seštevek izločitev
Slovenske železnice												
Prihodki	38.238.041	-	9.896.824	3.534.681	10.141.046	2.692.944	691.124	119.469	5.623	481.184	25.259	27.588.154
Odhodki	31.486.973	-	4.574.979	489.937	242.323	15.522	769.895	604.557	42.630	6.936	199.946	6.946.726
Tovorni promet												
Prihodki	183.023.446	4.574.979	-	3.223.203	496.380	533.138	78.574	11	0	7.497.092	5.284.608	21.687.985
Odhodki	179.634.120	9.896.824	-	534.247	12.529.328	40.176.399	2.007.301	0	15.662	0	326.103	65.485.863
Potniški promet												
Prihodki	86.575.041	489.937	534.247	-	328.103	236.316	53.635	1.532	0	235.051	8	1.878.829
Odhodki	83.733.690	3.534.681	3.223.203	-	5.025.077	27.505.598	3.020.661	0	183.589	0	0	42.492.809
Infrastruktura												
Prihodki	139.216.655	242.323	12.529.328	5.025.077	-	364.885	134.064	8.533	1.037	997.053	3.284	19.305.585
Odhodki	136.094.805	7.615.046	496.380	328.103	-	1.157.459	4.711.414	227.502	37.742	13.319.633	0	27.893.280
Vleka in tehnika												
Prihodki	96.550.879	15.522	40.176.399	27.505.598	1.157.459	-	143.015	52	0	469.084	4.603	69.471.733
Odhodki	95.973.993	2.692.944	533.138	236.316	364.885	-	2.101.229	6.000	99.522	61.697	59.836	6.155.568
Skupina Železniško invalidsko podjetje												
Prihodki	22.990.043	769.895	2.007.301	3.020.661	4.711.414	2.101.229	-	9.360	38.941	1.061.829	10.122	13.730.753
Odhodki	21.676.341	691.124	78.574	53.635	134.064	143.015	-	1	3.817	10.085	0	1.114.314
Prometni institut												
Prihodki	1.457.723	604.557	0	0	227.502	6.000	1	-	0	0	0	838.060
Odhodki	1.413.142	119.469	11	1.532	8.533	52	9.360	-	1.527	0	0	140.485
Železniška tiskarna												
Prihodki	496.029	42.630	15.662	183.589	37.742	99.522	3.817	1.527	-	6.800	993	392.281
Odhodki	495.136	5.623	0	0	1.037	0	38.941	0	-	0	0	45.601
Skupina Železniško gradbeno podjetje												
Prihodki	92.663.612	6.936	0	0	13.319.633	61.697	10.085	0	0	-	839	13.399.191
Odhodki	88.796.304	481.184	7.497.092	235.051	997.053	469.084	1.061.829	0	6.800	-	12.135	10.760.229
Skupina Fersped												
Prihodki	19.592.887	0	326.103	0	0	59.836	0	0	0	12.135	-	398.074
Odhodki	21.082.594	25.259	5.284.608	8	3.284	4.603	10.122	0	993	839	-	5.329.716
SKUPAJ												
Prihodki	680.804.358	6.746.780	65.485.863	42.492.809	30.419.280	6.155.568	1.114.314	140.485	45.601	10.760.228	5.329.716	168.690.645
Odhodki	660.387.100	25.062.154	21.687.985	1.878.829	19.305.585	69.471.733	13.730.753	838.060	392.281	13.399.191	598.020	166.364.591
Razlika	20.417.258	(18.315.374)	43.797.878	40.613.980	11.113.695	(63.316.165)	(12.616.439)	(697.575)	(346.680)	(2.638.963)	4.731.697	2.326.054

Vir: Letno poročilo skupine Slovenske železnice za leto 2013.

6.2 Obseg medsebojnega poslovanja družb v skupini Slovenske železnice v letu 2014

v evrih

Družba	Skupne transakcije	Slovenske železnice	Tovorni promet	Potniški promet	Infrastruktura	Vleka in tehnika	Železniško invalidsko podjetje	Prometni institut	Železniška tiskarna	Železniško gradbeno podjetje	Fersped	Seštevek izločitev
Slovenske železnice												
Prihodki	43.444.640	-	9.400.871	4.229.167	10.138.719	3.409.680	1.008.122	212.699	4.309	657.166	74.653	29.135.386
Odhodki	34.130.973	-	2.059.466	423.254	272.217	2.231	614.789	238.869	27.032	16.394	0	3.654.251
Tovorni promet												
Prihodki	208.444.570	2.059.466	-	3.622.948	16.026.522	316.191	44.177	4	0	3.028.324	5.584.289	30.681.922
Odhodki	202.010.155	9.400.871	-	588.892	9.619.140	43.062.936	1.889.377	50.289	13.660	0	279.965	64.905.130
Potniški promet												
Prihodki	85.481.007	423.254	588.892	-	2.897.618	197.653	34.326	1.223	55	172.354	350	4.315.726
Odhodki	84.825.265	4.229.167	3.622.948	-	4.008.904	25.807.955	5.614.550	53.481	180.797	533	25	43.518.360
Infrastruktura												
Prihodki	164.736.072	272.217	9.619.140	4.008.904	-	389.842	54.250	8.001	1.094	3.008.441	2.209	17.364.098
Odhodki	165.931.762	8.138.719	16.026.522	2.897.618	-	1.041.752	4.976.166	580.328	46.210	8.754.445	0	42.461.762
Vleka in tehnika												
Prihodki	102.712.670	2.231	43.062.936	25.807.955	1.041.752	-	99.897	0	0	272.207	11.705	70.298.684
Odhodki	104.346.213	3.409.680	316.191	197.653	389.842	-	2.170.068	56.712	87.445	613	26.338	6.654.542
Skupina Železniško invalidsko podjetje												
Prihodki	26.107.840	614.789	1.889.377	5.614.550	4.976.166	2.170.068	-	3.039	23.908	1.328.846	524	16.621.268
Odhodki	26.914.052	745.474	44.177	34.326	54.250	99.897	-	2.302	9.131	14.047	2.566	1.006.170
Prometni institut												
Prihodki	1.682.570	238.869	50.289	53.481	580.328	56.712	2.302	-	0	0	0	981.980
Odhodki	1.438.631	80.699	4	1.223	8.001	0	3.039	-	263	0	0	93.229
Železniška tiskarna												
Prihodki	517.071	27.032	13.660	180.797	46.210	87.445	9.131	263	-	8.422	559	373.518
Odhodki	485.851	4.309	0	55	1.094	0	23.908	0	-	0	0	29.366
Skupina Železniško gradbeno podjetje												
Prihodki	83.007.902	16.394	0	533	8.754.445	613	14.047	0	0	-	0	8.786.033
Odhodki	80.004.959	657.166	3.028.324	172.354	3.008.441	272.207	1.328.846	0	8.422	-	11.641	8.487.402
Skupina Fersped												
Prihodki	21.245.578	0	279.965	25	0	26.338	2.566	0	0	11.641	-	320.535
Odhodki	21.124.133	74.653	5.584.289	350	2.209	11.705	524	0	559	0	-	5.674.289
SKUPAJ												
Prihodki	737.379.920	3.654.251	64.905.130	43.518.360	44.461.762	6.654.542	1.268.819	225.229	29.366	8.487.402	5.674.289	178.879.149
Odhodki	721.211.994	26.740.737	30.681.922	4.315.726	17.364.098	70.298.684	16.621.268	981.980	373.518	8.786.033	320.535	176.484.501
Razlika	16.167.926	(23.086.486)	34.223.208	39.202.634	27.097.665	(63.644.141)	(15.352.449)	(756.752)	(344.152)	(298.631)	5.353.753	2.394.648

Vir: Letno poročilo skupine Slovenske železnice za leto 2014.

6.3 Primerjava cen za izvedbo gradbenih projektov vzdrževanja javne železniške infrastrukture (celotni gradbeni projekti so se prenesli na podizvajalce oziroma zunanje izvajalce)

Opis projekta vzdrževanja JŽI	Neto pogodbeni vrednost (z aneksi) v evrih	Realizirana vrednost izvedbe projekta (z aneksi) v evrih	Pogodbeni vrednost del zunanjih izvajalcev (brez aneksov) v evrih	Realizirana vrednost del zunanjih izvajalcev (brez aneksov) v evrih	Razlika med realiz. cenami (PS) in cenami zunanjih izvajalcev za ista dela (PS)
Vzdrževalna dela na zgornjem in spodnjem ustroju žel. prog v letih 2013 in 2014 ¹⁾	(PS)				(PS)
Sanacija železniškega mostu čez reko Dravo v Mariboru	(PS)				(PS)
Kamnitobetonsko zavarovanje na levem bregu Pake v Skornem	(PS)				(PS)
Antikorozijska zaščita celotne jeklene konstrukcije na mostu čez reko Dravo v Mariboru	(PS)				(PS)
Zamenjava plinskega gretja kretnic z elektr. na postaji Medvode	(PS)				(PS)
Strojno in ročno čiščenje prepustov na progi Šmartno ob Paki - Šoštanj	(PS)				(PS)
Odstranjevanje nevarnega drevja s pobočja med postajama Žirovnica - Slovenski Javornik	(PS)				(PS)
Sanacija nivojskega prehoda proge Ormož - Središče ob Dravi	(PS)				(PS)
Kompletna obnova kamnitega podvoza Globoko na progi Ljubljana - Jesenice	(PS)				(PS)
Čiščenje požarnega pasu ob progi Prešnica - Koper	(PS)				(PS)
Izvedba inundacijskega prepusta na progi Celje - Velenje	(PS)				(PS)
Sanacija perona št. 1 in 2 na žel. postaji Zidani Most	(PS)				(PS)

Opis projekta vzdrževanja JŽI	Neto pogodbeni vrednost (z aneksi) v evrih	Realizirana vrednost izvedbe projekta (z aneksi) v evrih	Pogodbeni vrednost del zunanjih izvajalcev (brez aneksov) v evrih	Realizirana vrednost del zunanjih izvajalcev (brez aneksov) v evrih	Razlika med realiz. cenami (PS) (PS) in cenami zunanjih izvajalcev za ista dela
Dobava in montaža varovalno lovilne ograje za zavarovanje pobočja na progi Trbovlje - Zagorje - Sava	(PS) [REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED] (PS)
Dobava in montaža podajno lovilnih mrež na progi Trbovlje - Zagorje - Sava	(PS) [REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED] (PS)
Zamenjava obstoječega plinskega ogrevanja kretnic z novim električnim na postaji Kranj	(PS) [REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED] (PS)
Sanacija prepusta Radovljica na progi Ljubljana - Jesenice	(PS) [REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED] (PS)
Zamenjava dotrajanih lesenih oporišč TT linije na osekih na relaciji Metlika - Ljubljana	(PS) [REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED] (PS)
Izvedba zavarovanja pobočja na progi Ljubljana - Jesenice	(PS) [REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED] (PS)
Izvedba antikorozijske zaščite jeklene konstrukcije mostu Tremarje na odseku proge Laško - Celje	(PS) [REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED] (PS)

Opombi: ¹⁾ Pri tem projektu je bil upoštevan pogodbeno določen znesek po treh pogodbah, ki je bil predviden za obdobje od 15. 5. 2012 do 30. 6. 2015. V okviru realizacije tega projekta pa je upoštevana skupna realizacija v letih 2013 in 2014.

²⁾ Zneski so podani ob upoštevanju vrednosti del po osnovni pogodbi in dodatnih del št. 1 po aneksu št. 1 z dne 27. 5. 2015. Vrednost dodatnih del št. 2 (v vrednosti (PS) [REDACTED] (PS) evrov brez DDV) po istem aneksu ni bila upoštevana, ker je ta dodatna dela izvedel drug podizvajalec oziroma (PS) [REDACTED] (PS).

6.4 Primerjava cen za izvedbo gradbenih projektov vzdrževanja javne železniške infrastrukture (gradbeni projekti so se delno prenesli na podizvajalce oziroma zunanje izvajalce)

Opis projekta vzdrževanja javne železniške infrastrukture	Številka postavke iz ponudbenega predračuna za izvedbo del (PS) [REDACTED] (PS) in/ali vsebina posameznega sklopa gradbeno-tehničnih storitev oziroma dobave materiala	Cena za sklop gradbeno-tehničnih storitev oz. material (PS) [REDACTED] (PS) v evrih	Cena za sklop gradbeno-tehničnih storitev oz. materiala zunanjega izvajalca v evrih	Razlika med ceno (PS) [REDACTED] (PS) in ceno zunanjega izvajalca
Vzdrževalna dela na voznem omrežju	št. 1.3.1 : Sanacija temelja droga VM, št. 1.3.2: Odklesavanje zgornje plasti betona in odvoz odvečnega materiala na deponijo in št. 1.3.3: Zalitje temelja dimenzije 1x1 m, višine cca 0,7m z betonom kvalitete C25/30, izdelava piramide itn.	(PS) [REDACTED]	[REDACTED] (PS)	+ 12,43 %
Obnova postaje Poljčane	št. 9a 1. : Daljinsko vodenje postaje Dolga gora s sistemom TRIS iz postaje Poljčane	(PS) [REDACTED]	[REDACTED] (PS)	+ 25,89 %
	št. 9b (dodatni predračun št. 3) : SVTK naprave - Nadgradnja TK naprav Poljčane - Dolga gora	(PS) [REDACTED]	[REDACTED] (PS)	+ 50,14 %
	št. 6 : Vozna mreža zaradi preureditve in širitve tirnih naprav: vse postavke pod št. 2. (montažna dela), 3. (demontažna dela) in 4. (pleskarska dela)	(PS) [REDACTED]	[REDACTED] (PS)	+ 16,96 %
	št. 7 : Zunanja razsvetljava: vse postavke pod št. I. (gradbena dela) in II. (elektromontažna dela)	(PS) [REDACTED]	[REDACTED] (PS)	+ 44,63 % ¹⁾
	št. 8 : Gretje kretnic: vse podstavke pod točkami A. (kabelska dela) in B. (električno gretje kretnic)	(PS) [REDACTED]	[REDACTED] (PS)	+ 25,54 % ¹⁾
	št. 9 : SVTK naprave: vse postavke pod točkami 9.1 (SVTK naprave na postaji), 9.2 (NPr 559,2, v km 559+150), 9.3 (NPr 560,2 v km 560+223) in 9.4 (prestavitve in zaščita SVTK naprav)	(PS) [REDACTED]	[REDACTED] (PS)	+ 23,51 %
Modernizacija proge Grosuplje - Kočevje, 2. faza, 1. etapa	Izdelava vseh izvedbenih načrtov, PID, dokazila o zanesljivosti objekta, navodil za obratovanje vzdrževanje in upravljanje ter geodetskega posnetka za pozicije št. 1., 2., 3., 7., 8., 9. in 10.	(PS) [REDACTED]	[REDACTED] (PS)	+ 31,51 %
	št. 9, A Podhod Ribnica : postavke pod točko 3.00 (tesarska dela), 4.00 (betonska dela) in 5.00 (železokrivska dela)	(PS) [REDACTED]	[REDACTED] (PS)	+ 109,92 %
	Steklarska dela na objektu železniška postaja Ribnica (steklena fasada stopnišča in zavetišča)	(PS) [REDACTED]	[REDACTED] (PS)	+ 15,10 %
	Krovsko kleparska dela na nadstrešnicah na železniški postaji v Ribnici	(PS) [REDACTED]	[REDACTED] (PS)	+ 24,33 %
	Ključavničarska dela na objektu železniška postaja v Ribnici	(PS) [REDACTED]	[REDACTED] (PS)	+ 22,70 %
	št. 1. do 6. iz postavke B. dodatnega predračuna št. 9 : električna instalacija na postaji Ribnica	(PS) [REDACTED]	[REDACTED] (PS)	+ 23,62 %
Zamenjava drogov voznega omrežja in izvedba antikorozijske zaštite	št. 2 in 3. : vse postavke pod št. 2.1. (montažna dela), 2.2. (demontažna dela), 3.1. (AKZ drogovi) in 3.2. (izvedba oznak na drogovi)	(PS) [REDACTED]	[REDACTED] (PS)	+ 5,71
Sanacija prepusta proge Maribor - Prevalje	vsa dela po pogodbi, razen št. 1.3.2/235 iz ponudb. predračuna	(PS) [REDACTED]	[REDACTED] (PS)	+ 55,63 %
Izdelava temeljev vozne mreže Verd Logatec	Zaščita in prestavitve SVTK kablov, postavke 1. (kabli), 2. (gradbena dela), 3. (kabelsko montažna dela), 5. (ostala - splošna dela) in 6. (razna nepredvidena dela)	(PS) [REDACTED]	[REDACTED] (PS)	+ 14,24 %
	Diamantno vrtnje izvrtin premera 52 mm in globine 900 mm (5 kosov) in nahrpavljenje kontaktne površine 2-3 cm, izdelava opaža za nastavek itn. (5 kosov)	(PS) [REDACTED]	[REDACTED] (PS)	+ 71,68 %
	št. 1.9.3 : Zakoličba novih temeljev drogovi VM (454 kosov)	(PS) [REDACTED]	[REDACTED] (PS)	+ 84,12 %

Opis projekta vzdrževanja javne železniške infrastrukture	Številka postavke iz ponudbenega predračuna za izvedbo del (PS) (PS) in/ali vsečina posameznega sklopa gradbeno-tehničnih storitve oziroma dobave materiala	Cena za sklop gradbeno-tehničnih storitev oz. material (PS) (PS) v evrih	Cena za sklop gradbeno-tehničnih storitev oz. materiala zunanjega izvajalca v evrih	Razlika med ceno (PS) (PS) in ceno zunanjega izvajalca
Sanacija vozne mreže na odseku proge Postojna - Prestranek	vse postavke pod št. 2 (montažna dela), 3. (demontažna dela) in 4. (pleskarska dela) <u>št. 1</u> : Sanacija el. vozne mreže desnega tira na odseku proge Postojna - Prestranek; gradbena dela: postavke št. 1.7.1, 1.7.2 in 1.7.3; Sanacija el. vozne mreže levega tira na odseku proge Postojna - Prestranek; gradbena dela: postavke št. 1.7.1, 1.7.2 in 1.7.3	(PS) (PS)	(PS) (PS)	+ 14,35 % + 51,49 %
Vzdrževalna dela na voznem omrežju na celotnem območju elektrificiranih prog RS	<u>sklop 1</u> - vzdrževalna dela: vse postavke pod št. 2 (montažna in demontažna dela opreme), 3. (AKZ drogov in izvedba oznak na drogovi); <u>sklop 2</u> - obnova VV: vse postavke pod št. 2 (montažna dela), 3. (demontažna dela) in 4. (pleskarska dela) <u>sklop 1</u> - vzdrževalna dela: postavke št. 1.2.1 (145 kosov), 1.2.2 (5 kosov), 1.2.3 (50 m3) in 1.2.4 (100 m3)	(PS) (PS)	(PS) (PS)	+ 3,88 % + 42,69 %
Sanacija plazu in posledic plazu na progi Divača - Prešnica	<u>št. I.</u> - končna sanacija pobočja žel. proge Divača - Prešnica : postavke št. 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6 in 2.7 <u>št. I./2.8</u> (izdelava izvedbenega načrta za končno sanacijo pobočja) <u>št. III</u> - dobava gradb. Materiala: postavka št. 4 (tirnice 60 E1, trdnosti 1175N/mm2, 240m)	(PS) (PS)	(PS) (PS)	+ 21,04 % + 10,00 % + 17,74 %
Dobava in prevoz betona za potrebe gradbišč	dobava betona C25/35, dmax 16, S3, XC2, črpi, s prevozom na gradbišče v naselju Semič	(PS) (PS)	(PS) (PS)	+ 11,84 %
Dobava kamnitih agregatov, gramoza in tolčenca	dobava tolčenca v zvezi z naročilom SŽ-ZGP št. NN-14-1011 z dne 25.4.2014 (30 m3, relacija: Kamnolom Verd - Lj. Vižmarje)	(PS) (PS)	(PS) (PS)	+ 22,27 %

Opomba: ¹⁾ Razlike v cenah (PS) (PS) in zunanjih izvajalcev pri posameznih postavkah ponudbenega predračuna iz teh sklopov gradbeno-tehničnih storitev se sicer spreminjajo v širokem razponu, pri čemer so cene na enoto (PS) (PS) za izvedbo posamezne postavke ponekod nižje, praviloma pa višje, včasih tudi za več 10 ali celo 100 odstotkov, npr. pri projektih: 1. obnova postaje Poljčane postavke št. 7/I./10. (dobava in polaganje upogljivih plastičnih cevi itn.) za 514,4 %, št. 7/I./19. (dobava in montaža pocinkanega jeklenega droga v izdelan temelj) za 278,79 %, št. 7/I./21. (demontaža obstoječih drogov razsvet. ter svetilk) za 366,85 %, št. 8/B./1.01 (RS PP s pripadajočim ožičenjem) za 845,60 %; 2. sanacija vozne mreže na progi Postojna Prestranek postavka št. 1/1.7.2 (odklesavanje zgornje plasti betona in odvoz na deponijo) za 77,54 % in št. 1/1.7.3 (zalitje obstoječega temelja z betonom) za 77,18 %; 3. izdelava temeljev VM Verd – Logatec postavka Zaščita in prestavitve SVTK kablov, št. 2./5 (ročni izkop kablov in cevi na mestu izgradnje temelja) za 393,16 % in št. 2/14 (čiščenje kableske trase) za 650,83 %; 4. sanacija prepusta Maribor - Prevalje postavki št. 1/1.2.4/484 (porušitev in odstranitev zgradbe iz kamna) za 329,66 % in št. 2/2.5/281 (zaščita brežine stožcev s kamnito zložbo in talnim pragom) za 675,56 %; 5. sanacija prepusta Radovljica na progi Ljubljana – Jesenice postavka št. 6 (lokalno popravilo večjih poškodb na kamnitem delu globine do 20 cm) za 463,69 %, št. 13 (injektiranje razpok v opočenem oboku) za 816,18 % in št. 15 (izdelava armiranobetonskega venca na levi strani) za 641,25 %.

6.5 Pregled sklepov ustanovitelja v zvezi z rezultati poslovanja, ki so vplivali na računovodske izkaze v letih 2013 in 2014

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Vir: Sklepi ustanovitelja v zvezi z rezultati poslovanja, ki so vplivali na računovodske izkaze v letih 2013 in 2014.

146 (PS)

147 (PS)

6.6 Vloga zaposlenega v skupini Slovenske železnice pri zasebnem gospodarskem subjektu, ki je registriran za opravljanje konkurenčne dejavnosti družbam v skupini Slovenske železnice

Položaj v družbi	Delodajalec iz skupine Slovenske železnice	Vloga zaposlenega v skupini Slovenske železnice pri zasebnem gospodarskem subjektu	Opis konkurenčne dejavnosti
	(PS) ██████████ (PS)	nosilec podjetja	svetovanje, projektiranje in nadzor
	(PS) ██████████ (PS)	solastnik in direktor družbe	specializirana in zaključna gradbena dela, upravljanje nepremičnin, urejanje in vzdrževanje okolice in objektov, hišniška dejavnost
		nosilec podjetja	
	(PS) ██████████ (PS)	nosilec podjetja	gradnja železnic in objektov nizke gradnje, zemeljska in gradbena dela, gradbeni nadzor in inženirska dejavnost, specializirana in zaključna gradbena dela, druge inženirske dejavnosti in tehnično svetovanje, upravljanje nepremičnin, urejanje in vzdrževanje okolice
		solastnik in direktor družbe	
	(PS) ██████████ (PS)	nosilec podjetja	gradnja železnic, podzemnih železnic in objektov nizke gradnje, zemeljska in gradbena dela, drugo izobraževanje in usposabljanje, tehnično svetovanje, druge inženirske dejavnosti in tehnično svetovanje, upravljanje nepremičnin, urejanje in vzdrževanje okolice
		solastnik in direktor družbe	
	(PS) ██████████ (PS)	nosilec podjetja	gradnja železnic in podzemnih železnic, pretovarjanje, druge storitvene dejavnosti
	(PS) ██████████ (PS)	izključni lastnik in direktor družbe	gradnja železnic, druga gradbena dela, inštaliranje elektr. naprav in napeljav, posredništvo pri prodaji gradb. materiala, železniški tovorni in potniški promet, posoja gradb. mehanizacije
	(PS) ██████████ (PS)	nosilec podjetja	inštaliranje vod., plin. in ogrev. napeljav in naprav, mehanska obdelava kovin, popravila strojev in naprav, inštaliranje elektr. napeljav in naprav
	(PS) ██████████ (PS)	nosilec podjetja	popravila strojev in električnih naprav, servisiranje klimatskih naprav, postavitve gradbenih odrov
	(PS) ██████████ (PS)	nosilec podjetja	popravila elektronskih in optičnih naprav
	(PS) ██████████ (PS)	nosilec podjetja je ožji družinski član	geofizikalne meritve, kartiranje, druga tehnična dejavnost

Položaj v družbi	Delodajalec iz skupine Slovenske železnice	Vloga zaposlenega v skupini Slovenske železnice pri zasebnem gospodarskem subjektu	Opis konkurenčne dejavnosti
(PS) [REDACTED]	(PS) [REDACTED]	solastnik in direktor družbe	različna gradbena in vzdrževalna dela, računalniške storitve, projektiranje, oddaja gradbeni strojev in opreme, storitve IT, popravila strojev in električnih naprav
(PS) [REDACTED]	(PS) [REDACTED]	izključni lastnik družbe; direktor je njegov ožji družinski član	gradnja železnic, druga gradbena dela, pridobivanje gremoza, peska in glin, proizvodnja cementa in betonskih izdelkov za gradbeništvo, proizvodnja in popravilo izdelkov iz kovin, orodja za stroje, električnih naprav in računalniške opreme, železniški tovorni in potniški promet, projektiranje in računalniško programiranje
(PS) [REDACTED]	(PS) [REDACTED]	izključni lastnik in direktor družbe	proizvodnja in distribucija električne energije, popravilo električnih naprav, inštaliranje električnih napeljav in naprav
(PS) [REDACTED]	(PS) [REDACTED]	izključni lastnik in direktor družbe nosilec podjetja	proizvodnja in popravila elektronskih naprav, proizvodnja betonskih izdelkov za gradbeništvo, gradbena dela, posredništvo pri prodaji gradbenega materiala, najem gradbenih strojev, proizvodnja železniških in drugih tirnih vozil, oddajanje in obratovanje lastnih ali najetih nepremičnin
(PS) [REDACTED]	(PS) [REDACTED]	solastnik družbe je ožji družinski član	proizvodnja izdelkov iz plastičnih mas za gradbeništvo, proizvodnja električne opreme, posredništvo pri prodaji kovin, goriv, strojev, industrijske opreme, trgovina z računalniškimi napravami, proizvodnja kovinskih konstrukcij in opreme za razsvetljavo
(PS) [REDACTED]	(PS) [REDACTED]	solastniki družbe in člani posloводства so ožji družinski člani	svetovanje, projektiranje in nadzor (druge inženirske dejavnosti in tehnično svetovanje)
(PS) [REDACTED]	(PS) [REDACTED]	solastnik in direktor; izključni lastniki in člana posloводства so ožji družinski člani	gradnja železnic in podzemnih železnic, druga gradbena dela, posredništvo pri prodaji gradbenega materiala, popravila elektronskih in komunikacijskih naprav ipd.
(PS) [REDACTED]	(PS) [REDACTED]	izključni lastnik in direktor družbe	upravljanje z nepremičninami za plačilo in po pogodbi, čiščenje objektov in opreme
(PS) [REDACTED]	(PS) [REDACTED]	izključni lastnik in direktor je ožji družinski član	gradbena dela, posredništvo pri prodaji gradbenega materiala, trgovina z gradbenimi stroji,

Položaj v družbi	Delodajalec iz skupine Slovenske železnice	Vloga zaposlenega v skupini Slovenske železnice pri zasebnem gospodarskem subjektu	Opis konkurenčne dejavnosti
(PS) [REDACTED]	[REDACTED] (PS)	izključni lastnik in direktor	računalniškimi, elektronskimi in telekomunikacijskimi napravami, pretovarjanje
			gradnja železnic in podzemnih železnic, gradbena dela, posredništvo pri prodaji gradbenega materiala, upravljanje z nepremičninami

Vir: dopisi posloводства družbe Slovenske železnice nadzornemu svetu družbe Slovenske železnice in AJPEŠ.

6.7 Pregled vrednosti naročil za blago, storitve in gradbena dela, ki so jih družbe Slovenske železnice, Potniški promet in Infrastruktura neposredno naročale pri odvisnih družbah v skupini Slovenske železnice, čeprav te niso izpolnjevale pogoja glede 80 odstotkov povprečnega prometa (posli, pri katerih je bila višina ocenjene vrednosti nad pragovi za oddajo naročil iz 17. člena ZJNVETPS in pod pragovi iz 16. člena Direktive 2004/17/ES)

[illegible]

[illegible]

Opombe: 1) (PS) [REDACTED]
[REDACTED] (PS)
2) (PS) [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] (PS)

³⁾ (PS) [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] (PS)

Viri: analitične evidence družb v skupini Slovenske železnice, pogodbe in aneksi k pogodbam za izvedbo storitev družb v skupini Slovenske železnice, evidenca prihodkov Železniškega invalidskega podjetja po dejavnostih.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si